

BIL TEN
USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
1999. GODINA - 1. dio

БИЛТЕН
УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
1999. ГОДИНА - 1. дио

BULLE TIN
OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF
BOSNIA AND HERZEGOVINA,
YEAR 1999 - 1st Part

BULLE TIN
DE LA COUR CONSTITUTIONNELLE DE
BOSNIE-HERZÉGOVINE,
ANNÉE 1999 - 1ère partie

BULLE TIN
DES VERFASSUNGSGERICHTSHOFES VON
BOSNIEN UND HERZEGOWINA,
1999 - Band 1

BILTEN
USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
BROJ 3

IZDAVAČ
USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE
Sarajevo, Ulica Reisa Džemaludina Čauševića 8

ZA IZDAVAČA
Prof dr. KASIM BEGIĆ

REDAKCIJSKI ODBOR:
MARKO ARSOVIĆ
Prof dr. NICOLAS MAZIAU
Dr. PETER NEUSSL
AZRA OMERAGIĆ
MIRKO ZOVKO

IZVRŠNI UREDNIK
DRAGAN S. MARKOVIĆ

UREDNIK - LEKTOR:
Mr. MARIJA KOVAČIĆ

IZDAVAČKE USLUGE, GRAFIČKA OBRADA, IZRADA REGISTARA
»MAGISTRAT«, Sarajevo, Ulica Hamdije Kreševljakovića 33

ŠTAMPA
ŠIP "BORAC" Travnik

ISSN 1512-6366

Na osnovu Mišljenja Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta broj 02-15-714/00 od 17. 02. 2000. godine na ovaj se proizvod na osnovu člana 19. tačka 13. stav 2. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga ("Službene novine Federacije Bili- br. 6/95 i 25/97) ne plaća porez na promet i usluge.

SADRŽAJ

BOSANSKI JEZIK

UVODNA RIJEČ	IX
ODLUKE USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE, 1999. GODINA - 1. dio 21	
U 4/96 od 26. 2.1999.g.....	23
U 12/96 od 26. 2.1999.g.....	35
U 16/96 od 26. 2.1999.g.....	47
U 20/96 od 26. 2.1999.g.....	59
U 7/98 od 26. 2.1999.g.....	71
U 8/98 od 26. 2.1999.g.....	95
U 9/98 od 26. 2.1999.g.....	121
U 10/98 od 26. 2.1999.g.....	145
U 11/98 od 26. 2.1999.g.....	169
ANEKS - izdvojeno mišljenje u odlukama broj: U 7/98, U 8/98	
U 9/98, U 10/98 i U 11/98	193
U 12/98 od 07. 6.1999.g.....	201
U 1/99 od 14. 8.1999.g.....	237
U 4/99 od 13. 8.1999.g.....	273
RJEŠENJA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE, 1999. GODINA	285
U 19/93 od 26. 2.1999.g.....	287
U 36/94 od 26. 2.1999.g.....	299
U 28/95 od 26. 2.1999.g.....	311
U 14/96 od 26. 2.1999.g.....	323
U 1/98 od 24. 9.1999.g.....	335
ZAKLJUČCI USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE, 1999. GODINA	359
U 42/95 od 26. 2.1999.g.....	361
LISTA SLUČAJEVA	373
PREDMETNI REGISTAR	377

SADRŽAJ

HRVATSKI JEZIK

UVODNA RIJEČ	XI
ODLUKE USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE, 1999. GODINA - 1. dio 21	
U 4/96 od 26. 2. 1999. g.....	25
U 12/96 od 26. 2. 1999. g.....	37
U 16/96 od 26. 2. 1999. g.....	49
U 20/96 od 26. 2. 1999. g.....	61
U 7/98 od 26. 2. 1999. g.....	75
U 8/98 od 26. 2. 1999. g.....	99
U 9/98 od 26. 2. 1999. g.....	125
U 10/98 od 26. 2. 1999. g.....	149
U 11/98 od 26. 2. 1999. g.....	173
ANEKS - izdvojeno mišljenje u odlukama broj: U 7/98, U 8/98	
U 9/98, U 10/98 i U 11/98	194
U 12/98 od 07. 6. 1999. g.....	207
U 1/99 od 14. 8. 1999. g.....	243
U 4/99 od 13. 8. 1999. g.....	275
RJEŠENJA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE, 1999. GODINA.....	285
U 19/93 od 26. 2. 1999. g.....	289
U 36/94 od 26. 2. 1999. g.....	301
U 28/95 od 26. 2. 1999. g.....	313
U 14/96 od 26. 2. 1999. g.....	325
U 1/98 od 24. 9. 1999. g.....	339
ZAKLJUČCI USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE, 1999. GODINA	359
U 42/95 od 26. 2. 1999. g.....	363
LISTA SLUČAJEVA	373
PREDMETNI REGISTAR	377

САДРЖАЈ

СРПСКИ ЈЕЗИК

УВОДНА РИЈЕЧ	XIII
ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, 1999. ГОДИНА - 1. дио	21
У 4/96 од 26. 2. 1999. г.....	27
У 12/96 од 26. 2. 1999. г.....	39
У 16/96 од 26. 2. 1999. г.....	51
У 20/96 од 26. 2. 1999. г.....	63
У 7/98 од 26. 2. 1999. г.....	79
У 8/98 од 26. 2. 1999. г.....	103
У 9/98 од 26. 2. 1999. г.....	129
У 10/98 од 26. 2. 1999. г.....	153
У 11/98 од 26. 2. 1999. г.....	177
АНЕКС - издвојено мишљење у одлукама број: У 7/98, У 8/98 У 9/98, У 10/98 и У 11/98	195
У 12/98 од 07. 6. 1999. г.....	213
У 1/99 од 14. 8. 1999. г.....	249
У 4/99 од 13. 8. 1999. г.....	277
РЈЕШЕЊА УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, 1999. ГОДИНА	285
У 19/93 од 26. 2. 1999. г.....	291
У 36/94 од 26. 2. 1999. г.....	303
У 28/95 од 26. 2. 1999. г.....	315
У 14/96 од 26. 2. 1999. г.....	327
У 1/98 од 24. 9. 1999. г.....	343
ЗАКЉУЧЦИ УСТАВНОГ СУДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ, 1999. ГОДИНА	359
У 42/95 од 26. 2. 1999. г.....	365
ЛИСТА СЛУЧАЈЕВА	373
ПРЕДМЕТНИ РЕГИСТАР	377

TABLE OF CONTENTS

ENGLISH LANGUAGE

INTRODUCTORY NOTE	xv
DECISIONS OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF	
BOSNIA AND HERZEGOVINA, YEAR 1999 - part one	21
Case No. U 4/96 26 February 1999	29
Case No. U 12/96 26 February 1999	41
Case No. U 16/96 26 February 1999	53
Case No. U 20/96 26 February 1999	65
Case No. U 7/98 26 February 1999	83
Case No. U 8/98 26 February 1999	107
Case No. U 9/98 26 February 1999	133
Case No. U 10/98 26 February 1999	157
Case No. U 11/98 26 February 1999	181
ANEX - dissenting opinion expressed in regard to the Decisions	
Nos. U 7/98, U 8/98, U 9/98, U 10/98 and U 11/98.....	196
Case No. U 12/98 7 June 1999	219
Case No. U 1/99 14 August 1999	255
Case No. U 4/99 13 August 1999	279
DECISIONS OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF	
BOSNIA AND HERZEGOVINA, YEAR 1999	285
Case No. U 19/93 26 February 1999	293
Case No. U 36/94 26 February 1999	305
Case No. U 28/95 26 February 1999	317
Case No. U 14/96 26 February 1999	329
Case No. U 1/98 24 September 1999	347
CONCLUSIONS OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF	
BOSNIA AND HERZEGOVINA, YEAR 1999	359
Case No. U 42/95 26 February 1999	367
LIST OF CASES	373
INDEX	377

TABLE DES MATIÈRES

LA LANGUE FRANÇAISE

INTRODUCTION	XVII
DECISIONS DE LA COUR CONSTITUTIONNELLE DE	
BOSNIE-HERZEGOVINE, ANNEE 1999	21
No.U 4/96 26 février 1999.....	31
No.U 12/96 26 février 1999.....	43
No.U 16/96 26 février 1999.....	55
No.U 20/96 26 février 1999.....	67
No.U 7/98 26 février 1999.....	87
No.U 8/98 26 février 1999.....	111
No.U 9/98 26 février 1999.....	137
No.U 10/98 26 février 1999.....	161
No.U 11/98 26 février 1999	185
ANNEXE — Opinion séparée dans les affaires U No. 7/98, U No. 8/98, U No. 9/98, U No. 10/98 et U No. 11/98	197
No.U 12/98 7 juin 1999	225
No.U 1/99 14 août 1999	261
No.U 4/99 13 août 1999	281
ORDONNANCES DE LA COUR CONSTITUTIONNELLE DE	
BOSNIE-HERZEGOVINE, ANNEE 1999	285
No.U 19/93 26 février 1999.....	295
No.U 36/94 26 février 1999.....	307
No.U 28/95 26 février 1999.....	319
No.U 14/96 26 février 1999.....	331
No.U 1/98 24 septembre 1999	351
CONCLUSIONS DE LA COUR CONSTITUTIONNELLE DE	
BOSNIE-HERZEGOVINE, ANNEE 1999	359
No.U 42/95 26 février 1999.....	369
LISTE DES AFFAIRES	373
INDEX	377

INHALTSVERZEICHNIS

DEUTSCH

VORWORT	XIX
ENTSCHEIDUNGEN DES VERFASSUNGSGERICHTSHOFES VON	
BOSNIEN UND HERZEGOWINA AUS DEM JAHRE 1999 - Teil 1.....	21
VerfGH BiH U 4/96 26. Februar 1999	33
VerfGH BiH U 12/96 26. Februar 1999	45
VerfGH BiH U 16/96 26. Februar 1999	57
VerfGH BiH U 20/96 26. Februar 1999	69
VerfGH BiH U 7/98 26. Februar 1999	91
VerfGH BiH U 8/98 26. Februar 1999	115
VerfGH BiH U 9/98 26. Februar 1999	141
VerfGH BiH U 10/98 26. Februar 1999	165
VerfGH BiH U 11/98 26. Februar 1999	189
ANNEX - Abweichende Meinung zu VerfGH BiH U 7/98, 8/98, 9/98, 10/98 und 11/98	199
VerfGH BiH U 12/98 7. Juni 1999	231
VerfGH BiH U 1/99 14. August 1999	267
VerfGH BiH U 4/99 13. August 1999	283
BESCHLÜSSE DES VERFASSUNGSGERICHTSHOFES VON	
BOSNIEN UND HERZEGOWINA AUS DEM JAHRE 1999	285
VerfGH BiH U 19/93 26. Februar 1999	297
VerfGH BiH U 36/94 26. Februar 1999	309
VerfGH BiH U 28/95 26. Februar 1999	321
VerfGH BiH U 14/96 26. Februar 1999	333
VerfGH BiH U 1/98 24. September 1999	355
BESCHLUSS ("ZAKLJUČAK") DES VERFASSUNGSGERICHTSHOFES VON	
BOSNIEN UND HERZEGOWINA AUS DEM JAHRE 1999	359
VerfGH BiH U 42/95 26. Februar 1999	371
VERZEICHNIS DER FÄLLE	373
INDEX	377

UVODNA RIJEČ

Treći broj *Biltena*, koji obuhvata dio odluka i rješenja u 1999. godini, zaključno sa sjednicom održanom 14. augusta, predstavlja nastavak započete prakse Ustavnog suda Bosne i Hercegovine da svoje odluke učini dostupnim stručnoj i široj javnosti. Treba naglasiti da se, u odnosu na prethodna dva broja *Biltena*, u ovom nalaze i prve tzv. aktivne odluke Suda koje se potvrđuju kao kao “čuvar Ustava” i institucionalnog garanta zaštite ljudskih prava i sloboda. Također, novina u odnosu na prethodne *Biltene* jeste činjenica da ćemo od ovog broja nastojati osigurati prevode odluka i na francuski i na njemački jezik, odnosno imati šestojezičko izdanje *Biltena*.

Prva odluka ove vrste je bila u predmetu 12/98 kojom je Sud ocijenio da Uredba 0 ratifikaciji Ugovora o carinskoj saradnji između Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije BiH i Vlade Republike Hrvatske (Službeni list R BiH 7/96) 1 Uredba o ratifikaciji Ugovora o gospodarskoj saradnji, zaključenog između Vlade Republike i Federacije BiH i Vlade Republike Hrvatske (Službeni list R BiH, 10/98), nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Iz ovog kruga odluka o sporovima o ustavnosti, posebnu pažnju je izazvala odluka Suda od 14. augusta kojom je Sud utvrdio da neke odredbe Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, 4/97), u prvom redu one koje uspostavljaju kopredsjedavajuće i potpredsjedavajućeg Vijeća ministara, nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Kroz ove dvije, kao i niz drugih odluka, potvrđen je tzv. princip samoograničenja Suda u domenu zaštite ustavnosti, odnosno da je Sud u domenu apstraktne ustavne kontrole vezan za zahtjeve ovlaštenog kruga nosilaca najviših funkcija i da se ocjena ustavnosti odnosi samo na osporene odredbe u zahtjevu pokretača spora. U ovom kontekstu, nekoliko odluka Suda odnosi se na odbacivanje zahtjeva jer podnosioci tih zahtjeva nisu ovlaštena lica

koja mogu pokrenuti spor u smislu čl. VI/3 (a) Ustava Bosne i Hercegovine, a ni Poslovnikom Suda nije predviđeno njegovo djelovanje “*ex offio*” u ovom domenu.

Posebno zanimljiva odluka Suda je bila u odnosu na nekoliko apelacija koje su prosljeđene Sudu na odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ustavni sud je nakon dužeg vijećanja, utvrdio da nema apelacionu jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava, ocjenjujući da “ustavotvorni” u prelaznom periodu nisu imali namjeru da daju nijednoj od ovih institucija nadležnost da revidira odluke one druge već, štaviše, da u pogledu zaštite ljudskih prava i sloboda Sud i Dom za ljudska prava treba da funkcioniraju kao paralelne institucije, uz mogućnost daje u pojedinim slučajevima podnosiocima zahtjeva ostavljeno na raspolaganje da naprave izbor alternativnih pravnih lijekova.

Iznesene naznake odluka u ovom *Biltenu*, kojim su praktično učinjeni prvi iskoraci Suda u zaštiti ustavnosti, sasvim pouzdano predstavljaju i potvrdu ustavno-pravnog sistema Bosne i Hercegovine i nezamjenjive uloge Suda u njegovom aktualnom oblikovanju, uključujući i ujednačavanje sudske prakse i izgradnje koherentnog sudskog sistema. A svaki takav potez vrijeđanje pažnje za Sud koji je zakoračio tek u treću godinu svoga postojanja.

Štampanje ovog *Biltena* omogućeno je uz pomoć IRZ Fondacije (Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e. V (Bon)).

Sarajevo, novembra 2000. godine

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
prof. dr. Kasim Begić

UVODNA RIJEČ

Treći broj *Biltena*, koji obuhvata dio odluka i rješenja u 1999. godini, zaključno sa sjednicom održanom 14. kolovoza, predstavlja nastavak započete prakse Ustavnog suda Bosne i Hercegovine da svoje odluke učini dostupnim stručnoj i široj javnosti. Treba naglasiti da se, u odnosu na predbježna dva broja *Biltena*, u ovom nalaze i prve tzv. aktivne odluke koje Sud potvrđuju kao “čuvara Ustava” i institucionalnog garanta zaštite ljudskih prava i sloboda. Također, novina u odnosu na predbježne *Biltene* jeste činjenica da ćemo, od ovog broja, nastojati osigurati prijevode odluka i na francuski i na njemački jezik, odnosno imati šestojezičnu nakladu *Biltena*.

Prva odluka ove vrste je bila u predmetu 12/98 kojom je Sud ocijenio da Uredba o ratificiranju Ugovora o carinskoj suradnji između Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije BiH i Vlade Republike Hrvatske (Službeni list RBiH 7/96) i Uredba o ratificiranju Ugovora o gospodarskoj suradnji, zaključenog između Vlade Republike i Federacije BiH i Vlade Republike Hrvatske (Službeni list RBiH, 10/98), nisu sukladne Ustavu Bosne i Hercegovine. Iz ovog kruga odluka o sporovima o ustavnosti, posebito pozornost je izazvala odluka Suda od 14. kolovoza kojom je Sud utvrdio da neke odredbe Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, 4/97), u prvom redu one koje uspostavljaju kopredsjedatelje i dopredsjedatelja Vijeća ministara, nisu sukladne Ustavu Bosne i Hercegovine. Kroz ove dvije, kao i niz drugih odluka, potvrđen je tzv. princip samoograničenja Suda u domeni zaštite ustavnosti, odnosno daje Sud u domeni apstraktne ustavne kontrole vezan za zahtjeve ovlaštenog kruga nositelja najviših funkcija i da se ocjena ustavnosti odnosi samo na pobijane odredbe u zahtjevu pokretača spora. U ovom kontekstu, nekoliko odluka Suda odnosi se na odbacivanje zahtjeva jer podnositelji tih zahtjeva nisu mjerodavne osobe koja mogu pokrenuti spor u smislu članka VI/3 (a) Ustava Bosne

i Hercegovine, a ni Poslovníkom Suda nije predviđeno njegovo djelovanje “*ex offio*” u ovoj domeni.

Osobito zanimljiva odluka Suda se odnosila na nekoliko apelacija koje su prosljeđene Sudu glede odluka Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ustavni sud je, nakon dužeg vijećanja, utvrdio da nema apelacijsku jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava, ocjenjujući da “ustavotvorni” u prijelaznom periodu nisu imali namjeru dati nijednoj od ovih institucija ovlast revidiranja odluke one druge već, štoviše, da glede zaštite ljudskih prava i sloboda Sud i Dom za ljudska prava trebaju funkcionirati kao paralelne institucije, uz mogućnost da je u pojedinim slučajevima podnositeljima zahtjeva ostavljeno na raspolaganje da naprave izbor alternativnih pravnih lijekova.

Iznesene naznake odluka u ovom *Biltenu*, kojim su praktično učinjeni prvi iskoraci Suda u zaštiti ustavnosti, sasvim pouzdano predstavljaju i potvrdu ustavno-pravnog sustava Bosne i Hercegovine i nezamjenjive uloge Suda u njegovom aktualnom oblikovanju, uključujući i ujednačavanje sudske prakse i izgradnje koherentnog sudskog sustava. A svaki takav potez vrijeđanje pažnje za Sud koji je zakoračio tek u treću godinu svoga postojanja.

Tiskanje ovog *Biltena* omogućeno je uz pomoć IRZ Fondacije (Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e. V. (Bon)).

Sarajevo, studenoga 2000. godine

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
prof dr. Kasim Begić

УВОДНА РИЈЕЧ

Трећи број *Билтена*, који обухвата дио одлука и рјешења у 1999. години, закључно са сједницом одржаном 14. августа, представља наставак започете праксе Уставног суда Босне и Херцеговине да своје одлуке учини доступним стручној и широј јавности. Треба нагласити да се, у односу на претходна два броја *Билтена*, у овом налазе и прве тзв. активне одлуке које Суд потврђују као “чуvara Устава” и институционалног гаранта заштите људских права и слобода. Такође, новина у односу на претходне *Билтене* јесте чињеница да ћемо, од овог броја, настојати да обезбиједимо преводе одлука и на француски и на њемачки језик, односно да имамо шестојезичко издање *Билтена*.

Прва одлука ове врсте је била у предмету 12/98 којом је Суд оцијенио да Уредба о ратификацији Уговора о царинској сарадњи између Владе Републике Босне и Херцеговине, Владе Федерације БиХ и Владе Републике Хрватске (Службени лист РБиХ 7/96) и Уредба о ратификацији Уговора о привредној сарадњи, закљученог између Владе Републике и Федерације БиХ и Владе Републике Хрватске (Службени лист РБиХ, 10/98), нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине. Из овог круга одлука о споровима о уставности, посебну пажњу је изазвала одлука Суда од 14. августа којом је Суд утврдио да неке одредбе Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине (Службени гласник Босне и Херцеговине, 4/97), у првом реду оне које успостављају копредсједнике и потпредсједника Министареког савјета, нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине. Кроз ове двије, као и низ других одлука, потврђен је тзв. принцип самоограничења Суда у домену заштите уставности, односно да је Суд у домену апстрактне уставне контроле везан за захтјеве овлашћеног круга носилаца највиших функција и да се оцјена уставности односи само на оспорене одредбе у захтјеву покретача спора. У овом контексту, неколико одлука Суда односи се на

одбацивање захтјева јер подносиоци тих захтјева нису овлашћена лица која могу да покрену спор у смислу члана VI/3 (а) Устава Босне и Херцеговине, а ни Пословником Суда није предвиђено његово дјеловање “*ex offi*” у овом домену.

Посебно занимљива одлука Суда се односила на неколико апелација које су прослијеђене Суду на одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Уставни суд је, након дужег вијећања, утврдио да нема апелациону јурисдикцију над одлукама Дома за људска права, оцјењујући да “уставотворци” у прелазном периоду нису имали намјеру да дају ниједној од ових институција надлежност да ревидира одлуке оне друге већ, штавише, да у погледу заштите људских права и слобода Суд и Дом за људска права треба да функционишу као паралелне институције, уз могућност да је у појединим случајевима подносиоцима захтјева остављено на располагање да направе избор алтернативних правних лијекова.

Изнесене назнаке одлука у овом *Билтену*, којим су практично учињени први искораци Суда у заштити уставности, сасвим поуздано представљају и потврду уставноправног система Босне и Херцеговине и незамјениве улоге Суда у његовом актуелном обликовању, укључујући и уједначавање судске праксе и изградње кохерентног судског система. А сваки такав потез вриједан је пажње за Суд који је закорачио тек у трећу годину свога постојања.

Штампање овог *Билтена* омогућено је уз помоћ ИРЗ Фондације (Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e. V (Бон))

Сарајево, новембра 2000. године

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
проф. др Касим Бегић

INTRODUCTORY NOTE

The The third issue of the *Bulletin* of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, which contains a number of decisions and rulings issued by the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina in the course of 1999, including those issued at the Court session held on 14 August 1999, is a continued practice of the Constitutional Court with the aim to make its decisions accessible to the professional and general public. This *Bulletin*, unlike the previous two issues, contains the first so-called 'active Court decisions' which are an effective “guardian of the Constitution” and an institutional guarantor of human rights and freedoms. Yet another novelty is the French and German translations of the decisions, resulting in the publication of a six language *Bulletin*.

The first active decision was made in Case No. 12/98 in which the Court evaluated that the Decree on Ratification of the Agreement on Customs Co-operation between the Governments of the Republic of Bosnia and Herzegovina, BiH Federation and the Republic of Croatia (“Official Gazette of RBiH” No. 7/96) and the Decree on Ratification of the Agreement on Economic Co-operation, concluded between the Governments of the Republic of Bosnia and Herzegovina, BiH Federation and the Republic of Croatia (“Official Gazette of RBiH” No. 10/98) were not consistent with the Constitution of Bosnia and Herzegovina. In this set of decisions on the constitutionality a particular attention was aroused by the Court decision of 14 August 1999 in which the Court established that some provisions of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina (“Official Gazette of Bosnia and Herzegovina” No. 4/97), primarily those pertaining to the office of the Co-chairmen and Vice Chairman of the Council of Ministers were not consistent with the Constitution of Bosnia and Herzegovina. These two and many other decisions affirmed the principle of the self-restriction of the Court in terms of the protection of constitutionality, which means that the Court restricts itself in the domain of an abstract constitutional control to the claims of authorised holders of the highest functions and that

the evaluation of the constitutionality pertains exclusively to the contested provisions contained in the request of the claimant. In this regard, the Court has by a number of its decisions rejected claims since the claimants were not authorised to institute the procedure under Article VI/3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina or the Rules of Procedure of the Constitutional Court, which do not provide for an ex officio action by the Court in such cases.

Of particular interest was the Court decisions in reference to a number of appeals against decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. Having deliberated at length, the Constitutional Court established that it did not have an appellate jurisdiction over decisions of the Human Rights Chamber and evaluated that “the framers of the Constitution” in the interim period did not have any intention to assign to either of those institutions the jurisdiction for judicial re-examination of each other's decisions. On the contrary, the Constitution Court and the Human Rights Chamber should act as parallel institutions in protecting human rights and freedoms, while the possibility is given to the claimants in certain cases to choose between alternative legal remedies.

The decisions contained in this *Bulletin* represent an initial step forward in the protection of constitutionality and certainly an affirmation of the constitutional and legal systems of Bosnia and Herzegovina and an irreplaceable role of the Court in the further improvements of the system, including a harmonisation of the legal practice and building of a coherent judicial system. Each progress made in that direction deserves indeed much attention, since it has been achieved by the Court which was established no longer than three years ago.

This *Bulletin* was published thanks to the support of the IRZ Foundation (Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e.V (Bon)).

Sarajevo, November 2000

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Prof Dr. Kasim Begić

INTRODUCTION

Le troisième numéro du *Bulletin* incluant les décisions et les ordonnances rendues jusqu'au 14 août 1999 présente la suite de la pratique de la Cour constitutionnelle de rendre ses décisions accessibles aux experts et au public. Par rapport aux deux numéros précédents du *Bulletin*, ce numéro contient les premières “décisions actives” de la Cour ce qui confirme son rôle de “protecteur institutionnel de la Constitution”, ainsi que de garant institutionnel de la protection des droits de l'Homme et des libertés fondamentales. Par rapport aux numéros précédents, ce numéro contient la traduction des décisions dans les langues française et allemande ce qui nous permettra d'avoir ce *Bulletin* dans six langues.

La première décision de ce type était celle de l'affaire No. 12/98. Dans cette affaire, la Cour a apprécié que le décret de ratification du Traité de coopération douanière entre le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine, le Gouvernement de la Fédération de Bosnie-Herzégovine et le Gouvernement de la République de Croatie (le “Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine”, No. 7/96) et le décret de ratification du Traité de coopération économique conclu entre le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine, le Gouvernement de la Fédération de Bosnie-Herzégovine et le Gouvernement de la République de Croatie (le “Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine”, No. 10/98), ne étaient pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine. Pour ce qui est des décisions relevant du domaine du différend de constitutionnalité, il faut certainement mentionner la décision rendue le 14 août par laquelle la Cour a trouvé que les dispositions de la Loi sur le Conseil des ministres et des ministères de Bosnie-Herzégovine (le “Journal officiel de Bosnie-Herzégovine”, No. 4/94) se rapportant à la nomination des co-présidents et vice-présidents du Conseil des ministres, ne étaient pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine. Grâce à ces deux décisions et à un certain nombre d'autres décisions, le principe d'autolimitation de la Cour est confirmé dans le domaine de la protection de la constitutionnalité ce qui veut dire que le contrôle abstrait de la

constitutionnalité de la Cour a lié aux requêtes d'un certain nombre de haut-fonctionnaires et que l'appréciation de la constitutionnalité se rapporte aux dispositions contestées par le requérant. Dans ce contexte, un certain nombre de décisions se rapportent au rejet de la requête, car les requérants ne étaient pas les personnes autorisées pour soumettre un différend au sens de l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, alors que le Règlement intérieur de la Cour ne prévoit pas l'action ex officio de la Cour dans ce domaine.

Il faut certainement mentionner la décision de la Cour relative à un certain nombre d'appels contre les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. La Cour constitutionnelle a trouvé qu'il n'avait pas la compétence à titre d'appel pour statuer sur les décisions de la Chambre des droits de l'Homme et que "les créateurs de la Constitution" n'avaient pas eu l'intention de donner la suprématie à aucune de ces deux institutions. En revanche, en ce qui concerne la protection des droits de l'Homme et des libertés fondamentales, ces deux institutions sont censées fonctionner en tant que deux institutions parallèles, tandis que les requérants ont la possibilité de choix entre des voies de recours alternatives.

Les indications figurant dans les décisions font preuve des premiers pas de la Cour dans la protection de la constitutionnalité et confirment assurément le système constitutionnel de la Bosnie-Herzégovine et le rôle irremplaçable de la Cour dans sa formation future comprenant également l'harmonisation de la jurisprudence et l'établissement d'un système juridique cohérent. Chacun de ces pas est d'une grande importance pour la Cour qui entre dans la troisième année de son existence.

La publication de ce *Bulletin* a été réalisé grâce au support de la fondation IRZ (Deutsche Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e.V (Bonn)).

Sarajevo, novembre 2000

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Prof Dr Kasim Begić

VORWORT

Die dritte Ausgabe des *Bulletins* des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina enthält den ersten Teil der Entscheidungen und Beschlüsse des Gerichts aus dem Jahre 1999 bis zur Sitzung vom 14. August. Mit diesem Band setzt der der Gerichtshof die Praxis fort, seine Entscheidungen einer breiteren, nicht nur fachlichen Öffentlichkeit zugänglich zu machen. Nunmehr kommen auch die ersten Sachentscheidungen des Gerichtshofs zur Veröffentlichung, welche die Rolle des Gerichtshofs als Hüter der Verfassung und als institutioneilen Garanten zum Schutz der Menschenrechte und fundamentalen Freiheiten widerspiegeln. Anders als die vorangegangenen wird dieses *Bulletin* erstmals auch Übersetzungen der Entscheidungen in die französische und deutsche Sprache enthalten. Wir sind bestrebt, das *Bulletin* zukünftig also sechssprachig herauszugeben.

Bei einer der erwähnten Sachentscheidungen handelt es sich um die zum *Grenzkoooperationsvertrag* (VerfGH B-H 12/98). Der Gerichtshof hat darin zum einen die Regierungsverordnung über die Ratifizierung des Vertrages zur Kooperation an den Staatsgrenzen zwischen den Regierungen der Republik von Bosnien und Herzegowina, der Föderation Bosnien und Herzegowinas und der Republik Kroatien (Gesetzesblatt der Republik von Bosnien und Herzegowina [im folgenden GBl. RB-H] Nr. 7/96), zum anderen die Regierungsverordnung über die Ratifizierung des Vertrages zur wirtschaftlichen Kooperation zwischen den Regierungen der Republik, der Föderation B-H und der Republik Kroatien (GBl. RB-H Nr. 10/98) für verfassungswidrig erklärt. Besondere Aufmerksamkeit hat auch die Entscheidung des Gerichtshofs vom 14. August zum *Ministerratsgesetz* (VerfGH B-H 1/99) erregt. Der Gerichtshof befand hierin einzelne Bestimmungen des Gesetzes über den Ministerrat und die Ministerien Bosnien und Herzegowinas (GBl. RB-H Nr. 4/97) zur Einrichtung von Ko-Vorsitzenden sowie Vizevorsitzenden im Ministerrat für im Widerspruch mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina stehend.

Mit diesen und anderen Entscheidungen hat der Gerichtshof das Prinzip der Selbstbegrenzung seiner Tätigkeit als Verfassungshüter bestätigt. Danach darf der Gerichtshof im Bereich der abstrakten Normenkontrolle nur die von den zuständigen

Trägern der Staatsfunktionen vorgebrachten Anträge prüfen; zudem darf die Entscheidung über die Verfassungsmäßigkeit sich nur auf die im Antrag angefochtenen Bestimmungen erstrecken. In einigen der in diesem *Bulletin* abgedruckten Entscheidungen wurden Anträge als unzulässig abgewiesen, weil den Antragstellern die Antragsbefugnis nach Artikel VI/3 (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina fehlte. Die Geschäftsordnung des Gerichtshofs sieht auch insoweit keine Möglichkeit der "ex officio"-Überprüfung vor.

Von grundsätzlicher Bedeutung für das Verhältnis zwischen dem Gerichtshof und der Menschenrechtskammer waren die Entscheidungen des Gerichtshofs, mit denen die Beschwerden gegen Entscheidungen der Menschenrechtskammer vor dem Gerichtshof als unzulässig abgewiesen wurden, weil der Gerichtshof keine Beschwerdezuständigkeit über die Entscheidungen der Menschenrechtskammer besitze. Zur Begründung hat der Gerichtshof ausgeführt, die "Verfassungsgeber" hätten in der Übergangsphase nicht die Absicht gehabt, einer der beiden Institutionen die Kompetenz zu verleihen, die Entscheidungen der jeweils anderen zu überprüfen. Demzufolge wirken der Verfassungsgerichtshof und die Menschenrechtskammer in Bezug auf den Schutz der Menschenrechte in paralleler Zuständigkeit. Im Einzelfall kann der Beschwerdeführer somit bei der Wahl seines Rechtsmittels zwischen beiden Institutionen wählen.

Die erwähnten Entscheidungen stellen erste Schritte in dem Bestreben um den Schutz der Verfassung dar und stärken das verfassungsrechtliche System Bosnien und Herzegowinas. Sie konsolidieren auch die Rolle des Verfassungsgerichtshofs in der aktuellen Umgestaltung und dem Aufbau eines kohärenten Gerichtssystems, einschließlich der Vereinheitlichung der Rechtsprechung. Der Gerichtshof, der erst seit drei Jahren existiert, erregt die Aufmerksamkeit mit jedem seiner Schritte wie z.B. der Herausgabe des vorliegenden *Bulletins*.

Die Veröffentlichung dieses *Bulletins* erfolgt mit der freundlichen Unterstützung der Deutschen Stiftung für internationale rechtliche Zusammenarbeit e.V., Bonn (IRZ).

Sarajewo, November 2000

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Prof Dr. Kasim Begić

**ODLUKE
USTAVNOG SUDA
BOSNE I HERCEGOVINE,
1999. GODINA**

**ОДЛУКЕ
УСТАВНОГ СУДА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ,
1999. ГОДИНА**

**DECISIONS
OF THE CONSTITUTIONAL COURT
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA,
YEAR 1999**

**LES DÉCISIONS
DE LA COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZÉGOVINE,
ANNÉE 1999**

**ENTSCHEIDUNGEN
DES VERFASSUNGSGERICHTSHOFES VON
BOSNIEN UND HERZEGOWINA
AUS DEM JAHRE 1999**

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev Mile Kudića za ocjenu ustavnosti Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama pripadnika Armije i policije Bosne i Hercegovine (“Službeni list RBiH”, broj 48/95).

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Mile Kudić je 8. januara 1996. godine podnio inicijativu Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama pripadnika Armije i policije Bosne i Hercegovine.

Osporavanu Uredbu donijelo je Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine 12. decembra 1995. godine, tj. istog dana kada je zasjedala i Skupština Republike Bosne i Hercegovine.

Prema stavu 3. tačka 5. Amandmana LI na Ustav Republike Bosne i Hercegovine Predsjedništvo, za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, donosi uredbe sa zakonskom snagom o pitanjima iz nadležnosti Skupštine Republike Bosne i Hercegovine ukoliko ne postoji mogućnost da se sazovu nadležna vijeća. Predsjedništvo podnosi ove uredbe na potvrdu Skupštini čim se omogući njeno sazivanje.

Kako je osporenu Uredbu donijelo Predsjedništvo Republike 12. decembra 1995. godine, tj. istoga dana kada je zasjedala Skupština Republike Bosne i Hercegovine, to je, po mišljenju podnosioca inicijative, osporena Uredba donesena na način suprotan navedenim odredbama Ustava RBiH.

Za odlučivanje u ovom ustavno-sudskom sporu relevantne su odredbe Ustava Bosne i Hercegovine Aneks II Prelazne odredbe, tačka 3, prema kojima svi postupci u sudovima ili organima uprave, koji su u toku na prostoru Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, biće nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili organe u Bosni i Hercegovini u skladu sa propisima kojima se uređuje nadležnost ovih institucija.

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine jedini je nadležan da odlučuje, između ostalog, da li je bilo koja odredba Ustava ili zajeonajednog entiteta u skladu sa ovim ustavom. Sporne može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili njegov zamjenik bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta (član VI/3. (a)).

Polazeći od navedenih ustavnih odredbi, podnosilac zahtjeva nije subjekt koji može pokrenuti spor ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, pa je na osnovu izloženog odlučeno kao u dispozitivu.

Ovu odluku donio je Ustavni sud u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Oineragić i prof. dr. Vitimir Popović.

U 4/96
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine odbacio je zahtjev za ocjenu ustavnosti zakona, jer podnosilac tog zahtjeva nije Ustavom ovlašteno lice za pokretanje spora pred Ustavnim sudom u smislu člana VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev Mile Kudića za ocjenu ustavnosti Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama pripadnika Armije i policije Bosne i Hercegovine (“Službeni list RBiH”, broj 48/95).

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Mile Kudić je 8. siječnja 1996. godine podnio inicijativu Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama pripadnika Armije i policije Bosne i Hercegovine.

Pobijanu Uredbu donijelo je Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine 12. prosinca 1995. godine, tj. istog dana kada je zasjedala i Skupština Republike Bosne i Hercegovine.

Prema stavku 3. točka 5. Amandmana LI na Ustav Republike Bosne i Hercegovine Predsjedništvo, za vrijeme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, donosi uredbe sa zakonskom snagom o pitanjima iz ovlasti Skupštine Republike Bosne i Hercegovine ukoliko ne postoji mogućnost da se sazovu mjerodavna vijeća. Predsjedništvo podnosi ove uredbe na potvrdu Skupštini čim se omogući njeno sazivanje.

Kako je pobijanu Uredbu donijelo Predsjedništvo Republike 12. prosinca 1995. godine, tj. istoga dana kada je zasjedala Skupština Republike Bosne i Hercegovine, to je, po mišljenju podnositelja inicijative, pobijana Uredba donesena na način oprečan navedenim odredbama Ustava RBiH.

Za odlučivanje u ovom ustavno-sudskom sporu relevantne su odredbe Ustava Bosne i Hercegovine Aneks II Prijelazne odredbe, točka 3, prema kojima svi postupci na sudovima ili tijelima uprave, koji su u tijeku na teritoriju Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, će biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili tijela u Bosni i Hercegovni sukladno propisima kojima se uređuje djelokrug ovih institucija.

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine jedini je mjerodavan odlučivati, između ostalog, je li bilo koja odredba Ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom ustavu. Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedatelj Vijeća ministara, predsjedatelj ili dopredsjedatelj bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog tijela jednog entiteta (članak VI/3. (a)).

Polazeći od navedenih ustavnih odredbi, podnositelj zahtjeva nije subjekt koji može pokrenuti spor ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, pa je na temelju izloženog odlučeno kao u dispozitivu.

Ovu odluku donio je Ustavni sud u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitomir Popović.

U 4/96
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine odbacio je zahtjev za ocjenu ustavnosti zakona, jer podnositelj tog zahtjeva nije Ustavom mjerodavna osoba za pokretanje spora pred Ustavnim sudom u smislu članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 2. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се захтјев Мила Кудића за оцјену уставности Уредбе са законском снагом о измјенама и допунама Закона о платама припадника Армије и полиције Босне и Херцеговине (“Службени лист РБиХ”, број 48/95).

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

Миле Кудић је 8. јануара 1996. године поднио иницијативу Уставном суду Босне и Херцеговине за покретање поступка за оцјену уставности Уредбе са законском снагом о измјенама и допунама Закона о платама припадника Армије и полиције Босне и Херцеговине.

Оспоравану Уредбу донијело је Предсједништво Републике Босне и Херцеговине 12. децембра 1995. године, тј. истог дана када је засједала и Скупштина Републике Босне и Херцеговине.

Према ставу 3. тачка 5. Амандмана LI на Устав Републике Босне и Херцеговине Предсједништво, за вријеме ратног стања или у случају непосредне ратне опасности, доноси уредбе са законском снагом о питањима из надлежности Скупштине Републике Босне и Херцеговине уколико не постоји могућност да се сазову надлежна вијећа. Предсједништво подноси ове уредбе на потврду Скупштини чим се омогући њено сазивање.

Како је оспорену Уредбу донијело Предсједништво Републике 12. децембра 1995. године, тј. истога дана када је засједала Скупштина Републике Босне и

Херцеговине, то је, по мишљењу подносиоца иницијативе, оспорена Уредба донесена на начин супротан наведеним одредбама Устава РБиХ.

За одлучивање у овом уставно-судском спору релевантне су одредбе Устава Босне и Херцеговине Анекс II Прелазне одредбе, тачка 3, према којима сви поступци на судовима или органима управе, који су у току на простору Босне и Херцеговине у моменту ступања на снагу овог устава, биће настављени или пренесени на друге судове или органе у Босни и Херцеговини у складу са прописима којима се уређује надлежност ових институција.

Према Уставу Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине једини је надлежан да одлучује, између осталог, да ли је било која одредба Устава или закона једног ентитета у складу са овим уставом. Спорове може да покрене члан Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или његов замјеник било којег дома Парламентарне скупштине; једна четвртина чланова/делегата било којег дома Парламентарне скупштине, или једна четвртина чланова било којег дома законодавног органа једног ентитета (члан VI/3. (а)).

Полазећи од наведених уставних одредаба, подносилац захтјева није субјекат који може да покрене спор ове врсте пред Уставним судом Босне и Херцеговине, па је на основу изложеног одлучено као у диспозитиву.

Ову одлуку донио је Уставни суд у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр Звонко Миљко, Азра Омерагић и проф. др Витомир Поповић.

У 4/96
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине одбацио је захтјев за оцјену уставности закона, јер подносилац тог захтјева није Уставом овлашћено лице за покретање спора пред Уставним судом у смислу члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине.

Having regard to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 2 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The request of Mr. Mile Kudić for the evaluation of constitutionality of the Statutory Decree on the Amendments to the Law on Salaries of the Members of the Army and Police of Bosnia and Herzegovina (Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, No. 48/95), is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

On 8 January 1996, Mr. Mile Kudić requested from the Constitutional Court to initiate proceedings for evaluation of constitutionality of the Statutory Decree on the Amendments to the Law on Salaries of the Members of the Army and Police of Bosnia and Herzegovina.

The challenged Decree was adopted by the Presidency of the Republic of Bosnia and Herzegovina on 12 December 1995, i.e. on the same day the Assembly of the Republic of Bosnia and Herzegovina was in session.

According to paragraph 3 item 5 of Amendment LI to the Constitution of the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Presidency, during the state of war or immediate danger of war, shall adopt statutory decrees on the issues which fall within the responsibility of the Assembly of the Republic of Bosnia and Herzegovina if there is no possibility to convene the competent councils. The Presidency then submits these decrees to the Assembly for approval as soon as its convocation is made possible.

As the challenged Decree was adopted by the Presidency of the Republic of Bosnia and Herzegovina on 12 December 1995, i.e. on the same day the Assembly of the

Republic of Bosnia and Herzegovina was in session, the applicant considers that the challenged Decree was adopted in a way incompatible with the aforementioned provisions of the Constitution of the Republic of Bosnia and Herzegovina.

The relevant provisions for the adjudication in this dispute are the provisions of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, Annex II - Transitional Arrangements, item 3, according to which all proceedings in courts or administrative agencies functioning within the territory of Bosnia and Herzegovina when the Constitution enters into force shall continue in or be transferred to other courts or agencies in Bosnia and Herzegovina in accordance with any legislation governing the competence of such courts or agencies.

According to the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina shall have exclusive jurisdiction to decide whether any provision of an Entity's constitution or law is consistent with this Constitution. Disputes may be referred only by a member of the Presidency, by the Chair of the Council of Ministers, by the Chair or a Deputy Chair of either chamber of the Parliamentary Assembly, by one-fourth of the members of either chamber of the Parliamentary Assembly, or by one-fourth of either chamber of a legislature of an Entity (Article VI.3 (a)).

According to the aforementioned constitutional provisions, the applicant is not one of the subjects that may institute proceedings of this kind before the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. Therefore, on the basis of the above-presented, it has been decided as stated in the dispositive.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, mag.iur. Zvonko Miljko, Azra Omeragić and Prof. Dr. Vitomir Popović.

Case No. U 4/96
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina rejected the request for the evaluation of constitutionality of the Law, since, according to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the applicant was not one of the subjects authorized to refer disputes of this kind to the Constitutional Court.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 55 (2) du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors la session tenue le 26 février 1999, a rendu la décision suivante:

DECISION

La requête de Monsieur Mile Kudić pour l'appréciation de la constitutionnalité du décret-loi amendant la Loi sur les salaires des membres de l'armée et de la police de Bosnie-Herzégovine (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 48/95), est rejetée.

Cette décision sera publiée dans le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine" et le "Journal officiel de la Republika Srpska".

Motifs

Le 8 janvier 1995, Monsieur Mile Kudić a présenté une requête à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine pour l'appréciation de la constitutionnalité du décret-loi amendant la Loi sur les salaires des membres de l'armée et de la police de Bosnie-Herzégovine.

Le décret-loi attaqué a été pris par la Présidence de la République de Bosnie-Herzégovine le 12 décembre 1995, c'est-à-dire le même jour où l'Assemblée de la République de Bosnie-Herzégovine était en session.

Conformément au paragraphe 3 (5) de l'amendement LI à la Constitution de la République de Bosnie-Herzégovine, la Présidence, pendant l'état de guerre ou en cas de danger immédiat de guerre, prend les décrets-loi sur les questions relevant de la responsabilité de l'Assemblée de la République de Bosnie-Herzégovine si les conseils compétents ne peuvent être convoqués. La Présidence soumet ces décrets à l'Assemblée, dès que sa convocation se rend possible.

Etant donné que la Présidence a pris le décret attaqué le 12 décembre 1995, c'est-à-dire le jour où l'Assemblée de la République de Bosnie-Herzégovine a siégé, le

décret-loi contesté n'était pas, selon le requérant, pris de façon conforme aux dispositions alléguées de la Constitution de la République de Bosnie-Herzégovine.

Il est très important de tenir compte des dispositions de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'appendice II - dispositions transitoires (point 3.) selon lesquelles toutes les procédures devant les tribunaux ou organes administratifs fonctionnant sur le territoire de Bosnie-Herzégovine lors de l'entrée en vigueur de la Constitution sont maintenues ou transférées à d'autres juridictions ou organes administratifs de Bosnie-Herzégovine conformément aux lois qui régissent la compétence desdits tribunaux ou organes.

Conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a compétence exclusive pour dire si une disposition quelconque du droit ou de la constitution d'une entité est conforme à la présente Constitution. Les différends ne peuvent être soumis à la Cour constitutionnelle que par un membre de la Présidence, par le Président du Conseil des ministres, par le Président ou Vice-Président de l'une ou l'autre chambre de l'Assemblée parlementaire, par un quart des membres de chacune des deux chambres de l'Assemblée parlementaire, ou par un quart de l'une des deux chambres législatives d'une entité (l'article VI/3. (a)).

Tenant compte des dispositions sus-mentionnées, le requérant n'est pas une personne qui pourrait soumettre un différend à la Cour constitutionnelle. En conséquence, la Cour Constitutionnelle a décidé comme étant formulé en dispositif

La Cour Constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko et les juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, Maître Zvonko Miljko, Azra Omeragić, Prof. D Vitomir Popović.

No. U 4/96
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Etant donné que le requérant est une personne non-autorisée pour soumettre un différend à la Cour constitutionnelle selon l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a rejeté la requête pour l'appréciation de la constitutionnalité.

Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55.Ziff. 2. der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt,

Der Antrag von Herrn Mile Kudić auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Verordnung mit Gesetzeskraft über Änderungen und Ergänzungen des Gesetzes über die Bezüge der Angehörigen der Armee und der Polizei von Bosnien und Herzegowina (Gesetzblatt der RB-H, Nr. 48/95) wird zurückgewiesen.

Diese Entscheidung wird im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, dem “Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina” und dem “Gesetzblatt der Republika Srpska” veröffentlicht.

Begründung

Herr Mile Kudić hat am 8. Jänner 1998 beim Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina einen Antrag auf Einleitung eines Verfahrens auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Verordnung mit Gesetzeskraft über Änderungen und Ergänzungen des Gesetzes über die Bezüge der Angehörigen der Armee und der Polizei von Bosnien und Herzegowina gestellt.

Das Präsidium der Republik von Bosnien und Herzegowina hat die angefochtene Verordnung am 12. Dezember 1995 erlassen, wobei zur gleichen Zeit auch die Versammlung der Republik von Bosnien und Herzegowina tagte.

Gemäß Absatz 3. Ziff. 5. des Amendments LI der Verfassung der Republik von Bosnien und Herzegowina erläßt das Präsidium während des Kriegszustands oder im Fall der unmittelbaren Kriegsgefahr Verordnungen mit Gesetzeskraft über Fragen, die in der Zuständigkeit der Versammlung von Bosnien und Herzegowina sind, soweit keine andere Möglichkeit besteht die zuständigen Ausschüsse einzuberufen. Das Präsidium legt der Versammlung, sobald ihre Einberufung möglich ist, diese Verordnungen zur Bestätigung vor.,

Da das Präsidium der Republik am 12. Dezember 1995 die angefochtene Verordnung am gleichen Tage erlassen hat, an dem auch die Versammlung der Republik von Bosnien und Herzegowina getagt hat, wurde die angefochtene Verordnung nach Meinung des Antragstellers entgegen den angeführten Bestimmungen der Verfassung der RB-H erlassen.

Für die Entscheidung in diesem verfassungsrechtlichen Verfahren sind die Bestimmungen der Verfassung von Bosnien und Herzegowina relevant, namentlich Annex II Ziff 3. der Übergangsbestimmungen, gemäß welcher alle Verfahren vor den Gerichten oder Verwaltungsorganen, die zum Zeitpunkt des Inkrafttretens dieser Verfassung auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina anhängig waren, fortgesetzt werden oder an die zuständigen Gerichte oder Organe von Bosnien und Herzegowina nach den Bestimmungen überwiesen werden, welche die Zuständigkeit dieser Institutionen regeln.

Gemäß der Verfassung von Bosnien und Herzegowina ist der Verfassungsgerichtshof ausschließlich, unter anderem zuständig darüber zu entscheiden, ob Bestimmungen der Verfassung oder eines Gesetzes der Entität im Einklang mit dieser Verfassung stehen. Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung kann ein Mitglied des Staatspräsidiums, der Vorsitzende des Ministerrates, der Vorsitzenden eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder sein Stellvertreter, ein Viertel der Mitglieder eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder ein Viertel der Mitglieder eines der gesetzgebenden Organe der Entitäten das Verfahren einleiten.

Ausgehend von den angegebenen Verfassungsbestimmungen ist der Antragsteller keine Subjekt, das ein Verfahren dieser Art vor dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina einleiten kann und somit wurde auf Grundlage der schon angestellten Ausführungen die im Spruch enthaltene Entscheidung gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: Präsident des Gerichtshofes Mirko Zovko und Richter Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko, Azra Omeragić und Prof Dr. Vitomir Popović.

U Nr. 4/96
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat den Antrag auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Verordnung mit Gesetzeskraft zurückgewiesen, da der Antragsteller gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina keine Antragslegitimität für die Einleitung eines Verfahrens vor dem Verfassungsgerichtshof hat.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev FEB - Preduzeća za izdavačku, instruktivno-obrazovnu, uslužnu i trgovinsku djelatnost Sarajevo za ocjenu ustavnosti člana 5. stav 2. Zakona o novinsko-izdavačkoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine (“Službeni list RBiH”, broj 2/96),

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

FEB - Preduzeće za izdavačku, instruktivno-obrazovnu, uslužnu i trgovinsku djelatnost Sarajevo, kojeg zastupa advokat Branko Marić iz Sarajeva, zatražilo je pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 5. stav 2. Zakona o novinsko-izdavačkoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da je Novinsko-izdavačka organizacija Službeni list isključivi izdavač obrazaca koje propisuju nadležni organi Republike Bosne i Hercegovine. Po mišljenju podnosioca zahtjeva, osporena odredba je u nesaglasnosti sa Ustavom Republike Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama Aneksa II - Prelazne odredbe, tačka 3. Ustava Bosne i Hercegovine, svi postupci u sudovima ili organima uprave, koji su u toku na prostoru Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, biće nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili organe u Bosni i Hercegovini u skladu sa propisima kojima se uređuje nadležnost ovih institucija. Prema članu VI/3. (a) Ustava, sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili njegov zamjenik bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata

bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

Polazeći od navedenih ustavnih odredbi FEB - Preduzeće za izdavačku, instrukтивно-obrazovnu, uslužnu i trgovinsku djelatnost Sarajevo nije subjekt koji može pokrenuti spor ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, pa je, na osnovu izloženog, odlučeno kao u dispozitivu.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof dr. Vitomir Popović.

U 12/96
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine odbacio je zahtjev za ocjenu ustavnosti Zakona o novinsko-izdavačkoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine, jer podnosilac zahtjeva, u smislu odredbe člana VI/3. (a) Ustava BiH, nije ovlašten subjekt za pokretanje spora ove vrste pred Ustavnim sudom.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev FEB - Poduzeća za nakladnu, instruktivno-obrazovnu, uslužnu i trgovinsku djelatnost Sarajevo za ocjenu ustavnosti članka 5. stavak 2. Zakona o tiskarsko-nakladnoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine (“Službeni list RBiH”, broj 2/96).

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

FEB - Poduzeće za nakladnu, instruktivno-obrazovnu, uslužnu i trgovinsku djelatnost Sarajevo, kojeg zastupa odvjetnik Branko Marić iz Sarajeva, zatražilo je pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe članka 5. stavak 2. Zakona o tiskarsko-nakladnoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine kojom je propisano da je Tiskarsko-nakladna organizacija Službeni list isključivi izdavatelj tiskanica koje propisuju mjerodavna tijela Republike Bosne i Hercegovine. Po mišljenju podnositelja zahtjeva, pobijana odredba je u nesuglasju s Ustavom Republike Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama Aneksa II - Prijelazne odredbe, točka 3. Ustava Bosne i Hercegovine, svi postupci na sudovima ili tijelima uprave, koji su u tijeku, na teritoriju Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, će biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili tijela u Bosni i Hercegovini sukladno propisima kojima se uređuju ovlasti ovih institucija. Prema članku VI/3. (a) Ustava, sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedatelj Vijeća ministara, predsjedatelj ili dopredsjedatelj bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma

Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog tijela jednog entiteta.

Polazeći od narečenih ustavnih odredbi FEB - Poduzeće za nakladnu, instruktivno-obrazovnu, uslužnu i trgovinsku djelatnost Sarajevo nije subjekt koji može pokrenuti spor ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, pa je, na temelju izloženog, odlučeno kao u dispozitivu.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitomir Popović.

U 12/96
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine odbacio je zahtjev za ocjenu ustavnosti Zakona o tiskarsko-nakladnoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine, jer podnositelj zahtjeva, u smislu odredbe članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, nije mjero-davan subjekt za pokretanje spora ove vrste pred Ustavnim sudom.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 2. Пословица Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се захтјев ФЕБ - Предузећа за издавачку, инструктивно-образовну, услужну и трговачку дјелатност Сарајево за оцјену уставности члана 5. став 2. Закона о новинско-издавачкој организацији Службени лист Републике Босне и Херцеговине (“Службени лист РБиХ”, број 2/96).

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

ФЕБ - Предузеће за издавачку, инструктивно-образовну, услужну и трговачку дјелатност Сарајево, којег заступа адвокат Бранко Марић из Сарајева, затражило је покретање поступка за оцјену уставности одредбе члана 5. став 2. Закона о новинско-издавачкој организацији Службени лист Републике Босне и Херцеговине којом је прописано да је Новинско-издавачка организација Службени лист искључиви издавач образаца које прописују надлежни органи Републике Босне и Херцеговине. По мишљењу подносиоца захтјева, оспорена одредба је у несагласности са Уставом Републике Босне и Херцеговине.

Према одредбама Анекса II - Прелазне одредбе, тачка 3. Устава Босне и Херцеговине, сви поступци на судовима или органима управе, који су у току, на простору Босне и Херцеговине у моменту ступања на снагу овог устава, биће настављени или пренесени на друге судове или органе у Босни и Херцеговини у складу са прописима којима се уређује надлежност ових институција. Према члапу VI/3. (а) Устава, спорове може да покрене члан Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или његов замјеник било којег дома Парламентарне

скупштине; једна четвртина чланова/делегата било којег дома Парламентарне скупштине, или једна четвртина чланова било којег дома законодавног органа једног ентитета.

Полазећи од наведених уставних одредаба ФЕБ - Предузеће за издавачку, инструктивно-образовну, услужну и трговачку дјелатност Сарајево није субјекат који може да покрене спор ове врсте пред Уставним судом Босне и Херцеговине, па је, на основу изложеног, одлучено као у диспозитиву.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр Звонко Миљко, Азра Омерагић и проф. др Витомир Поповић.

У 12/96
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине одбацио је захтјев за оцјену уставности Закона о новинско-издавачкој организацији Службени лист Републике Босне и Херцеговине, јер подносилац захтјева, у смислу одредбе члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине, није овлаштен субјекат за покретање спора ове врсте пред Уставним судом.

Having regard to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 2 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 2000, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The request for evaluation of constitutionality of Article 5 paragraph 2 of the Law on the Publishing Organization The Official Gazette of the Republic of Bosnia and Herzegovina (“Official Gazette of RBH”, No. 2/96), instituted by FEB - publishing, educational, service and trade activities company from Sarajevo, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

FEB - publishing, educational, service and trade activities company from Sarajevo, represented by Branko Marie, a lawyer from Sarajevo, requested the institution of proceedings for the evaluation of constitutionality of Article 5 paragraph 2 of the Law on the Publishing Organization The Official Gazette of the Republic of Bosnia and Herzegovina, which regulated that the Publishing Organization The Official Gazette is the exclusive publisher of forms provided by the competent organs of the Republic of Bosnia and Herzegovina. According to the applicants, the challenged provision would not be in conformity with the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

According to the provisions of Annex II - Transitional Arrangements, item 3 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, all proceedings in courts or administrative agencies functioning within the territory of Bosnia and Herzegovina when the Constitution enters into force shall continue in or be transferred to other courts or agencies in Bosnia and Herzegovina in accordance with any legislation governing the competence

of such courts or agencies. According to Article VI .3 (a) of the Constitution, disputes may be referred by a member of the Presidency, by the Chair of the Council of Ministers, by the Chair or a Deputy Chair of either chamber of the Parliamentary Assembly, by one-fourth of the members of either chamber of the Parliamentary Assembly, or by one-fourth of either chamber of a legislature of an Entity.

According to the aforementioned constitutional provisions, FEB - publishing, educational, service and trade activities company from Sarajevo is not one of the subjects that may institute proceedings of this kind before the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. Therefore, on the basis of the above-presented, it has been decided as stated in the dispositive.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis

Favoreu, mag. iur. Zvonko Miljko, Azra Omeragić and Prof. Dr. Vitomir Popović.

Case No. U 12/96
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina rejected the request for the evaluation of constitutionality of the Law on the Publishing Organization “The Official Gazette of the Republic of Bosnia and Herzegovina”, since, according to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the applicant was not one of the subjects authorized to refer disputes of this kind to the Constitutional Court.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 55 (2) du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 février 1999, a rendu la décision suivante:

DECISION

La requête de l'entreprise pour les activités éditoriales, éducatives, instructives et commerciales "FEB Sarajevo" pour l'appréciation de la constitutionnalité de l'article 5 para. 2 de la Loi sur l'organisation journalistique et éditoriale le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine" (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 2/96), est rejetée.

Cette décision sera publiée dans le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine" et le "Journal officiel de la Republika Srpska".

Motifs

L'entreprise pour les activités éditoriales, éducatives, instructives et commerciales "FEB Sarajevo", représenté par Monsieur Branko Marié, avocat de Sarajevo, a soumis une requête pour l'appréciation de la constitutionnalité de l'article 5 para. 2 de la Loi sur l'organisation journalistique et éditoriale le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine" qui stipule que l'organisation journalistique est éditoriale le "Journal officiel" est l'éditeur exclusif des formulaires que les organes de la République de Bosnie-Herzégovine prescrivent. Le requérant argue du fait que la disposition contestée n'est pas en conformité avec la Constitution de la République de Bosnie-Herzégovine.

Conformément aux dispositions de l'annexe II - dispositions transitoires (point 3.), toutes les procédures devant les tribunaux ou organes administratifs fonctionnant sur le

territoire de Bosnie-Herzégovine lors de l'entrée en vigueur de la Constitution sont maintenues ou transférées à d'autres juridictions ou organes administratifs de Bosnie-Herzégovine conformément aux lois qui régissent la compétence desdits tribunaux ou organes.

Conformément à l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les différends ne peuvent être soumis à la Cour constitutionnelle que par un membre de la Présidence, par le Président du Conseil des ministres, par le Président ou Vice-Président de l'une ou l'autre chambre de l'Assemblée parlementaire, par un quart des membres de chacune des deux chambres de l'Assemblée parlementaire, ou par un quart de l'une des deux chambres législatives d'une entité (l'article VI/3. (a)).

Tenant compte des dispositions précitées, l'entreprise pour les activités éditoriales, éducatives, instructives et commerciales "FEB Sarajevo", n'est pas une personne autorisée pour soumettre un différend à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, la Cour a décidé comme étant formulé dans le dispositif.

La Cour Constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, Maître Zvonko Miljko, Azra Omeragic et Prof. Dr Vitomir Popović.

No. U 12/96
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Etant donné que le requérant n'est pas une personne autorisée pour soumettre un différend à la Cour constitutionnelle dans le sens de l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a rejeté la requête pour l'appréciation de la constitutionnalité de la Loi sur l'organisation journalistique et éditoriale le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine".

Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 Ziff. 2 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Antrag des Unternehmens FEB für Verlags-, Instrukтив-Bildende-, Dienstleistungs und Handelstätigkeiten Sarajevo auf Überprüfung der Verfassungsmäßigkeit des Artikel 5 Absatz 2 des Gesetzes über die Organisation des Zeitungsverlages Gesetzblatt der Republik Bosnien und Herzegowina (Gesetzblatt der RB-H, Nr, 2/96) wird zurückgewiesen

Diese Entscheidung wird im "Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina", dem "Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina" und dem "Gesetzblatt der Republika Srpska" veröffentlicht.

Begründung

Das FEB Unternehmen für Verlags-, Instrukтив-Bildende-, Dienstleistungs und Handelstätigkeiten Sarajevo, vertreten durch den Rechtsanwalt Branko Marie aus Sarajevo hat einen Antrag auf Einleitung eines Verfahrens auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Bestimmung des Artikel 5 Absatz 2 des Gesetzes über die Organisation des Zeitungsverlages Gesetzblatt der Republik Bosnien und Herzegowina gestellt. In diesem ist geregelt, daß die Organisation des Zeitungsverlages, Gesetzblatt der Republik Bosnien und Herzegowina, der ausschließliche Fierausgeber ist, welchen das zuständige Organ der Republik Bosnien und Herzegowina bestimmt. Nach Meinung des Antragstellers ist die angefochtene Bestimmung nach der Verfassung von Bosnien und Herzegowina verfassungswidrig.

Gemäß der Bestimmungen des Annex II - der Übergangsbestimmungen, Ziff. 3 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, sind alle Verfahren vor den Gerichten oder Verwaltungsorganen, die zum Zeitpunkt des Inkrafttretens dieser Verfassung auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina anhängig sind, fortzusetzen oder an andere

Gerichte oder Organe von Bosnien und Herzegowina gemäß der Bestimmungen welche die Zuständigkeit dieser Institutionen regelt, zu übertragen. Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung kann ein Mitglied des Staatspräsidiums, der Vorsitzende des Ministerrates, der Vorsitzende eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder sein Stellvertreter, ein Viertel der Mitglieder eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder ein Viertel der Mitglieder eines der gesetzgebenden Organe der Entitäten das Verfahren einleiten.

Ausgehend von den angegebenen Verfassungsbestimmungen ist das FEB Unternehmen für Verlags-, Instrukтив-Bildende-, Dienstleistungs und Handelstätigkeiten Sarajevo kein Subjekt, das ein Verfahren dieser Art vor dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina einleiten kann und somit wurde auf Grundlage der schon angestellten Ausführungen die im Urteilskopf enthalte Entscheidung gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsident des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richtern Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Elans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko, Azra Omeragić und Prof Dr. Vitomir Popović.

U Nr. 12/96
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat den Antrag auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit des Gesetzes über die Organisation des Zeitungsverlages Gesetzblatt der Republik Bosnien und Herzegowina zurückgewiesen, da der Antragsteller keine Antragslegitimität für die Einleitung eines solchen Verfahrens gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina vor dem Verfassungsgerichtshof besitzt.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev Duška Tomića, generalnog sekretara Prve dječije ambasade Sarajevo, za ocjenu zakonitosti odredbe člana 72. stav 3. Privremenih pravila osnovne škole u sastavu Katoličkog školskog centra Sarajevo, od maja 1995. godine.

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Generalni sekretar Prve dječije ambasade u Sarajevu, gosp. Duško Tomić, podnio je 27. maja 1996. godine zahtjev za ocjenu zakonitosti odredbe člana 72. stav 3. Privremenih pravila osnovne škole u sastavu Katoličkog školskog centra Sarajevo, od maja 1995. godine, kojom je propisano da se smatra da je učenik, koji neopravdano izostane sa nastave više od pet uzastopnih dana a svoje izostanke naknadno ne opravda, napustio Školu o čemu se donosi rješenje kojim se utvrđuje s kojim danom je prestao njegov status učenika Škole.

Po mišljenju podnosioca zahtjeva, ova odredba je u suprotnosti sa Zakonom o osnovnom obrazovanju koji propisuje obavezno osnovno obrazovanje i stoga se učenik ne može izbaciti iz škole.

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je jedini nadležan, između ostalog, da odlučuje da li je bilo koja odredba Ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim ustavom. Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili njegov zamjenik bilo kojeg doma

Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta (član VI/3. (a)).

Prema navedenim odredbama Ustava, Ustavni sud nije nadležan da ocjenjuje akta škole pa je stoga odlučeno kao u dispozitivu.

Međutim, Ustavni sud bi mogao po osnovu apelacione nadležnosti o pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu djelovati u smislu člana VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, tek nakon što bi sporno pitanje bilo osporeno u drugom redovnom postupku i da su u tom postupku iskorišteni svi pravni lijekovi.

Ovu odluku donio je Ustavni sud u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitimir Popović.

U 16/96
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije nadležan da, u smislu člana VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, ocjenjuje akta škole.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev Duška Tomića, generalnog tajnika Prve dječje ambasade Sarajevo, za ocjenu zakonitosti odredbe članka 72. stavak 3. Privremenih pravila osnovne škole u sastavu Katoličkog školskog centra Sarajevo, od svibnja 1995. godine.

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i u “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Generalni tajnik Prve dječje ambasade u Sarajevu, gosp. Duško Tomić, podnio je 27. svibnja 1996. godine zahtjev za ocjenu zakonitosti odredbe članka 72. stavak 3. Privremenih pravila osnovne škole u sastavu Katoličkog školskog centra Sarajevo, od svibnja 1995. godine, kojom je propisano da se smatra da je učenik, koji neopravdano izostane sa nastave više od pet uzastopnih dana a svoje izostanke naknadno ne opravda, napustio Školu o čemu se donosi rješenje kojim se utvrđuje s kojim danom je prestao njegov status učenika Škole.

Po mišljenju podnositelja zahtjeva, ova odredba je u nesuglasju sa Zakonom o osnovnom obrazovanju koji propisuje obvezno osnovno obrazovanje i zato se učenik ne može izbaciti iz škole.

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je jedini mjerodavan, između ostalog, odlučivati je li bilo koja odredba Ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom ustavu. Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedatelj Vijeća ministara, predsjedatelj ili dopredsjedatelj bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili

jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog tijela jednog entiteta (članak VI/3. (a)).

Prema narečenim odredbama Ustava, Ustavni sud nije mjerodavan ocjenjivati akta škole pa je zato odlučeno kao u dispozitivu.

Međutim, Ustavni sud bi mogao po osnovici apelacijske ovlasti o pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu djelovati u smislu članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, tek nakon što bi sporno pitanje bilo pobijano u drugom redovitom postupku i da su u tom postupku uporabljeni svi pravni lijekovi.

Ovu odluku donio je Ustavni sud u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitomir Popović.

U 16/96
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije mjerodavan, u smislu članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, ocjenjivati akta škole.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 2. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се захтјев Душка Томића, генералног секретара Прве дјечије амбасаде Сарајево, за оцјену законитости одредбе члана 72. став 3. Привремених правила основне школе у саставу Католичког школског центра Сарајево, од маја 1995. године.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

Генерални секретар Прве дјечије амбасаде у Сарајеву, госп. Душко Томић, поднио је 27. маја 1996. године захтјев за оцјену законитости одредбе члана 72. став 3. Привремених правила основне школе у саставу Католичког школског центра Сарајево, од маја 1995. године, којом је прописано да се сматра да је ђак, који неоправдано изостане са наставе више од пет узастопних дана а своје изостанке накнадно не оправда, напустио Школу о чему се доноси рјешење којим се утврђује с којим даном је престао његов статус ђака Школе.

По мишљењу подносиоца захтјева, ова одредба је у супротности са Законом о основном образовању који прописује обавезно основно образовање и стога ђак не може да се избаци из школе.

Према Уставу Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине је једини надлежан, између осталог, да одлучује да ли је било која одредба Устава или закона једног ентитета у складу са овим уставом. Спорове може да покрене члан Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или

његов замјеник било којег дома Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова/делегата било којег дома Парламентарне скупштине, или једна четвртина чланова било којег дома законодавног органа једног ентитета (члан VI/3. (а)).

Према наведеним одредбама Устава, Уставни суд није надлежан да оцјењује акта школе па је стога одлучено као у диспозитиву.

Међутим, Уставни суд би могао по основу апелационе надлежности о питањима која су садржана у овом уставу да дјелује у смислу члана VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, тек након што би спорно питање било оспорено у другом редовном поступку и да су у том поступку искориштени сви правни лијекови.

Ову одлуку донио је Уставни суд у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр Звонко Миљко, Азра Омерагић и проф. др Витомир Поповић.

У 16/96
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине није надлежан да, у смислу члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине, оцјењује акта школе.
--

Having regard to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 2 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 2000, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The request for evaluation of legality of Article 72 paragraph 3 of the Interim Rules of the primary school within the Catholic School Center in Sarajevo of May 1995, lodged by Mr. Duško Tomić, Secretary General of the First Children's Embassy in Sarajevo, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

On 27 May 1996, the Secretary General of the First Children's Embassy in Sarajevo, Mr. Duško Tomić, instituted a request for evaluation of legality of Article 72 paragraph 3 of the Interim Rules of the Primary School within the Catholic School Center in Sarajevo of May 1995. This provision provides that a pupil who is absent from class for five day in a row without justifying his absence subsequently, is considered to have left the school, on which a ruling is issued establishing the day on which his status of a pupil of the School ceased.

According to the applicant, this provision would not be in conformity with the Law on Primary Schools, which provides for obligatory primary education, and a pupil could thus not be expelled from school.

According to the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina has exclusive jurisdiction, inter alia, to decide whether any provision of an Entity's constitution or law is consistent with this Constitution. Disputes may be referred by a member of the Presidency, by the Chair of the

Council of Ministers, by the Chair or a Deputy Chair of either chamber of the Parliamentary Assembly, by one-fourth of the members of either chamber of the Parliamentary Assembly, or by one-fourth of either chamber of a legislature of an Entity (Article VI-3 (a)).

According to the aforementioned provisions of the Constitution, the Constitutional Court is not competent to review school acts, and the Court thus decided as stated in the dispositive.

The Constitutional Court could act under its appellate jurisdiction over issues under this Constitution according to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina only after the disputed issue is challenged in other regular proceedings, and upon the exhaustion of all legal remedies in the procedure.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis

Favoreu, mag. iur. Zvonko Miljko, Azra Omeragić and Prof. Dr. Vitomir Popović.

Case No. U 16/96

26 February 1999

Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina

Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina is not competent to review school acts under Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 55 (2) du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 février 1999, a rendu la décision suivante:

DECISION

La requête de Monsieur Duško Tomić, secrétaire général de la Première ambassade d'enfant Sarajevo pour la constitutionnalité de la disposition de l'article 72 para. 3 des règles temporaires de l'école primaire constituée dans le cadre du Centre catholique scolaire Sarajevo, datées du mois de mai 1995, est rejetée.

Cette décision sera publiée dans le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine" et le "Journal officiel de la Republika Srpska".

Motifs

Le 27 mai 1996, Monsieur Duško Tomić, secrétaire général de la Première ambassade d'enfant Sarajevo a soumis une requête pour l'appréciation de la constitutionnalité de la disposition de l'article 72 para. 3 des règles temporaires de l'école primaire constituée dans le cadre du Centre catholique scolaire Sarajevo, datées du mois de mai 1995. L'article précité stipule que un élève, qui s'absente des cours plus de 5 jours consécutifs sans raison justifiable, est considéré comme un élève qui a abandonné l'école. L'école adopte l'ordonnance selon laquelle il est déterminé le jour où son statut d'élève est terminé.

Le requérant argue du fait que la disposition précitée n'est pas en conformité avec la Loi sur l'éducation élémentaire qui stipule l'éducation élémentaire obligatoire et que l'élève sus-mentionné ne peut par conséquent être exclu de l'école.

Conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a compétence exclusive pour dire si une disposition quelconque du droit ou de la constitution

d'une entité est conforme à la présente Constitution. Les différends ne peuvent être soumis à la Cour constitutionnelle que par un membre de la Présidence, par le Président du Conseil des ministres, par le Président ou Vice-Président de l'une ou l'autre chambre de l'Assemblée parlementaire, par un quart des membres de chacune des deux chambres de l'Assemblée parlementaire, ou par un quart de l'une des deux chambres législatives d'une entité (l'article VI/3. (a)).

Tenant compte des dispositions sus-mentionnées de la Constitution, la Cour constitutionnelle n'est pas compétente pour apprécier les actes de l'école. En conséquence, la Cour a décidé comme étant formulé dans le dispositif.

Cependant, la Cour constitutionnelle pourrait, conformément à sa compétence à titre d'appel prévue à l'article VI/3. (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, agir après que le différend a été soumis à l'organe de seconde instance et après l'épuisement des voies de recours ouvertes.

La Cour Constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, Maître Zvonko Miljko, Azra Omeragić et Prof. Dr Vitomir Popović.

No. U 16/96
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente, dans le sens de l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, pour apprécier des actes de l'école.

Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 35 Ziff. 2 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Antrag von Herrn Duško Tomić, Generalsekretär der Kinderbotschaft Sarajewo, auf Prüfung der Gesetzmäßigkeit der Bestimmung des Artikel 72 Absatz 3 der provisorischen Regeln der im katholischen Schulzentrum befindlichen Volksschule Sarajewo vom Mai 1995 wird zurückgewiesen.

Diese Entscheidung wird im "Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina", dem "Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina" und dem "Gesetzblatt der Republika Srpska" veröffentlicht.

Begründung

Herr Duško Tomić, Generalsekretär der ersten Kinderbotschaft in Sarajewo hat am 27. Mai 1996 einen Antrag auf Einleitung eines Verfahrens auf Prüfung der Gesetzmäßigkeit der Bestimmung des Artikel 72 Absatz 3 der provisorischen Regeln der im katholischen Schulzentrum befindlichen Volksschule Sarajewo vom Mai 1995 gestellt. Diese legen fest, daß Schüler, die dem Unterricht mehr als fünf aufeinanderfolgende Tage lang unentschuldigt fernbleiben, so zu betrachten sind, als ob sie die Schule verlassen hätten. Mittels Bescheid wird festgestellt, mit welchem Tag er seinen Status als Schüler der Schule verloren hat.

Nach Meinung des Antragsteller widerspricht diese Bestimmung dem Gesetz über die Allgemeine Schulbildung, das eine verpflichtende allgemeine Grundbildung bestimmt und auf dessen Grundlage man einen Schüler nicht aus einer Schule ausschließen kann.

Gemäß der Verfassung von Bosnien und Herzegowina ist der Verfassungsgerichtshof ausschließlich, unter anderem, zuständig zu entscheiden, ob irgendeine Bestimmung der Verfassung oder eines Gesetzes der Entitäten mit dieser Verfassung in Einklang ist. Verfahren können ein Mitglied des Staatspräsidiums, der Vorsitzende des Ministerrates, der

Vorsitzende eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder sein Stellvertreter, ein Viertel der Mitglieder eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder ein Viertel der Mitglieder eines der gesetzgebenden Organe der Entitäten einleiten. (Artikel VI/3. (a))

Ausgehend von den angegebenen Verfassungsbestimmungen ist der Verfassungsgerichtshof nicht für die Beurteilung von Akten die eine Schule erläßt zuständig und somit wurde auf Grundlage der schon angestellten Ausführungen die im Urteilskopf enthaltene Entscheidung gefällt.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof allerdings die Zuständigkeit, über Beschwerden, welche Fragen dieser Verfassung umfassen, erst nachdem die Rechtssache in einem anderen ordentlichen Verfahren behandelt wurde und in diesem alle möglichen Rechtsmittel erschöpft worden sind zu entscheiden.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsident des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richtern Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko, Azra Omeragić und Prof. Dr. Vitomir Popović.

U Nr. 16/96
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina ist gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina nicht zur Entscheidung über Akte von Schulen zuständig.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev za ocjenjivanje ustavnosti Odluke o javnom pravobranilaštvu grada Sarajeva (“Službene novine grada Sarajeva”, broj 18/78).

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Načelnik Općine Stari grad Sarajevo, zahtjevom broj 10/1-07-524 od 7. juna 1996. godine, zatražio je od Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o javnom pravobranilaštvu grada Sarajeva (“Službene novine grada Sarajeva”, broj 18/78) kojom je, radi obezbjeđenja zaštite imovinskih prava i interesa, odlukom Skupštine Grada i skupština udruženih općina, obrazovano Javno pravobranilaštvo Grada kao zajednički organ navedenih općina.

Podnosilac zahtjeva smatra daje navedena odluka u nesaglasnosti sa Ustavom i u suprotnosti sa Zakonom o javnom pravobranilaštvu (“Službeni list RBiH”, br. 2/89, 33/89 i 6/92), kojim je, u članu 18, utvrđeno da funkciju javnog pravobranilaštva vrše općinska javna pravobranilaštva i Republičko javno pravobranilaštvo, kao i daje navedenim zakonom otvorena samo mogućnost da Skupština grada Sarajeva i skupštine udruženih općina obrazuju javno pravobranilaštvo kao zajednički organ.

Polazeći od navedenog, kao i od činjenice da Javno pravobranilaštvo Grada, u odnosu na općinu Stari grad Sarajevo, nije dosljedno izvršavalo Zakonom propisane obaveze, podnosilac zahtjeva zatražio je da Ustavni sud, u skladu sa svojom nadležnošću, ocijeni ustavnost navedene odluke i donese odgovarajuću odluku.

Ustavom Bosne i Hercegovine propisano je daje Ustavni sud jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to da li je odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom u skladu sa ovim ustavom, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine, te da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim ustavom.

Sporeve može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta (član VI/3. (a)).

Prema navedenim ustavnim odredbama, načelnik općine nije subjekt koji može pokrenuti spor ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine. Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

Ustavni sud je donio ovu odluku u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitimir Popović.

U 20/96
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud BiH odbacio je zahtjev za ocjenu ustavnosti Odluke o javnom pravobranilaštvu Grada jer podnosilac zahtjeva, u smislu člana VI/3. (a) nije Ustavom ovlašteni subjekt za pokretanje spora ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 2. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev za ocjenjivanje ustavnosti Odluke o javnom pravobraniteljstvu grada Sarajeva (“Službene novine grada Sarajeva”, broj 18/78).

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Načelnik Općine Stari grad Sarajevo, zahtjevom broj 10/1-07-524 od 7. lipnja 1996. godine, zatražio je od Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o javnom pravobraniteljstvu grada Sarajeva (“Službene novine grada Sarajeva”, broj 18/78) kojom je, radi osiguranja zaštite imovinskih prava i interesa, odlukom Skupštine Grada i skupština udruženih općina, formirano Javno pravobraniteljstvo Grada kao skupno tijelo narečenih općina.

Podnositelj zahtjeva smatra daje navedena odluka u nesuglasju s Ustavom i u opreci sa Zakonom o javnom pravobraniteljstvu (“Službeni list RBiH”, br. 2/89, 33/89 i 6/92), kojim je, u članku 18. ovog zakona, ustvrđeno da funkciju javnog pravobraniteljstva čine općinska javna pravobraniteljstva i Republičko javno pravobraniteljstvo, kao i da je natečenim zakonom otvorena samo mogućnost da Skupština grada Sarajeva i skupštine združenih općina formiraju javno pravobraniteljstvo kao skupno tijelo.

Polazeći od natečenog, kao i od činjenice da Javno pravobraniteljstvo Grada, glede općine Stari grad Sarajevo, nije dosljedno izvršavalo Zakonom propisane obveze, podnositelj zahtjeva zatražio je da Ustavni sud, sukladno svojim ovlastima, ocijeni ustavnost narečene odluke i donese odgovarajuću odluku.

Ustavom Bosne i Hercegovine propisano je da je Ustavni sud jedini mjerodavan odlučivati o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to je li odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom sukladan ovom ustavu, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine, te je li bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom ustavu.

Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedatelj Vijeća ministara, predsjedatelj ili dopredsjedatelj bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog tijela jednog entiteta (članak VI/3. (a)).

Prema narečenim ustavnim odredbama, načelnik općine nije subjekt koji može pokrenuti spor ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine. Na temelju izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

Ustavni sud je donio ovu odluku u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitomir Popović.

U 20/96
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine odbacio je zahtjev za ocjenu ustavnosti Odluke o javnom pravobraniteljstvu Grada jer podnositelj zahtjeva, u smislu članka VI/3. (a), nije mjerodavan subjekt za pokretanje spora ove vrste pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 2. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се захтјев за оцјењивање уставности Одлуке о јавном правобранилаштву града Сарајева (“Службене новине града Сарајева”, број 18/78).

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

Начелник Општине Стари град Сарајево, захтјевом број 10/1-07-524 од 7. јуна 1996. године, затражио је од Уставног суда Босне и Херцеговине оцјену уставности и законитости Одлуке о јавном правобранилаштву града Сарајева (“Службене новине града Сарајева”, број 18/78) којом је, ради обезбјеђења заштите имовинских права и интереса, одлуком Скупштине Града и скупштина удружених општина, образовано Јавно правобранилаштво Града као заједнички орган наведених општина.

Подносилац захтјева сматра да је наведена одлука у несагласности са Уставом и у супротности са Законом о јавном правобранилаштву (“Службени лист РБиХ”, бр. 2/89, 33/89 и 6/92), којим је, у члану 18, утврђено да функцију јавног правобранилаштва врше општинска јавна правобранилаштва и Републичко јавно правобранилаштво, као и да је наведеним законом отворена само могућност да Скупштина града Сарајева и скупштине удружених општина образују јавно правобранилаштво као заједнички орган.

Полазећи од наведеног, као и од чињенице да Јавно правобранилаштво Града, у односу на општину Стари град Сарајево, није досљедно извршавало Законом прописане обавезе, затражио је да Уставни суд, у складу са својом надлежношћу, оцјени уставност наведене одлуке и донесе одговарајућу одлуку.

Уставом Босне и Херцеговине прописано је да је Уставни суд једини надлежан да одлучује о било којем спору који се јавља по овом уставу између два ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, те између институција Босне и Херцеговине, укључујући али не ограничавајући се на то да ли је одлука ентитета да успостави посебан паралелан однос са сусједном државом у складу са овим уставом, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине, те да ли је било која одредба устава или закона *titutional*

Спорове може да покрене члан Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући, или његов замјеник, било којег дома Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова/делегата било којег дома Парламентарне скупштине, или једна четвртина чланова било којег дома законодавног органа једног ентитета (члан VI/3. (а)).

Према наведеним уставним одредбама, начелник општине није субјекат који може да покрене спор ове врсте пред Уставним судом Босне и Херцеговине. На основу изложеног одлучено је као у диспозитиву.

Уставни суд је донио ову одлуку у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр Звонко Миљко, Азра Омерагић и проф. др Витомир Поповић.

У 20/96
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине одбацио је захтјев за оцјену уставности Одлуке о јавном правобранилаштву Града јер подносилац захтјева, у смислу члана VI/3. (а), није овлаштен субјекат за покретање спора ове врсте пред Уставним судом Босне и Херцеговине.

I having regard to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 2 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 2000, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The request for the evaluation of constitutionality of the Decision on the Office of the Public Attorney of the City of Sarajevo (Official Gazette of the City of Sarajevo, No. 18/78) is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

The President of the Municipality of the Old Town of Sarajevo requested from the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina to evaluate the constitutionality and legality of the Decision on the Office of the Public Attorney of the City of Sarajevo (Official Gazette of the City of Sarajevo, No. 18/78), which establishes, by a decision of the City Assembly and the assemblies of the member municipalities, and in order to ensure the protection of property rights and interests, the City Office of the Public Attorney as a common organ of the aforementioned municipalities.

The applicant considers that the aforementioned decision is not in conformity with the Constitution or with the Law on the Office of the Public Attorney (Official Gazette of RBiH, No. 2/89, 33/89 and 6/92), which established in its Article 18 that the function of the public attorney is carried out by municipal offices of public attorneys and the Republic Office of the Public Attorney, and that the aforementioned law leaves only the possibility for the City Assembly of Sarajevo and the assemblies of the member municipalities to form the office of the public attorney as a common organ.

In view of the aforementioned, and of the fact that the City Office of the Public Attorney has not fulfilled its obligations under the Law in regard to the Municipality of

the Old Town of Sarajevo, the applicant requested from the Constitutional Court to evaluate the constitutionality of the aforementioned decision and to adopt an appropriate decision.

The Constitution of Bosnia and Herzegovina provides that the Constitutional Court has exclusive jurisdiction to decide any dispute that arises under this Constitution between the Entities or between Bosnia and Herzegovina and an Entity or Entities, or between institutions of Bosnia and Herzegovina, including but not limited to whether an Entity's decision to establish a special parallel relationship with a neighboring state is consistent with this Constitution, or whether any provision of an Entity's constitution or law is consistent with this Constitution.

Disputes may be referred only by a member of the Presidency, by the Chair of the Council of Ministers, by the Chair or a Deputy Chair of either chamber of the Parliamentary Assembly, by one-fourth of the members of either chamber of the Parliamentary Assembly, or by one-fourth of either chamber of a legislature of an Entity (Article VI.3 (a)).

According to the aforementioned constitutional provisions, a president of a municipality is not one of the subjects that may institute proceedings of this kind before the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina. Therefore, on the basis of the above-presented, it has been decided as stated in the dispositive.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, mag. iur. Zvonko Miljko, Azra Omeragić and Prof. Dr. Vitomir Popović.

Case No. U 20/96
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina rejected the request for the evaluation of constitutionality of the Decision on the City Office of the Public Prosecutor, since, according to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the applicant was not one of the subjects authorized to refer disputes of this kind to the Constitutional Court.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI/3. de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 55 (2) du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 février 1999, a rendu la décision suivante:

DECISION

La requête pour l'appréciation de la constitutionnalité de la décision sur la Loi sur le Procureur général de la ville de Sarajevo (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 18/78), est rejetée.

Cette décision sera publiée dans le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine" et le "Journal officiel de la Republika Srpska".

Motifs

Le 7 juin 1996, le maire de la municipalité "Stari Grad Sarajevo" a soumis une requête enregistrée sous le numéro de dossier 10/1-07-524. Le requérant a demandé à la Cour constitutionnelle l'appréciation de la constitutionnalité de la décision sur le Procureur général de la ville de Sarajevo (le "Journal officiel de la ville de Sarajevo", No. 18/78) par laquelle l'assemblée de la ville de Sarajevo et les assemblées des municipalités associées, dans le but d'assurer la protection des droits de posséder des biens, ont pris la décision d'établir l'institution de Procureur général de la ville en tant qu'organe commun des municipalités sus-mentionnées.

Le requérant allègue que la décision sus-mentionnée n'est pas en conformité avec la Constitution ni avec la Loi sur le Procureur général (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 2/89, 33/89 et 6/92) dont l'article 18 stipule que les procureurs généraux municipaux et le Procureur général de la République exercent la fonction de Procureur général, ainsi que l'Assemblée de la ville de Sarajevo et les assemblées des municipalités associées pourront établir l'institution de procureur général en tant qu'organe commun. Tenant compte du fait sus-mentionné, de même

que du fait que le procureur général de la ville n'a pas rempli, conformément à la loi, ses obligations légales, envers la municipalité de Stari Grad, le requérant a demandé à la Cour constitutionnelle d'apprécier la constitutionnalité de la décision sus-mentionnée et d'adopter la décision adéquate selon ses compétences.

Conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a compétence exclusive pour régler tout différend découlant de la présente Constitution entre les entités ou entre la Bosnie-Herzégovine et une entité, ou entre les institutions de Bosnie-Herzégovine, et notamment, mais non limitativement pour dire si la décision d'une entité d'établir des relations spéciales parallèles avec un Etat voisin est conforme à la présente Constitution, en ce qui concerne notamment les dispositions touchant à la souveraineté et à l'intégrité territoriale de la Bosnie-Herzégovine. Les différends ne peuvent être soumis à la Cour constitutionnelle que par un membre de la Présidence, par le Président du Conseil des ministres, par le Président ou Vice-Président de l'une ou l'autre chambre de l'Assemblée parlementaire, par un quart des membres de chacune des deux chambres de l'Assemblée parlementaire, ou par un quart de l'une des deux chambres législatives d'une entité (l'article VI/3. (a)).

Tenant compte des dispositions sus-mentionnées, le maire n'est pas la personne compétente pour soumettre un différend à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, la Cour constitutionnelle a décidé selon la formule du dispositif.

La Cour Constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, Maître Zvonko Miljko, Azra Omeragić et Prof. Dr Vitomir Popović.

No. U 20/96
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Etant donné que le requérant n'est pas une personne compétente pour soumettre une requête à la Cour constitutionnelle selon l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a rejeté la requête pour l'appréciation de la constitutionnalité de la décision sur le procureur général.

Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 Ziff. 2 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Antrag auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit des Beschlusses über die öffentliche Staatsanwaltschaft der Stadt Sarajewo (“Gesetzblatt der Stadt Sarajewo”, Nr. 18/78) wird zurückgewiesen.

Diese Entscheidung wird im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, dem “Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina” und dem “Gesetzblatt der Republika Srpska” veröffentlicht.

Begründung

Der Vorstand der Gemeinde “Stari grad”, Sarajewo hat mit dem Antrag, Nummer 10/1-07-524 vom 7. Juni 1996 die Einleitung eines Verfahrens auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit und Gesetzmäßigkeit des Beschlusses über die öffentliche Staatsanwaltschaft der Stadt Sarajewo (“Gesetzblatt der Stadt Sarajewo”, Nr. 18/78) beim Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina gestellt. Mit diesem wird, durch Beschluß des Stadtrates und der vereinten Gemeinderäte, aus Gründen der Sicherstellung des Schutzes von Eigentumsrechten und Eigentumsinteressen, die öffentliche Staatsanwaltschaft der Stadt als ein gemeinsames Organ der angeführten Gemeinden gebildet.

Nach Meinung des Antragstellers ist der angeführte Beschluß nicht im Einklang mit der Verfassung und widerspricht dem Gesetz über die öffentlichen Staatsanwaltschaft (“Gesetzblatt der RB-H, Nr. 2/89, 33/89 und 2/92), mit dem in Artikel 18 bestimmt wird, daß die Funktion des öffentlichen Staatsanwaltes durch öffentliche Bezirksstaatsanwälte und Staatsanwälte der Republik ausgeübt wird, sowie, daß gemäß dem angeführten Gesetz nur der Stadtrat der Stadt Sarajewo und die vereinten Gemeinderäte die Möglichkeit haben, die öffentliche Staatsanwaltschaft als gemeinsames Organ zu bilden.

Demgemäß, sowie der Tatsache, daß die öffentliche Staatsanwaltschaft der Stadt, im Bezug auf die Gemeinde “Stari grad” Sarajewo nicht konsequent ihren vom Gesetz vorgesehenen

Verpflichtungen nachgekommen ist, hat der Antragsteller vom Verfassungsgerichtshof gefordert, daß dieser gemäß seiner Zuständigkeit die Verfassungsmäßigkeit des angeführten Beschlusses prüft und eine angemessene Entscheidung trifft.

Gemäß der Verfassung von Bosnien und Herzegowina ist der Verfassungsgerichtshof ausschließlich dafür zuständig zu entscheiden, wenn es zu einer Streitigkeit gemäß dieser Verfassung zwischen den zwei Entitäten, oder zwischen Bosnien und Herzegowina und einer der Entitäten, sowie zwischen den Institutionen von Bosnien und Herzegowina kommt, einschließlich aber nicht darauf beschränkt, ob der Beschluß der Entitäten besondere parallele Beziehungen mit einem Nachbarstaat zu knüpfen mit der Verfassung in Einklang steht, einschließlich der Bestimmungen die sich auf die Souveränität und territoriale Integrität von Bosnien und Herzegowina beziehen, sowie ob irgendeine Bestimmung der Verfassung oder eines Gesetzes der Entität im Einklang mit dieser Verfassung ist.

Das Verfahren kann von einem Mitglied des Staatspräsidiums, dem Vorsitzenden des Ministerrates, dem Vorsitzenden eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder seinem Stellvertreter, einem Viertel der Mitglieder eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder einem Viertel der Mitglieder eines der gesetzgebenden Organe der Entitäten einleiten werden. (Artikel VI/3. (a))

Ausgehend von den angegebenen Verfassungsbestimmungen ist der Vorstand einer Gemeinde kein Subjekt, das ein Verfahren dieser Art vor dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina einleiten kann und somit wurde auf Grundlage der schon angestellten Ausführungen die im Spruch enthaltene Entscheidung gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsident des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richtern Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko, Azra Omeragić und Prof Dr. Vitomir Popović.

U Nr. 20/96
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat den Antrag auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit des Beschlusses über die öffentliche Staatsanwaltschaft der Stadt zurückgewiesen, da der Antragsteller keine Antragslegitimität für die Einleitung eines solchen Verfahrens gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina vor dem Verfassungsgerichtshof besitzt.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobranilaštva Federacije Bosne i Hercegovine protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 11. marta 1998. godine, u predmetu broj CH/96/30, Sretko Damjanović protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U apelaciji od 20. aprila 1998. godine Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine dovelo je u pitanje Odluku Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, donesenu 11. marta 1998. godine, u predmetu broj CH/96/30, Sretko Damjanović protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci Dom za ljudska prava je naložio Federaciji Bosne i Hercegovine da plati Sretku Damjanoviću 16.750 DM na ime štete i naknade za troškove procedure.

Federalno pravobranilaštvo u svojoj apelaciji je navelo da ovaj nalog Doma za ljudska prava, koji se bazira na smrtnoj kazni izrečenoj protiv Sretka Damjanovića, nije u saglasnosti sa domaćim zakonima i međunarodnim konvencijama, pošto se Sretko Damjanović nije obratio zahtjevom za naknadu štete bilo kojoj vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, a pogotovo što je smrtna kazna izrečena prije potpisivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini 14. decembra 1995. godine.

U skladu sa članom VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u

Bosni i Hercegovini. Član II. Ustava odnosi se na zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebno, član II/2. obezbjeđuje da će se prava predviđena u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i imati prioritet nad svim ostalim zakonima. Staviše, članom II/3. utvrđena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorije Bosne i Hercegovine. Stoga slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost, prema članu VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, članom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se obezbjeđuje da, u namjeri da se obezbijedi najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebno upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio cjelokupnog sistema o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štaviše, značajno je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima usvojeni istovremeno, 14. decembra 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Stoga, treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, s obzirom na vezu između ova dva aneksa, može se sa sigurnošću zaključiti da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti u suprotnosti sa Ustavom.

Sporazum o ljudskim pravima obezbjeđuje u svom članu VIII. da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu ima nadležnost da odlučuje o pitanjima navodnih kršenja ljudskih prava, u skladu sa uvjetima navedenim u ovom članu.

Stoga je jasno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod nadležnost i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Pitanje koje se dalje javlja jeste da li se, uprkos odsustvu ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće egzistiraju i, posebno, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana kompetentnom da razmatra odluke one druge u pogledu ljudskih prava. Ovo pitanje se već javilo u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. juna 1998. godine, Ustavni sud nije našao za potrebno da razriješi ova pitanja, s obzirom da su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za osnov član VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine koji mu omogućava ovakvu jurisdikciju s obzirom na “odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini”.

Iako Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vrši svoje sudske funkcije u pogledu navodnog kršenja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebnog karaktera. Shodno članu II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Prema članu XIV. Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svojoj sadašnjoj formi tokom prijelaznog perioda od pet godina, dok se strane tog sporazuma drugačije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I zaista, član XIV Sporazuma posebno se odnosi na prenos odgovornosti na “institucije Bosne i Hercegovine”.

Značajno je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept “sud u Bosni i Hercegovini” ne samo u članu VI/3. (b), već i u članu VI/3. (c). Odredbe člana VI/3. (c) Ustava odnose se na nadležnost Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u pogledu pitanja koja mu je proslijedio “bilo koji sud u Bosni i Hercegovini”, a odnose se na to da li je zakon, od čije validnosti zavisi predmetna odluka, u saglasnosti, posebno, sa Ustavom Bosne i Hercegovine ili Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve sumnje je da autori ovih odredbi nisu imali namjeru da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu bude uključen među ove institucije koje treba da budu nadležne da pitanja u vezi sa ljudskim pravima dostavljaju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je značajno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje regulišu pravne efekte odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. U skladu sa članom VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obavezujuće. Slično, član XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima ne predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmet revizije, osim u nekim slučajevima od samog Doma, te su stoga konačne i obavezujuće. Kako su ove dvije odredbe bile usvojene u isto vrijeme, ispravno tumačenje mora biti da autori nisu imali namjeru da daju ni jednoj od ovih institucija nadležnost da revidira odluke one druge već, štaviše, smatraju da u pogledu pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu treba da funkcionišu kao paralelne institucije, te da nijedna od njih nije nadležna da se miješa u rad one druge, a da je u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnosiocima zahtjeva da naprave izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sistem može rezultirati različitim rješenjima u pogledu zaštite nekih ljudskih prava. Također može biti nedostataka što se stvara dilema kod pojedinca prilikom odlučivanja da li da se obrati Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili da

predmet podnese Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sistema stvorenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Dileme koje se mogu pojaviti su, uglavnom, privremene prirode, s obzirom da će odgovornosti Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon početnog prelaznog perioda, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drugačije.

Stoga slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije nadležan u predmetnom slučaju, te zbog toga apelacija mora biti odbačena.

Ustavni sud je donio ovu odluku u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Luis Favoreu i mr. Zvonko Miljko.

U ovoj odluci, prema članu 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudija prof. dr. Kasim Begić dao je izdvojeno mišljenje, čiji se tekst daje u aneksu odluke.

U 7/98
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacionu jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobraniteljstva Federacije Bosne i Hercegovine protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 11. ožujka 1998. godine, u predmetu broj CH/96/30, Sretko Damjanović protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U apelaciji od 20. travnja 1998. godine Federalno pravobraniteljstvo Federacije Bosne i Hercegovine dovelo je u upit Odluku Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, donesenu 11. ožujka 1998. godine, u predmetu broj CH/96/30, Sretko Damjanović protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci Dom za ljudska prava je naredio Federaciji Bosne i Hercegovine da plati Sretku Damjanoviću 16.750 DM na ime štete i naknade za troškove procedure.

Federalno pravobraniteljstvo u svojoj apelaciji je navelo da ovaj nalog Doma za ljudska prava, koji se temelji na smrtnoj kazni izjavljenoj protiv Sretka Damjanovića, nije u suglasju s domaćim zakonima i međunarodnim konvencijama, jer se Sretko Damjanović nije obratio zahtjevom za naknadu štete bilo kojoj vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, a poglavito što je smrtna kazna izjavljena prije potpisivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini 14. prosinca 1995. godine.

Sukladno članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima ovlast nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u

Bosni i Hercegovini. Članak II. Ustava odnaša se na zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebice, članak II/2. osigurava da će se prava predviđena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima izravno ostvarivati u Bosni i Hercegovini i imati prednost nad svim ostalim zakonima. Štoviše, člankom II/3. utvrđena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorija Bosne i Hercegovine. Zato slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima ovlast, prema članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, člankom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se osigurava da, u namjeri da se osigura najviša razina međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebice upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio ukupnog sustava o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štoviše, znakovito je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima

prihvaćeni istodobno, 14. prosinca 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Zato treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, glede sveze između ova dva aneksa, može se sa sigurnošću ustvrditi da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti oprečne Ustavu.

Sporazum o ljudskim pravima osigurava u svom Članku VIII. da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu ima ovlast odlučivanja o pitanjima tobožnjih kršenja ljudskih prava, sukladno uvjetima navedenim u ovom članku.

Zato je razvidno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod ovlast i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Upit koji se dalje javlja jeste da li se, unatoč odsustva ikakvih konkretnih odredaba, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće egzistiraju i, posebice, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana mjerodavnom razmatrati odluke one druge glede ljudskih prava. Ovaj upit se već javio u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. lipnja 1998. godine. Ustavni sud nije našao za potrebno razriješiti ga, budući su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelacijska jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za temelj članak VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine koji mu omogućuje ovakvu jurisdikciju s obzirom na "odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini".

Iako Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu obnaša svoje sudske funkcije glede tobožnjeg narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebitog karaktera. Primjereno članku II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Prema članku XIV Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svojem sadašnjem obliču tijekom prijelaznog razdoblja od pet godina, dok se strane tog sporazuma drukčije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I odista, članak XIV. Sporazuma posebice se odnaša na prijenos odgovornosti na “institucije Bosne i Hercegovine”.

Znakovito je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept “sud u Bosni i Hercegovini” ne samo u članku VI/3. (b), već i u članku VI/3. (c). Odredbe članka VI/3. (c) Ustava odnose se na ovlast Ustavnog suda Bosne i Hercegovine glede pitanja koja mu je proslijedio “bilo koji sud u Bosni i Hercegovini”, a odnose se na to da li je zakon, o čijoj validnosti ovisi predmetna odluka, u suglasju, posebice, s Ustavom Bosne i Hercegovine ili Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve dvojbe, autori ovih odredbi nisu kanili Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu uključiti među ove institucije koje trebaju biti mjerodavne pitanja u svezi sa ljudskim pravima dostavljati Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je važno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje reguliraju pravne efekte odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Sukladno članku VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obvezujuće. Slično, članak XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima ne predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmetom revizije, osim u nekim slučajevima od samog Doma, te su zato konačne i obvezujuće. Kako su ove dvije odredbe bile prihvaćene istodobno, ispravno tumačenje mora biti da autori nisu namjeravali dati nijednoj od ovih institucija ovlast revidiranja odluke one druge već, štoviše, smatraju da glede pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu trebaju funkcionirati kao paralelne institucije, te da nijedna od njih nije mjerodavna miješati se u rad one druge, a daje u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnositeljima zahtjeva da načine izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sustav može rezultirati različitim rješenjima glede zaštite nekih ljudskih prava. Također može biti manjkavosti jer se stvara dvojba kod pojedinca prilikom odlučivanja da li se obratiti Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili predmet podnijeti Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sustava ustrojenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima.

Dvojbe koje se mogu pojaviti su, poglavito, privremene naravi s obzirom da će odgovornosti Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon početnog prijelaznog razdoblja, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drukčije.

Na temelju izloženog slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije mjerodavan u predmetnom slučaju, te zbog toga apelacija mora biti odbačena.

Ustavni sud je donio ovu odluku u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu i mr. Zvonko Miljko.

U ovoj odluci, prema članku 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudac prof. dr. Kasim Begić dao je izdvojeno mišljenje, čiji se tekst daje u aneksu odluke.

U 7/98
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacijsku jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 1. Пословника Уставиог суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се апелација Федералног правобранилаштва Федерације Босне и Херцеговине против Одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину од 11. марта 1998. године, у предмету број ЦХ/96/30, Сретко Дамјановић против Федерације Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

У апелацији од 20. априла 1998. године Федерално правобранилаштво Федерације Босне и Херцеговине довело је у питање Одлуку Дома за људска права за Босну и Херцеговину, донесену 11. марта 1998. године, у предмету број ЦХ/96/30, Сретко Дамјановић против Федерације Босне и Херцеговине. У тој одлуци Дом за људска права је наложио Федерацији Босне и Херцеговине да плати Сретку Дамјановићу 16.750 ДМ на име штете и накнаде за трошкове процедуре.

Федерално правобранилаштво у својој апелацији је навело да овај налог Дома за људска права, који се базира на смртној казни изреченој против Сретка Дамјановића, није у сагласности са домаћим законима и међународним конвенцијама, пошто се Сретко Дамјановић није обратио захтјевом за накнаду штете било којој власти у Федерацији Босне и Херцеговине, а поготово што је смртна казна изречена прије потписивања Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини 14. децембра 1995. године.

У складу са чланом VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност над питањима која се тичу одлуке било којег другог

суда у Босни и Херцеговини. Члан II Устава односи се на заштиту људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини. Посебно, члан II/2. обезбјеђује да се права предвиђена у Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода и у њеним протоколима директно примјењују у Босни и Херцеговини и имају приоритет над свим осталим законима. Штавише, чланом II/3. утврђена су различита људска права која уживају све личности унутар територије Босне и Херцеговине. Стога слиједи да питања заштите људских права потпадају, у принципу, под јурисдикцију уставног суда и да Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност, према члану VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, да се одређује у овим питањима по апелацијама против одлука других судова.

Међутим, чланом III/1. Устава Босне и Херцеговине такође се обезбјеђује да, у намјери да се обезбиједи највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода, постоји Комисија за људска права за Босну и Херцеговину, као што је предвиђено у Анексу VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. С обзиром да Устав посебно упућује на ту комисију и на одредбе које су садржане у Споразуму о људским правима, а то је Анекс VI Општег оквирног споразума, мора да се сматра да одредбе Споразума о људским правима сам Устав Босне и Херцеговине препознаје као дио целокупног система о заштити људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини.

Штавише, значајно је да су Устав Босне и Херцеговине и Споразум о људским правима усвојени истовремено, 14. децембра 1995. године, као анекси Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Стога, треба да се сматра да одредбе ова два анекса допуњују једна другу и, с обзиром на везу између ова два анекса, може са сигурношћу да се закључи да одредбе садржане у Споразуму о људским правима не могу да буду у супротности са Уставом.

Споразум о људским правима обезбјеђује у свом члану VIII да Дом за људска права за Босну и Херцеговину има надлежност да одлучује о питањима наводних кршења људских права, у складу са условима наведеним у овом члану.

Стога је јасно да питања која се тичу људских права потпадају једнако под надлежност и Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Нема ни једне одредбе у Уставу Босне и Херцеговине или неком другом закону о специфичној хијерархији или другим односима између Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Питање које се даље јавља јесте да ли, упркос одсуству икаквих конкретних одредаба, може да се сматра да оваква хијерархија или однос уопште егзистирају и, посебно, да ли једна од ове двије институције може да буде сматрана компетентном да разматра одлуке оне друге у погледу људских права. Ово питање се већ јавило у случајевима број У 3/98 и 4/98, али у својим одлукама у овим случајевима, донесеним 5. јуна 1998. године, Уставни суд није нашао за потребно да разријеша ова питања, с обзиром да су апелације биле одбачене из других разлога.

Апелациона јурисдикција Уставног суда Босне и Херцеговине има за основ члан VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине који му омогућава овакву јурисдикцију с обзиром на “одлуку било којег другог суда у Босни и Херцеговини”.

Иако Дом за људска права за Босну и Херцеговину врши своје судске функције у погледу наведеног кршења људских права у Босни и Херцеговини, Дом је институција посебног карактера. Сходно члану II/1. Споразума о људским правима, Дом је један од два дијела Комисије за људска права за Босну и Херцеговину. Према члану XIV Споразума о људским правима, Комисија за људска права може једино да функционише у својој садашњој форми током прелазног периода од пет година, док се стране тог споразума другачије не договоре. У правној терминологији Споразума о људским правима Дом није ни суд ни институција Босне и Херцеговине. И заиста, члан XIV Споразума посебно се односи на пренос одговорности на “институције Босне и Херцеговине”.

Значајно је да Устав Босне и Херцеговине упућује на концепт “суд у Босни и Херцеговини” не само у члану VI/3. (б), већ и у члану VI/3. (ц). Одредбе члана VI/3. (ц) Устава односе се на надлежност Уставног суда Босне и Херцеговине у погледу питања која му је прослиједио “било који суд у Босни и Херцеговини”, а односе се на то да ли је закон, од чије валидности зависи предметна одлука, у сагласности, посебно, са Уставом Босне и Херцеговине или Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и њеним протоколима. Без икакве сумње је да аутори ових одредаба нису имали намјеру да Дом за људска права за Босну и Херцеговину буде укључен међу ове институције које треба да буду надлежне да питања у вези са људским правима достављају Уставном суду Босне и Херцеговине на прелиминарна разматрања.

Врло је значајно да се имају на уму одређене одредбе Устава Босне и Херцеговине и Споразума о људским правима које регулишу правне ефекте одлука Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. У складу са чланом VI/4. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине су коначне и обавезујуће. Слично, члан XI/3. Споразума о људским правима не предвиђа да су одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину предмет ревизије, осим у неким случајевима од самог Дома, те су стога коначне и обавезујуће. Како су ове двије одредбе биле усвојене у исто вријеме, исправно тумачење мора да буде да аутори нису имали намјеру да дају ни једној од ових институција надлежност да ревидира одлуке оне друге већ, штавише, сматрају да у погледу питања људских права Уставни суд Босне и Херцеговине и Дом за људска права за Босну и Херцеговину треба да функционишу као паралелне институције, те да ни једна од њих није надлежна да се мијеша у рад оне друге, а да је у појединим случајевима остављено на располагање подносиоцима захтјева да направе избор између алтернативних правних лијекова.

Истина је да овакав систем може да произведе различита рјешења у погледу заштите неких људских права. Такође може да буде недостатака што се ствара дилема код појединца приликом одлучивања да ли да се обрати Уставном суду Босне и Херцеговине или да предмет поднесе Комисији за људска права за Босну и Херцеговину. Ово је, међутим, посљедица система створеног Уставом Босне и Херцеговине и Споразумом о људским правима. Дилеме које могу да се појаве су, углавном, привремене природе, с обзиром да ће одговорности Комисије за људска права за Босну и Херцеговину временом, након почетног прелазног периода, бити пренесене на институције Босне и Херцеговине о људским правима, уколико стране не одреде другачије.

Стога слиједи да Уставни суд Босне и Херцеговине није надлежан у предметном случају, те због тога апелација мора да буде одбачена.

Уставни суд је донио ову одлуку у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе и мр Звонко Миљко.

У овој одлуци, према чламу 36. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, судија проф. др Касим Бегић дао је издвојено мишљење, чији се текст даје у анексу одлуке.

У 7/98
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине нема апелациону јурисдикцију над одлукама Дома за људска права за Босну и Херцеговину.

Having regard to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 2 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The appeal of the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina against the Decision of the Human Rights Chamber of 11 March 1998 in Case No. CH/96/30, Sretko Damjanović vs. the Federation of Bosnia and Herzegovina, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

In its appeal of 20 April 1998, the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina challenged the Decision of the Human Rights Chamber in Case No. CH/96/30, Sretko Damjanović vs. the Federation of Bosnia and Herzegovina, adopted on 11 March 1998. In that Decision, the Human Rights Chamber had ordered the Federation of Bosnia and Herzegovina to pay to Sretko Damjanović the amount of 16,750 DM as a compensation for procedural expenses.

The Office of Public Attorney argued in his appeal that the order of the Human Rights Chamber, which was based on a death sentence pronounced against Sretko Damjanović, was not in conformity with the national laws and international conventions, since Sretko Damjanović had not addressed a request for compensation to any authority in the Federation of Bosnia and Herzegovina and since, moreover, the death sentence had been pronounced before the General Framework Agreement was signed on 14 December 1995.

According to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court has jurisdiction over issues under the Constitution arising out of

a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina. Article II of the Constitution deals with protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina. In particular, Article II.2 provides that the rights set forth in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols shall apply directly in Bosnia and Herzegovina and have priority over all other law. Moreover, Article II.3 specifies various human rights which shall be enjoyed by all persons within the territory of Bosnia and Herzegovina. It follows that the issues of protection of human rights fall in principle within the Constitutional Court's jurisdiction, and that the Constitutional Court has competence, under Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, to decide over such matters on appeals against decisions of other courts.

However, Article II.1 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina also provides that, in order to ensure the highest level of internationally protected human rights and fundamental freedoms, there shall be a Human Rights Commission for Bosnia and Herzegovina as provided for in Annex 6 to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. Since the Constitution specifically refers to that Commission and to the provisions contained in the Agreement on Human Rights, which is Annex 6 to the General Framework Agreement, the provisions of the Agreement on Human Rights must be considered as recognized by the Constitution itself as being part of the whole system of protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina.

Moreover, it is significant that the Constitution and the Agreement on Human Rights were adopted at the same time, on 14 December 1995, as Annexes to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. The provisions of these two Annexes should therefore be considered to supplement each other, and in view of the link between these two Annexes, it can be concluded with certainty that the rules contained in the Agreement on Human Rights cannot be contrary to the Constitution.

The Agreement on Human Rights provides in its Article VIII that the Human Rights Chamber shall have jurisdiction to examine questions of alleged human rights violations, subject to the conditions set out in that Article.

It is thus clear that human rights issues fall under the jurisdiction of both the Constitutional Court and the Human Rights Chamber. There is no mention in the Constitution or in any other law of a specific hierarchy or other relationship between the Constitutional Court and the Human Rights Chamber. The question therefore arises whether, despite the absence of any express rules, such a hierarchy or relationship should be considered to exist and, in particular, whether one of these institutions should be considered competent to review the decisions of the other concerning human rights issues. This question already arose in cases No. U 3/98 and U 4/98, but in its decisions in those cases, adopted on 5 June 1998, the Constitutional Court did not find it necessary to resolve the question, since the appeals had to be rejected for other reasons.

The appellate jurisdiction of the Constitutional Court is based on Article VI.3 (b) of the Constitution which provides for such jurisdiction in regard to “a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina”.

Although the Human Rights Chamber exercises its judicial functions with respect to alleged violations of human rights in Bosnia and Herzegovina, the Chamber is an institution of a special nature. According to Article II. 1 of the Agreement on Human Rights, the Chamber is one of the two parts of the Commission on Human Rights for Bosnia and Herzegovina. According to Article XIV of the Agreement on Human Rights, the Commission on Human Rights will only function in its present form during a transitional five-year period, unless the Parties to the Agreement agree otherwise. In the legal terminology of the Agreement on Human Rights, the Chamber is neither a court nor an institution of Bosnia and Herzegovina. Indeed, Article XIV of the Agreement specifically refers to the transfer of responsibility to “the institutions of Bosnia and Herzegovina”.

It is significant that the Constitution of Bosnia and Herzegovina refers to the concept of a “court in Bosnia and Herzegovina” not only in Article VI.3 (b) but also in Article VI.3 (c). The latter provision provides for the jurisdiction of the Constitutional Court over issues referred by any court in Bosnia and Herzegovina concerning whether a law, on whose validity its decision depends, is compatible, in particular, with this Constitution or the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols. It is quite certain that the authors of this provision did not intend the Human Rights Chamber to be included among those institutions which should be competent to refer human rights issues to the Constitutional Court for preliminary consideration.

It is also important to take into account certain provisions in the Constitution and the Agreement on Human Rights which regulate the legal effects of the decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. According to Article VI.4 of the Constitution, the decisions of the Constitutional Court shall be final and binding. Similarly, Article XI .3 of the Agreement on Human Rights does not provide for any reviews of the decisions of the Human Rights Chamber, except in some cases by the Chamber itself; they are thus final and binding. As these two provisions were adopted at the same time, the correct interpretation must be that the authors did not intend to give either one of these institutions the competence to review the decisions of the other, but rather considered that, in regard to human rights issues, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina should function as parallel institutions, neither of them being competent to interfere in the work of the other and it being left in some cases to the discretion of applicants to make a choice between these alternative remedies.

It is true that such a system could result in conflicting jurisprudences concerning some human rights issues. It may also have the disadvantage of creating a dilemma for the individuals whether to appeal to the Constitutional Court or to bring a case before the Commission on Human Rights. This, however, is a consequence of the system created by the Constitution and the Agreement on Human Rights. Moreover, the dilemmas that might arise are mostly of a temporary nature, since the responsibility for the operation of the Commission on Human Rights will be transferred, after the initial transitional period, to the institutions of Bosnia and Herzegovina dealing with human rights, unless the Parties to the Agreement agree otherwise.

It thus follows that the Constitutional Court has no jurisdiction in the present case and that the appeal must be rejected.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsovie, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu and mag.iur. Zvonko Miljko.

Pursuant to Article 36 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, judge Kasim Begić expressed his separate opinion in this case which is presented in the Annex to this Decision.

Case No. U 7/98
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina does not have appellate jurisdiction over decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'Article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Article 55 (1) du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, à la session tenue le 26 février 1999, a pris la décision suivante:

DECISION

L'appel du Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine contre la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine datée du 11 mars 1998, dans l'affaire No. CH/96/30, Sretko Damjanović c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine, est rejeté.

Cette décision sera publiée dans le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine" et le "Journal officiel de la Republika Srpska".

Motifs

Le Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine, dans son appel du 20 avril 1998, a contesté la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, datée du 11 mars 1998, dans l'affaire No. CH/96/30, Sretko Damjanović c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine. Dans cette décision, la Chambre des droits de l'Homme a enjoint la Fédération de Bosnie-Herzégovine à payer la somme de DM 16.750 à Sretko Damjanovic, au titre des dommages subis et frais de procédure.

Le Procureur général fédéral a motivé son appel en arguant que cette injonction de la Chambre des droits de l'Homme, prise en raison de la peine à mort prononcée contre Sretko Damjanovic, n'était pas conforme aux lois locales ni aux Conventions internationales car, d'une part, Sretko Damjanovic n'a déposé de recours en compensation des dommages subis, devant aucune autorité de la Fédération de Bosnie-Herzégovine, d'autre part, la peine à mort a été ordonnée avant la signature de l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine, le 14 décembre 1995.

Conformément à l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle est compétente à titre de juridiction d'appel pour les questions

au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine. L'article II de la Constitution, relatif à la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine, et son article II.2, en particulier, garantit que les droits et les libertés définis dans la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles s'appliquent directement en Bosnie-Herzégovine et qu'ils priment tout autre droit. De plus, l'article II.3 énumère les droits et libertés fondamentales dont jouissent toutes les personnes sur le territoire de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, les questions relatives à la sauvegarde des droits de l'Homme relèvent, en principe, de la juridiction de la Cour constitutionnelle, car la Cour constitutionnelle est, d'après l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur toutes questions au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine.

L'article II. 1 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine garantit également le degré le plus élevé de libertés fondamentales et de droits de l'Homme internationalement reconnus, et prévoit à cet effet, une Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine dans les conditions prévues à l'annexe 6 de l'Accord-cadre général. La Constitution faisant explicitement référence à cette Commission et aux dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme, dite l'annexe 6 de l'Accord-cadre général, on doit considérer que la Constitution de Bosnie-Herzégovine reconnaît les dispositions de l'Accord sur les droits de l'Homme comme partie intégrante du système juridique garantissant la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine.

En outre, la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme ont été ensemble adoptés le 14 décembre 1995, comme Annexes de l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine. Il faut donc considérer que les dispositions de ces deux annexes se complètent et, vu la relation entre ceux deux annexes, on peut en toute certitude conclure que les dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme ne peuvent pas être en contrariété avec la Constitution.

L'Accord sur les droits de l'Homme assure, par son article VIII, que la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine est compétente pour statuer sur les questions de violations supposées des droits de l'Homme, conformément aux conditions mentionnées dans cet article.

En conséquence, les questions relatives aux droits de l'Homme relèvent de la juridiction de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine aussi bien que de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Il n'y a aucune disposition dans la Constitution de Bosnie-Herzégovine, ni dans aucune autre loi, relative à une hiérarchie spécifique ou sur toutes autres relations entre la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. La question qui se pose est de savoir si, en l'absence de toutes dispositions expresses, on peut

considérer qu'une telle hiérarchie, ou relation, existe, ou, plus précisément, si une de ces deux institutions est compétente à l'égard des décisions de l'autre, relativement aux questions concernant les droits de l'Homme. Cette question, soulevée dans les arrêts Nos. U 3/98 et 4/98, décidés le 5 juin 1998, la Cour constitutionnelle n'a pas jugé nécessaire d'y répondre, car les demandes d'appel ont été rejetés pour d'autres motifs.

La compétence de la Cour constitutionnelle, à titre de juridiction d'appel, est fondée sur l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine qui lui donne la possibilité d'une telle compétence à l'égard d'«une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine».

Si la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine exerce ses fonctions juridictionnelles en rapport à des violations supposées des droits de l'Homme, la Chambre demeure une institution d'un caractère spécial. Conformément à l'Article II. 1 de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre est une des deux organes de la Commission pour les droits de l'Homme en Bosnie-Herzégovine. Selon l'article XIV de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Commission pour les droits de l'Homme peut seulement fonctionner, en sa forme présente, pendant une période transitoire de cinq ans, sauf si les partis à cet Accord décident différemment. Dans la terminologie juridique de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre n'est ni une Cour, ni une institution de Bosnie-Herzégovine. L'Article XIV de l'Accord évoque expressément le transfert des responsabilités aux «institutions de Bosnie-Herzégovine».

La Constitution de Bosnie-Herzégovine fait référence au concept de «tribunal de Bosnie-Herzégovine», non seulement dans l'article VI.3 (b), mais aussi dans l'article VI.3 (c). Les dispositions de l'article VI.3 (c) de la Constitution, prévoient que la Cour constitutionnelle est compétente pour statuer sur les questions présentées par tout tribunal de Bosnie-Herzégovine, visant à déterminer si une loi, dont la validité dépend de sa décision, est conforme à la présente Constitution, à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles, ou s'il existe ou s'applique une règle générale de droit international public pertinente pour la décision de la Cour constitutionnelle. Sans aucun doute possible, les auteurs de ces dispositions n'avaient pas pour intention d'inclure la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine parmi les institutions compétentes pour soumettre à la Cour constitutionnelle pour examen préliminaire, des questions relatives aux droits de l'Homme.

Il est très important de considérer les dispositions spécifiques de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Accord sur les droits de l'Homme, qui réglementent les effets juridiques des décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Conformément à l'article VI.4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine sont définitives et obligatoires. De la même façon, l'article XI.3 de l'Accord sur les droits de l'Homme ne prévoit pas que les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine soient sujettes

à révision, sauf exceptionnellement par la Chambre elle-même, et, par conséquent, elles sont définitives et obligatoires. Ces deux dispositions ayant été adoptées au même moment, l'interprétation correcte doit être que les auteurs n'ont pas eu l'intention de donner à une de ces institutions la compétence de réviser les décisions de l'autre, mais ils considèrent plutôt que, en ce qui concerne les questions des droits de l'Homme, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, doivent fonctionner comme des institutions parallèles, et qu'aucune des deux n'est compétente pour s'immiscer dans les activités de l'autre, et que dans certains cas, un choix discrétionnaire est laissé au plaignant parmi deux recours alternatifs.

Il est vrai, que dans un tel système, des solutions différentes relatives à la sauvegarde de certains droits de l'Homme peuvent apparaître. Ce système peut également avoir pour défaut le fait qu'il crée un dilemme chez le plaignant, ce dernier pouvant s'adresser soit à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, soit à la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Ceci résulte cependant du système créé par la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme. Les dilemmes pouvant apparaître sont, pour la plupart, de nature temporaire, étant donné que les responsabilités de la Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, avec le temps, après la période transitoire initiale, seront transférées aux institutions de Bosnie-Herzégovine compétente en matière de droits de l'Homme, sauf si les parties en décident autrement.

En conséquence, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente en l'espèce, et l'appel doit être rejeté.

La Cour constitutionnelle, en présence du Président de la Cour. Mirko Zovko, et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, et Maître Zvonko Miljko.

Conformément à l'article 36 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, l'opinion séparée du juge Prof. Dr. Kasim Begić est annexée à cette décision.

No. U 7/98
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 Ziff 1 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof weist die Beschwerde der Öffentlichen Staatsanwaltschaft, die im Namen der Föderation von Bosnien und Herzegowina gegen die Entscheidung der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina vom 11. März 1998 im Fall Nr. CH/96/30, Sretko Damjanović gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina erhoben worden ist zurück.

Diese Entscheidung wird im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, dem “Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina” und dem “Gesetzblatt der Republika Srpska” veröffentlicht.

Begründung

In ihrer Beschwerde vom 20. April 1998, stellte die Öffentliche Staatsanwaltschaft der Föderation von Bosnien und Herzegowina die Entscheidung der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina vom 11. März 1998 im Fall Nr. CH/96/30, Sretko Damjanović gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina, in Frage. In dieser Entscheidung hat die Menschenrechtskammer die Föderation von Bosnien und Herzegowina zur Zahlung von 16.750,- DM Schadensersatz und Prozeßkostenerstattung an Sretko Damjanović verpflichtet.

Die Öffentliche Staatsanwaltschaft der Föderation führt in ihrer Beschwerde an, daß diese Entscheidung der Menschenrechtskammer, die auf der gegen Sretko Damjanović verhängten Todesstrafe beruht, nicht in Einklang mit innerstaatlichem Recht und völkerrechtlichen Konventionen steht, da Herr Sretko Damjanović keine Schadensersatzforderung an irgendeine staatliche Stelle gerichtet habe. Außerdem sei die Todesstrafe bereits vor der Unterzeichnung des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina vom 14. Dezember 1995 verhängt worden.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina ist der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina zuständig für Fragen der Entscheidungen

aller anderen Gerichte Bosniens und Herzegowinas. Artikel II der Verfassung bezieht sich auf den Schutz der Menschenrechte und persönlichen Freiheiten in Bosnien und Herzegowina. Insbesondere Artikel II.2. gewährleistet, daß die in der Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihrer Protokollen vorgesehenen Rechte direkte Anwendung in Bosnien und Herzegowina finden und Priorität vor allen anderen Gesetzen haben. Überdies werden in Artikel II.3. verschiedene Menschenrechte festgeschrieben, die alle Personen auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina genießen. Daraus folgt, daß Fragen des Schutzes der Menschenrechte im Prinzip der Jurisdiktion des Verfassungsgerichtshofes unterstellt sind und daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina zuständig ist, über Beschwerden gegen Urteile anderer Gerichte zu entscheiden.

In der Absicht, das höchste Niveau völkerrechtlich garantierter Menschenrechte und Grundfreiheiten zu gewährleisten, wird durch Artikel II. 1. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina jedoch auch, wie es schon im Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina vorgesehen ist, das Bestehen einer Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina festgeschrieben. In Anbetracht der Tatsache, daß die Verfassung insbesondere auf diese Kommission und auf die in dem Übereinkommen über Menschenrechte enthaltenen Vorschriften, Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens, verweist muß angenommen werden, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina die Vorschriften des Übereinkommens über die Menschenrechte als einen Teil des gesamten Systems zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten in Bosnien und Herzegowina ansieht.

Darüberhinaus ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina und das Übereinkommen über die Menschenrechte gleichzeitig am 14. Dezember 1995 als Annexe des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina ratifiziert wurden. Daher ergänzen sich die Bestimmungen dieser beiden Annexe gegenseitig und wenn man beide Annexe zusammen betrachtet, kann man mit Sicherheit darauf schließen, daß die im Übereinkommen über die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen nicht in Widerspruch zur Verfassung stehen können.

Das Übereinkommen über die Menschenrechte normiert in seinem Artikel VIII. die Zuständigkeit der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina, über Fragen behaupteter Verletzungen von Menschenrechten gemäß der in diesem Artikel angeführten Voraussetzungen zu entscheiden.

Damit ist klar, daß Menschenrechtsfragen sowohl in die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina als auch in die der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina fallen. Es gibt weder in der Verfassung von Bosnien und Herzegowina noch in irgendeinem anderen Gesetz Bestimmungen über eine spezifische Hierarchie oder andere Beziehungen zwischen dem Verfassungsgerichtshof und der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina. Die Frage, die sich weiterhin stellt, ist, ob trotz Fehlens konkreter Bestimmungen angenommen werden kann, daß eine solche Hierarchie oder ein solches Verhältnis überhaupt besteht. Insbesondere ist

fraglich, ob eine dieser beiden Institutionen für zuständig erachtet werden kann, die Entscheidungen der anderen in Fragen der Menschenrechte zu überprüfen. Diese Frage wurde schon in den Fällen U 3/98 und U 4/98 aufgeworfen, der Verfassungsgerichtshof hat es jedoch in den Entscheidungen dieser Fälle vom 5. Juni 1998 nicht für notwendig erachtet, diese Fragen zu beantworten, da die Beschwerden aus anderen Gründen abgewiesen wurden.

Die Beschwerdezuständigkeit des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina beruht auf Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, welcher ihm eine solche Jurisdiktion in Bezug auf "die Entscheidung jedes anderen Gerichtes in Bosnien und Herzegowina" überträgt.

Obwohl die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina eine gerichtliche Funktionen im Bezug auf behauptete Verletzungen von Menschenrechten in Bosnien und Herzegowina ausübt, ist die Menschenrechtskammer eine Institution besonderen Charakters. Gemäß Artikel II. 1. des Übereinkommens über die Menschenrechte ist die Menschenrechtskammer einer von zwei Teilen der Menschenrechtskommission. Gemäß Artikel XIV des Übereinkommen über die Menschenrechte kann die Menschenrechtskommission in ihrer jetzigen Form nur während einer Übergangsphase von fünf Jahren tätig sein, wenn nicht eine andere Vereinbarung der Parteien des Übereinkommens zustande kommt. Der juristischen Terminologie des Übereinkommen über die Menschenrechte nach ist die Kammer weder ein Gericht noch eine Institution von Bosnien und Herzegowina. Tatsächlich bezieht sich Artikel XIV des Übereinkommens speziell auf die Übertragung der Verantwortlichkeit auf die "Institutionen von Bosnien und Herzegowina".

Es ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina auf den Terminus "Gericht in Bosnien und Herzegowina" nicht nur in Artikel VI/3. (b), sondern auch in Artikel VI/3. (c) verweist. Die Bestimmungen des Artikels VI/3. (c) der Verfassung beziehen sich auf die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina für Fragen in Entscheidungen "irgendeines Gerichtes in Bosnien und Herzegowina", wobei zu prüfen ist, ob das Gesetz, von dessen Gültigkeit die Fallentscheidung abhängig ist, speziell in Einklang mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und mit der Europäischen Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihren Protokollen ist. Ohne Zweifel haben die Autoren dieser Bestimmungen nicht die Absicht gehabt, die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina zu denjenigen Institutionen zu zählen, die verpflichtet sind, dem Verfassungsgerichtshof Menschenrechtsfragen zur Vorprüfung zu überweisen.

Es ist von großer Bedeutung, sich einige Bestimmungen der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und des Übereinkommens über die Menschenrechte vor Augen zu halten, welche die Rechtswirkungen der Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina und der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina regeln. Gemäß Artikel VI.4. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sind die Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina endgültig und bindend. Ähnlich sieht auch Artikel XI.3. des Übereinkommen über die

Menschenrechte eine Revision der Entscheidungen der Menschenrechtskammer für Bosnien und Elerzegowina nur in bestimmten Fällen durch die Menschenrechtskammer selbst vor, so daß auch ihre Entscheidungen endgültig und bindend sind. Da diese beiden Bestimmungen zur gleichen Zeit verabschiedet worden sind, kann die einzig richtige Auslegung nur zu dem Schluß führen, daß die Autoren nicht die Absicht hatten, einer dieser beiden Institutionen eine Zuständigkeit für die Überprüfung von Entscheidungen der anderen zu übertragen. Sie waren somit der Meinung, daß hinsichtlich der Frage der Menschenrechte der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina und die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina als parallele Institutionen funktionieren sollten, und daß keine von beiden zuständig sein sollte, sich in die Tätigkeit der anderen einzumischen, wobei es in einzelnen Fällen den Beschwerdeführern überlassen bleiben sollte, eine Wahl zwischen den alternativen Rechtsmitteln zu treffen.

Es ist wahr, daß ein solches System zu unterschiedlichen Ergebnissen beim Schutz mancher Menschenrechte führen kann. Ebenso können Probleme dadurch entstehen, daß sich der Einzelne in einem Dilemma darüber befindet und er nicht weiß, ob er sich an den Verfassungsgerichtshof wenden, oder den Fall der Menschenrechtskommission für Bosnien und Elerzegowina vorlegen soll. Dies ist jedoch eine Folge des mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und dem Übereinkommen über die Menschenrechte geschaffenen Systems. Die Zweifel, die Vorkommen können, sind zum großen Teil vorübergehender Natur in Anbetracht der Tatsache, daß die Verantwortlichkeit der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina im Laufe der Zeit nach der anfänglichen Übergangsperiode auf die Menschenrechtsinstitutionen von Bosnien und Herzegowina übergehen werden, sofern die Parteien nichts anderes bestimmen.

Daraus folgt, daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina im vorliegenden Fall nicht zuständig ist und die Beschwerde aus diesem Grund zurückgewiesen werden muß.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsidenten des Gerichtshofes Mirko Zovko und Richter Marko Arsović, Prof Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu und Mag. Zvonko Miljko.

In dieser Entscheidung hat Richter Prof Dr. Kasim Begić gemäß Artikel 36. der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Elerzegowina eine abweichende Meinung geäußert, deren Text im Annex der Entscheidung aufgeführt wird.

Nr. U 7/98
26. Februar 1999
Sarajevo

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof hat keine Beschwerdezuständigkeit über die Entscheidung der Menschenrechtskammer.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobranilaštva Federacije Bosne i Hercegovine protiv odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 3. aprila 1998. godine u predmetu br. CH/97/41 Milorada Marčeta protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U svojoj apelaciji od 5. maja 1998. godine, Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine dovelo je u pitanje Odluku Doma za ljudska prava donesenu 3 aprila 1998. godine u predmetu br. CH/97/41, Milorad Marčeta protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci Dom za ljudska prava stao je na stanovište daje Milorad Marčeta bio žrtva diskriminacije zbog svoje nacionalne pripadnosti i da su njegova prava na sigurnost ličnosti, slobodu kretanja i pošteno suđenje bili povrijeđeni. Dom je naložio Federaciji Bosne i Hercegovine da plati Miloradu Marčeti 30.000 DM kao naknadu štete.

Federalno pravobranilaštvo je pred Ustavnim sudom navelo da je ovaj nalog neopravdan i argumentiralo da pitanje vrste obeštećenja i iznosa sume za naknadu štete nije regulisano Evropskom konvencijom o ljudskim pravima ili njenim protokolom već domaćim pravom.

U postupku razmatranja apelacije sudija izvjestilac prof. dr. Kasim Begić predložio je da Ustavni sud ukine osporenu odluku u dijelu koji se odnosi na visinu dosuđenog iznosa naknade štete ili da Sud odloži odlučivanja dok se ne završi postupak revizije pred Domom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Međutim, tokom rasprave Ustavni sud je, ocjenjujući zahtjev apelacije, pošao od odredbi člana VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojima Sud ima apelacionu jurisdikciju nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini, kao i člana II. Ustava koji se odnosi na zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

U ovom kontekstu, posebno član II/2. obezbjeđuje da će se prava predviđena Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i imati prioritet nad svim ostalim zakonima. Staviše, članom II/3. utvrđena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorije Bosne i Hercegovine. Stoga slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost, prema članu VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, članom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se obezbjeđuje da, u namjeri da se obezbijedi najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom na specifično određenje Ustava prema toj komisiji i prema odredbama koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio cjelokupnog sistema o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štaviše, značajno je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima usvojeni istovremeno, 14. decembra 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Stoga, treba smatrati da su odredbe ova dva aneksa suplementarne jedna drugoj, a ako ova dva teksta posmatramo zajedno, može se sa sigurnošću zaključiti da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti u suprotnosti sa Ustavom.

Sporazum o ljudskim pravima obezbjeđuje u svom članu VIII. da će Dom za ljudska prava imati nadležnost odlučivanja o pitanjima navodnih kršenja ljudskih prava u skladu sa uvjetima navedenim u ovom članu.

Stoga je jasno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod nadležnost i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe, bilo u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu, o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Pitanje koje se dalje javlja jeste da li se, uprkos odsustvu ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće egzistiraju i, posebno, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana kompetentnom da razmatra odluke one druge u pogledu ljudskih prava. Ovo pitanje naročito se javlja u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim

odlukama u ovim slučajevima donesenim 5. juna 1998. godine Ustavni sud nije našao za potrebno da razriješi ova pitanja s obzirom da su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda BiH ima za osnov član VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine koji mu omogućava ovakvu jurisdikciju s obzirom na “odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini”.

Iako Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vrši svoje sudske funkcije u pogledu navodnog narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebnog karaktera. Shodno članu II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava. Prema članu XIV. Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionisati u svojoj sadašnjoj formi tokom prijelaznog perioda od pet godina, dok se strane tog sporazuma drugačije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima, Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I zaista, član XIV. Sporazuma posebno se odnosi na prenos odgovornosti na “institucije Bosne i Hercegovine”.

Značajno je da se Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept “sud u Bosni i Hercegovini” ne samo u članu VI/3. (b), već i u članu VI/3. (c). Posljednje odredbe člana VI/3. (c) tiču se nadležnosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u vezi sa pitanjima koja se odnose na “bilo koji sud u Bosni i Hercegovini”, imajući u vidu da li je zakon, od čije validnosti zavisi predmetna odluka, u saglasnosti, posebno, sa Ustavom ili Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve sumnje, autori ovih odredbi nisu imali namjeru da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu bude uključen među ove institucije koje treba da budu nadležne da pitanja u vezi sa ljudskim pravima dostavljaju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je značajno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje regulišu pravne efekte odluka Ustavnog suda i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. U skladu sa članom VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obavezujuće. Slično, član XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmet revizije samo u nekim slučajevima od samog Doma, te su stoga konačne i obavezujuće. Ove dvije odredbe bile su usvojene u isto vrijeme i njihovo ispravno tumačenje dovešće nas do zaključka da autori nisu imali namjeru da daju i jednoj od ovih institucija nadležnost da revidira odluke one druge, već više smatraju da u pogledu pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu treba da funkcionišu kao paralelne institucije, a da nijedna od njih nije nadležna da se miješa u rad one druge, a da je u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnosiocima zahtjeva da naprave izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sistem može rezultirati različitim rješenjima u pogledu zaštite nekih ljudskih prava. Također može biti nedostataka što se stvara dilema kod pojedinca

prilikom odlučivanja da li da se zahtjevom obrati Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili da predmet podnese Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sistema stvorenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Staviše, dileme koje se mogu pojaviti su uglavnom privremene prirode s obzirom da će odgovornost za radnje Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon određenog prelaznog perioda, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drugačije.

Stoga slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije nadležan u predmetnom slučaju, te da prema tome apelacija mora biti odbačena.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članu 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudija izvjestilac, prof. dr. Kasim Begić, izdvojio je svoje mišljenje koje se prilaže uz odluku kao aneks.

U 8/98
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacionu jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobraniteljstva Federacije Bosne i Hercegovine protiv odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 3. travnja 1998. godine u predmetu br. CH/97/41 Milorada Marčete protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U apelaciji od 5. svibnja 1998. godine, Federalno pravobraniteljstvo Federacije Bosne i Hercegovine dovelo je u upit Odluku Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, donesenu 3. travnja 1998. godine u predmetu br. CH/97/41, Milorad Marčeta protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci, Dom za ljudska prava odlučio je daje Milorad Marčeta bio žrtvom diskriminacije zbog svoje narodnosti i da su njegova prava na osobnu sigurnost, slobodu kretanja i pošteno suđenje bili povrijeđeni. Dom je naložio Federaciji Bosne i Hercegovine da plati Miloradu Marčeti 30.000 DM kao naknadu štete.

Federalno pravobraniteljstvo je pred Ustavnim sudom navelo da je ovaj nalog neutemeljen i argumentiralo da pitanje koja vrsta naknade i iznos sume za naknadu štete nije regulirano Europskom konvencijom o ljudskim pravima ili njenim protokolom već domaćim pravom.

U postupku razmatranja apelacije sudac izvjestitelj prof. dr. Kasim Begić je predložio da Ustavni sud ukine pobijanu odluku u dijelu koji se odnosi na visinu dosuđenog

iznosa naknade štete ili da odloži odlučivanja dok se ne završi postupak revizije pred Domom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Međutim, Ustavni sud je tijekom rasprave, ocjenjujući zahtjev apelacije, pošao od odredbi članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojima Sud ima apelacijsku jurisdikciju nad pitanjima glede odluke bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini, kao i članka II. Ustava koji se odnaša na zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

U ovom kontekstu, posebice članak II/2. osigurava da će se prava predviđena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima izravno ostvarivati u Bosni i Hercegovini i imati prednost nad svim ostalim zakonima. Štoviše, člankom II/3. ustrojena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorija Bosne i Hercegovine. Zato slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima ovlast, prema članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, člankom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se osigurava da, u nakani da se osigura najviša razina međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebice upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio ukupnog sustava o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štoviše, znakovito je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima prihvaćeni istodobno, 14. prosinca 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Odredbe ova dva aneksa treba stoga smatrati suplementarne jednu drugoj, a ako ova dva teksta promatramo zajedno, može se sa sigurnošću zaključiti da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti oprečne Ustavu.

Sporazum o ljudskim pravima osigurava u svom članku VIII. da će Dom za ljudska prava imati ovlast odlučivati o pitanjima tobožnjih kršenja ljudskih prava sukladno uvjetima navedenim u ovom članku.

Zato je razvidno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod ovlast i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe bilo u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Upit koji se dalje javlja jeste da li, unatoč odsutnosti ikakvih konkretnih odredbi, ovakva hijerarhija ili odnos može uopće egzistirati i, posebice, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana mjerodavnom razmatrati odluke one druge. Ovaj upit se javlja u slučajevima broj U 3/98 i 4/98,

ali ni u njihovim odlukama, donesenim 5. lipnja 1998. godine, Ustavni sud nije našao potrebitim razriješiti ga budući da su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelacijska jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za temelj članak VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, koji mu osigurava ovakvu jurisdikciju s obzirom na “odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini”.

Premda Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu obnaša svoje sudske funkcije glede tobožnjeg narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebitog karaktera. Shodno članku II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava. Prema članku XIV. Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svom sadašnjem obliču tijekom prijelaznog razdoblja od pet godina, dok se strane tog sporazuma drukčije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima, Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I doista, članak XIV. Sporazuma posebice se odnaša na prijenos odgovornosti na “institucije Bosne i Hercegovine”.

Znakovito je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept “sud u Bosni i Hercegovini” ne samo u članku VI/3. (b), već i u članku VI/3. (c). Zadnje odredbe članka VI/3. (c) tiču se mjerodavnosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine glede pitanja koja se odnose na “bilo koji sud u Bosni i Hercegovini”, imajući u vidu da li je zakon o čijoj validnosti ovisi predmetna odluka u suglasju, posebice, s Ustavom ili Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve dvojbe, autori ovih odredbi nisu kanili Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu uključiti među institucije koje trebaju biti mjerodavne da pitanja glede ljudskih prava dostavljaju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Važno je imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje reguliraju pravne efekte odluka Ustavnog suda i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Sukladno članku VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obvezujuće. Slično, članak XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmetom revizije, osim u samo nekim slučajevima od samog Doma, te su zato konačne i obvezujuće. Ove dvije odredbe bile su usvojene u isto vrijeme i njihovo ispravno tumačenje će nas dovesti do zaključka da autori nisu namjeravali dati nijednoj od ovih institucija ovlast da revidiraju odluke one druge, već više smatraju da glede pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu trebaju funkcionirati kao paralelne institucije, da nijedna od njih nije mjerodavna miješati se u rad one druge, a da je u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnositeljima zahtjeva da načine izbor među alternativnim pravnim lijekovima.

Istina je da ovakav sustav može rezultirati različitim rješenjima glede zaštite nekih ljudskih prava. Također postoje manjkavosti i moguće dvojbe kod pojedinca prilikom

odlučivanja da li se zahtjevom obratiti Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili predmet podnijeti Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovoje, međutim, posljedica sustava stvorenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Štoviše, dvojbe koje se mogu pojaviti su poglavito privremene naravi s obzirom da će odgovornost za radnje Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon određenog prijelaznog razdoblja, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drukčije.

Zato slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije mjerodavan u predmetnom slučaju te da, sukladno tomu, apelacija mora biti odbačena.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članku 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudac izvjestitelj prof. dr. Kasim Begić izdvojio je svoje mišljenje koje se prilaže uz odluku kao aneks.

U 8/98
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacijsku jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 1. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се апелација Федералног правобранилаштва Федерације Босне и Херцеговине против одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину од 3. априла 1998. године у предмету бр. ЦХ/97/41 Милорада Марчета против Федерације Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

У својој апелацији од 5. маја 1998. године, Федерално правобранилаштво Федерације Босне и Херцеговине довело је у питање Одлуку Дома за људска права донесену 3. априла 1998. године у предмету бр. ЦХ/97/41, Милорад Марчета против Федерације Босне и Херцеговине. У тој одлуци Дом за људска права стао је на становиште да је Милорад Марчета био жртва дискриминације због своје националне припадности и да су његова права на личну безбједност, слободу кретања и поштено суђење били повријеђени. Дом је наложио Федерацији Босне и Херцеговине да плати Милораду Марчети 30.000 ДМ као накнаду штете.

Федерално правобранилаштво је пред Уставним судом навело да је овај налог неоправдан и аргументовало да питање врсте обештећења и износа суме за накнаду штете није регулисано Европском конвенцијом о људским правима или њеним протоколом већ домаћим правом.

У поступку разматрања апелације судија извјестилац проф. др Касим Бегић предложио је да Уставни суд укине оспорену одлуку у дијелу који се односи на висину досуђеног износа накнаде штете или да Суд одложи одлучивања док се не заврши поступак ревизије пред Домом за људска права за Босну и Херцеговину.

Међутим, током расправе Уставни суд је, оцјењујући захтјев апелације, пошао од одредби члана VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине према којима Суд има апелациону јурисдикцију над питањима која се тичу одлуке било којег суда у Босни и Херцеговини, као и члана II Устава који се односи на заштиту људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини.

У овом контексту, посебно члан II/2. обезбјеђује да се права предвиђена Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и у њеним протоколима директно примјењују у Босни и Херцеговини и имају приоритет над свим осталим законима. Штавише, чланом II/3. утврђена су различита људска права која уживају све особе унутар територије Босне и Херцеговине. Стога слиједи да питања заштите људских права потпадају, у принципу, под јурисдикцију уставног суда и да Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност, према члану VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, да се одређује у овим питањима по апелацијама против одлука других судова.

Међутим, чланом II/1. Устава Босне и Херцеговине такође се обезбјеђује да, у намјери да се обезбиди највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода, постоји Комисија за људска права за Босну и Херцеговину као што је предвиђено у Анексу VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. С обзиром на специфично одређење Устава према тој комисији и према одредбама које су садржане у Споразуму о људским правима, а то је Анекс VI Општег оквирног споразума, мора да се сматра да одредбе Споразума о људским правима сам Устав Босне и Херцеговине препознаје као дио цјелокупног система о заштити људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини.

Штавише, значајно је да су Устав Босне и Херцеговине и Споразум о људским правима усвојени истовремено, 14. децембра 1995. године, као анекси Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Стога, треба да се сматра да су одредбе ова два анекса суплементарне једна другој, а ако ова два текста посматрамо заједно, може са сигурношћу да се закључи да одредбе садржане у Споразуму о људским правима не могу да буду у супротности са Уставом.

Споразум о људским правима обезбјеђује у свом члану VIII да Дом за људска права има надлежност одлучивања о питањима наводних кршења људских права у складу са условима наведеним у овом члану.

Стога је јасно да питања која се тичу људских права потпадају једнако под надлежност и Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Нема нити једне одредбе, било у Уставу Босне и Херцеговине или неком другом закону, о специфичној хијерархији или другим односима између Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Питање које се даље јавља јесте да ли, упркос одсуству икаквих конкретних одредаба, може да се сматра да оваква хијерархија или однос уопште постоје и посебно, да ли једна од ове двије институције може да буде сматрана

компетентном да разматра одлуке оне друге у погледу људских права. Ово питање нарочито се јавља у случајевима број У 3/98 и 4/98, али у својим одлукама у овим случајевима донесеним 5. јуна 1998. године Уставни суд није нашао за потребно да разријеша ова питања с обзиром да су апелације биле одбачене из других разлога.

Апелациона јурисдикција Уставног суда БиХ има за основ члан VI/3.(б) Устава Босне и Херцеговине који му омогућава овакву јурисдикцију с обзиром на “одлуку било којег другог суда у Босни и Херцеговини”.

Иако Дом за људска права за Босну и Херцеговину врши своје судске функције у погледу наводног нарушавања људских права у Босни и Херцеговини, Дом је институција посебног карактера. Сходно члану II/1. Споразума о људским правима, Дом је један од два дијела Комисије за људска права. Према члану XIV Споразума о људским правима, Комисија за људска права може да функционише једино у својој садашњој форми током прелазног периода од пет година, док се стране тог споразума другачије не договоре. У правној терминологији Споразума о људским правима, Дом није ни суд ни институција Босне и Херцеговине. И заиста, члан XIV Споразума посебно се односи на пренос одговорности на “институције Босне и Херцеговине”.

Значајно је да Устав Босне и Херцеговине упућује на концепт “суд у Босни и Херцеговини” не само у члану VI/3. (б), већ и у члану VI/3. (ц). Посљедње одредбе члана VI/3. (у) тичу се надлежности Уставног суда Босне и Херцеговине у вези са питањима која се односе на “било који суд у Босни и Херцеговини”, имајући у виду да ли је закон, од чије валидности зависи предметна одлука, у сагласности, посебно, са Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и њеним протоколима. Без икакве сумње, аутори ових одредаба нису имали намјеру да Дом за људска права за Босну и Херцеговину буде укључен међу ове институције које треба да буду надлежне да питања у вези са људским правима достављају Уставном суду Босне и Херцеговине на прелиминарна разматрања.

Врло је значајно да се имају на уму одређене одредбе Устава Босне и Херцеговине и Споразума о људским правима које регулишу правне ефекте одлука Уставног суда и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. У складу са чланом VI/4. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине су коначне и обавезујуће. Слично, члан XI/3. Споразума о људским правима предвиђа да су одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину предмет ревизије само у неким случајевима од самог Дома, те су стога коначне и обавезујуће. Ове двије одредбе биле су усвојене у исто вријеме и њихово исправно тумачење довешће нас до закључка да аутори нису имали намјеру да дају и једној од ових институција надлежност да ревидира одлуке оне друге, већ више сматрају да у погледу питања људских права Уставни суд Босне и Херцеговине и Дом за људска права за Босну и Херцеговину треба да функционишу као паралелне

институције, а да ни једна од њих није надлежна да се мијеша у рад оне друге, а да је у појединим случајевима остављено на располагање подносиоцима захтјева да направе избор између алтернативних правних лијекова.

Истина је да овакав систем може да произведе различита рјешења у погледу заштите неких људских права. Такође може да буде недостатака што се ствара дилема код појединца приликом одлучивања да ли да се захтјевом обрати Уставном суду Босне и Херцеговине или да предмет поднесе Комисији за људска права за Босну и Херцеговину. Ово је, међутим, посљедица система створеног Уставом Босне и Херцеговине и Споразумом о људским правима. Штавише, дилеме које могу да се појаве су углавном привремене природе с обзиром да ће одговорност за радње Комисије за људска права за Босну и Херцеговину временом, након одређеног прелазног периода, бити пренесене на институције Босне и Херцеговине о људским правима, уколико стране не одреде другачије.

Стога слиједи да Уставни суд Босне и Херцеговине није надлежан у предметном случају, те да према томе апелација мора да буде одбачена.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр. Звонко Миљко и Азра Омерагић.

У овој одлуци, према члану 36. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, судија извјестилац, проф. др Касим Бегић, издвојио је своје мишљење које се прилаже уз одлуку као анекс.

У 8/98
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине нема апелациону јурисдикцију над одлукама Дома за људска права за Босну и Херцеговину.

I having regard to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 1 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The appeal of the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina against the Decision of the Human Rights Chamber of 3 April 1998 in case No. CH/97/41, Milorad Marčeta vs. the Federation of Bosnia and Herzegovina, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

In its appeal of 5 May 1998, the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina challenged the Decision of the Human Rights Chamber in case No. CH/96/30, Milorad Marčeta vs. the Federation of Bosnia and Herzegovina, adopted on 3 April 1998. In that Decision, the Human Rights Chamber considered that Milorad Marčeta had been a victim of discrimination because of his ethnic origin and that his rights to security of person, to freedom of circulation and to a fair trial had been violated. The Chamber ordered the Federation to pay to Milorad Marčeta the amount of 30,000 DM as compensation.

The Office of the Public Attorney of the Federation alleged before the Constitutional Court that this order was unjustified and argued that the question of what kind and what amount of damages were to be awarded was not regulated by the European Convention on Human Rights or its Protocols but by domestic law.

In the course of the deliberations on the appeal, the judge rapporteur, Prof. Dr. Kasim Begić proposed for the Constitutional Court to annul the challenged Decision in the part concerning the amount of compensation for damage or to postpone the decision-making

until the revision procedure before the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina is completed.

However, in the course of the deliberations on the appeal, the Constitutional Court started from Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, according to which the Constitutional Court has jurisdiction over issues under the Constitution arising out of a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina, as well as from Article II of the Constitution, which deals with the protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina.

In particular, Article II.2 provides that the rights set forth in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols shall apply directly in Bosnia and Herzegovina and have priority over all other law. Moreover, Article II.3 specifies various human rights which shall be enjoyed by all persons within the territory of Bosnia and Herzegovina. It follows that the issues of protection of human rights fall in principle within the Constitutional Court's jurisdiction, and that the Constitutional Court has competence, under Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, to decide over such matters on appeals against decisions of other courts.

However, Article II.1 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina also provides that, in order to ensure the highest level of internationally protected human rights and fundamental freedoms, there shall be a Human Rights Commission for Bosnia and Herzegovina as provided for in Annex 6 to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. Since the Constitution specifically refers to that Commission and to the provisions contained in the Agreement on Human Rights, which is Annex 6 to the General Framework Agreement, the provisions of the Agreement on Human Rights must be considered as recognized by the Constitution itself as being part of the whole system of protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina.

Moreover, it is significant that the Constitution and the Agreement on Human Rights were adopted at the same time, on 14 December 1995, as Annexes to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. The provisions of these two Annexes should therefore be considered to supplement each other, and in view of the link between these two Annexes, it can be concluded with certainty that the rules contained in the Agreement on Human Rights cannot be contrary to the Constitution.

The Agreement on Human Rights provides in its Article VIII that the Human Rights Chamber shall have jurisdiction to examine questions of alleged human rights violations, subject to the conditions set out in that Article.

It is thus clear that human rights issues fall under the jurisdiction of both the Constitutional Court and the Human Rights Chamber. There is no mention in the Constitution or in any other law of a specific hierarchy or other relationship between

the Constitutional Court and the Human Rights Chamber. The question therefore arises whether, despite the absence of any express rules, such a hierarchy or relationship should be considered to exist and, in particular, whether one of these institutions should be considered competent to review the decisions of the other concerning human rights issues. This question already arose in cases No. U 3/98 and U 4/98, but in its decisions in those cases, adopted on 5 June 1998, the Constitutional Court did not find it necessary to resolve the question, since the appeals had to be rejected for other reasons.

The appellate jurisdiction of the Constitutional Court is based on Article VI.3 (b) of the Constitution which provides for such jurisdiction in regard to “a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina”.

Although the Human Rights Chamber exercises its judicial functions with respect to alleged violations of human rights in Bosnia and Herzegovina, the Chamber is an institution of a special nature. According to Article II. 1 of the Agreement on Human Rights, the Chamber is one of the two parts of the Commission on Human Rights for Bosnia and Herzegovina. According to Article XIV of the Agreement on Human Rights, the Commission on Human Rights will only function in its present form during a transitional five-year period, unless the Parties to the Agreement agree otherwise. In the legal terminology of the Agreement on Human Rights, the Chamber is neither a court nor an institution of Bosnia and Herzegovina. Indeed, Article XIV of the Agreement specifically refers to the transfer of responsibility to “the institutions of Bosnia and Herzegovina”.

It is significant that the Constitution of Bosnia and Herzegovina refers to the concept of a “court in Bosnia and Herzegovina” not only in Article VI.3 (b) but also in Article VI.3 (c). The latter provision provides for the jurisdiction of the Constitutional Court over issues referred by “any court in Bosnia and Herzegovina” concerning whether a law, on whose validity its decision depends, is compatible, in particular, with this Constitution or the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols. It is quite certain that the authors of this provision did not intend the Human Rights Chamber to be included among those institutions which should be competent to refer human rights issues to the Constitutional Court for preliminary consideration.

It is also important to take into account certain provisions in the Constitution and the Agreement on Human Rights which regulate the legal effects of the decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. According to Article VI.4 of the Constitution, the decisions of the Constitutional Court shall be final and binding. Similarly, Article XI.3 of the Agreement on Human Rights does not provide for any reviews of the decisions of the Human Rights Chamber, except in some cases by the Chamber itself; they are thus final and binding. As these two provisions were adopted at the same time, the correct interpretation would lead

us to the conclusion that the authors did not intend to give either one of these institutions the competence to review the decisions of the other, but rather considered that, in regard to human rights issues, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina should function as parallel institutions, neither of them being competent to interfere in the work of the other and it being left in some cases to the discretion of applicants to make a choice between these alternative remedies.

It is true that such a system could result in conflicting jurisprudences concerning some human rights issues. It may also have the disadvantage of creating a dilemma for the individuals whether to appeal to the Constitutional Court or to bring a case before the Commission on Human Rights. This, however, is a consequence of the system created by the Constitution and the Agreement on Human Rights. Moreover, the dilemmas that might arise are mostly of a temporary nature, since the responsibility for the operation of the Commission on Human Rights will be transferred, after the initial transitional period, to the institutions of Bosnia and Herzegovina dealing with human rights, unless the Parties to the Agreement agree otherwise.

It thus follows that the Constitutional Court has no jurisdiction in the present case and that the appeal must be rejected.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, mag.iur. Zvonko Miljko and Azra Omeragić.

Pursuant to Article 36 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, the judge rapporteur, Prof. Dr. Kasim Begić expressed his separate opinion in this case, which is presented in the Annex to this Decision.

Case No. U 8/98
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina does not have appellate jurisdiction over decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'Article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Article 55 (1) du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, à la session tenue le 26 février 1999, a pris la décision suivante:

DECISION

L'appel du Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine contre la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine datée du 3 avril 1998, dans l'affaire No. CH/97/41, Milorad Marčeta c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine, est rejeté.

Cette décision sera publiée dans le «Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», le «Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine» et le «Journal officiel de la Republika Srpska».

Motifs

Le Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine, dans son appel du 5 mai 1998, a contesté la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, prise le 3 avril 1998, dans l'affaire No. CH/97/41, Milorad Marčeta c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine. Dans cette décision; la Chambre des droits de l'Homme a jugé Milorad Marčeta, victime de discrimination à cause de sa nationalité et que ses droits à sa sécurité personnelle, à la liberté de circulation et à un procès équitable, étaient violés. La Chambre a enjoint la Fédération de Bosnie-Herzégovine à payer la somme de DM 30.000 en dommages et intérêts à Milorad Marčeta.

Le Procureur général fédéral a argué devant la Cour constitutionnelle que cette injonction était injustifiée car la question relative aux indemnités et au montant des dommages et intérêts, n'était pas réglemantée par la Convention européenne des droits de l'Homme ou ses protocoles, mais par le droit interne.

Le juge rapporteur, Prof. Dr Kasim Begić, a proposé que la Cour constitutionnelle annule les dispositions de la décision contestée, relative au montant de l'indemnisation

ou bien que la Cour suspende sa décision jusqu'à que la procédure de révision devant la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine soit achevée.

Lors de ses délibérations, la Cour constitutionnelle a pris comme point de départ, les dispositions de l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, d'après lesquelles la Cour constitutionnelle est compétente à titre de juridiction d'appel pour les questions au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine, ainsi que l'article II de la Constitution, relatif à la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine. Dans ce contexte, l'article II, en particulier, garantit que les droits prévus dans la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles s'appliquent directement en Bosnie-Herzégovine et qu'ils priment tout autre droit. De plus, l'article II.3 énumère les droits et libertés fondamentales dont jouissent toutes les personnes sur le territoire de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, les questions relatives à la sauvegarde des droits de l'Homme relèvent, en principe, de la compétence de la Cour constitutionnelle, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine étant compétente, d'après l'article VI.3 (b) pour statuer sur toutes questions afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine.

L'article II. 1 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine garantit également le degré le plus élevé de libertés fondamentales et de droits de l'Homme internationalement reconnus, et prévoit à cet effet, une Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine dans les conditions prévues à l'annexe 6 de l'Accord-cadre général. La Constitution faisant explicitement référence à cette Commission et aux dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme, dite l'annexe 6 de l'Accord-cadre général, on doit considérer que la Constitution de Bosnie-Herzégovine reconnaît les dispositions de l'Accord sur les droits de l'Homme comme partie intégrante du système juridique garantissant la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine.

En outre, la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme ont été ensemble adoptés le 14 décembre 1995, comme Annexes de l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine. Il faut donc considérer que les dispositions de ces deux annexes se complètent et, vu la relation entre ceux deux annexes, on peut en toute certitude conclure que les dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme ne peuvent pas être en contrariété avec la Constitution.

L'Accord sur les droits de l'Homme assure, par son article VIII, que la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine est compétente pour statuer sur les questions de violations supposées des droits de l'Homme, conformément aux conditions mentionnées dans cet article.

En conséquence, les questions relatives aux droits de l'Homme relèvent de la juridiction de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine aussi bien que de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Il n'y a aucune disposition dans

la Constitution de Bosnie-Herzégovine, ni dans aucune autre loi, relative à une hiérarchie spécifique ou sur toutes autres relations entre la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. La question qui se pose est de savoir si, en l'absence de toutes dispositions expresses, on peut considérer qu'une telle hiérarchie, ou relation, existe, ou, plus précisément, si une de ces deux institutions est compétente à l'égard des décisions de l'autre, relativement aux questions concernant les droits de l'Homme. Cette question, soulevée dans les arrêts Nos. U 3/98 et 4/98, décidés le 5 juin 1998, la Cour constitutionnelle n'a pas jugé nécessaire d'y répondre, car les demandes d'appel ont été rejetés pour d'autres motifs.

La compétence de la Cour constitutionnelle, à titre de juridiction d'appel, est fondée sur l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine qui lui donne la possibilité d'une telle compétence à l'égard d'«une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine».

Si la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine exerce ses fonctions juridictionnelles en rapport à des violations supposées des droits de l'Homme, la Chambre demeure une institution d'un caractère spécial. Conformément à l'Article IL 1 de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre est une des deux organes de la Commission pour les droits de l'Homme en Bosnie-Herzégovine. Selon l'article XIV de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Commission pour les droits de l'Homme peut seulement fonctionner, en sa forme présente, pendant une période transitoire de cinq ans, sauf si les partis à cet Accord décident différemment. Dans la terminologie juridique de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre n'est ni une Cour, ni une institution de Bosnie-Herzégovine. L'Article XIV de l'Accord évoque expressément le transfert des responsabilités aux «institutions de Bosnie-Herzégovine».

La Constitution de Bosnie-Herzégovine fait référence au concept de « tribunal de Bosnie-Herzégovine », non seulement dans l'article VI.3 (b), mais aussi dans l'article VI.3 (c). Les dispositions de l'article VI.3 (c) de la Constitution, prévoient que la Cour constitutionnelle est compétente pour statuer sur les questions présentées par tout tribunal de Bosnie-Herzégovine, visant à déterminer si une loi, dont la validité dépend de sa décision, est conforme à la présente Constitution, à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles, ou s'il existe ou s'applique une règle générale de droit international public pertinente pour la décision de la Cour constitutionnelle. Sans aucun doute possible, les auteurs de ces dispositions n'avaient pas pour intention d'inclure la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine parmi les institutions compétentes pour soumettre à la Cour constitutionnelle pour examen préliminaire, des questions relatives aux droits de l'Homme.

Il est très important de considérer les dispositions spécifiques de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Accord sur les droits de l'Homme, qui réglementent les effets juridiques des décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Conformément à l'article

VT.4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine sont définitives et obligatoires. De la même façon, l'article XI.3 de l'Accord sur les droits de l'Homme ne prévoit pas que les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine soient sujettes à révision, sauf exceptionnellement par la Chambre elle-même, et, par conséquent, elles sont définitives et obligatoires. Ces deux dispositions ayant été adoptés au même moment, l'interprétation correcte doit être que les auteurs n'ont pas eu l'intention de donner à une de ces institutions la compétence de réviser les décisions de l'autre, mais ils considèrent plutôt que, en ce qui concerne les questions des droits de l'Homme, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, doivent fonctionner comme des institutions parallèles, et qu'aucune des deux n'est compétente pour s'immiscer dans les activités de l'autre, et que dans certains cas, un choix discrétionnaire est laissé au plaignant parmi deux recours alternatifs.

Il est vrai, que dans un tel système, des solutions différentes relatives à la sauvegarde de certains droits de l'Homme peuvent apparaître. Ce système peut également avoir pour défaut le fait qu'il crée un dilemme chez le plaignant, ce dernier pouvant s'adresser soit à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, soit à la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Ceci résulte cependant du système créé par la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme. Les dilemmes pouvant apparaître sont, pour la plupart, de nature temporaire, étant donné que les responsabilités de la Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, avec le temps, après la période transitoire initiale, seront transférées aux institutions de Bosnie-Herzégovine compétente en matière de droits de l'Homme, sauf si les parties en décident autrement.

En conséquence, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente en l'espèce, et l'appel doit être rejeté.

La Cour constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko, et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, et Maître Zvonko Miljko.

Conformément à l'article 36 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, l'opinion séparée du juge Prof. Dr. Kasim Begić est annexée à cette décision.

No. U 8/98
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 Ziff. 1 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof weist die Beschwerde der Öffentlichen Staatsanwaltschaft, die im Namen der Föderation von Bosnien und Herzegowina gegen die Entscheidung der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina vom 3. April 1998 im Fall Nr. CH/97/41, Milorad Marčeta gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina erhoben worden ist zurück.

Diese Entscheidung wird im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, dem “Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina” und dem “Gesetzblatt der Republika Srpska” veröffentlicht.

Begründung

In ihrer Beschwerde vom 5. Mai 1998, stellte die Öffentliche Staatsanwaltschaft der Föderation von Bosnien und Herzegowina die Entscheidung der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina vom 3. April 1998 in dem Fall Nr. CH/97/41, Milorad Marčeta gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina in Frage. In dieser Entscheidung vertrat die Menschenrechtskammer den Standpunkt, daß Milorad Marčeta auf Grunde seiner nationalen Herkunft Opfer von Diskriminierung geworden war, und daß seine Rechte auf persönliche Sicherheit, Bewegungsfreiheit und auf ein faires Verfahren verletzt worden sind. Die Menschenrechtskammer hat der Föderation von Bosnien und Herzegowina die Zahlung einer Entschädigung in Höhe von 30.000,-DM an Milorad Marčeta auferlegt.

Die Öffentliche Staatsanwaltschaft der Föderation hat vor dem Verfassungsgerichtshof angeführt, daß dieser Zahlungsbefehl unbegründet sei und argumentiert, daß die Frage der Entschädigungsmodalitäten und der Höhe des Betrages nicht durch die Europäischen Konvention für Menschenrechte oder ihrer Protokolle sondern durch innerstaatliches Recht geregelt ist.

Im Verfahren auf Überprüfung der Beschwerde hat der berichterstattende Richter Prof Dr. Kasim Begić vorgeschlagen, daß der Verfassungsgerichtshof die angefochtene Entscheidung in dem Teil, der sich auf die Höhe des auferlegten Betrages für den Schadensersatz bezieht, aufhebt oder daß der Gerichtshof die Entscheidung vertagt, bis das Revisionsverfahren vor der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina abgeschlossen ist.

ConsVerfassungsgerichtshof ist jedoch während der Verhandlung bei der Überprüfung der Beschwerdeforderung von den Bestimmungen des Artikels VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, gemäß welcher der Verfassungsgerichtshof die Beschwerdezuständigkeit für Fragen hinsichtlich der Entscheidungen jedes Gerichtes in Bosnien und Herzegowina hat, und von Artikel II. der Verfassung, der sich auf den Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten bezieht ausgegangen.

In diesem Kontext, gewährleistet insbesondere Artikel II.2., daß die in der Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihren Protokollen vorgesehenen Rechte direkte Anwendung in Bosnien und Herzegowina finden und Priorität vor allen anderen Gesetzen haben. Überdies, werden durch Artikel II.3. verschiedene Menschenrechte festgeschrieben, welche alle Personen auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina genießen. Daraus folgt, daß Fragen des Schutzes der Menschenrechte prinzipiell der Jurisdiktion des Verfassungsgerichtshofs unterstellt sind und daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina zuständig ist, über Beschwerden gegen Urteile anderer Gerichte zu entscheiden.

Mit der Absicht, das höchstmögliche Niveau der völkerrechtlich garantierten Menschenrechte und Grundfreiheiten sicherzustellen, wird durch Artikel II. 1. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina jedoch auch das Bestehen einer Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina bestimmt, wie es schon im Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina vorgesehen ist. In Bezug auf die spezifische Stellung der Verfassung zu dieser Kommission und zu den im Übereinkommen für die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen, dem Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens, muß angenommen werden, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina die Vorschriften des Übereinkommens über die Menschenrechte als einen Teil des gesamten Systems zum Schutzes der Menschenrechte und Grundfreiheiten in Bosnien und Herzegowina ansieht.

Darüber hinaus ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina und das Übereinkommen über die Menschenrechte gleichzeitig am 14. Dezember 1995 als Annexe des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina ratifiziert wurden. Daher ergänzen sich die Bestimmungen dieser beiden Annexe, und wenn man diese zwei Texte zusammen betrachtet, kann man mit Sicherheit darauf schließen, daß die im Übereinkommen über die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen nicht in Widerspruch zur Verfassung stehen können.

Das Übereinkommen über die Menschenrechte regelt in seinem Artikel VIII die Zuständigkeit der Menschenrechtskammer, über Fragen behaupteter Verletzungen von Menschenrechten gemäß der in diesem Artikel angeführten Voraussetzungen zu entscheiden.

Damit ist klar, daß Menschenrechtsfragen sowohl in die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina als auch in die der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina fallen. Es gibt weder in der Verfassung von Bosnien und Herzegowina noch in irgendeinem anderen Gesetz Bestimmungen über die spezifische Hierarchie oder andere Beziehungen zwischen dem Verfassungsgerichtshof und der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina. Die Frage, die sich weiterhin stellt, ist, ob trotz Fehlens konkreter Bestimmungen angenommen werden kann, daß eine solche Hierarchie oder ein solches Verhältnis besteht. Insbesondere ist fraglich, ob eine dieser zwei Institutionen für zuständig erachtet werden kann, die Entscheidungen der anderen in Fragen der Menschenrechte zu überprüfen. Diese Frage wurde besonders in den Fällen U 3/98 und U 4/98 aufgeworfen, der Verfassungsgerichtshof hat es jedoch in den Entscheidungen dieser Fälle vom 5. Juni 1998 nicht für notwendig erachtet, diese Fragen zu beantworten, da die Beschwerden aus anderen Gründen abgewiesen wurden.

Die Beschwerdezuständigkeit des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina beruht auf Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, welcher ihm eine solche Jurisdiktion in Bezug auf "die Entscheidung jedes anderen Gerichtes in Bosnien und Herzegowina" überträgt.

Obwohl die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina eine gerichtliche Funktion im Bezug auf behauptete Verletzungen von Menschenrechten in Bosnien und Herzegowina ausübt, ist die Kammer eine Institution besonderen Charakters. Gemäß Artikel II. 1. des Übereinkommens über die Menschenrechte, ist die Kammer einer von zwei Teilen der Menschenrechtskommission. Gemäß Artikel XIV des Übereinkommens über die Menschenrechte kann die Menschenrechtskommission in ihrer jetzigen Form nur während einer Übergangsphase von fünf Jahren tätig sein, wenn nicht eine andere Vereinbarung der Parteien des Übereinkommens zustande kommt. Der juristischen Terminologie des Übereinkommens über die Menschenrechte nach ist die Kammer weder ein Gericht noch eine Institution von Bosnien und Herzegowina. Tatsächlich bezieht sich Artikel XIV des Übereinkommens speziell auf die Übertragung von Verantwortlichkeit auf die "Institutionen von Bosnien und Herzegowina".

Es ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina auf den Termi-

nus "Gericht in Bosnien und Herzegowina" nicht nur in Artikel VI/3. (b), sondern auch in Artikel VI/3. (c) verweist. Die letzten Bestimmungen des Artikels VI/3. (c) der Verfassung beziehen sich auf die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina für Fragen in Entscheidungen "irgendeines Gerichtes in Bosnien und Herzegowina", wobei zu prüfen ist, ob das Gesetz, von dessen Gültigkeit die Fallentscheidung abhängt, in Einklang mit der Verfassung und mit der Europäischen Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihren Protokollen ist.

Ohne Zweifel haben die Autoren dieser Bestimmungen nicht die Absicht gehabt, die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina zu denjenigen Institutionen zu zählen, die verpflichtet sind, dem Verfassungsgerichtshof Menschenrechtsfragen zur Vorprüfung zu überweisen.

Es ist von großer Bedeutung, sich einige Bestimmungen der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und des Übereinkommens über die Menschenrechte vor Augen zu halten, welche die Rechtswirkungen der Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina und der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina regeln. Gemäß Artikel VI.4. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sind die Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina endgültig und bindend. Ähnlich sieht auch Artikel XI.3. des Übereinkommen über die Menschenrechte eine Revision der Entscheidungen der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina nur in bestimmten Fällen durch die Menschenrechtskammer selbst vor, so daß auch ihre Entscheidungen endgültig und bindend sind. Da diese beiden Bestimmungen zur gleichen Zeit verabschiedet worden sind, kann die einzig richtige Auslegung nur zu dem Schluß führen, daß die Autoren nicht die Absicht hatten, einer dieser beiden Institutionen die Zuständigkeit für die Überprüfung von Entscheidungen der anderen zu geben. Sie waren somit der Meinung, daß hinsichtlich der Frage der Menschenrechte der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina und die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina als parallele Institutionen funktionieren sollten, und daß keine von ihnen zuständig sein sollte, sich in die Tätigkeit der anderen einzumischen, wobei es in einzelnen Fällen den Beschwerdeführern überlassen bleiben sollte, eine Wahl zwischen den alternativen Rechtsmitteln zu treffen.

Es ist wahr, daß ein solches System zu unterschiedlichen Lösungen beim Schutz mancher Menschenrechte führen kann. Ebenso können dadurch Probleme entstehen, daß sich der Einzelne in einem Dilemma darüber befindet und er nicht weiß, ob er sich an den Verfassungsgerichtshof wenden, oder den Fall der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina vorlegen soll. Dies ist jedoch eine Folge des mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und dem Übereinkommen über die Menschenrechte geschaffenen Systems. Die Zweifel, die entstehen können, sind zum großen Teil vorübergehender Natur in Anbetracht der Tatsache, daß die Verantwortlichkeit der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina im Laufe der Zeit nach der anfänglichen Übergangsperiode auf die Menschenrechtsinstitutionen von Bosnien und Herzegowina übergehen werden, sofern die Parteien nichts anderes bestimmen.

Daraus folgt, daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina im vorliegenden Fall nicht zuständig ist und die Beschwerde aus diesem Grund zurückgewiesen werden muß.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsidenten des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richtern Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko und Azra Omeragić.

In dieser Entscheidung hat der berichtstattende Richter Prof Dr. Kasim Begić gemäß Artikel 36. der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina seine abweichende Meinung geäußert, welche als Annex der Entscheidung beigelegt wird.

U Nr. 12/96
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof hat keine Beschwerdezuständigkeit über die Entscheidung der Menschenrechtskammer.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobranilaštva Federacije Bosne i Hercegovine protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 6. aprila 1998. godine, u predmetu br. CH/96/21 Krstana Čegara protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U apelaciji od 4. maja 1998. godine, Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine dovelo je u pitanje Odluku Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, donesenu 6. aprila 1998. godine, u predmetu broj CH/96/21 Krstana Čegara protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci Dom za ljudska prava odlučio je da je postojala povreda člana 5. paragraf 1., 2. i 4. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola broj 1 Konvencije i naložio Federaciji Bosne i Hercegovine da plati Krstanu Čegar sumu od 8.500 DM, kao i kamatu u slučaju da se navedena suma ne plati u roku od tri mjeseca. Podnosilac apelacije argumentirao je u apelaciji da navedena odluka Doma za ljudska prava nije bila u saglasnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine, te da, stoga, ne može biti obavezujuća za Federaciju. U nastavku je specificirao da je podnio apelaciju shodno članu VI/3. (b) i (c) Ustava Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini. Član II. Ustava odnosi se na zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebno, član II/2. obezbjeđuje da će se prava predviđena

Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i imati prioritet nad svim ostalim zakonima. Štaviše, članom II/3 utvrđena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorije Bosne i Hercegovine. Stoga slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost, prema članu VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, članom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se obezbjeđuje da, u namjeri da se obezbijedi najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebno upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao sastavni dio cjelokupnog sistema o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Staviše, značajno je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima usvojeni istovremeno, 14. decembra 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Stoga treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, s obzirom na vezu između ova dva teksta, može se sa sigurnošću tvrditi da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti u suprotnosti sa Ustavom.

Sporazum o ljudskim pravima obezbjeđuje u svom članu VIII. da će Dom za ljudska prava imati nadležnost da odlučuje o pitanjima u navodnim kršenjima ljudskih prava u skladu sa uvjetima navedenim u ovom članu.

Stoga je jasno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod nadležnost i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe, bilo u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Pitanje koje se dalje javlja jeste da li se, uprkos odsustvu ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće egzistiraju i, posebno, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana kompetentnom da razmatra odluke one druge u pogledu ljudskih prava. Ovo pitanje se već javilo u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. juna 1998. godine, Ustavni sud nije našao za potrebno da razriješi ova pitanja s obzirom da su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za osnov član VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, koji mu omogućava ovakvu jurisdikciju s obzirom na formulaciju koja glasi "odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini".

Iako Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vrši svoje sudske funkcije u pogledu navodnog narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebnog karaktera. Shodno članu II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava. Prema članu XIV. Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svojoj sadašnjoj formi tokom prelaznog perioda od pet godina, dok se strane tog sporazuma drugačije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima, Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I zaista, član XIV Sporazuma posebno se odnosi na prenos odgovornosti na "institucije Bosne i Hercegovine".

Značajno je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept "sud u Bosni i Hercegovini" ne samo u članu VI/3. (b), već i u članu VI/3. (c). Odredbe člana VI/3. (c) Ustava odnose se na nadležnost Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u vezi sa pitanjima koja mu je uputio bilo koji "drugi sud u Bosni i Hercegovini", a odnose se na to da li je zakon od čije validnosti zavisi predmetna odluka u saglasnosti, posebno, sa Ustavom ili Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve sumnje, autori ovih odredbi nisu imali namjeru da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu bude uključen među institucije koje treba da budu nadležne da pitanja u vezi sa ljudskim pravima dostavljaju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je značajno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje regulišu pravne efekte odluka Ustavnog suda i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. U skladu sa članom VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obavezujuće. Slično, član XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima ne predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmet revizije, osim u samo nekim slučajevima od samog Doma, te su stoga konačne i obavezujuće. Kako su ove dvije odredbe usvojene u isto vrijeme, ispravno tumačenje mora biti da autori nisu imali namjeru da daju nijednoj od ovih institucija nadležnost da revidira odluke one druge već, štaviše, smatraju da u pogledu ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu treba da funkcioniraju kao paralelne institucije, te da nijedna od njih nije nadležna da se miješa u rad one druge, a da je u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnosiocima zahtjeva da naprave izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sistem može rezultirati različitim rješenjima u pogledu zaštite nekih ljudskih prava. Također je nedostatak što se stvara dilema za pojedinca prilikom odlučivanja da se obrati Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili da predmet podnese Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sistema stvorenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Ipak, dileme koje se mogu pojaviti su uglavnom privremene prirode s obzirom da će odgovornost za radnje Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon

početnog prelaznog perioda, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drugačije.

U svojoj apelaciji zamjenik pravobranioca je naveo da svoj zahtjev ne zasniva samo na članu VI/3. (b), već također na članu VI/3. (c) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud Bosne i Hercegovine nalazi, međutim, da se posljednje odredbe odnose na odlučivanje o zahtjevu pred sudom, te da stoga nisu primjenjive u predmetnom slučaju.

Na osnovu izloženog proizilazi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije nadležan u predmetnom slučaju te, prema tome, apelacija mora biti odbačena.

Ustavni sud je donio ovu odluku u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članu 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudija prof. dr. Kasim Begić izdvojio je svoje mišljenje, čiji se tekst daje u aneksu odluke.

U 9/98
26. februara 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacionu jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobraniteljstva Federacije Bosne i Hercegovine protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 6. travnja 1998. godine, u predmetu broj CH/96/21 Krstana Čegara protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U apelaciji od 4. svibnja 1998. godine, Federalno pravobraniteljstvo Federacije Bosne i Hercegovine dovelo je u upit Odluku Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, donesenu 6. travnja 1998. godine, u predmetu broj CH/96/21 Krstana Čegara protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci Dom za ljudska prava odlučio je da je postojala povreda članka 5. paragraf 1., 2. i 4. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i članka 1. Protokola broj 1 Konvencije i naredio Federaciji Bosne i Hercegovine da plati Krstanu Čegararu iznos od 8.500 DM, kao i kamatu u slučaju da se naznačeni iznos ne plati u roku od tri mjeseca. Podnositelj apelacije argumentirao je u apelaciji da navedena odluka Doma za ljudska prava nije bila u suglasju s Ustavom Bosne i Hercegovine, te da zato ne može biti obvezujuća za Federaciju. U produžetku je specificirao da je predočio apelaciju sukladno članku VI/3. (b) i (c) Ustava Bosne i Hercegovine.

Sukladno članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima ovlast nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini. Članak II. Ustava odnaša se na zaštitu ljudskih prava i temeljnih

sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebice, članak II/2. osigurava da će se prava predviđena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima izravno ostvarivati u Bosni i Hercegovini i imati prednost nad svim ostalim zakonima. Štoviše, člankom II/3 utvrđena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorija Bosne i Hercegovine. Zato slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima ovlast, prema članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, određivati se u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, člankom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se osigurava da, u nakani da se osigura najviša razina međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebice upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio ukupnog sustava o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štoviše, znakovito je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima prihvaćeni istodobno, 14. prosinca 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Zato treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, glede sveze između ova dva teksta, može se sa sigurnošću ustvrditi da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti oprečne Ustavu.

Sporazum o ljudskim pravima osigurava u svojem članku VIII. da će Dom za ljudska prava imati ovlast odlučivanja o pitanjima tobožnjih kršenja ljudskih prava sukladno uvjetima navedenim u ovom članku.

Zato je razvidno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod ovlast i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe, bilo u Ustavu Bosne i Hercegovine ih nekom drugom zakonu o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Upit koji se dalje javlja jeste da li se, unatoč odsutnosti ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće postoje i, posebice, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana mjerodavnom razmatrati odluke one druge glede ljudskih prava. Ovaj upit se već javio u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. lipnja 1998. godine, Ustavni sud nije našao potrebitim razriješiti ove upite budući su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelacijska jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za temelj članak VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, koji mu osigurava ovakvu jurisdikciju glede formulacije koja glasi “odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini”.

Premda Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu obnaša svoje sudske funkcije glede tobožnjeg narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebitog karaktera. Shodno članku II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava. Prema članku XIV Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svom sadašnjem obličju tijekom prijelaznog razdoblja od pet godina, dok se strane tog sporazuma drukčije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima, Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I odista, članak XIV. Sporazuma posebice se odnaša na prijenos odgovornosti na "institucije Bosne i Hercegovine".

Znakovito je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept "sud u Bosni i Hercegovini" ne samo u članku VI/3. (b), već i u članku VI/3. (c). Odredbe članka VI/3. (c) Ustava odnose se na ovlast Ustavnog suda Bosne i Hercegovine glede pitanja koja mu je uputio bilo koji "drugi sud u Bosni i Hercegovini", a odnose se na to da li je zakon o čijoj validnosti ovisi predmetna odluka u suglasju, posebice, s Ustavom ili Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve dvojbe, autori ovih odredbi nisu kanili Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu uključiti među institucije koje trebaju biti mjerodavne da pitanja glede ljudskih prava dostavljaju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je važno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje reguliraju pravne efekte odluka Ustavnog suda i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Sukladno članku VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obvezujuće. Slično, članak XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima ne predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmetom revizije, osim u samo nekim slučajevima od samog Doma, te su zato konačne i obvezujuće. Kako su ove dvije odredbe prihvaćene u isto vrijeme, ispravno tumačenje mora biti da autori nisu namjeravali dati ni jednoj od ovih institucija ovlast da revidira odluke one druge već, štoviše, smatraju da glede pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu trebaju funkcionirati kao paralelne institucije, te da ni jedna od njih nije mjerodavna miješati se u rad one druge, a daje u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnositeljima zahtjeva da načine izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sustav može rezultirati različitim rješenjima glede zaštite nekih ljudskih prava. Također je manjkavost što se stvara dvojba za pojedinca prilikom odlučivanja da li se obratiti Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili predmet podnijeti Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sustava ustrojenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Štoviše, dvojbe koje se mogu pojaviti su poglavito privremene naravi s obzirom da će odgovornost za radnje Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon

početnog prijelaznog razdoblja, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drukčije.

U svojoj apelaciji zamjenik pravobranitelja je naveo da svoj zahtjev ne temelji samo na članku VI/3. (b), već također na članku VI/3. (c) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud Bosne i Hercegovine nalazi, međutim, da se posljednje odredbe odnose na odlučivanje o zahtjevu pred sudom, te da zato nisu primjenjive u predmetnom slučaju.

Na temelju izloženog proizilazi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije mjerodavan u predmetnom slučaju te, prema tomu, apelacija mora biti odbačena.

Ustavni sud je donio ovu odluku u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članku 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudacozvjestitelj, prof. dr. Kasim Begić izdvojio je svoje mišljenje, koje se prilaže uz odluku kao aneks.

U 9/98
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacijsku jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 1. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се апелација Федералног правобранилаштва Федерације Босне и Херцеговине против Одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину од 6. априла 1998. године, у предмету бр. ЦХ/96/21 Крстана Чегара против Федерације Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

У апелацији од 4. маја 1998. године, Федерално правобранилаштво Федерације Босне и Херцеговине довело је у питање Одлуку Дома за људска права за Босну и Херцеговину, донесену 6. априла 1998. године, у предмету број ЦХ/96/21 Крстана Чегара против Федерације Босне и Херцеговине. У тој одлуци Дом за људска права одлучио је да је постојала повреда члана 5. параграф 1., 2. и 4. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и члана 1. Протокола број 1 Конвенције и наложио Федерацији Босне и Херцеговине да плати Крстану Чегару суму од 8.500 ДМ, као и камату у случају да се наведена сума не плати у року од три мјесеца. Подносилац апелације аргументовао је у апелацији да наведена одлука Дома за људска права није била у сагласности са Уставом Босне и Херцеговине, те да, стога, не може да буде обавезујућа за Федерацију. У наставку је спецификовао да је поднио апелацију сходно члану VI/3. (б) и (ц) Устава Босне и Херцеговине.

У складу са чланом VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност над питањима која се тичу одлуке било којег другог

суда у Босни и Херцеговини. Члан II Устава односи се на заштиту људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини. Посебно, члан II/2. обезбјеђује да се права предвиђена Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и у њеним протоколима директно примјељују у Босни и Херцеговини и имају приоритет над свим осталим законима. Штавише, чланом II/3 утврђена су различита људска права која уживају све особе унутар територије Босне и Херцеговине. Стога слиједи да питања заштите људских права потпадају, у принципу, под јурисдикцију уставног суда и да Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност, према члану VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, да се одређује у овим питањима по апелацијама против одлука других судова.

Међутим, чланом II/1. Устава Босне и Херцеговине такође се обезбјеђује да, у намјери да се обезбиједи највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода, постоји Комисија за људска права за Босну и Херцеговину као што је предвиђено у Анексу VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. С обзиром да Устав посебно упућује на ту комисију и на одредбе које су садржане у Споразуму о људским правима, а то је Анекс VI Општег оквирног споразума, мора да се сматра да одредбе Споразума о људским правима сам Устав Босне и Херцеговине препознаје као саставни дио цјелокупног система о заштити људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини.

Штавише, значајно је да су Устав Босне и Херцеговине и Споразум о људским правима усвојени истовремено, 14. децембра 1995. године, као анекси Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Стога треба да се сматра да одредбе ова два анекса допуњују једна другу и, с обзиром на везу између ова два текста, може са сигурношћу да се тврди да одредбе садржане у Споразуму о људским правима не могу да буду у супротности са Уставом.

Споразум о људским правима обезбјеђује у свом члану VIII да Дом за људска права има надлежност да одлучује о питањима у наводним кршењима људских права у складу са условима наведеним у овом члану.

Стога је јасно да питања која се тичу људских права потпадају једнако под надлежност и Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Нема ни једне одредбе, било у Уставу Босне и Херцеговине или неком другом закону о специфичној хијерархији или другим односима између Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Питање које се даље јавља јесте да ли, упркос одсуству икаквих конкретних одредаба, може да се сматра да оваква хијерархија или однос уопште егзистирају и, посебно, да ли једна од ове двије институције може да буде сматрана компетентном да разматра одлуке оне друге у погледу људских права. Ово питање се већ јавило у случајевима број У 3/98 и 4/98, али у својим одлукама у овим случајевима, донесеним 5. јуна 1998. године, Уставни суд није нашао за потребно да разријеша ова питања с обзиром да су апелације биле одбачене из других разлога.

Апелациона јурисдикција Уставног суда Босне и Херцеговине има за основ члан VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, који му омогућава овакву јурисдикцију с обзиром на формулацију која гласи “одлуку било којег другог суда у Босни и Херцеговини”.

Иако Дом за људска права за Босну и Херцеговину врши своје судске функције у погледу наведеног нарушавања људских права у Босни и Херцеговини, Дом је институција посебног карактера. Сходно члану II/1. Споразума о људским правима, Дом је један од два дијела Комисије за људска права. Према члану XIV Споразума о људским правима, Комисија за људска права може да функционише једино у својој садашњој форми током прелазног периода од пет година, док се стране тог споразума другачије не договоре. У правној терминологији Споразума о људским правима, Дом није ни суд ни институција Босне и Херцеговине. И заиста, члан XIV Споразума посебно се односи на пренос одговорности на “институције Босне и Херцеговине”.

Значајно је да Устав Босне и Херцеговине упућује на концепт “суд у Босни и Херцеговини” не само у члану VI/3. (б), већ и у члану VI/3. (ц). Одредбе члана VI/3. (ц) Устава односе се на надлежност Уставног суда Босне и Херцеговине у вези са питањима која му је упутио било који “други суд у Босни и Херцеговини”, а односе се на то да ли је закон од чије валидности зависи предметна одлука у сагласности, посебно, са Уставом или Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и њеним протоколима. Без икакве сумње, аутори ових одредаба нису имали намјеру да Дом за људска права за Босну и Херцеговину буде укључен међу институције које треба да буду надлежне да питања у вези са људским правима достављају Уставном суду Босне и Херцеговине на прелиминарна разматрања.

Врло је значајно да се имају на уму одређене одредбе Устава Босне и Херцеговине и Споразума о људским правима које регулишу правне ефекте одлука Уставног суда и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. У складу са чланом VI/4. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине ће бити коначне и обавезујуће. Слично, члан XI/3. Споразума о људским правима не предвиђа да су одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину предмет ревизије, осим у само неким случајевима од самог Дома, те су стога коначне и обавезујуће. Како су ове двије одредбе усвојене у исто вријеме, исправно тумачење мора да буде да аутори нису имали намјеру да дају ни једној од ових институција надлежност да коригује одлуке оне друге већ, штавише, сматрају да у погледу људских права Уставни суд Босне и Херцеговине и Дом за људска права за Босну и Херцеговину треба да функционишу као паралелне институције, те да ни једна од њих није надлежна да се мијеша у рад оне друге, а да је у појединим случајевима остављено на располагање подносиоцима захтјева да направе избор између алтернативних правних лијекова.

Истина је да овакав систем може да произведе различита рјешења у погледу заштите неких људских права. Такође је недостатак што се ствара дилема за појединца приликом одлучивања да се обрати Уставном суду Босне и Херцеговине или да предмет поднесе Комисији за људска права за Босну и Херцеговину. Ово је, међутим, посљедица система створеног Уставом Босне и Херцеговине и Споразумом о људским правима. Ипак, дилеме које могу да се појаве су углавном привремене природе с обзиром да ће одговорност за радње Комисије за људска права за Босну и Херцеговину временом, након почетног прелазног периода, бити пренесене на институције Босне и Херцеговине о људским правима, уколико стране не одреде другачије.

У својој апелацији замјеник правобраниоца је навео да свој захтјев не заснива само на члану VI/3. (б), већ такође на члану VI/3. (ц) Устава Босне и Херцеговине. Уставни суд Босне и Херцеговине налази, међутим, да се посљедње одредбе односе на одлучивање о захтјеву пред судом, те да стога нису примјенљиве у предметном случају.

На основу изложеног произилази да Уставни суд Босне и Херцеговине није надлежан у предметном случају те, према томе, апелација мора да буде одбачена.

Уставни суд је донио ову одлуку у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр Звонко Миљко и Азра Омерагић.

У овој одлуци, према члану 36. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, судија проф. др Касим Бегић издвојио је своје мишљење, чији се текст даје у анексу одлуке.

У 9/98
26. фебруара 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине нема апелациону јурисдикцију над одлукама Дома за људска права за Босну и Херцеговину.

Having regard to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 1 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The appeal of the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina against the Decision of the Human Rights Chamber of 3 April 1998 in case No. CH/96/21, Krstan Čegar vs. the Federation of Bosnia and Herzegovina, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

In its appeal of 4 May 1998, the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina challenged the Decision of the Human Rights Chamber in case No. CH/96/21, Krstan Čegar against the Federation of Bosnia and Herzegovina, adopted on 6 April 1998. In that Decision, the Human Rights Chamber decided that there had been violations of Article 5 paragraphs 1, 2, and 5 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and Article 1 of Protocol No. 1 to the Convention, and ordered the Federation of Bosnia and Herzegovina to pay to Krstan Čegar the amount of 8,500 DM and the interest rates if the sum is not paid within a period of three months. The applicant argued in the appeal that the aforementioned Decision of the Human Rights Chamber was not in conformity with the Constitution of Bosnia and Herzegovina and that it therefore cannot be binding for the Federation. He further specified that the appeal has been filed pursuant to Article VI.3 (b) and (c) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

According to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court has jurisdiction over issues under the Constitution arising out of

a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina. Article II of the Constitution deals with protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina. In particular, Article II.2 provides that the rights set forth in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols shall apply directly in Bosnia and Herzegovina and have priority over all other law. Moreover, Article II.3 specifies various human rights which shall be enjoyed by all persons within the territory of Bosnia and Herzegovina. It follows that the issues of protection of human rights fall in principle within the Constitutional Court's jurisdiction, and that the Constitutional Court has competence, under Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, to decide over such matters on appeals against decisions of other courts.

However, Article II. 1 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina also provides that, in order to ensure the highest level of internationally protected human rights and fundamental freedoms, there shall be a Human Rights Commission for Bosnia and Herzegovina as provided for in Annex 6 to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. Since the Constitution specifically refers to that Commission and to the provisions contained in the Agreement on Human Rights, which is Annex 6 to the General Framework Agreement, the provisions of the Agreement on Human Rights must be considered as recognized by the Constitution itself as being part of the whole system of protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina.

Moreover, it is significant that the Constitution and the Agreement on Human Rights were adopted at the same time, on 14 December 1995, as Annexes to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. The provisions of these two Annexes should therefore be considered to supplement each other, and in view of the link between these two Annexes, it can be concluded with certainty that the rules contained in the Agreement on Human Rights cannot be contrary to the Constitution.

The Agreement on Human Rights provides in its Article VIII that the Human Rights Chamber shall have jurisdiction to examine questions of alleged human rights violations, subject to the conditions set out in that Article.

It is thus clear that human rights issues fall under the jurisdiction of both the Constitutional Court and the Human Rights Chamber. There is no mention in the Constitution or in any other law of a specific hierarchy or other relationship between the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. The question therefore arises whether, despite the absence of any express rules, such a hierarchy or relationship should be considered to exist and, in particular, whether one of these institutions should be considered competent to review the decisions of the other concerning human rights issues. This question already arose in cases No. U 3/98 and U 4/98, but in its decisions in those cases, adopted on 5 June

1998, the Constitutional Court did not find it necessary to resolve the question, since the appeals had to be rejected for other reasons.

The appellate jurisdiction of the Constitutional Court is based on Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina which provides for such jurisdiction in regard to “a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina”.

Although the Human Rights Chamber exercises its judicial functions with respect to alleged violations of human rights in Bosnia and Herzegovina, the Chamber is an institution of a special nature. According to Article II. 1 of the Agreement on Human Rights, the Chamber is one of the two parts of the Commission on Human Rights for Bosnia and Herzegovina. According to Article XIV of the Agreement on Human Rights, the Commission on Human Rights will only function in its present form during a transitional five-year period, unless the Parties to the Agreement agree otherwise. In the legal terminology of the Agreement on Human Rights, the Chamber is neither a court nor an institution of Bosnia and Herzegovina. Indeed, Article XIV of the Agreement specifically refers to the transfer of responsibility to “the institutions of Bosnia and Herzegovina”.

It is significant that the Constitution of Bosnia and Herzegovina refers to the concept of a “court in Bosnia and Herzegovina” not only in Article VI.3 (b) but also in Article VI.3 (c). The latter provision provides for the jurisdiction of the Constitutional Court over issues referred by “any court in Bosnia and Herzegovina” concerning whether a law, on whose validity its decision depends, is compatible, in particular, with this Constitution or the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols. It is quite certain that the authors of this provision did not intend the Human Rights Chamber to be included among those institutions which should be competent to refer human rights issues to the Constitutional Court for preliminary consideration.

It is also important to take into account certain provisions in the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights which regulate the legal effects of the decisions of the Constitutional Court and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. According to Article VI.4 of the Constitution, the decisions of the Constitutional Court shall be final and binding. Similarly, Article XI.3 of the Agreement on Human Rights does not provide for any reviews of the decisions of the Human Rights Chamber, except in some cases by the Chamber itself; they are thus final and binding. As these two provisions were adopted at the same time, the correct interpretation would lead us to the conclusion that the authors did not intend to give either one of these institutions the competence to review the decisions of the other, but rather considered that, in regard to human rights issues, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina should function as parallel institutions, neither of them being competent to interfere in

the work of the other and it being left in some cases to the discretion of applicants to make a choice between these alternative remedies.

It is true that such a system could result in conflicting jurisprudences concerning some human rights issues. It may also have the disadvantage of creating a dilemma for the individuals whether to appeal to the Constitutional Court or to bring a case before the Commission on Human Rights. This, however, is a consequence of the system created by the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights. Moreover, the dilemmas that might arise are mostly of a temporary nature, since the responsibility for the operation of the Commission on Human Rights will be transferred, after the initial transitional period, to the institutions of Bosnia and Herzegovina dealing with human rights, unless the Parties to the Agreement agree otherwise.

It his appeal, the Deputy Public Attorney stated that his request was not only based on Article VI. 3 (b), but also on Article VI.3 (c) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina. The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina notes, however, that the latter provision relates to decisions upon requests of courts and is not applicable in the present case.

It thus follows that the Constitutional Court has no jurisdiction in the present case and that the appeal must be rejected.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, mag.iur. Zvonko Miljko and Azra Omeragić.

Pursuant to Article 36 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, judge Prof. Dr. Kasim Begić expressed his separate opinion in this case, which is presented in the Annex to this Decision.

Case No. U 9/98
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina does not have appellate jurisdiction over decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'Article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Article 55 (1) du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, à la session tenue le 26 février 1999, a pris la décision suivante:

DECISION

L'appel du Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine contre la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine datée du 6 avril 1998, dans l'affaire No. CH/96/21, Krstan Čegar c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine, est rejeté.

Cette décision sera publiée dans le «Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», le «Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine» et le «Journal officiel de la Republika Srpska».

Motifs

Le Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine, dans son appel du 4 mai 1998, a contesté la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, prise le 6 avril 1998, dans l'affaire No. CH/96/21, Krstan Čegar c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine. Dans cette décision, la Chambre des droits de l'Homme a décidé qu'il y avait eu violation de l'Article 5. des paragraphes 1, 2, et 4 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et de l'article 1. du protocole No. 1 de la Convention. La Chambre a enjoint à la Fédération de Bosnie-Herzégovine de payer la somme de 8500 DM, ainsi que les intérêts si la somme n'était pas payée sous les 3 mois, à Krstan Čegar. L'appelant a argué que cette décision de la Chambre des droits de l'Homme n'était pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine, et que, par conséquent, elle ne pouvait pas être obligatoire pour la Fédération, et a spécifié que sa requête devant la Cour constitutionnelle, était faite conformément à l'article VI.3 (b) et (c) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

Conformément à l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle est compétente à titre de juridiction d'appel pour les questions au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine. L'article II de la Constitution, relatif à la sauvegarde des droits de

l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine, et son article II.2, en particulier, garantit que les droits et les libertés définis dans la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles s'appliquent directement en Bosnie-Herzégovine et qu'ils priment tout autre droit. De plus, l'article II.3 énumère les droits et libertés fondamentales dont jouissent toutes les personnes sur le territoire de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, les questions relatives à la sauvegarde des droits de l'Homme relèvent, en principe, de la juridiction de la Cour constitutionnelle, car la Cour constitutionnelle est, d'après l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur toutes questions au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine.

L'article II. 1 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine garantit également le degré le plus élevé de libertés fondamentales et de droits de l'Homme internationalement reconnus, et prévoit à cet effet, une Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine dans les conditions prévues à l'annexe 6 de l'Accord-cadre général. La Constitution faisant explicitement référence à cette Commission et aux dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme, dite l'annexe 6 de l'Accord-cadre général, on doit considérer que la Constitution de Bosnie-Herzégovine reconnaît les dispositions de l'Accord sur les droits de l'Homme comme partie intégrante du système juridique garantissant la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine.

En outre, la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme ont été ensemble adoptés le 14 décembre 1995, comme Annexes de l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine. Il faut donc considérer que les dispositions de ces deux annexes se complètent et, vu la relation entre ceux deux annexes, on peut en toute certitude conclure que les dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme ne peuvent pas être en contrariété avec la Constitution.

L'Accord sur les droits de l'Homme assure, par son article VIII, que la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine est compétente pour statuer sur les questions de violations supposées des droits de l'Homme, conformément aux conditions mentionnées dans cet article.

En conséquence, les questions relatives aux droits de l'Homme relèvent de la juridiction de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine aussi bien que de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Il n'y a aucune disposition dans la Constitution de Bosnie-Herzégovine, ni dans aucune autre loi, relative à une hiérarchie spécifique ou sur toutes autres relations entre la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. La question qui se pose est de savoir si, en l'absence de toutes dispositions expressives, on peut considérer qu'une telle hiérarchie, ou relation, existe, ou, plus précisément, si une de ces deux institutions est compétente à l'égard des décisions de l'autre, relativement aux questions concernant les droits de l'Homme. Cette question, soulevée dans

les arrêts Nos. U 3/98 et 4/98, décidés le 5 juin 1998, la Cour constitutionnelle n'a pas jugé nécessaire d'y répondre, car les demandes d'appel ont été rejetés pour d'autres motifs.

La compétence de la Cour constitutionnelle, à titre de juridiction d'appel, est fondée sur l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine qui lui donne la possibilité d'une telle compétence à l'égard d'«une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine».

Si la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine exerce ses fonctions juridictionnelles en rapport à des violations supposées des droits de l'Homme, la Chambre demeure une institution d'un caractère spécial. Conformément à l'Article II. 1 de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre est une des deux organes de la Commission pour les droits de l'Homme en Bosnie-Herzégovine. Selon l'article XIV de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Commission pour les droits de l'Homme peut seulement fonctionner, en sa forme présente, pendant une période transitoire de cinq ans, sauf si les partis à cet Accord décident différemment. Dans la terminologie juridique de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre n'est ni une Cour, ni une institution de Bosnie-Herzégovine. L'Article XIV de l'Accord évoque expressément le transfert des responsabilités aux «institutions de Bosnie-Herzégovine».

La Constitution de Bosnie-Herzégovine fait référence au concept de «tribunal de Bosnie-Herzégovine», non seulement dans l'article VI.3 (b), mais aussi dans l'article VI.3 (c). Les dispositions de l'article VI.3 (c) de la Constitution, prévoient que la Cour constitutionnelle est compétente pour statuer sur les questions présentées par tout tribunal de Bosnie-Herzégovine, visant à déterminer si une loi, dont la validité dépend de sa décision. est conforme à la présente Constitution, à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles, ou s'il existe ou s'applique une règle générale de droit international public pertinente pour la décision de la Cour constitutionnelle. Sans aucun doute possible, les auteurs de ces dispositions n'avaient pas pour intention d'inclure la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine parmi les institutions compétentes pour soumettre à la Cour constitutionnelle pour examen préliminaire, des questions relatives aux droits de l'Homme.

Il est très important de considérer les dispositions spécifiques de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Accord sur les droits de l'Homme, qui réglementent les effets juridiques des décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Conformément à l'article VI.4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine sont définitives et obligatoires. De la même façon, l'article XI.3 de l'Accord sur les droits de l'Homme ne prévoit pas que les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine soient sujettes à révision, sauf exceptionnellement par la Chambre elle-même, et, par conséquent, elles sont définitives et obligatoires. Ces deux dispositions ayant été adoptées au même moment, l'interprétation correcte doit être que les auteurs n'ont pas eu l'intention de donner à une de ces institutions la compétence de réviser les décisions de l'autre, mais ils considèrent

plutôt que, en ce qui concerne les questions des droits de l'Homme, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, doivent fonctionner comme des institutions parallèles, et qu'aucune des deux n'est compétente pour s'immiscer dans les activités de l'autre, et que dans certains cas, un choix discrétionnaire est laissé au plaignant parmi deux recours alternatifs.

Il est vrai, que dans un tel système, des solutions différentes relatives à la sauvegarde de certains droits de l'Homme peuvent apparaître. Ce système peut également avoir pour défaut le fait qu'il crée un dilemme chez le plaignant, ce dernier pouvant s'adresser soit à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, soit à la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Ceci résulte cependant du système créé par la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme. Les dilemmes pouvant apparaître sont, pour la plupart, de nature temporaire, étant donné que les responsabilités de la Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, avec le temps, après la période transitoire initiale, seront transférées aux institutions de Bosnie-Herzégovine compétente en matière de droits de l'Homme, sauf si les parties en décident autrement.

Le substitut du procureur a déclaré dans son appel, qu'il ne s'est pas fondé seulement sur l'article VI.3 (b) mais également sur l'article VI.3 (c) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine. La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine considère cependant, que ce dernier article se rapporte à une question présentée par un tribunal, et que, par conséquent, ce n'est pas en l'espèce.

Il suit que la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'a pas de compétence dans ce cas, et que l'appel doit être rejeté.

La Cour constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko, et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, et Maître Zvonko Miljko.

Conformément à l'article 36 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, l'opinion séparée du juge Prof. Dr. Kasim Begić est annexée à cette décision.

No. U 9/98
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 Ziff.1 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof weist die Beschwerde der Öffentlichen Staatsanwaltschaft, die im Namen der Föderation von Bosnien und Herzegowina gegen die Entscheidung der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina vom 6. April 1998 in dem Fall Nr. CH/96/21, Krstana Čegara gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina erhoben worden ist zurück.

Diese Entscheidung wird im "Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina", dem "Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina" und dem "Gesetzblatt der Republika Srpska" veröffentlicht.

Begründung

In ihrer Beschwerde vom 4. Mai 1998, stellte die Öffentliche Anwaltschaft der Föderation von Bosnien und Herzegowina die Entscheidung der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina vom 6. April 1998 in dem Fall Nr. CH/96/21, Krstana Čegara gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina in Frage. In dieser Entscheidung hat die Menschenrechtskammer entschieden, daß Artikel 5. Absatz 1., 2. und 4 der Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten und Artikel 1. des ersten Protokolls der Konvention verletzt wurden und der Föderation von Bosnien und Herzegowina dazu verurteilt, Krstana Čegara den Betrag von 8.500,-DM nebst Zinsen für den Fall zu zahlen, daß der angegebene Betrag nicht innerhalb von drei Monate ausgezahlt wird. Der Beschwerdeführer hat in der Beschwerde angeführt, daß die erwähnte Entscheidung der Menschenrechtskammer nicht in Einklang mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina steht und aus diesem Grund keine bindende Wirkung für die Föderation haben kann. In der Folge hat der Beschwerdeführer spezifiziert, daß er eine Beschwerde gemäß Artikel VI/3. (b) und (c) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina eingereicht hat.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina ist der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina zuständig für Fragen der Entscheidungen aller anderen Gerichte Bosnien und Herzegowinas. Artikel II der Verfassung bezieht sich auf

den Schutz der Menschenrechte und persönlichen Freiheiten in Bosnien und Herzegowina. Insbesondere Artikel II.2. gewährleistet, daß die in der Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihrer Protokollen vorgesehenen Rechte direkte Anwendung in Bosnien und Herzegowina finden und Priorität vor allen anderen Gesetzen haben. Überdies werden in Artikel II.3. verschiedene Menschenrechte festgeschrieben, die alle Personen auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina genießen. Daraus folgt, daß Fragen des Schutzes der Menschenrechte im Prinzip der Jurisdiktion des Verfassungsgerichtshofes unterstellt sind und daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, über Beschwerden gegen Urteile anderer Gerichte zu entscheiden.

Mit der Absicht, das höchstmögliche Niveau der völkerrechtlich garantierten Menschenrechte und Grundfreiheiten sicherzustellen, wird durch Artikel II. 1. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina jedoch auch das Bestehen einer Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina bestimmt, wie es schon im Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina vorgesehen ist. In Bezug auf die spezifische Stellung der Verfassung zu dieser Kommission und zu den im Übereinkommen für die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen, dem Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens, muß angenommen werden, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina selbst die Vorschriften des Übereinkommens über die Menschenrechte als einen Teil des gesamten Systems zum Schutzes der Menschenrechte und Grundfreiheiten in Bosnien und Herzegowina ansieht.

Darüber hinaus ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina und das Übereinkommen über die Menschenrechte gleichzeitig am 14. Dezember 1995 als Annexe des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina ratifiziert wurden. Dali er ergänzen sich die Bestimmungen dieser beiden Annexe, und wenn man diese zwei Texte zusammen betrachtet, kann man mit Sicherheit darauf schließen, daß die im Übereinkommen über die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen nicht in Widerspruch zur Verfassung stehen können.

Das Übereinkommen über die Menschenrechte regelt in seinem Artikel VIII die Zuständigkeit der Menschenrechtskammer, über Fragen behaupteter Verletzungen von Menschenrechten gemäß der in diesem Artikel angeführten Voraussetzungen zu entscheiden.

Damit ist klar, daß Menschenrechtsfragen sowohl in die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina als auch in die der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina fallen. Es gibt weder in der Verfassung von Bosnien und Herzegowina noch in irgendeinem anderen Gesetz Bestimmungen über die spezifische Hierarchie oder andere Beziehungen zwischen dem Verfassungsgerichtshof und

der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina. Die Frage, die sich weiterhin stellt, ist, ob trotz Fehlens konkreter Bestimmungen angenommen werden kann, daß eine solche Hierarchie oder ein solches Verhältnis besteht. Insbesondere ist fraglich, ob eine dieser zwei Institutionen für zuständig erachtet werden kann, die Entscheidungen der anderen in Fragen der Menschenrechte zu überprüfen. Diese Frage wurde besonders in den

Entscheidungen dieser Fälle vom 5. Juni 1998 nicht für notwendig erachtet, diese Fragen zu beantworten, da die Beschwerden aus anderen Gründen abgewiesen wurden.

Die Beschwerdezuständigkeit des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina beruht auf Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, welcher ihm eine solche Jurisdiktion in Bezug auf "die Entscheidung jedes anderen Gerichtes in Bosnien und Herzegowina" überträgt.

Obwohl die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina eine gerichtliche Funktion im Bezug auf behauptete Verletzungen von Menschenrechten in Bosnien und Herzegowina ausübt, ist die Kammer eine Institution besonderen Charakters. Gemäß Artikel II. 1. des Übereinkommens über die Menschenrechte, ist die Kammer einer von zwei Teilen der Menschenrechtskommission. Gemäß Artikel XIV des Übereinkommens über die Menschenrechte kann die Menschenrechtskommission in ihrer jetzigen Form nur während einer Übergangsphase von fünf Jahren tätig sein, wenn nicht eine andere Vereinbarung der Parteien des Übereinkommens zustande kommt. Der juristischen Terminologie des Übereinkommens über die Menschenrechte nach ist die Kammer weder ein Gericht noch eine Institution von Bosnien und Herzegowina. Tatsächlich bezieht sich Artikel XIV des Übereinkommens speziell auf die Übertragung von Verantwortlichkeit auf die "Institutionen von Bosnien und Herzegowina".

Es ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina auf den Terminus "Gericht in Bosnien und Herzegowina" nicht nur in Artikel VI/3. (b), sondern auch in Artikel VI/3. (c) verweist. Die letzten Bestimmungen des Artikels VI/3. (c) der Verfassung

beziehen sich auf die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina für Fragen in Entscheidungen "irgendeines Gerichtes in Bosnien und Herzegowina", wobei zu prüfen ist, ob das Gesetz, von dessen Gültigkeit die Fallentscheidung abhängt, in Einklang mit der Verfassung und mit der Europäischen Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihren Protokollen ist. Ohne Zweifel haben die Autoren dieser Bestimmungen nicht die Absicht gehabt, die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina zu denjenigen Institutionen zu zählen, die verpflichtet sind, dem Verfassungsgerichtshof Menschenrechtsfragen zur Vorprüfung zu überweisen.

Es ist von großer Bedeutung, sich einige Bestimmungen der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und des Übereinkommens über die Menschenrechte vor Augen zu halten, welche die Rechtswirkungen der Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina und der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina regeln. Gemäß Artikel VI.4. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sind die Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina endgültig und bindend. Ähnlich sieht auch Artikel XI.3. des Übereinkommen über die Menschenrechte eine Revision der Entscheidungen der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina nur in bestimmten Fällen durch die Menschenrechtskammer selbst vor, so daß auch ihre Entscheidungen endgültig und bindend sind. Da diese beiden Bestimmungen zur gleichen Zeit verabschiedet worden sind, kann die einzig richtige Auslegung nur zu dem Schluß führen, daß die Autoren nicht die Absicht hatten, einer dieser beiden Institutionen die Zuständigkeit für die Überprüfung von Entscheidungen der anderen zu geben. Sie

waren somit der Meinung, daß hinsichtlich der Frage der Menschenrechte der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina und die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina als parallele Institutionen funktionieren sollten, und daß keine von ihnen zuständig sein sollte, sich in die Tätigkeit der anderen einzumischen, wobei es in einzelnen Fällen den Beschwerdeführern überlassen bleiben sollte, eine Wahl zwischen den alternativen Rechtsmitteln zu treffen.

Es ist wahr, daß ein solches System zu unterschiedlichen Lösungen beim Schutz mancher Menschenrechte führen kann. Ebenso können dadurch Probleme entstehen, daß sich der Einzelne in einem Dilemma darüber befindet und er nicht weiß, ob er sich an den Verfassungsgerichtshof wenden, oder den Fall der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina vorlegen soll. Dies ist jedoch eine Folge des mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und dem Übereinkommen über die Menschenrechte geschaffenen Systems. Die Zweifel, die entstehen können, sind zum großen Teil vorübergehender Natur in Anbetracht der Tatsache, daß die Verantwortlichkeit der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina im Laufe der Zeit nach der anfänglichen Übergangsperiode auf die Menschenrechtsinstitutionen von Bosnien und Herzegowina übergehen werden, sofern die Parteien nichts anderes bestimmen.

In seiner Beschwerde hat der Vertreter des öffentlichen Staatsanwalts angegeben, daß sich seine Beschwerde nicht nur auf Artikel VI/3. (b) sondern auch auf Artikel VI/3. (c) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina beruht. Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina ist jedoch der Meinung, daß sich diese Bestimmungen auf die Entscheidung über die Beschwerde vor dem Gerichtshof beziehen, und im vorliegenden Fall deswegen nicht anwendbar sind.

Daraus folgt, daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina im vorliegenden Fall nicht zuständig ist und die Beschwerde aus diesem Grund zurückgewiesen werden muß.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsidenten des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richter Marko Arsović, Prof Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko und Azra Omeragić.

In dieser Entscheidung hat Richter Prof Dr. Kasim Begić gemäß Artikel 36. der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina eine abweichende Meinung geäußert, welche als Annex der Entscheidung beigelegt wird.

Nr U 12/96

Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof hat keine Beschwerdezuständigkeit über die Entscheidung der Menschenrechtskammer.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija dr. Harisa Silajdžića, kopredsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine izjavljena protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu broj CH/96/23 od 17. februara 1998. godine u predmetu Fatima Kalinčević protiv Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Dr. Haris Silajdžić, kopredsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, podnio je 8. maja 1998. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine izjavljenu protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, navedene u dispozitivu ove odluke.

Svoju apelaciju dr. Haris Silajdžić zasniva na odredbama člana VI/3. (b) i člana II/1. Ustava Bosne i Hercegovine, tražeći da Ustavni sud, saglasno sa svojom nadležnošću, preispita navedenu odluku Doma za ljudska prava kojom je povrijeđen Ustav Bosne i Hercegovine, kako u formalno-pravnom tako i u materijalno-pravnom pogledu.

U skladu sa članom VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini. Član II. Ustava odnosi se na zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebno, član II/2. obezbjeđuje da će se prava predviđena Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i imati prioritet nad svim ostalim

zakonima. Štaviše, članom II/3. utvrđena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorije Bosne i Hercegovine. Stoga slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost, prema Članu VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, članom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se obezbjeđuje da, u namjeri da se obezbijedi najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebno upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio cjelokupnog sistema o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štaviše, značajno je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima usvojeni istovremeno, 14. decembra 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Stoga, treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, s obzirom na vezu između ova dva aneksa, može se sa sigurnošću zaključiti da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti u suprotnosti sa Ustavom.

Sporazum o ljudskim pravima obezbjeđuje u svom članu VIII. da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu ima nadležnost da odlučuje o pitanjima navodnih kršenja ljudskih prava, u skladu sa uslovima navedenim u ovom članu.

Stoga je jasno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod nadležnost i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Pitanje koje se dalje javlja jeste da li se, uprkos odsustvu ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće egzistiraju i, posebno, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana kompetentnom da razmatra odluke one druge u pogledu ljudskih prava. Ovo pitanje se već javilo u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. juna 1998. godine, Ustavni sud nije našao za potrebno da razriješi ova pitanja, s obzirom da su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za osnov član VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine koji mu omogućava ovakvu jurisdikciju s obzirom na "odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini".

Iako Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vrši svoje sudske funkcije u pogledu navodnog narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebnog karaktera. Shodno članu II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan

od dva dijela Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Prema članu XIV Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svojoj sadašnjoj formi tokom prelaznog perioda od pet godina, dok se strane tog sporazuma drugačije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima, Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I zaista, član XIV Sporazuma posebno se odnosi na prenos odgovornosti na "institucije Bosne i Hercegovine".

Značajno je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept "sud u Bosni i Hercegovini" ne samo u članu VI/3. (b), već i u članu VI/3. (c). Odredbe člana VI/3. (c) Ustava odnose se na nadležnost Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u pogledu pitanja koja mu je uputio "bilo koji sud u Bosni i Hercegovini", a odnose se na to da li je zakon, od čije validnosti zavisi predmetna odluka, u saglasnosti, posebno, sa Ustavom Bosne i Hercegovine ili Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve sumnje je da autori ovih odredbi nisu imali namjeru da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu bude uključen među ove institucije koje treba da budu nadležne da pitanja u vezi sa ljudskim pravima dostavljaju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je značajno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje regulišu pravne efekte odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. U skladu sa članom VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obavezujuće. Slično, član XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima ne predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmet revizije, osim u nekim slučajevima od samog Doma, te su stoga konačne i obavezujuće. Kako su ove dvije odredbe usvojene u isto vrijeme, ispravno tumačenje mora biti da autori nisu imali namjeru da daju ni jednoj od ovih institucija nadležnost da revidira odluke one druge već, štaviše, smatraju da u pogledu pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu treba da funkcionišu kao paralelne institucije te da ni jedna od njih nije nadležna da se miješa u rad one druge, a da je u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnosiocima zahtjeva da naprave izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sistem može rezultirati različitim rješenjima u pogledu zaštite nekih ljudskih prava. Također može biti nedostataka što se stvara dilema kod pojedinca prilikom odlučivanja da li da se obrati Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili da predmet podnese Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sistema stvorenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Štaviše, dileme koje se mogu pojaviti su, uglavnom, privremene prirode, s obzirom da će odgovornosti za radnje Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon početnog prelaznog perioda, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drugačije.

Stoga slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije nadležan u predmetnom slučaju, te da prema tome apelacija mora biti odbačena.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članu 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudija prof. dr. Kasim Begić izdvojio je svoje mišljenje koje se prilaže uz odluku kao aneks.

U 10/98
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacionu jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija dr. Harisa Silajdžića, supredsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine izrečene protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu broj CH/96/23 od 17. veljače 1998. godine u predmetu Fatima Kalinčević protiv Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovu odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Dr. Haris Silajdžić, supredsjedatelj Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, podnio je 8. svibnja 1998. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine izrečenu protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, navedene u dispozitivu ove odluke.

Svoju apelaciju dr. Haris Silajdžić temelji na odredbama članka VI/3. (b) i članka II/1. Ustava Bosne i Hercegovine, tražeći da Ustavni sud, suglasno svojim ovlastima, preispita navedenu odluku Doma za ljudska prava kojom je povrijeđen Ustav Bosne i Hercegovine, kako u normalno-pravnom tako i u materijalno-pravnom pogledu.

Sukladno članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je mjerodavan nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini. Članak II. Ustava odnaša se na zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebice, članak II/2. osigurava da će se prava predviđena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima izravno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i imati prednost nad

svim ostalim zakonima. Štoviše, člankom II/3 ustrojena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorija Bosne i Hercegovine. Zato slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima ovlast, prema članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, člankom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se osigurava da, u namjeri da se osigura najviša razina međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu, kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebice upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio cjelokupnog sustava o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štoviše, znakovito je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima prihvaćeni istodobno, 14. prosinca 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Zato, treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, s obzirom na svezu između ova dva aneksa, može se sa sigurnošću zaključiti da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti oprečne Ustavu.

Sporazum o ljudskim pravima osigurava u svom članku VIII. da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu ima ovlast odlučivati o pitanjima navodnih kršenja ljudskih prava, sukladno uvjetima navedenim u ovom članku.

Zato je razvidno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod ovlast i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Upit koji se dalje javlja jeste da li se, unatoč odsustvu ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće egzistiraju i, posebice, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana mjerodavnom razmatrati odluke one druge glede ljudskih prava. Ovaj upit se već javio u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. lipnja 1998. godine, Ustavni sud nije našao potrebitim razriješiti ga, s obzirom da su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelacijska jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za osnovicu članak VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine koji mu osigurava ovakvu jurisdikciju s obzirom na "odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini".

Premda Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu obnaša svoje sudske funkcije glede tobožnjeg narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebitog karaktera. Shodno članku II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Prema članku

Zato slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije mjerodavan u predmetnom slučaju te da, prema tomu, apelacija mora biti odbačena.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članku 36. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudac izvjestitelj prof. dr. Kasim Begić izdvojio je svoje mišljenje, koje se prilaže uz odluku kao aneks.

U 10/98
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacijsku jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 1. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се апелација др Хариса Силајџића, копредсједника Министарског савјета Босне и Херцеговине изјављена против Одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину број ЦХ/96/23 од 17. фебруара 1998. године у предмету Фатима Калинчевић против Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

Др Харис Силајџић, копредсједник Министарског савјета Босне и Херцеговине, поднио је 8. маја 1998. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине изјављену против Одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину, наведене у диспозитиву ове одлуке.

Своју апелацију др Харис Силајџић заснива на одредбама члана VI/3. (б) и члана II/1. Устава Босне и Херцеговине, тражећи да Уставни суд, сагласно са својом надлежношћу, преиспита наведену одлуку Дома за људска права којом је повријеђен Устав Босне и Херцеговине, како у формално-нравном тако и у материјално-правном погледу.

У складу са чланом VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност над питањима која се тичу одлуке било којег другог суда у Босни и Херцеговини. Члан II Устава односи се на заштиту људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини. Посебно, члан 11/2. обезбјеђује да се права предвиђена Европском конвенцијом за заштиту људских права и

основних слобода и у њеним протоколима директно примјељују у Босни и Херцеговини и имају приоритет над свим осталим законима. Штавише, чланом II/3. утврђена су различита људска права која уживају сва лица унутар територије Босне и Херцеговине. Стога слиједи да питања заштите људских права потпадају, у принципу, под јурисдикцију уставног суда и да Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежиост, према члану VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, да се одређује у овим питањима по апелацијама против одлука других судова.

Међутим, чланом II/1. Устава Босне и Херцеговине такође се обезбјеђује да, у намјери да се обезбиједи највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода, постоји Комисија за људска права за Босну и Херцеговину, као што је предвиђено у Анексу VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. С обзиром да Устав посебно упућује на ту комисију и на одредбе које су садржане у Споразуму о људским правима, а то је Анекс VI Општег оквирног споразума, мора да се сматра да одредбе Споразума о људским правима сам Устав Босне и Херцеговине препознаје као дио cjелокупног система о заштити људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини.

Штавише, значајно је да су Устав Босне и Херцеговине и Споразум о људским правима усвојени истовремено, 14. децембра 1995. године, као анекси Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Стога, треба да се сматра да одредбе ова два анекса допуњују једна другу и, с обзиром на везу између ова два анекса, може са сигурношћу да се закључи да одредбе садржане у Споразуму о људским правима не могу да буду у супротности са Уставом.

Споразум о људским правима обезбјеђује у свом члану VIII да Дом за људска права за Босну и Херцеговину има надлежност да одлучује о питањима наводних кршења људских права, у складу са условима наведеним у овом члану.

Стога је јасно да питања која се тичу људских права потпадају једнако под надлежност и Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Нема нити једне одредбе у Уставу Босне и Херцеговине или неком другом закону о специфичној хијерархији или другим односима између Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину.

Питање које се даље јавља јесте да ли, упркос одсуству икаквих конкретних одредаба, може да се сматра да оваква хијерархија или однос уопште постоје и, посебно, да ли једна од ове двије институције може да буде сматрана компетентном да разматра одлуке оне друге у погледу људских права. Ово питање се већ јавило у случајевима број У 3/98 и 4/98, али у својим одлукама у овим случајевима, донесеним 5. јуна 1998. године, Уставни суд није нашао за потребно да разријешни ова питања, с обзиром да су апелације биле одбачене из других разлога.

Апелациона јурисдикција Уставног суда Босне и Херцеговине има за основ члан VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине који му омогућава овакву јурисдикцију с обзиром на "одлуку било којег другог суда у Босни и Херцеговини.

Иако Дом за људска права за Босну и Херцеговину врши своје судске функције у погледу наведеног нарушавања људских права у Босни и Херцеговини, Дом је институција посебног карактера. Сходно члану II/1. Споразума о људским правима, Дом је један од два дијела Комисије за људска права за Босну и Херцеговину. Према члану XIV Споразума о људским правима, Комисија за људска права може да функционише једино у својој садашњој форми током прелазног периода од пет година, док се стране тог споразума другачије не договоре. У правној терминологији Споразума о људским правима, Дом није ни суд ни институција Босне и Херцеговине. И заиста, члан XIV Споразума посебно се односи на пренос одговорности на “институције Босне и Херцеговине”.

Значајно је да Устав Босне и Херцеговине упућује на концепт “суд у Босни и Херцеговини” не само у члану VI/3. (б), већ и у члану VI/3. (ц). Одредбе члана VI/3. (ц) Устава односе се на надлежност Уставног суда Босне и Херцеговине у погледу питања која му је упутио “било који суд у Босни и Херцеговини”, а односе се на то да ли је закон, од чије валидности зависи предметна одлука, у сагласности, посебно, са Уставом Босне и Херцеговине или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и њеним протоколима. Без икакве сумње је да аутори ових одредаба нису имали намјеру да Дом за људска права за Босну и Херцеговину буде укључен међу ове институције које треба да буду надлежне да питања у вези са људским правима достављају Уставном суду Босне и Херцеговине на прелиминарна разматрања.

Врло је значајно да се имају на уму одређене одредбе Устава Босне и Херцеговине и Споразума о људским правима које регулишу правне ефекте одлука Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. У складу са чланом VI/4. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине ће бити коначне и обавезујуће. Слично, члан XI/3. Споразума о људским правима не предвиђа да су одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину предмет ревизије, осим у неким случајевима од самог Дома, те су стога коначне и обавезујуће. Како су ове двије одредбе усвојене у исто вријеме, исправно тумачење мора да буде да аутори нису имали намјеру да дају ни једној од ових институција надлежност да ревидира одлуке оне друге већ, штавише, смаграју да у погледу питања људских права Уставни суд Босне и Херцеговине и Дом за људска права за Босну и Херцеговину треба да функционишу као паралелне институције те да ни једна од њих није надлежна да се мијеша у рад оне друге, а да је у појединим случајевима остављено на располагање подносиоцима захтјева да направе избор између алтернативних правних лијекова.

Истина је да овакав систем може да произведе различита рјешења у погледу заштите неких људских права. Такође може да буде недостатака што се ствара дилема код појединца приликом одлучивања да ли да се обрати Уставном суду Босне и Херцеговине или да предмет поднесе Комисији за људска права за Босну

и Херцеговину. Ово је, међутим, посљедица система створеног Уставом Босне и Херцеговине и Споразумом о људским правима. Штавише, дилеме које могу да се појаве су, углавном, привремене природе, с обзиром да ће одговорности за радње Комисије за људска права за Босну и Херцеговину временом, након почетног прелазног периода, бити пренесене на институције Босне и Херцеговине о људским правима, уколико стране не одреде другачије.

Стога слиједи да Уставни суд Босне и Херцеговине није надлежан у предметном случају, те да према томе апелација мора да буде одбачена.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр Звонко Миљко и Азра Омерагић.

У овој одлуци, према члану 36. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, судија проф. др Касим Бегић издвојио је своје мишљење које се прилаже уз одлуку као анекс.

У 10/98
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине нема апелациону јурисдикцију над одлукама Дома за људска права за Босну и Херцеговину.

Having regard to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 1 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 2000, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The appeal of Dr. Haris Silajdžić, Co-Chair of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, against the Decision of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina of 17 February 1998 in Case No. CH/96/23, Fatima Kalinčević vs. Bosnia and Herzegovina and the Federation of Bosnia and Herzegovina, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

On 8 May 1998, Dr. Haris Silajdžić, Co-Chair of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, filed an appeal before the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina against the Decision of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina referred to in the dispositive.

Founding his appeal on Article VI.3 (b) and Article II. 1 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, Dr. Haris Silajdžić requested from the Constitutional Court to review the aforementioned decision of the Human Rights Chamber in accordance with its competences, arguing that in the proceedings the Chamber had committed both procedural and substantive errors and in that way had violated the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

According to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina has jurisdiction over issues under the Constitution arising out of a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina. Article II of the Constitution deals with protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina. In particular, Article II.2 provides that the rights

set forth in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols shall apply directly in Bosnia and Herzegovina and have priority over all other law. Moreover, Article II.3 specifies various human rights which shall be enjoyed by all persons within the territory of Bosnia and Herzegovina. It follows that the issues of protection of human rights fall in principle within the Constitutional Court's jurisdiction, and that the Constitutional Court has competence, under Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, to decide over such matters on appeals against decisions of other courts.

However, Article II. 1 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina also provides that, in order to ensure the highest level of internationally protected human rights and fundamental freedoms, there shall be a Human Rights Commission for Bosnia and Herzegovina as provided for in Annex 6 to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. Since the Constitution specifically refers to that Commission and to the provisions contained in the Agreement on Human Rights, which is Annex 6 to the General Framework Agreement, the provisions of the Agreement on Human Rights must be considered as recognized by the Constitution itself as being part of the whole system of protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina.

Moreover, it is significant that the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights were adopted at the same time, on 14 December 1995, as Annexes to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. The provisions of these two Annexes should therefore be considered to supplement each other, and in view of the link between these two Annexes, it can be concluded with certainty that the rules contained in the Agreement on Human Rights cannot be contrary to the Constitution.

The Agreement on Human Rights provides in its Article VIII that the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina shall have jurisdiction to examine questions of alleged human rights violations, subject to the conditions set out in that Article.

It is thus clear that human rights issues fall under the jurisdiction of both the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. There is no mention in the Constitution of Bosnia and Herzegovina or in any other law of a specific hierarchy or other relationship between the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. The question therefore arises whether, despite the absence of any express rules, such a hierarchy or relationship should be considered to exist and, in particular, whether one of these institutions should be considered competent to review the decisions of the other concerning human rights issues. This question already arose in cases No. U 3/98 and U 4/98, but in its decisions in those cases, adopted on 5 June 1998, the Constitutional Court did not find it necessary to resolve the question, since the appeals had to be rejected for other reasons.

The appellate jurisdiction of the Constitutional Court is based on Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina which provides for such jurisdiction in regard to “a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina”.

Although the Human Rights Chamber exercises its judicial functions with respect to alleged violations of human rights in Bosnia and Herzegovina, the Chamber is an institution of a special nature. According to Article II. 1 of the Agreement on Human Rights, the Chamber is one of the two parts of the Commission on Human Rights for Bosnia and Herzegovina. According to Article XIV of the Agreement on Human Rights, the Commission on Human Rights will only function in its present form during a transitional five-year period, unless the Parties to the Agreement agree otherwise. In the legal terminology of the Agreement on Human Rights, the Chamber is neither a court nor an institution of Bosnia and Herzegovina. Indeed, Article XIV of the Agreement specifically refers to the transfer of responsibility to “the institutions of Bosnia and Herzegovina”.

It is significant that the Constitution of Bosnia and Herzegovina refers to the concept of a “court in Bosnia and Herzegovina” not only in Article VI.3 (b) but also in Article VI.3 (c). The latter provision provides for the jurisdiction of the Constitutional Court over issues referred by “any court in Bosnia and Herzegovina” concerning whether a law, on whose validity its decision depends, is compatible, in particular, with this Constitution or the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols. It is quite certain that the authors of this provision did not intend the Human Rights Chamber to be included among those institutions which should be competent to refer human rights issues to the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina for preliminary consideration.

It is also important to take into account certain provisions in the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights which regulate the legal effects of the decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. According to Article VI.4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina shall be final and binding. Similarly, Article XI .3 of the Agreement on Human Rights does not provide for any reviews of the decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina, except in some cases by the Chamber itself; they are thus final and binding. As these two provisions were adopted at the same time, the correct interpretation must be that the authors did not intend to give either one of these institutions the competence to review the decisions of the other, but rather considered that, in regard to human rights issues, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina should function as parallel institutions, neither of them being competent to interfere in the work of the other and it being left in some cases to the discretion of applicants to make a choice between these alternative remedies.

It is true that such a system could result in conflicting jurisprudences concerning some human rights issues. It may also have the disadvantage of creating a dilemma for the individuals whether to appeal to the Constitutional Court or to bring a case before the Commission on Human Rights. This, however, is a consequence of the system created by the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights. Moreover, the dilemmas that might arise are mostly of a temporary nature, since the responsibility for the operation of the Commission on Human Rights will be transferred, after the initial transitional period, to the institutions of Bosnia and Herzegovina dealing with human rights, unless the Parties to the Agreement agree otherwise.

It thus follows that the Constitutional Court has no jurisdiction in the present case and that the appeal must be rejected.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, mag.iur. Zvonko Miljko and Azra Omeragić.

Pursuant to Article 36 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, judge Prof. Dr. Kasim Begić expressed his separate opinion in this case, which is presented in the Annex to this Decision.

Case No. U 10/98
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina does not have appellate jurisdiction over decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'Article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Article 55 (1) du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, à la session tenue le 26 février 1999, a pris la décision suivante:

DECISION

L'appel du Dr. Haris Silajdžić, co-président du Conseil des Ministres de Bosnie-Herzégovine, contre la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, datée du 17 février 1998, dans l'affaire No. CH/96/23, Fatima Kalinčević c/ la Bosnie-Herzégovine et la Fédération de Bosnie-Herzégovine, est rejeté.

Cette décision sera publiée dans le «Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», le «Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine» et le «Journal officiel de la Republika Srpska».

Motifs

Le Dr. Haris Silajdžić, co-président du Conseil des Ministres de Bosnie-Herzégovine, le 8 mai 1999, a interjeté appel devant la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine contre la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, datée du 17 février 1998, dans l'affaire No. CI 1/96/23, Fatima Kalinčević c/ la Bosnie-Herzégovine.

Le Dr. Haris Silajdžić fonde son appel sur les dispositions de l'article VI.3 (b) et de l'Article II.1 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, en demandant à la Cour constitutionnelle, conformément à sa compétence, de réexaminer la dite décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, tant du point de vue formel que du point de vue matériel.

Conformément à l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle est compétente à titre de juridiction d'appel pour les questions au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de

Bosnie-Herzégovine. L'article II de la Constitution, relatif à la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine, et son article II.2, en particulier, garantit que les droits et les libertés définis dans la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles s'appliquent directement en Bosnie-Herzégovine et qu'ils priment tout autre droit. De plus, l'article II.3 énumère les droits et libertés fondamentales dont jouissent toutes les personnes sur le territoire de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, les questions relatives à la sauvegarde des droits de l'Homme relèvent, en principe, de la juridiction de la Cour constitutionnelle, car la Cour constitutionnelle est, d'après l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur toutes questions au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine.

L'article II. 1 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine garantit également le degré le plus élevé de libertés fondamentales et de droits de l'Homme internationalement reconnus, et prévoit à cet effet, une Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine dans les conditions prévues à l'annexe 6 de l'Accord-cadre général. La Constitution faisant explicitement référence à cette Commission et aux dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme, dite l'annexe 6 de l'Accord-cadre général, on doit considérer que la Constitution de Bosnie-Herzégovine reconnaît les dispositions de l'Accord sur les droits de l'Homme comme partie intégrante du système juridique garantissant la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine.

En outre, la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme ont été ensemble adoptés le 14 décembre 1995, comme Annexes de l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine. Il faut donc considérer que les dispositions de ces deux annexes se complètent et, vu la relation entre ceux deux annexes, on peut en toute certitude conclure que les dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme ne peuvent pas être en contrariété avec la Constitution.

L'Accord sur les droits de l'Homme assure, par son article VIII, que la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine est compétente pour statuer sur les questions de violations supposées des droits de l'Homme, conformément aux conditions mentionnées dans cet article.

En conséquence, les questions relatives aux droits de l'Homme relèvent de la juridiction de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine aussi bien que de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Il n'y a aucune disposition dans la Constitution de Bosnie-Herzégovine, ni dans aucune autre loi, relative à une hiérarchie spécifique ou sur toutes autres relations entre la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. La question qui se pose est de savoir si, en l'absence de toutes dispositions expresses, on peut considérer qu'une telle hiérarchie, ou relation, existe, ou, plus précisément, si une de ces

deux institutions est compétente à l'égard des décisions de l'autre, relativement aux questions concernant les droits de l'Homme. Cette question, soulevée dans les arrêts Nos. U 3/98 et 4/98, décidés le 5 juin 1998, la Cour constitutionnelle n'a pas jugé nécessaire d'y répondre, car les demandes d'appel ont été rejetés pour d'autres motifs.

La compétence de la Cour constitutionnelle, à titre de juridiction d'appel, est fondée sur l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine qui lui donne la possibilité d'une telle compétence à l'égard d'«une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine».

Si la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine exerce ses fonctions juridictionnelles en rapport à des violations supposées des droits de l'Homme, la Chambre demeure une institution d'un caractère spécial. Conformément à l'Article II. 1 de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre est une des deux organes de la Commission pour les droits de l'Homme en Bosnie-Herzégovine. Selon l'article XIV de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Commission pour les droits de l'Homme peut seulement fonctionner, en sa forme présente, pendant une période transitoire de cinq ans, sauf si les partis à cet Accord décident différemment. Dans la terminologie juridique de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre n'est ni une Cour, ni une institution de Bosnie-Herzégovine. L'Article XIV de l'Accord évoque expressément le transfert des responsabilités aux «institutions de Bosnie-Herzégovine».

La Constitution de Bosnie-Herzégovine fait référence au concept de «tribunal de Bosnie-Herzégovine», non seulement dans l'article VI.3 (b), mais aussi dans l'article VI.3 (c). Les dispositions de l'article VI.3 (c) de la Constitution, prévoient que la Cour constitutionnelle est compétente pour statuer sur les questions présentées par tout tribunal de Bosnie-Herzégovine, visant à déterminer si une loi, dont la validité dépend de sa décision, est conforme à la présente Constitution, à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles, ou s'il existe ou s'applique une règle générale de droit international public pertinente pour la décision de la Cour constitutionnelle. Sans aucun doute possible, les auteurs de ces dispositions n'avaient pas pour intention d'inclure la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine parmi les institutions compétentes pour soumettre à la Cour constitutionnelle pour examen préliminaire, des questions relatives aux droits de l'Homme.

Il est très important de considérer les dispositions spécifiques de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Accord sur les droits de l'Homme, qui réglementent les effets juridiques des décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Conformément à l'article VI.4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine sont définitives et obligatoires. De la même façon, l'article XI.3 de l'Accord sur les droits de l'Homme ne prévoit pas que les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine soient sujettes à révision, sauf exceptionnellement par la Chambre elle-même, et, par conséquent, elles

sont définitives et obligatoires. Ces deux dispositions ayant été adoptées au même moment, l'interprétation correcte doit être que les auteurs n'ont pas eu l'intention de donner à une de ces institutions la compétence de réviser les décisions de l'autre, mais ils considèrent plutôt que, en ce qui concerne les questions des droits de l'Homme, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, doivent fonctionner comme des institutions parallèles, et qu'aucune des deux n'est compétente pour s'immiscer dans les activités de l'autre, et que dans certains cas, un choix discrétionnaire est laissé au plaignant parmi deux recours alternatifs.

Il est vrai, que dans un tel système, des solutions différentes relatives à la sauvegarde de certains droits de l'Homme peuvent apparaître. Ce système peut également avoir pour défaut le fait qu'il crée un dilemme chez le plaignant, ce dernier pouvant s'adresser soit à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, soit à la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Ceci résulte cependant du système créé par la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme. Les dilemmes pouvant apparaître sont, pour la plupart, de nature temporaire, étant donné que les responsabilités de la Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, avec le temps, après la période transitoire initiale, seront transférées aux institutions de Bosnie-Herzégovine compétente en matière de droits de l'Homme, sauf si les parties en décident autrement.

En conséquence, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente en l'espèce, et l'appel doit être rejeté.

La Cour constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko, et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, et Maître Zvonko Miljko.

Conformément à l'article 36 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, l'opinion séparée du juge Prof. Dr. Kasim Begić est annexée à cette décision.

No. U 10/98
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 Ziff. 1 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof weist die Beschwerde zurück, die von Dr. Haris Silajdžić, dem Vizepräsidenten des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina gegen die Entscheidung der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina vom 17. Februar 1998 in dem Fall Nr. CFI/96/23, Fatima Kalinčević gegen den Staat Bosnien und Herzegowina und die Föderation von Bosnien und Herzegowina erhoben worden ist.

Diese Entscheidung wird im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, dem “Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina” und dem “Gesetzblatt der Republika Srpska” veröffentlicht.

Begründung

Dr. Haris Silajdžić, der Vizepräsident des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina, hat beim Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina am 8. Mai 1998 Beschwerde gegen die Entscheidung der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina, die im Urteilsspruch dieser Entscheidung angeführt ist eingereicht.

Dr. Haris Silajdžić stützt seine Beschwerde auf die Bestimmungen des Artikels VI/3. (b) und des Artikels II. 1. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und fordert, daß der Verfassungsgerichtshof gemäß seiner Zuständigkeiten die angeführte Entscheidung der Menschenrechtskammer, sowohl in formaler als auch in materieller Hinsicht auf eine mögliche Verletzung der Verfassung von Bosnien und Herzegowina hin überprüft.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina ist der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina zuständig für Fragen der Entscheidungen aller anderen Gerichte Bosniens und Herzegowinas. Artikel II der Verfassung bezieht sich auf den Schutz der Menschenrechte und persönlichen Freiheiten in Bosnien und Herzegowina. Insbesondere Artikel II.2. gewährleistet, daß die in der Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihrer Protokollen vorgesehenen

Rechte direkte Anwendung in Bosnien und Herzegowina finden und Priorität vor allen anderen Gesetzen haben. Überdies werden in Artikel II.3. verschiedene Menschenrechte festgeschrieben, die alle Personen auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina genießen. Daraus folgt, daß Fragen des Schutzes der Menschenrechte im Prinzip der Jurisdiktion des Verfassungsgerichtshofes unterstellt sind und daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina zuständig ist, über Beschwerden gegen Urteile anderer Gerichte zu entscheiden.

Mit der Absicht, das höchstmögliche Niveau der völkerrechtlich garantierten Menschenrechte und Grundfreiheiten sicherzustellen, wird durch Artikel II.1. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina jedoch auch das Bestehen einer Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina bestimmt, wie es schon im Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina vorgesehen ist. In Bezug auf die spezifische Stellung der Verfassung zu dieser Kommission und zu den im Übereinkommen für die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen, dem Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens, muß angenommen werden, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina selbst die Vorschriften des Übereinkommens über die Menschenrechte als einen Teil des gesamten Systems zum Schutzes der Menschenrechte und Grundfreiheiten in Bosnien und Herzegowina ansieht.

Darüber hinaus ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina und das Übereinkommen über die Menschenrechte gleichzeitig am 14. Dezember 1995 als Annexe des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina ratifiziert wurden. Daher ergänzen sich die Bestimmungen dieser beiden Annexe, und wenn man diese zwei Texte zusammen betrachtet, kann man mit Sicherheit darauf schließen, daß die im Übereinkommen über die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen nicht in Widerspruch zur Verfassung stehen können.

Das Übereinkommen über die Menschenrechte regelt in seinem Artikel VIII die Zuständigkeit der Menschenrechtskammer, über Fragen behaupteter Verletzungen von Menschenrechten gemäß der in diesem Artikel angeführten Voraussetzungen zu entscheiden.

Damit ist klar, daß Menschenrechtsfragen sowohl in die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina als auch in die der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina fallen. Es gibt weder in der Verfassung von Bosnien und Herzegowina noch in irgendeinem anderen Gesetz Bestimmungen über die spezifische Hierarchie oder andere Beziehungen zwischen dem Verfassungsgerichtshof und der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina. Die Frage, die sich weiterhin stellt, ist, ob trotz Fehlens konkreter Bestimmungen angenommen werden kann, daß eine solche Hierarchie oder ein solches Verhältnis besteht. Insbesondere ist fraglich, ob eine dieser zwei Institutionen für zuständig erachtet werden kann, die Entscheidungen der anderen in Fragen der Menschenrechte zu überprüfen. Diese Frage wurde besonders in den Fällen U 3/98 und U 4/98 aufgeworfen, der Verfassungsgerichtshof hat es jedoch in den Entscheidungen dieser Fälle vom 5. Juni 1998 nicht für

notwendig erachtet, diese Fragen zu beantworten, da die Beschwerden aus anderen Gründen abgewiesen wurden.

Die Beschwerdezuständigkeit des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Flerzegowina beruht auf Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, welcher ihm eine solche Jurisdiktion in Bezug auf "die Entscheidung jedes anderen Gerichtes in Bosnien und Herzegowina" überträgt.

Obwohl die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina eine gerichtliche Funktion im Bezug auf behauptete Verletzungen von Menschenrechten in Bosnien und Flerzegowina ausübt, ist die Kammer eine Institution besonderen Charakters. Gemäß Artikel II. 1. des Übereinkommens über die Menschenrechte, ist die Kammer einer von zwei Teilen der Menschenrechtskommission. Gemäß Artikel XIV des Übereinkommens über die Menschenrechte kann die Menschenrechtskommission in ihrer jetzigen Form nur während einer Übergangsphase von fünf Jahren tätig sein, wenn nicht eine andere Vereinbarung der Parteien des Übereinkommens zustande kommt. Der juristischen Terminologie des Übereinkommens über die Menschenrechte nach ist die Kammer weder ein Gericht noch eine Institution von Bosnien und Herzegowina. Tatsächlich bezieht sich Artikel XIV des Übereinkommens speziell auf die Übertragung von Verantwortlichkeit auf die "Institutionen von Bosnien und Herzegowina".

Es ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina auf den Terminus "Gericht in Bosnien und Herzegowina" nicht nur in Artikel VI/3. (b), sondern auch in Artikel VI/3. (c) verweist. Die letzten Bestimmungen des Artikels VI/3. (c) der Verfassung beziehen sich auf die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina für Fragen in Entscheidungen "irgendeines Gerichtes in Bosnien und Herzegowina", wobei zu prüfen ist, ob das Gesetz, von dessen Gültigkeit die Fallentscheidung abhängt, in Einklang mit der Verfassung und mit der Europäischen Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihren Protokollen ist. Ohne Zweifel haben die Autoren dieser Bestimmungen nicht die Absicht gehabt, die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina zu denjenigen Institutionen zu zählen, die verpflichtet sind, dem Verfassungsgerichtshof Menschenrechtsfragen zur Vorprüfung zu überweisen.

Es ist von großer Bedeutung, sich einige Bestimmungen der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und des Übereinkommens über die Menschenrechte vor Augen zu halten, welche die Rechtswirkungen der Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina und der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina regeln. Gemäß Artikel VI.4. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sind die Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina endgültig und bindend. Ähnlich sieht auch Artikel XI.3. des Übereinkommen über die Menschenrechte eine Revision der Entscheidungen der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina nur in bestimmten Fällen durch die Menschenrechtskammer selbst vor, so daß auch ihre Entscheidungen endgültig und bindend sind. Da diese beiden Bestimmungen zur gleichen Zeit verabschiedet worden sind, kann die einzig richtige Auslegung

nur zu dem Schluß führen, daß die Autoren nicht die Absicht hatten, einer dieser beiden Institutionen die Zuständigkeit für die Überprüfung von Entscheidungen der anderen zu geben. Sie waren somit der Meinung, daß hinsichtlich der Frage der Menschenrechte der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina und die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina als parallele Institutionen funktionieren sollten, und daß keine von ihnen zuständig sein sollte, sich in die Tätigkeit der anderen einzumischen, wobei es in einzelnen Fällen den Beschwerdeführern überlassen bleiben sollte, eine Wahl zwischen den alternativen Rechtsmitteln zu treffen.

Es ist wahr, daß ein solches System zu unterschiedlichen Lösungen beim Schutz mancher Menschenrechte führen kann. Ebenso können dadurch Probleme entstehen, daß sich der Einzelne in einem Dilemma darüber befindet und er nicht weiß, ob er sich an den Verfassungsgerichtshof wenden, oder den Fall der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina vorlegen soll. Dies ist jedoch eine Folge des mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und dem Übereinkommen über die Menschenrechte geschaffenen Systems. Die Zweifel, die entstehen können, sind zum großen Teil vorübergehender Natur in Anbetracht der Tatsache, daß die Verantwortlichkeit der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina im Laufe der Zeit nach der anfänglichen Übergangsperiode auf die Menschenrechtsinstitutionen von Bosnien und Herzegowina übergehen werden, sofern die Parteien nichts anderes bestimmen.

Daraus folgt, daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina im vorliegenden Fall nicht zuständig ist und die Beschwerde aus diesem Grund zurückgewiesen werden muß.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsidenten des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richter Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko und Azra Omeragić.

□n dieser Entscheidung hat Richter Prof Dr. Kasim Begić gemäß Artikel 36. der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina eine abweichende Meinung geäußert, welche als Annex der Entscheidung beigelegt wird.

U Nr. 10/98
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof hat keine Beschwerdezuständigkeit über die Entscheidung der Menschenrechtskammer.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55. tačka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobranilaštva Federacije Bosne i Hercegovine i Kantonalnog tužilaštva Sarajevo, protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 11. juna 1998. godine, u predmetu br. CF1/97/69 Borislava Heraka protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U apelaciji od 25. i 30. juna 1998. godine, Kantonalno tužilaštvo Sarajevo i Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine, doveli su u pitanje odluku o meritumu spora, koji je 11. juna 1998. godine donio Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu u predmetu broj CH/97/69 Borislava Heraka protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci, Dom za ljudska prava naredio je Federaciji da se ne izvrši smrtna kazna izrečena protiv Borislava Heraka i da se obezbijedi opoziv ove kazne bez odlaganja.

Kantonalno tužilaštvo i Federalno pravobranilaštvo doveli su u pitanje, pred Ustavnim sudom, nadležnost Doma za ljudska prava da donese ovakvu odluku i pozvali se posebno na činjenicu daje smrtna kazna izrečena prije nego što je stupio na snagu Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, 14. decembra 1995. godine.

U skladu sa članom VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini, Član II. Ustava odnosi se na zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebno, član II/2. obezbjeđuje da će se prava predviđena

Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i imati prioritet nad svim ostalim zakonima. Staviše, članom II/3. utvrđena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorije Bosne i Hercegovine. Stoga slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda, i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima nadležnost, prema članu VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, članom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se obezbjeđuje da, u namjeri da se obezbijedi najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu kao stoje predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebno upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio cjelokupnog sistema o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štaviše, značajno je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima usvojeni istovremeno, 14. decembra 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Stoga treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, s obzirom na vezu između ova dva teksta, može se sa sigurnošću tvrditi da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti u suprotnosti sa Ustavom.

Sporazum o ljudskim pravima obezbjeđuje u svom članu VIII. da će Dom za ljudska prava imati nadležnost da odlučuje o pitanjima navodnih kršenja ljudskih prava u skladu sa uvjetima navedenim u ovom članu.

Stoga je jasno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod nadležnost i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe, bilo u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu, o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Pitanje koje se dalje javlja jeste da li se, uprkos odsustvu ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće egzistiraju i, posebno, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana kompetentnom da razmatra odluke one druge u pogledu ljudskih prava. Ovo pitanje se već javilo u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. juna 1998. godine, Ustavni sud nije našao za potrebno da razriješi ova pitanja s obzirom da su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelaciona jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za osnov član VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, koji mu omogućava ovakvu jurisdikciju s obzirom na formulaciju koja glasi “odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini”.

Iako Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vrši svoje sudske funkcije u pogledu navodnog narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebnog karaktera. Shodno članu II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava. Prema članu XIV Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svojoj sadašnjoj formi tokom prelaznog perioda od pet godina, dok se strane tog sporazuma drugačije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima, Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I zaista, član XIV. Sporazuma posebno se odnosi na prenos odgovornosti na "institucije Bosne i Hercegovine".

Značajno je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept "sud u Bosni i Hercegovini" ne samo u članu VI/3. (b), već i u članu VI/3. (c). Odredbe člana VI/3. (c) odnose se na nadležnost Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u vezi sa pitanjima koja su mu upućena od "bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini", a odnose se na to da li je zakon od čije validnosti zavisi predmetna odluka u saglasnosti, posebno, sa Ustavom ili Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve sumnje, autori ovih odredbi nisu imali namjeru da Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu bude uključen među ove institucije koje treba da budu nadležne da pitanja u vezi sa ljudskim pravima dostavljaju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je značajno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje regulišu pravne efekte odluka Ustavnog suda i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. U skladu sa članom VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obavezujuće. Slično, član XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima ne predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmet revizije, osim u samo nekim slučajevima od samog Doma, te su stoga konačne i obavezujuće. Kako su ove dvije odredbe bile usvojene u isto vrijeme, ispravno tumačenje mora biti da autori nisu imali namjeru da daju nijednoj od ovih institucija nadležnost da revidira odluke one druge već, štaviše, smatraju da u pogledu pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu treba da funkcionišu kao paralelne institucije, te da nijedna od njih nije nadležna da se miješa u rad one druge, a da je u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnosiocima zahtjeva da naprave izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sistem može rezultirati različitim rješenjima u pogledu zaštite nekih ljudskih prava. Također je nedostatak što se stvara dilema kod pojedinca prilikom odlučivanja da li da se tužbom obrati Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili da predmet podnese Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sistema stvorenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Ipak, dileme koje se mogu pojaviti su uglavnom privremene prirode s obzirom

da će odgovornost za radnje Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom, nakon početnog prelaznog perioda, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drugačije.

Stoga slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije nadležan u predmetnom slučaju te, prema tome, apelacija mora biti odbačena.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članu 36 Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudija prof. dr. Kasim Begić izdvojio je svoje mišljenje čiji se tekst daje u aneksu odluke.

U 11/98
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacionu jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55. točka 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se apelacija Federalnog pravobraniteljstva Federacije Bosne i Hercegovine i Županijskog tužiteljstva Sarajevo, protiv Odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu od 11. lipnja 1998. godine, u predmetu br. CFi/97/69 Borislava Heraka protiv Federacije Bosne i Hercegovine.

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

U apelaciji od 25. i 30. lipnja 1998. godine, Županijsko tužiteljstvo Sarajevo i Federalno pravobraniteljstvo Federacije Bosne i Hercegovine, doveli su u upit odluku o meritumu spora, koji je 11. lipnja 1998. godine donio Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu u predmetu broj CH/97/69 Borislava Heraka protiv Federacije Bosne i Hercegovine. U toj odluci, Dom za ljudska prava naredio je Federaciji da se ne izvrši smrtna kazna izrečena protiv Borislava Heraka i da se osigura opoziv ove kazne bez odgodbe.

Županijsko tužiteljstvo i Federalno pravobraniteljstvo doveli su u upit, pred Ustavnim sudom, mjerodavnost Doma za ljudska prava da donese ovakvu odluku i pozvali se posebice na činjenicu da je smrtna kazna izrečena prije nego što je stupio na snagu Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, 14. prosinca 1995. godine.

Sukladno članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine mjerodavan je nad pitanjima koja se tiču odluke bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini. Članak II. Ustava odnaša se na zaštitu ljudskih prava i temeljnih

sloboda u Bosni i Hercegovini. Posebice, članak II/2. osigurava da će se prava predviđena Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima izravno primjenjivati u Bosni i Hercegovini i imati prednost nad svim ostalim zakonima. Štoviše, člankom II/3. ustrojena su različita ljudska prava koja uživaju sve osobe unutar teritorija Bosne i Hercegovine. Zato slijedi da pitanja zaštite ljudskih prava potpadaju, u principu, pod jurisdikciju ustavnog suda, i da Ustavni sud Bosne i Hercegovine ima ovlast, prema članku VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, da se određuje u ovim pitanjima po apelacijama protiv odluka drugih sudova.

Međutim, člankom II/1. Ustava Bosne i Hercegovine također se osigurava da, u nakani da se osigura najviša razina međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda, postoji Komisija za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu kao što je predviđeno u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. S obzirom da Ustav posebice upućuje na tu komisiju i na odredbe koje su sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima, a to je Aneks VI Općeg okvirnog sporazuma, mora se smatrati da odredbe Sporazuma o ljudskim pravima sam Ustav Bosne i Hercegovine prepoznaje kao dio sveukupnog sustava o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda u Bosni i Hercegovini.

Štoviše, znakovito je da su Ustav Bosne i Hercegovine i Sporazum o ljudskim pravima prihvaćeni istodobno, 14. prosinca 1995. godine, kao aneksi Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini. Zato treba smatrati da odredbe ova dva aneksa dopunjuju jedna drugu i, glede sveze između ova dva teksta, može se sa sigurnošću tvrditi da odredbe sadržane u Sporazumu o ljudskim pravima ne mogu biti oprečne Ustavu.

Sporazum o ljudskim pravima osigurava u svojem članku VIII. da će Dom za ljudska prava imati ovlast odlučivanja o pitanjima tobožnjih kršenja ljudskih prava sukladno uvjetima navedenim u ovom članku.

Zato je razvidno da pitanja koja se tiču ljudskih prava potpadaju jednako pod ovlast i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Nema niti jedne odredbe, bilo u Ustavu Bosne i Hercegovine ili nekom drugom zakonu, o specifičnoj hijerarhiji ili drugim odnosima između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Upit koje se dalje javlja jeste da li se, unatoč odsustva ikakvih konkretnih odredbi, može smatrati da ovakva hijerarhija ili odnos uopće postoje i, posebice, da li jedna od ove dvije institucije može biti smatrana mjerodavnom razmatrati odluke one druge glede ljudskih prava. Ovaj upit se već javio u slučajevima broj U 3/98 i 4/98, ali u svojim odlukama u ovim slučajevima, donesenim 5. lipnja 1998. godine, Ustavni sud nije našao potrebitim razriješiti ove upite budući su apelacije bile odbačene iz drugih razloga.

Apelacijska jurisdikcija Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ima za temelj članak VI/3. (b) Ustava Bosne i Hercegovine, koji mu omogućava ovakvu jurisdikciju s obzirom na formulaciju koja glasi “odluku bilo kojeg drugog suda u Bosni i Hercegovini”.

Premda Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu obnaša svoje sudske funkcije glede tobožnjeg narušavanja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, Dom je institucija posebitog karaktera. Shodno članku II/1. Sporazuma o ljudskim pravima, Dom je jedan od dva dijela Komisije za ljudska prava. Prema članku XIV Sporazuma o ljudskim pravima, Komisija za ljudska prava može jedino funkcionirati u svojem sadašnjem obličju tijekom prijelaznog razdoblja od pet godina, dok se strane tog sporazuma drukčije ne dogovore. U pravnoj terminologiji Sporazuma o ljudskim pravima, Dom nije ni sud ni institucija Bosne i Hercegovine. I odista, članak XIV Sporazuma posebice se odnosi na prijenos odgovornosti na “institucije Bosne i Hercegovine”.

Znakovito je da Ustav Bosne i Hercegovine upućuje na koncept “sud u Bosni i Hercegovini” ne samo u članku VI/3. (b), već i u članku VI/3. (c). Odredbe članka VI/3. (c) odnose se na ovlast Ustavnog suda Bosne i Hercegovine glede pitanja koja su mu upućena od “bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini”, a odnose se na to da lije zakon o čijoj validnosti ovisi predmetna odluka u suglasju, posebice, s Ustavom ili Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenim protokolima. Bez ikakve dvojbe, autori ovih odredbi nisu kanili Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu uključiti među institucije koje trebaju biti mjerodavne pitanja glede ljudskih prava dostavljati Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine na preliminarna razmatranja.

Vrlo je važno imati na umu određene odredbe Ustava Bosne i Hercegovine i Sporazuma o ljudskim pravima koje reguliraju pravne efekte odluka Ustavnog suda i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Sukladno članku VI/4. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine će biti konačne i obvezujuće. Slično, članak XI/3. Sporazuma o ljudskim pravima ne predviđa da su odluke Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu predmetom revizije, osim u samo nekim slučajevima od samog Doma, te su zato konačne i obvezujuće. Kako su ove dvije odredbe bile usvojene u isto vrijeme, ispravno tumačenje mora biti da autori nisu namjeravali dati ni jednoj od ovih institucija ovlast da revidira odluke one druge već, štoviše, smatraju da glede pitanja ljudskih prava Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Dom za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu trebaju funkcionirati kao paralelne institucije, te da nijedna od njih nije mjerodavna miješati se u rad one druge, a daje u pojedinim slučajevima ostavljeno na raspolaganje podnositeljima zahtjeva da načine izbor između alternativnih pravnih lijekova.

Istina je da ovakav sustav može rezultirati različitim rješenjima glede zaštite nekih ljudskih prava. Također je manjkavost što se stvara dvojba kod pojedinca prilikom odlučivanja da li se tužbom obratiti Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine ili predmet podnijeti Komisiji za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu. Ovo je, međutim, posljedica sustava ustrojenog Ustavom Bosne i Hercegovine i Sporazumom o ljudskim pravima. Ipak, dvojbe koje se mogu pojaviti su poglavito privremene naravi s obzirom da će odgovornost za radnje Komisije za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu vremenom,

nakon početnog prijelaznog razdoblja, biti prenesene na institucije Bosne i Hercegovine o ljudskim pravima, ukoliko strane ne odrede drukčije.

Zato slijedi da Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije mjerodavan u predmetnom slučaju te, prema tomu, apelacija mora biti odbačena.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, mr. Zvonko Miljko i Azra Omeragić.

U ovoj odluci, prema članku 36 Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sudac izvjestitelj prof. dr. Kasim Begić izdvojio je svoje mišljenje čiji se tekst daje u aneksu odluke.

U 11/98
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine nema apelacijsku jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине и члана 55. тачка 1. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбацује се апелација Федералног правобранилаштва Федерације Босне и Херцеговине и Кантоналног тужилаштва Сарајево, против Одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину од 11. јуна 1998. године, у предмету бр. ЦХ/97/69 Борислава Херака против Федерације Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

У апелацији од 25. и 30. јуна 1998. године, Кантонално тужилаштво Сарајево и Федерално правобранилаштво Федерације Босне и Херцеговине, довели су у питање одлуку о меритуму спора, који је 11. јуна 1998. године донио Дом за људска права за Босну и Херцеговину у предмету број ЦХ/97/69 Борислава Херака против Федерације Босне и Херцеговине. У тој одлуци, Дом за људска права наредио је Федерацији да се не изврши смртна казна изречена против Борислава Херака и да се обезбиједи опозив ове казне без одлагања.

Кантонално тужилаштво и Федерално правобранилаштво довели су у питање, пред Уставним судом, надлежност Дома за људска права да донесе овакву одлуку и позвали се посебно на чињеницу да је смртна казна изречена прије него што је ступио на снагу Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини, 14. децембра. 1995. године.

У складу са чланом VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност над питањима која се тичу одлуке било којег другог суда у Босни и Херцеговини. Члан II Устава односи се на заштиту људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини. Посебно, члан II/2. обезбјеђује

да се права предвиђена Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и у њеним протоколима директно примјењују у Босни и Херцеговини и имају приоритет над свим осталим законима. Штавише, чланом II/3. утврђена су различита људска права која уживају све личности унутар територије Босне и Херцеговине. Стога слиједи да питања заштите људских права потпадају, у принципу, под јурисдикцију уставног суда, и да Уставни суд Босне и Херцеговине има надлежност, према члану VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, да се одређује у овим питањима по апелацијама против одлука других судова.

Међутим, чланом II/1. Устава Босне и Херцеговине такође се обезбјеђује да, у намјери да се обезбиједи највиши ниво међународно признатих људских права и основних слобода, постоји Комисија за људска права за Босну и Херцеговину као што је предвиђено у Анексу VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. С обзиром да Устав посебно упућује на ту комисију и на одредбе које су садржане у Споразуму о људским правима, а то је Анекс VI Општег оквирног споразума, мора да се сматра да одредбе Споразума о људским правима сам Устав Босне и Херцеговине препознаје као дио цјелокупног система о заштити људских права и основних слобода у Босни и Херцеговини.

Штавише, значајно је да су Устав Босне и Херцеговине и Споразум о људским правима усвојени истовремено, 14. децембра 1995. године, као анекси Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини. Стога треба да се сматра да одредбе ова два анекса допуњују једна другу и, с обзиром на везу између ова два текста може са сигурношћу да се тврди да одредбе садржане у Споразуму о људским правима не могу да буду у супротности са Уставом.

Споразум о људским правима обезбјеђује у свом члану VIII да Дом за људска права има надлежност да одлучује о питањима наводних кршења људских права у складу са условима наведеним у овом члану.

Стога је јасно да питања која се тичу људских права потпадају једнако под надлежност и Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Нема ни једне одредбе, било у Уставу Босне и Херцеговине или неком другом закону, о специфичној хијерархији или другим односима између Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. Питање које се даље јавља јесте да ли, упркос одсуству икаквих конкретних одредаба, може да се сматра да оваква хијерархија или однос уопште постоје и, посебно, да ли једна од ове двије институције може да буде сматрана компетентном да разматра одлуке оне друге у погледу људских права. Ово питање се већ јавило у случајевима број У 3/98 и 4/98, али у својим одлукама у овим случајевима, донесеним 5. јуна 1998. године, Уставни суд није нашао за потребно да разријеша ова питања с обзиром да су апелације биле одбачене из других разлога.

Апелациона јурисдикција Уставног суда Босне и Херцеговине има за основ члан VI/3. (б) Устава Босне и Херцеговине, који му омогућава овакву јурисдикцију

с обзиром на формулацију која гласи “одлуку било којег другог суда у Босни и Херцеговини”.

Иако Дом за људска права за Босну и Херцеговину врши своје судске функције у погледу наведеног нарушавања људских права у Босни и Херцеговини, Дом је институција посебног карактера. Сходно члану II/1. Споразума о људским правима, Дом је један од два дијела Комисије за људска права. Према члану XIV Споразума о људским правима, Комисија за људска права може да функционише једино у својој садашњој форми током прелазног периода од пет година, док се стране тог споразума другачије не договоре. У правној терминологији Споразума о људским правима, Дом није ни суд ни институција Босне и Херцеговине. И заиста, члан XIV Споразума посебно се односи на пренос одговорности на “институције Босне и Херцеговине”.

Значајно је да Устав Босне и Херцеговине упућује на концепт “суд у Босни и Херцеговини” не само у члану VI/3. (б), већ и у члану VI/3. (ц). Одредбе члана VI/3. (ц) односе се на надлежног Уставног суда Босне и Херцеговине у вези са питањима која су му упућена од “било којег суда у Босни и Херцеговини”, а односе се на то да ли је закон од чије валидности зависи предметна одлука у сагласности, посебно, са Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и њеним протоколима. Без икакве сумње, аутори ових одредаба нису имали намјеру да Дом за људска права за Босну и Херцеговину буде укључен међу ове институције које треба да буду надлежне да питања у вези са људским правима достављају Уставном суду Босне и Херцеговине на прелиминарна разматрања.

Врло је значајно да се имају на уму одређене одредбе Устава Босне и Херцеговине и Споразума о људским правима које регулишу правне ефекте одлука Уставног суда и Дома за људска права за Босну и Херцеговину. У складу са чланом VI/4. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине ће бити коначне и обавезујуће. Слично, члан XI/3. Споразума о људским правима не предвиђа да су одлуке Дома за људска права за Босну и Херцеговину предмет ревизије, осим у само неким случајевима од самог Дома, те су стога коначне и обавезујуће. Како су ове двије одредбе биле усвојене у исто вријеме, исправно тумачење мора да буде да аутори нису имали намјеру да дају ни једној од ових институција надлежност да ревидира одлуке оне друге већ, штавише, сматрају да у погледу питања људских права Уставни суд Босне и Херцеговине и Дом за људска права за Босну и Херцеговину треба да функционишу као паралелне институције, те да ни једна од њих није надлежна да се мијеша у рад оне друге, а да је у појединим случајевима остављено на располагање подносиоцима захтјева да направе избор између алтернативних правних лијекова.

Истина је да овакав систем може да резултира различитим рјешењима у погледу заштите неких људских права. Такође је недостатак што се ствара дилема

код појединца приликом одлучивања да ли да се тужбом обрати Уставном суду Босне и Херцеговине или да предмет поднесе Комисији за људска права за Босну и Херцеговину. Ово је, међутим, посљедица система створеног Уставом Босне и Херцеговине и Споразумом о људским правима. Ипак, дилеме које могу да се појаве су углавном привремене природе с обзиром да ће одговорност за радње Комисије за људска права за Босну и Херцеговину временом, након почетног прелазног периода, бити пренесене на институције Босне и Херцеговине о људским правима, уколико стране не одреде другачије.

Стога слиједи да Уставни суд Босне и Херцеговине није надлежан у предметном случају те, према томе, апелација мора да буде одбачена.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, мр Звонко Миљко и Азра Омерагић.

У овој одлуци, према члану 36 Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, судија проф. др Касим Бегић издвојио је своје мишљење чији се текст даје у анексу одлуке.

У 11/98
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине нема апелациону јурисдикцију над одлукама Дома за људска права за Босну и Херцеговину.

Having regard to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 item 1 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 26 February 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The appeal of the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Office of the Cantonal Prosecutor of Sarajevo against the Decision of the Human Rights Chamber of 11 June 1998 in Case No. CH/97/69, Borislav Herak vs. the Federation of Bosnia and Herzegovina, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

In their appeals of 25 June 1998 and 30 June 1998 respectively, the Office of the Cantonal Prosecutor of Sarajevo and the Office of the Public Attorney of the Federation of Bosnia and Herzegovina, contested the Decision on the Merits in Case No. CH/97/69, Borislav Herak vs. the Federation of Bosnia and Herzegovina, adopted by the Human Rights Chamber on 11 June 1998. In that Decision, the Human Rights Chamber had ordered the Federation not to execute a death sentence pronounced against Borislav Herak and to ensure the revocation of that sentence without delay.

The Office of the Cantonal Prosecutor and the Federal Office of the Public Attorney contested before the Constitutional Court the competence of the Human Rights Chamber adopt such a decision and referred, in particular, to the fact that the death sentence against Borislav Herak had been pronounced before the entering into force of the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina on 14 December 1995.

According to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina has jurisdiction over issues under the Constitution arising out of a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina. Article II of the Constitution deals with protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina. In particular, Article II.2 provides that the rights set forth in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols shall apply directly in Bosnia and Herzegovina and have priority over all other law. Moreover, Article II.3 specifies various human rights which shall be enjoyed by all persons within the territory of Bosnia and Herzegovina. It follows that the issues of protection of human rights fall in principle within the Constitutional Court's jurisdiction, and that the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina has competence, under Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, to decide over such matters on appeals against decisions of other courts.

However, Article II. 1 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina also provides that, in order to ensure the highest level of internationally protected human rights and fundamental freedoms, there shall be a Human Rights Commission for Bosnia and Herzegovina as provided for in Annex 6 to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. Since the Constitution specifically refers to that Commission and to the provisions contained in the Agreement on Human Rights, which is Annex 6 to the General Framework Agreement, the provisions of the Agreement on Human Rights must be considered as recognized by the Constitution itself as being part of the whole system of protection of human rights and fundamental freedoms in Bosnia and Herzegovina.

Moreover, it is significant that the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights were adopted at the same time, on 14 December 1995, as Annexes to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. The provisions of these two Annexes should therefore be considered to supplement each other, and in view of the link between these two Annexes, it can be concluded with certainty that the rules contained in the Agreement on Human Rights cannot be contrary to the Constitution.

The Agreement on Human Rights provides in its Article VIII that the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina shall have jurisdiction to examine questions of alleged human rights violations, subject to the conditions set out in that Article.

It is thus clear that human rights issues fall under the jurisdiction of both the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. There is no mention in the Constitution of Bosnia and Herzegovina or in any other law of a specific hierarchy or other relationship between the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. The question therefore arises whether, despite the absence of any express rules, such a hierarchy or relationship should be considered to exist and,

in particular, whether one of these institutions should be considered competent to review the decisions of the other concerning human rights issues. This question already arose in cases No. U 3/98 and U 4/98, but in its decisions in those cases, adopted on 5 June 1998, the Constitutional Court did not find it necessary to resolve the question, since the appeals had to be rejected for other reasons.

The appellate jurisdiction of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina is based on Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina which provides for such jurisdiction in regard to “a judgment of any other court in Bosnia and Herzegovina”.

Although the Human Rights Chamber exercises its judicial functions with respect to alleged violations of human rights in Bosnia and Herzegovina, the Chamber is an institution of a special nature. According to Article II.1 of the Agreement on Human Rights, the Chamber is one of the two parts of the Commission on Human Rights for Bosnia and Herzegovina. According to Article XIV of the Agreement on Human Rights, the Commission on Human Rights will only function in its present form during a transitional five-year period, unless the Parties to the Agreement agree otherwise. In the legal terminology of the Agreement on Human Rights, the Chamber is neither a court nor an institution of Bosnia and Herzegovina. Indeed, Article XIV of the Agreement specifically refers to the transfer of responsibility to “the institutions of Bosnia and Herzegovina”.

It is significant that the Constitution of Bosnia and Herzegovina refers to the concept of a “court in Bosnia and Herzegovina” not only in Article VI.3 (b) but also in Article VI.3 (c). The latter provision provides for the jurisdiction of the Constitutional Court over issues referred by “any court in Bosnia and Herzegovina” concerning whether a law, on whose validity its decision depends, is compatible, in particular, with this Constitution or the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and its Protocols. It is quite certain that the authors of this provision did not intend the Human Rights Chamber to be included among those institutions which should be competent to refer human rights issues to the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina for preliminary consideration.

It is also important to take into account certain provisions in the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights which regulate the legal effects of the decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina. According to Article VI.4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the decisions of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina shall be final and binding. Similarly, Article XI .3 of the Agreement on Human Rights does not provide for any reviews of the decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina, except in some cases by the Chamber itself; they are thus final and binding. As these two provisions were adopted at the same time, the correct interpretation must be that the authors did not intend to give either

one of these institutions the competence to review the decisions of the other, but rather considered that, in regard to human rights issues, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina should function as parallel institutions, neither of them being competent to interfere in the work of the other and it being left in some cases to the discretion of applicants to make a choice between these alternative remedies.

It is true that such a system could result in conflicting jurisprudences concerning some human rights issues. It may also have the disadvantage of creating a dilemma for the individuals whether to appeal to the Constitutional Court or to bring a case before the Commission on Human Rights. This, however, is a consequence of the system created by the Constitution of Bosnia and Herzegovina and the Agreement on Human Rights. Moreover, the dilemmas that might arise are mostly of a temporary nature, since the responsibility for the operation of the Commission on Human Rights will be transferred, after the initial transitional period, to the institutions of Bosnia and Herzegovina dealing with human rights, unless the Parties to the Agreement agree otherwise.

It thus follows that the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina has no jurisdiction in the present case and that the appeal must be rejected.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, mag. iur. Zvonko Miljko and Azra Omeragić.

Pursuant to Article 36 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, judge Prof. Dr. Kasim Begić expressed his separate opinion in this case, which is presented in the Annex to this Decision.

Case No. U 11/98
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina does not have appellate jurisdiction over decisions of the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 55 (1) du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, à la session tenue le 26 février 1999, a pris la décision suivante:

DECISION

L'appel du Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine et du Ministère public du Canton de Sarajevo, contre la décision de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, datée du 11 juin 1998, dans l'affaire No. CH/97/69, Borislav Herak c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine, est rejeté.

Cette décision sera publiée dans le «Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», le «Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine» et le «Journal officiel de la Republika Srpska».

Motifs

Le Ministère public du Canton de Sarajevo et le Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine, ont contesté au fond, dans leurs appels du 25 et du 30 juin 1998, la décision prise le 11 juin 1998 par la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, dans l'affaire No. CH/97/69, Borislav Herak c/ la Fédération de Bosnie-Herzégovine. Dans cette décision, la Chambre des droits de l'Homme a ordonné à la Fédération de ne pas exécuter la peine capitale prononcée contre Borislav Herak et d'assurer sans délai la révocation de cette peine.

Le Ministère public du Canton de Sarajevo et le Procureur général de la Fédération de Bosnie-Herzégovine ont contesté, devant la Cour constitutionnelle, la compétence de la Chambre des droits de l'Homme de prendre une telle décision et ils se sont spécialement référés au fait que la peine capitale avait été prononcée avant que l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine ne soit entré en force, le 14 décembre 1995.

Conformément à l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle est compétente à titre de juridiction d'appel pour les questions

au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine. L'article II de la Constitution, relatif à la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine, et son article II.2, en particulier, garantit que les droits et les libertés définis dans la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles s'appliquent directement en Bosnie-Herzégovine et qu'ils priment tout autre droit. De plus, l'article II.3 énumère les droits et libertés fondamentales dont jouissent toutes les personnes sur le territoire de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, les questions relatives à la sauvegarde des droits de l'Homme relèvent, en principe, de la juridiction de la Cour constitutionnelle, car la Cour constitutionnelle est, d'après l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur toutes questions au titre de la présente Constitution afférentes à une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine.

L'article II. 1 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine garantit également le degré le plus élevé de libertés fondamentales et de droits de l'Homme internationalement reconnus, et prévoit à cet effet, une Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine dans les conditions prévues à l'annexe 6 de l'Accord-cadre général. La Constitution faisant explicitement référence à cette Commission et aux dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme, dite l'annexe 6 de l'Accord-cadre général, on doit considérer que la Constitution de Bosnie-Herzégovine reconnaît les dispositions de l'Accord sur les droits de l'Homme comme partie intégrante du système juridique garantissant la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales en Bosnie-Herzégovine.

En outre, la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme ont été ensemble adoptés le 14 décembre 1995, comme Annexes de l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine. Il faut donc considérer que les dispositions de ces deux annexes se complètent et, vu la relation entre ceux deux annexes, on peut en toute certitude conclure que les dispositions contenues dans l'Accord sur les droits de l'Homme ne peuvent pas être en contrariété avec la Constitution.

L'Accord sur les droits de l'Homme assure, par son article VIII, que la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine est compétente pour statuer sur les questions de violations supposées des droits de l'Homme, conformément aux conditions mentionnées dans cet article.

En conséquence, les questions relatives aux droits de l'Homme relèvent de la juridiction de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine aussi bien que de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Il n'y a aucune disposition dans la Constitution de Bosnie-Herzégovine, ni dans aucune autre loi, relative à une hiérarchie spécifique ou sur toutes autres relations entre la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. La question qui se pose est de savoir si, en l'absence de toutes dispositions expresses, on peut considérer qu'une telle hiérarchie, ou relation, existe, ou, plus précisément, si une de ces

deux institutions est compétente à l'égard des décisions de l'autre, relativement aux questions concernant les droits de l'Homme. Cette question, soulevée dans les arrêts Nos. U 3/98 et 4/98, décidés le 5 juin 1998, la Cour constitutionnelle n'a pas jugé nécessaire d'y répondre, car les demandes d'appel ont été rejetés pour d'autres motifs.

La compétence de la Cour constitutionnelle, à titre de juridiction d'appel, est fondée sur l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine qui lui donne la possibilité d'une telle compétence à l'égard d'«une décision de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine».

Si la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine exerce ses fonctions juridictionnelles en rapport à des violations supposées des droits de l'Homme, la Chambre demeure une institution d'un caractère spécial. Conformément à l'Article II. 1 de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre est une des deux organes de la Commission pour les droits de l'Homme en Bosnie-Herzégovine. Selon l'article XIV de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Commission pour les droits de l'Homme peut seulement fonctionner, en sa forme présente, pendant une période transitoire de cinq ans, sauf si les partis à cet Accord décident différemment. Dans la terminologie juridique de l'Accord sur les droits de l'Homme, la Chambre n'est ni une Cour, ni une institution de Bosnie-Herzégovine. L'Article XIV de l'Accord évoque expressément le transfert des responsabilités aux «institutions de Bosnie-Herzégovine».

La Constitution de Bosnie-Herzégovine fait référence au concept de «tribunal de Bosnie-Herzégovine», non seulement dans l'article VI.3 (b), mais aussi dans l'article VI.3 (c). Les dispositions de l'article VI.3 (c) de la Constitution, prévoient que la Cour constitutionnelle est compétente pour statuer sur les questions présentées par tout tribunal de Bosnie-Herzégovine, visant à déterminer si une loi, dont la validité dépend de sa décision, est conforme à la présente Constitution, à la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles, ou s'il existe ou s'applique une règle générale de droit international public pertinente pour la décision de la Cour constitutionnelle. Sans aucun doute possible, les auteurs de ces dispositions n'avaient pas pour intention d'inclure la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine parmi les institutions compétentes pour soumettre à la Cour constitutionnelle pour examen préliminaire, des questions relatives aux droits de l'Homme.

Il est très important de considérer les dispositions spécifiques de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'Accord sur les droits de l'Homme, qui réglementent les effets juridiques des décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Conformément à l'article VI.4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les décisions de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine sont définitives et obligatoires. De la même façon, l'article XI.3 de l'Accord sur les droits de l'Homme ne prévoit pas que les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine soient sujettes à révision, sauf exceptionnellement par la Chambre elle-même, et, par conséquent, elles

sont définitives et obligatoires. Ces deux dispositions ayant été adoptées au même moment, l'interprétation correcte doit être que les auteurs n'ont pas eu l'intention de donner à une de ces institutions la compétence de réviser les décisions de l'autre, mais ils considèrent plutôt que, en ce qui concerne les questions des droits de l'Homme, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, doivent fonctionner comme des institutions parallèles, et qu'aucune des deux n'est compétente pour s'immiscer dans les activités de l'autre, et que dans certains cas, un choix discrétionnaire est laissé au plaignant parmi deux recours alternatifs.

Il est vrai, que dans un tel système, des solutions différentes relatives à la sauvegarde de certains droits de l'Homme peuvent apparaître. Ce système peut également avoir pour défaut le fait qu'il crée un dilemme chez le plaignant, ce dernier pouvant s'adresser soit à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, soit à la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine. Ceci résulte cependant du système créé par la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'Accord sur les droits de l'Homme. Les dilemmes pouvant apparaître sont, pour la plupart, de nature temporaire, étant donné que les responsabilités de la Commission des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, avec le temps, après la période transitoire initiale, seront transférées aux institutions de Bosnie-Herzégovine compétente en matière de droits de l'Homme, sauf si les parties en décident autrement.

En conséquence, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente en l'espèce, et l'appel doit être rejeté.

La Cour constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko, et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, et Maître Zvonko Miljko.

Conformément à l'article 36 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, l'opinion séparée du juge Prof. Dr. Kasim Begić est annexée à cette décision.

No. U 11/98
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine n'est pas compétente à titre de juridiction d'appel pour statuer sur les décisions de la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 Ziff. 1 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 26. Februar 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

g e f ä l l t .

Der Verfassungsgerichtshof weist die Beschwerde, welche von der Öffentlichen Staatsanwaltschaft im Namen der Föderation von Bosnien und Herzegowina und der Staatsanwaltschaft des Kantons Sarajevo gegen die Entscheidung der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina vom 11. Juni 1998 im Fall Nr. CH/97/69, Borislav Herak gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina erhoben worden ist zurück.

Diese Entscheidung wird im "Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina", dem "Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina" und dem "Gesetzblatt der Republika Srpska" veröffentlicht.

Begründung

In ihrer Beschwerde vom 25. und 30. Juni 1998, stellte die Staatsanwaltschaft des Kantons Sarajevo und die Öffentliche Staatsanwaltschaft der Föderation von Bosnien und Herzegowina die Entscheidung der Streitsache, die von der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina am 11. März 1998 im Fall Nr. CH/97/69, Borislav Herak gegen die Föderation von Bosnien und Herzegowina entschieden wurde in Frage. In dieser Entscheidung hat die Menschenrechtskammer der Föderation von Bosnien und Herzegowina die Nicht - Vollziehung der gegen Borislav Herak verhängten Todesstrafe angeordnet und eine sofortige Aufhebung der Todesstrafe sicherzustellen.

Die Staatsanwaltschaft des Kantons und die Öffentliche Anwaltschaft der Föderation haben vor dem Verfassungsgerichtshof die Zuständigkeit der Menschenrechtskammer in solchen Entscheidung in Frage gestellt und sich auf die Tatsache berufen, daß die Todesstrafe vor dem Allgemeine Rahmenabkommen für Frieden in Bosnien und Herzegowina, das am 14. Dezember 1995 in Kraft getreten ist, verhängt worden ist.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina ist der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina zuständig für Fragen der Entscheidungen aller anderen Gerichte Bosnien und Herzegowinas. Artikel II der Verfassung bezieht sich

auf den Schutz der Menschenrechte und persönlichen Freiheiten in Bosnien und Herzegowina. Insbesondere Artikel II.2. gewährleistet, daß die in der Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihrer Protokollen vorgesehenen Rechte direkte Anwendung in Bosnien und Herzegowina finden und Priorität vor allen anderen Gesetzen haben. Überdies werden in Artikel II.3. verschiedene Menschenrechte festgeschrieben, die alle Personen auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina genießen. Daraus folgt, daß Fragen des Schutzes der Menschenrechte im Prinzip der Jurisdiktion des Verfassungsgerichtshofes unterstellt sind und daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina gemäß Artikel VI/3. (4) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, über Beschwerden gegen Urteile anderer Gerichte zu entscheiden.

Mit der Absicht, das höchstmögliche Niveau der völkerrechtlich garantierten Menschenrechte und Grundfreiheiten sicherzustellen, wird durch Artikel II. 1. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina jedoch auch das Bestehen einer Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina bestimmt, wie es schon im Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina vorgesehen ist. In Bezug auf die spezifische Stellung der Verfassung zu dieser Kommission und zu den im Übereinkommen für die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen, dem Annex 6 des Allgemeinen Rahmenabkommens, muß angenommen werden, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina selbst die Vorschriften des Übereinkommens über die Menschenrechte als einen Teil des gesamten Systems zum Schutzes der Menschenrechte und Grundfreiheiten in Bosnien und Herzegowina ansieht.

Darüber hinaus ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina und das Übereinkommen über die Menschenrechte gleichzeitig am 14. Dezember 1995 als Annexe des Allgemeinen Rahmenabkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina ratifiziert wurden. Daher ergänzen sich die Bestimmungen dieser beiden Annexe, und wenn man diese zwei Texte zusammen betrachtet, kann man mit Sicherheit darauf schließen, daß die im Übereinkommen über die Menschenrechte enthaltenen Bestimmungen nicht in Widerspruch zur Verfassung stehen können.

Das Übereinkommen über die Menschenrechte regelt in seinem Artikel VIII die Zuständigkeit der Menschenrechtskammer, über Fragen behaupteter Verletzungen von Menschenrechten gemäß der in diesem Artikel angeführten Voraussetzungen zu entscheiden.

Damit ist klar, daß Menschenrechtsfragen sowohl in die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina als auch in die der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina fallen. Es gibt weder in der Verfassung von Bosnien und Herzegowina noch in irgendeinem anderen Gesetz Bestimmungen über die spezifische Hierarchie oder andere Beziehungen zwischen dem Verfassungsgerichtshof und der Menschenrechtskammer von Bosnien und Herzegowina. Die Frage, die sich weiterhin stellt, ist, ob trotz Fehlens konkreter Bestimmungen angenommen werden kann, daß eine solche Hierarchie oder ein solches Verhältnis besteht. Insbesondere ist fraglich, ob eine dieser zwei Institutionen für zuständig erachtet werden kann, die Entscheidungen der anderen in Fragen der Menschenrechte zu überprüfen. Diese Frage wurde besonders in den Fällen U 3/98 und U 4/98 aufgeworfen, der Verfassungsgerichtshof hat es jedoch in den

Entscheidungen dieser Fälle vom 5. Juni 1998 nicht für notwendig erachtet, diese Fragen zu beantworten, da die Beschwerden aus anderen Gründen abgewiesen wurden.

Die Beschwerdezuständigkeit des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina beruht auf Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, welcher ihm eine solche Jurisdiktion in Bezug auf "die Entscheidung jedes anderen Gerichtes in Bosnien und Herzegowina" überträgt.

Obwohl die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina eine gerichtliche Funktion im Bezug auf behauptete Verletzungen von Menschenrechten in Bosnien und Herzegowina ausübt, ist die Kammer eine Institution besonderen Charakters. Gemäß Artikel II. 1. des Übereinkommens über die Menschenrechte, ist die Kammer einer von zwei Teilen der Menschenrechtskommission. Gemäß Artikel XIV des Übereinkommens über die Menschenrechte kann die Menschenrechtskommission in ihrer jetzigen Form nur während einer Übergangsphase von fünf Jahren tätig sein, wenn nicht eine andere Vereinbarung der Parteien des Übereinkommens zustande kommt. Der juristischen Terminologie des Übereinkommens über die Menschenrechte nach ist die Kammer weder ein Gericht noch eine Institution von Bosnien und Herzegowina. Tatsächlich bezieht sich Artikel XIV des Übereinkommens speziell auf die Übertragung von Verantwortlichkeit auf die "Institutionen von Bosnien und Herzegowina".

Es ist von Bedeutung, daß die Verfassung von Bosnien und Herzegowina auf den Terminus "Gericht in Bosnien und Herzegowina" nicht nur in Artikel VI/3. (b), sondern auch in Artikel VI/3. (c) verweist. Die letzten Bestimmungen des Artikels VI/3. (c) der Verfassung

beziehen sich auf die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina für Fragen in Entscheidungen "irgendeines Gerichtes in Bosnien und Herzegowina", wobei zu prüfen ist, ob das Gesetz, von dessen Gültigkeit die Fallentscheidung abhängt, in Einklang mit der Verfassung und mit der Europäischen Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten und ihren Protokollen ist. Ohne Zweifel haben die Autoren dieser Bestimmungen nicht die Absicht gehabt, die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina zu denjenigen Institutionen zu zählen, die verpflichtet sind, dem Verfassungsgerichtshof Menschenrechtsfragen zur Vorprüfung zu überweisen.

Es ist von großer Bedeutung, sich einige Bestimmungen der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und des Übereinkommens über die Menschenrechte vor Augen zu halten, welche die Rechtswirkungen der Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina und der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina regeln. Gemäß Artikel VI.4. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sind die Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina endgültig und bindend. Ähnlich sieht auch Artikel XI.3. des Übereinkommens über die Menschenrechte eine Revision der Entscheidungen der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina nur in bestimmten Fällen durch die Menschenrechtskammer selbst vor, so daß auch ihre Entscheidungen endgültig und bindend sind. Da diese beiden Bestimmungen zur gleichen Zeit verabschiedet worden sind, kann die einzig richtige Auslegung nur zu dem Schluß führen, daß die Autoren nicht die Absicht hatten, einer dieser beiden Institutionen die Zuständigkeit für die Überprüfung von Entscheidungen der anderen zu geben. Sie

waren somit der Meinung, daß hinsichtlich der Frage der Menschenrechte der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina und die Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina als parallele Institutionen funktionieren sollten, und daß keine von ihnen zuständig sein sollte, sich in die Tätigkeit der anderen einzumischen, wobei es in einzelnen Fällen den Beschwerdeführern überlassen bleiben sollte, eine Wahl zwischen den alternativen Rechtsmitteln zu treffen.

Es ist wahr, daß ein solches System zu unterschiedlichen Lösungen beim Schutz mancher Menschenrechte führen kann. Ebenso können dadurch Probleme entstehen, daß sich der Einzelne in einem Dilemma darüber befindet und er nicht weiß, ob er sich an den Verfassungsgerichtshof wenden, oder den Fall der Menschenrechtskommission für Bosnien

und Herzegowina vorlegen soll. Dies ist jedoch eine Folge des mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und dem Übereinkommen über die Menschenrechte geschaffenen Systems. Die Zweifel, die entstehen können, sind zum großen Teil vorübergehender Natur in Anbetracht der Tatsache, daß die Verantwortlichkeit der Menschenrechtskommission für Bosnien und Herzegowina im Laufe der Zeit nach der anfänglichen Übergangsperiode auf die Menschenrechtsinstitutionen von Bosnien und Herzegowina übergehen werden, sofern die Parteien nichts anderes bestimmen.

In seiner Beschwerde hat der Vertreter des öffentlichen Staatsanwalts angegeben, daß sich seine Beschwerde nicht nur auf Artikel VI/3. (b) sondern auch auf Artikel VI/3. (c) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina beruht. Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien

und Herzegowina ist jedoch der Meinung, daß sich diese Bestimmungen auf die Entscheidung über die Beschwerde vor dem Gerichtshof beziehen, und im vorliegenden Fall deswegen nicht anwendbar sind.

Daraus folgt, daß der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina im vorliegenden Fall nicht zuständig ist und die Beschwerde aus diesem Grund zurückgewiesen werden muß.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsidenten des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richter Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Mag. Zvonko Miljko und Azra Omeragić.

In dieser Entscheidung hat Richter Prof Dr. Kasim Begić gemäß Artikel 36. der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina eine abweichende Meinung geäußert, welche als Annex der Entscheidung beigelegt wird.

U Nr. 12/96
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof hat keine Beschwerdezuständigkeit über die Entscheidung der Menschenrechtskammer.

ANEKS - Izdvojeno mišljenje prof. dr. Kasima Begića u odlukama broj: U 7/98, U 8/98, U 9/98, U 10/98 i U 11/98

Neosporna je činjenica da se u pogledu odnosa između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu radi o vrlo kompleksnom pitanju. Uostalom, i diferencirana mišljenja Venecijanske komisije, kao i vaninstitucionalni pritisak Doma u ovom pogledu, sami po sebi govore da ovaj odnos nije tako jednostavan. I Ustavni sud je više od godinu dana ostavljao otvorenim ovo pitanje, ulazeći, po mom mišljenju, u dva slučaja u meritum apelacija i praveći precedent u izvjesnom smislu.

Uz uvažavanje argumenata koji ukazuju na odsustvo apelacija u ovom domenu, ipak smatram da su ubjedljiviji argumenti koji idu u prilog stava da Ustavni sud ima apelacionu jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava, iz sljedećih razloga:

- 1) Dom za ljudska prava je ustavna kategorija, ustanovljenje na osnovu člana II. tačke 1. Ustava Bosne i Hercegovine, a Ustavni sud, u prvom redu, kako to jasno stoji u Ustavu (član VI. tačka 3.), štiti i podržava Ustav Bosne i Hercegovine.
- 2) Ovakvom odlukom Ustavni sud se dobrim dijelom odriče svoje obaveze i zadatka koji se odnosi na zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a to predstavlja esencijalni dio Ustava.
- 3) U pogledu ovlasti (jurisdikcije) Ustavnog suda u ovom domenu, tekst Ustava doslovno kaže "odluke bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini" (član VI/3. (b)). Dom za ljudska prava je sudsko tijelo (Pravila procedure, Poglavlje I, Pravilo 1. Doma). Ovo je sudsko tijelo u Bosni i Hercegovini a ne, primjera radi, u Italiji ili Austriji. Činjenica da u sastavu Doma ima internacionalnih članova sama po sebi ne isključuje svojstvo domaćeg tijela (uostalom, čitav niz institucija i organa u Bosni i Hercegovini ima u svom sastavu i osobe koje su imenovale međunarodne organizacije i agencije), niti se time Dom isključuje iz sintagme "bilo kojeg suda".
- 4) Isključenjem apelacione jurisdikcije u odnosu na Dom, Ustavni sud ne samo da reducira svoje ustavne ovlasti, nego dovodi u pitanje i temeljno demokratsko procesno načelo dvostepenosti odlučivanja o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, uključujući, svakako, i "institucionalnu dvostepenost".
- 5) Argument da su odluke Doma "konačne i obavezujuće", kako stoji u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (ne ulazeći u bitne razlike u dometima ovog aneksa u odnosu na Ustav Bosne i Hercegovine), je relativan. Jer, na jednoj strani, to se odnosi i na odluke niza drugih organa i tijela u Bosni i Hercegovini, a na drugoj strani, to ne amnestira obavezu ovog suda, kao najviše sudske instance, da štiti Ustav Bosne i Hercegovine.
- 6) U toku prošle godine u dva slučaja, U 3/98 i 4/98, Ustavni sud je, odlučujući u pogledu apelacija na odluke Doma, ustanovio precedentno pravilo koje u suštini, po mom mišljenju, odudara od ove predmetne odluke.

ANEKS - Izdvojeno mišljenje prof. dr. Kasima Begića u odlukama broj: U 7/98, U 8/98, U 9/98, U 10/98 i U 11/98

Neupitna je činjenica da se glede odnosa između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Doma za ljudska prava za Bosnu i Hercegovinu radi o vrlo kompleksnom pitanju. Naposljetku, i različita mišljenja Venecijanske komisije, kao i izvaninstitucijski pritisak Doma u ovom pogledu, sami po sebi govore da ovaj odnos nije tako jednostavan. I Ustavni sud je više od godinu dana ostavljao otvorenim ovo pitanje, ulazeći, po mom mišljenju, u dva slučaja u meritum apelacija i praveći precedent u određenom smislu.

Uz uvažavanje argumenata koji opominju na nenazočnost apelacija u ovom doseg, ipak smatram da su uvjerljiviji argumenti koji idu u korist stava da Ustavni sud ima apelacijsku jurisdikciju nad odlukama Doma za ljudska prava, iz sljedećih razloga:

- 1) Dom za ljudska pravaje ustavna kategorija, ustrojenje temeljem članka II. točke 1. Ustava Bosne i Hercegovine, a Ustavni sud, u prvomu redu, kako to razvidno stoji u Ustavu (članak VI. točka 3.), štiti i podržava Ustav Bosne i Hercegovine.
- 2) Ovakvom odlukom Ustavni sud se dobrim dijelom odriče svoje obveze i dužnosti koji se odnose na zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, a to predstavlja esencijalni dio Ustava.
- 3) Glede ovlasti (jurisdikcije) Ustavnog suda u ovom doseg, tekst Ustava doslovce kaže "odluke bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini" (članak VI/3. (b)). Dom za ljudska pravaje sudsko tijelo (Pravila procedure, Poglavlje I, Pravilo 1. Doma). Ovo je sudsko tijelo u Bosni i Hercegovini a ne, primjerice, u Italiji ili Austriji. ('mjeni- ca da u sastavu Doma ima internacionalnih članova sama po sebi ne isključuje svojstvo domaćeg tijela (konačno, čitav niz institucija i tijela u Bosni i Hercegovini ima u svom sastavu i osobe koje su naimenirale međunarodne organizacije i agencije), niti se time Dom isključuje iz sintagme "bilo kojeg suda".
- 4) Isključenjem apelacijske jurisdikcije u odnosu na Dom, Ustavni sud ne samo da reducira svoje ustavne ovlasti, nego dovodi u pitanje i temeljni demokratski procesni princip dvostupnosti odlučivanja o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, uključujući, svakako, i "institucijsku dvostupnost".
- 5) Argument da su odluke Doma "neopozive i obvezujuće", kako stoji u Aneksu VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (ne ulazeći u bitne razlike u dometima ovog aneksa u odnosu na Ustav Bosne i Hercegovine), je relativan. Jer, na jednoj strani, to se odnosi i na odluke niza drugih organa i tijela u Bosni i Hercegovini, a na drugoj strani, to ne amnestira obvezu ovog suda, kao najviše sudske instance, da štiti Ustav Bosne i Hercegovine.
- 6) Tijekom prošle godine u dva slučaja, U 3/98 i 4/98, Ustavni sud je, odlučujući glede apelacija na odluke Doma, ustrojio precedentno pravilo koje u biti, po mom mišljenju, odudara od ove predmetne odluke.

АНЕКС - Издвојено мишљење проф. др Касима Бегвића у одлукама број: У 7/98, У 8/98, У 9/98, У 10/98 и У 11/98

Неоспорна је чињеница да се у погледу односа између Уставног суда Босне и Херцеговине и Дома за људска права за Босну и Херцеговину ради о врло комплексном питању. Уосталом, и различита мишљења Венецијанске комисије, као и ванинституционални притисак Дома у овом погледу, сами по себи говоре да овај однос није тако једноставан. И Уставни суд је више од годину дана остављао отвореним ово питање, улазећи, по мом мишљењу, у два случаја у меритум апелација и правећи прецедент у извјесном смислу.

Уз уважавање аргумената који указују на одсуство апелација у овом домену, ипак сматрам да су убједљивији аргументи који иду у прилог става да Уставни суд има апелациону јурисдикцију над одлукама Дома за људска права, из сљедећих разлога:

- 1) Дом за људска права је уставна категорија, установљен је на основу члана II тачке 1. Устава Босне и Херцеговине, а Уставни суд, у првом реду, како то јасно стоји у Уставу (члан VI тачка 3.), штити и подржава Устав Босне и Херцеговине.
- 2) Оваквом одлуком Уставни суд се добрим дијелом одриче своје обавезе и задатка који се односи на заштиту људских права и основних слобода, а то представља есенцијални дио Устава.
- 3) У погледу овласти (јурисдикције) Уставног суда у овом домену, текст Устава дословно каже “одлуке било којег суда у Босни и Херцеговини” (члан VI/3. (б)). Дом за људска права је судско тијело (Правила процедуре, Поглавље I, Правило 1. Дома). Ово је судско тијело у Босни и Херцеговини а не, примјера ради, у Италији или Аустрији. Чињеница да у саставу Дома има интернационалних чланова сама по себи не искључује својство домаћег тијела (уосталом, читав низ институција и органа у Босни и Херцеговини има у свом саставу и личности које су именовале међународне организације и агенције), нити се тиме Дом искључује из синтагме “било којег суда”.
- 4) Искључењем апелационе јурисдикције у односу на Дом, Уставни суд не само да редукује своја уставна овлаштења, него доводи у питање и основно демократско процесно начело двостепености одлучивања о људским правима и основним слободама, укључујући, свакако, и “институционалну двостепеност”.
- 5) Аргумент да су одлуке Дома “коначне и обавезујуће”, како стоји у Анексу VI Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (не улазећи у битне разлике у дOMETИМА овог анекса у односу на Устав Босне и Херцеговине), је релативан. Јер, на једној страни, то се односи и на одлуке низа других органа и тијела у Босни и Херцеговини, а на другој страни, то не амнестира обавезу овог суда, као највише судске инстанце, да штити Устав Босне и Херцеговине.
- 6) У току прошле године у два случаја, У 3/98 и 4/98, Уставни суд је, одлучујући у погледу апелација на одлуке Дома, установио прецедентно правило које у суштини, по мом мишљењу, одудара од ове предметне одлуке.

ANNEX - dissenting opinion expressed by Prof. Dr. Kasim Begić in regard to the Decisions Nos. U 7/98, U 8/98, U 9/98, U 10/98 and U 11/98

It is an indisputable fact that the issue concerning the relations between the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina and the Human Rights Chamber for Bosnia and Herzegovina is very complex. For that matter, the Venice Commission Opinions as well as the non-institutional pressure by the Chamber in that regard argues for the fact that the relations concerned are not so simple. The Constitutional Court left this issue pending for more than one year, entering, in my opinion, in the merits of the appeal in two cases and thus creating a precedent to some extent.

While respecting the arguments which point to the absence of the appeals in this domain, I still believe that the arguments which support the position that the Constitutional Court has an appellate jurisdiction over decisions of the Human Rights Chamber are more convincing for the following reasons:

- 1) The Human Rights Chamber is a constitutional category; the Chamber was established on the basis of Article II, paragraph 1 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, while the Constitutional Court primarily upholds and supports the Constitution of Bosnia and Herzegovina, as it is clearly stipulated in the Constitution - Article VI, paragraph 3.
- 2) By this Decision, the Constitutional Court renounces, by a significant margin, its responsibilities and tasks pertaining to the protection of human rights and fundamental freedoms, which is the essential part of the Constitution.
- 3) With regard to jurisdiction of the Constitutional Court in this domain, the text of the Constitution literally stipulates “a judgement of any other court in Bosnia and Herzegovina” (Article VI/3 (b)). The Human Rights Chamber is a judicial body (Rules of Procedure, Chapter I, Rule 1 of the Chamber). It is a judicial body in Bosnia and Herzegovina and not in Italy or Austria, for instance. The fact that the composition of the Chamber includes some international members does not exclude the character of a domestic body (eventually, so many institutions and bodies in Bosnia and Herzegovina have their members appointed by international organisations and agencies), nor is thereby the Chamber excluded from the constitutional syntagma “any other court”.
- 4) By excluding appellate jurisdiction over the Chamber, not only does the Constitutional Court exclude its constitutional authority but it also brings into question a fundamental democratic procedural principle of a two-level decision-making on human rights and fundamental freedoms, including, of course, an “institutional two-level decision-making”.
- 5) The argument that the decisions of the Chamber are “final and binding”, as it is stipulated in Annex 6 to the General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina (without entering into significant differences in the scopes of this Annex in reference to the Constitution of Bosnia and Herzegovina) is relative. For, on the other hand, this pertains also to the decisions issued by a series of other authorities and bodies in Bosnia and Herzegovina, while on the other hand, this does not amnesty the responsibility of this Court, as the highest judicial instance, to uphold the Constitution of Bosnia and Herzegovina.
- 6) In the course of last year, in two cases, U 3/98 and 4/98, the Constitutional Court, in deciding on the appeals against the Chamber's decisions, established a precedent ruling which in its essence, in my opinion, is discordant with the decision concerned.

**ANNEXE — Opinion séparée du Prof. Dr Kasim Begić dans les affaires
U No. 7/98, U No. 8/98, U No. 9/98, U No. 10/98 et U No. 11/98**

Il est un fait incontestable que la relation entre la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine et la Chambre des droits de l'Homme pour la Bosnie-Herzégovine, est une question très complexe. D'ailleurs, les opinions nuancées de la Commission de Venise, ainsi que la pression non institutionnelle de la Chambre démontrent à cet égard que cette relation n'est pas si simple. La Cour constitutionnelle, elle-même, a laissé cette question ouverte pendant plus d'un an, répondant au fond dans deux affaires, et créant, ainsi, un précédent dans certain sens.

Respectant les arguments qui démontrent l'absence d'appel possible dans ce domaine, je trouve, cependant, que les arguments qui soutiennent que la Cour constitutionnelle a une compétence en tant que juridiction d'appel sur les décisions de la Chambre des droits de l'Homme, sont convaincants pour les raisons suivantes :

- 1) La Chambre des droits de l'Homme est une institution constitutionnelle, permise en vertu de l'article II (1) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, et la Cour constitutionnelle, avant tout, veille et protège la Constitution de Bosnie-Herzégovine, comme il est clairement mentionné dans la Constitution à son article VI. (3).
- 2) Par une telle décision la Cour constitutionnelle se libère, pour une bonne partie, de ses obligations et missions par rapport à la sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales, partie essentielle de la Constitution.
- 3) En ce qui concerne la compétence de la Cour constitutionnelle dans ce domaine, le texte de la Constitution prévoit littéralement «des décisions de tout autre tribunal de Bosnie-Herzégovine» (article VI.3 (b)). La Chambre des droits de l'Homme est un organe judiciaire (Règlement intérieur, Chapitre I, Règle 1. de la Chambre.) La Chambre est donc un organe judiciaire en Bosnie-Herzégovine et non, par exemple, en Italie ou en Autriche. Le fait qu'il y ait des membres internationaux dans la composition de la Chambre, en soi-même n'exclut pas son caractère d'institution locale (d'ailleurs, toute une série d'institutions et d'organismes de Bosnie-Herzégovine ont dans leurs compositions des membres nommées par des organisations et agences internationales), et n'exclut pas la Chambre de la disposition «tout autre tribunal».
- 4) En excluant une compétence d'appel à l'égard de la Chambre, la Cour constitutionnelle non seulement réduit ses pouvoirs constitutionnels, mais aussi met en cause le principe démocratique fondamental d'un contrôle à double degré dans le domaine des droits de l'Homme et libertés fondamentales, valable pour «les institutions à double niveau».
- 5) L'argument faisant valoir que les décisions de la Chambre sont «définitives et obligatoires», comme cela est prévu par l'annexe 6 de l'Accord-cadre général pour la paix en Bosnie-Herzégovine, (sans se préoccuper des différences importantes entre la portée de cette Annexe par rapport à la Constitution de Bosnie-Herzégovine), est relatif. En effet, d'un part, ceci est aussi applicable aux décisions de toute une série d'autres organismes

et institutions en Bosnie-Herzégovine, et d'autre part, ceci n'empêche pas cette Cour de remplir ces obligations, en tant qu'instance suprême, aux fins de protéger la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

- 6) L'année dernière, dans deux arrêts, U 3/98 et 4/98, la Cour constitutionnelle a instauré, en considérant en appel des décisions de la Chambre, un précédent qui, à mon avis, est en contrariété avec la décision rendue aujourd'hui.

**ANNEX - Die abweichende Meinung von Prof. Dr. Kasim
Begić in den Entscheidungen: VerfGH BiH U 7/98,
8/98, 9/98, 10/98 und 11/98.**

Die Tatsache ist unbestritten, daß es sich beim Verhältnis zwischen dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina und der Menschenrechtskammer für Bosnien und Herzegowina um eine sehr komplexe Frage handelt. Im übrigen sprechen allein schon sowohl die differenzierten Meinungen der Venedig - Kommission als auch der außerinstitutionelle Druck der Kammer in dieser Hinsicht dafür, daß dieses Verhältnis nicht einfach ist. Auch der Verfassungsgerichtshof hat diese Frage mehr als ein Jahr lang offengelassen, wobei er, in zwei Fällen die Beschwerde in der Sache entschieden hat und meiner Meinung nach, damit in gewissem Sinne Präzedenzfälle geschaffen hat.

Bei Achtung der Argumente, die auf das Fehlen einer Beschwerdezuständigkeit in dieser Frage hinweisen, halte ich jedoch trotzdem aus den folgenden Gründen diejenigen Argumente für überzeugender, welche die Meinung vertreten, daß der Verfassungsgerichtshof die Beschwerdezuständigkeit über Entscheidungen der Menschenrechtskammer habe:

1. Die Menschenrechtskammer ist ein Verfassungsorgan, das gemäß Artikel II. Ziff 1. der Verfassung von Bosnien und Flerzegowina errichtet wurde, der Verfassungsgerichtshof schützt in erster Linie die Verfassung von Bosnien und Herzegowina und ist der oberste Hüter der Verfassung, so wie dies auch in der Verfassung klar ausgeführt ist (Art. VI Ziff 3.).
2. Mit einer solchen Entscheidung sagt sich der Verfassungsgerichtshof von einem großen Teil seiner Verantwortlichkeit und seiner Aufgaben los, die sich auf den Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten beziehen, obwohl dies den essentiellen Teil der Verfassung darstellt.
3. Hinsichtlich der Rechtsprechung des Verfassungsgerichtshofes in diesem Bereich, sagt der Text der Verfassung wörtlich “die Entscheidungen irgendeines Gerichtes in Bosnien und Herzegowina” (Artikel VI/3. (b)). Die Menschenrechtskammer ist ein gerichtliches Organ (Prozeßordnung der Kammer, Kapitel I, 1. Bestimmung). Es handelt sich um ein gerichtliches Organ in Bosnien und Herzegowina und nicht, zum Beispiel, in Italien oder in Österreich. Die Tatsache, daß die Kammer auch aus internationale Mitgliedern besteht, schließt weder aus, daß es sich um ein nationales Organ handelt (im Übrigen, beinhalten eine ganze Reihe von Institutionen und Organen in Bosnien und Herzegowina in ihrer Zusammensetzung Personen, welche von internationalen Organisationen und Agenturen ernannt worden sind), noch wird dadurch die Kammer aus dem Syntagma “irgendein Gericht” zu sein herausgelöst.
4. Durch den Ausschluß der Beschwerdejurisdiktion im Bezug auf die Kammer reduziert der Verfassungsgerichtshof nicht nur seine verfassungsmäßigen Befugnisse, sondern stellt auch das grundlegende demokratische, prozessuale Prinzip der Zwicistufigkeit bei Entscheidungen über Menschenrechte und Grundfreiheiten, einschließlich der “institutionellen Zweistufigkeit” in Frage.

5. Das Argument, daß die Entscheidungen der Kammer “endgültig und bindend” sind, wie dies im Annex 6. des Allgemeinen Rahmenübereinkommens für Frieden in Bosnien und Herzegowina steht (wobei auf die relevanten Unterschiede in der Reichweite dieses Annexes im Verhältnis zur Verfassung von Bosnien und Herzegowina nicht eingegangen wird) ist relativ. Einerseits bezieht sich dies auch auf die Entscheidungen einer Reihe anderer Organen und Institutionen in Bosnien und Herzegowina und andererseits entbindet es dieses Gericht nicht von seiner Pflicht, als höchste gerichtliche Instanz die Verfassung von Bosnien und Herzegowina zu schützen.
6. Im Laufe des letzten Jahres hat der Verfassungsgerichtshof in zwei Fällen, U 3/98 und U 4/98, bei Entscheidungen hinsichtlich der Beschwerden über Entscheidungen der Kammer Präzedenzfälle geschaffen, die meiner Meinung nach von der Entscheidung dieses Falles im Kern abweichen.

Na osnovu člana VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članova 27, 54, 56. i 70. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 7. juna 1999. godine, donio je

ODLUKU

Ustavni sud je ocijenio da Uredba o ratifikaciji Ugovora o carinskoj saradnji između Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske (“Službeni list RBiH” broj 7/96) i Uredba o ratifikaciji Ugovora o gospodarskoj saradnji, zaključenog između Vlade Republike i Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske, (“Službeni list RBiH”, broj 10/96) nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Ove uredbe prestaju važiti *ex nunc* od dana donošenja ove odluke.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

1. Gospodin Avdo Čampara, zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, 10. septembra 1998. godine, podnio je zahtjev za ocjenjivanje ustavnosti Uredbe o ratifikaciji Ugovora o carinskoj saradnji (“Službeni list Republike Bosne i Hercegovine”, broj 7/96, od 4. marta 1996. godine) i Uredbe o ratifikaciji Ugovora o gospodarskoj saradnji (“Službeni list Republike Bosne i Hercegovine”, broj 10/96, od 30. marta 1996. godine). Oba ugovora su već potpisale vlade Republike Hrvatske, Republike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, 24. marta 1995. godine. U svom zahtjevu gospodin Čampara smatra da ratifikacija tih ugovora, donesena uredbama Vlade Republike Bosne i Hercegovine, nije u saglasnosti sa članom V/3.(d) i članom IV/4.(d) Ustava Bosne i Hercegovine, kojima je određeno da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine nadležno za ratificiranje međunarodnih ugovora, uz saglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Osim toga, ugovori “su

obavezivali i Federaciju Bosne i Hercegovine zbog čega je ona trpila i sad trpi štetu, tim prije što ugovori pravno djeluju od dana njihovog potpisa”.

U slučaju da Ustavni sud ne prihvati zahtjev za ocjenu ustavnosti navedenih uredbi, kao drugu mogućnost podnosilac predlaže da se njegov zahtjev tretira sporom između Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, u smislu člana VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, s obzirom da bi oba ugovora imala velike i neotklonjive štetne posljedice za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Ukoliko se radi o ocjeni pitanja postupka, podnosilac zahtjeva predlaže da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom će se privremeno obustaviti izvršenje osporenih uredbi.

Na osnovu člana 14. stav 1. i člana 19. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud je, 8. oktobra 1998. godine, od podnosioca zahtjeva zatražio da dostavi dodatne podatke i dokaze o podržavanju i zahtjeva vezanih za ocjenu ustavnosti uredbi i zahtjeva da Ustavni sud donese privremenu mjeru. Podnosilac je odgovorio na zahtjev 27. oktobra 1998. godine. Ukoliko se radi o ustavnosti uredbi, podnosilac argumentira da su uredbe “*in toto*” u nesaglasnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine “jer su donesene od neovlaštenog organa”. Što se tiče privremene mjere, e provisions on samo na član 3. stav 1. Ugovora o

gospodarskoj saradnji, u smislu dokazivanja “svakodnevne štete” za Federaciju Bosne i Hercegovine zbog ovih ratificiranih ugovora. On argumentira da se tom odredbom određuje da se izvoz, odnosno uvoz roba i usluga, porijeklom iz ugovornih strana, u međusobnom prometu obavlja bez carinskih opterećenja i zbog “notorne činjenice” da je, u vrijeme zaključenja ugovora, tek završen rat u Bosni i Hercegovini, i da je zbog toga očividno Bosna i Hercegovina ekonomski znatno slabija od Republike Hrvatske. Radi se o tome da ratom opustošena zemlja ne može biti ravnopravna sa drugim zemljama, posebno ako je u pitanju izvoz, onda je jasno da takva odredba koristi jednoj strani, Republici Hrvatskoj, dok će druga strana, Federacija Bosne i Hercegovine, trpjeti štetu. Podnosilac je pismom od 30. novembra 1998. godine, također, zatražio od Ustavnog suda da “što prije zakaže raspravu, zbog sprečavanja daljnjih štetnih posljedica za Federaciju Bosne i Hercegovine”. Na osnovu člana 16. Poslovnika, zahtjev je dostavljen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine 24. novembra 1998. godine. Vijeće ministara je 28. decembra 1998. godine dalo pismeni odgovor preko Ministarstva vanjskih poslova. Sto se tiče pitanja ustavnosti uredbi, tvrdi daje ratifikacija ovih ugovora vršena na osnovu člana 34. Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine (“Službeni list Republike Bosne i Hercegovine”, br. 13/94 i 3/96) iako Predsjedništvo Bosne i Hercegovine još nije bilo konstituirano u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Osim toga, svi bilateralni, kao i multilateralni ugovori, koje je u periodu od 1. januara 1992. godine do kraja 1996. godine ratificirala Republika Bosne i Hercegovine, bili su, u skladu sa odredbom tačke 5. Prijelazne odredbe Anexa II Ustava Bosne i Hercegovine, predloženi članovima Predsjedništva

Bosne i Hercegovine nakon njihovog izbora. Međutim, nijedan član Predsjedništva nije izrazio Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, u periodu od šest mjeseci nakon njenog prvog zasjedanja, zahtjev za razmatranje ili ulaganje žalbe na bilo koji ugovor. Po mišljenju Vijeća ministara ugovori su, dakle, ostali na snazi.

1. Otkako je podnesak od 30. novembra 1998. godine Ustavni sud prihvatio kao prijedlog hitnog postupka u smislu člana 17. stav 3. Poslovnika, odlučeno je da se prijedlog za donošenje privremene mjere stavi na dnevni red na narednoj sjednici Suda. Na toj sjednici, od 22. decembra 1998. godine, Sud je odbio prijedlog za donošenje privremene mjere u smislu člana 70. Poslovnika. Niti originalni zahtjev, od 10. septembra 1998. godine, niti podaci predani po zahtjevu Suda 27. oktobra 1998. godine, nisu mogli obezbijediti potrebne činjenice i dokaze prema kojima bi buduća implementacija ugovora, sa riječima člana 70. Poslovnika, uzrokovala "velike štetne posljedice" za Federaciju Bosne i Hercegovine "koje su neotklonjive".

2. Ukoliko se radi o dopustivosti zahtjeva gosp. Avde Čampare, pojavljuju se sljedeći problemi.

Prvo, da li je ocjenjivanje ustavnosti uredbi Vlade Bosne i Hercegovine u nadležnosti Ustavnog suda, ukoliko normativni akti, koji spadaju pod ocjenu prema članu VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, ne uključuju "*expressis verbis*" zakone i podzakone Bosne i Hercegovine? Bez obzira na to, član VI/3.(a) Ustava utvrđuje da ta isključiva nadležnost Ustavnog suda, da odlučuje o sporovima, "nije ograničena" na sljedeće odredbe Ustava, koje su, prema tome, samo ilustrativni primjeri. Prema riječima člana VI/3.(a) "predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine", sa jedne strane, i odredbe člana III/3.(b) sa druge strane, - utvrđujući da Ustav, *inter alia*, "stavlja van snage zakone i podzakonske akte Bosne i Hercegovine" - slijedi da Ustavni sud ima nadležnost da ocjenjuje uredbi Vlade Bosne i Hercegovine.

Drugo, član 27. Poslovnika propisuje da Sud može ocjenjivati ustavnost samo onih općih akata koji su na snazi. Na osnovu te odredbe mora se Zakon o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 21/98) uzeti u obzir, lako se neke odredbe ovih ugovora, osobito ta odredba koju je podnosilac iznio, čine oprečnim odredbama Zakona o carinskoj politici, stavljene van snage, slijedi iz člana 217. tog zakona, da se ne stavljaju van snage, općenito, svi zakoni i podzakonski akti koji su bili prije toga na snazi. Nadalje, podnosilac iznosi da su odredbe o ratifikaciji ovih pojedinih ugovora u nesaglasnosti sa Ustavom "jer su donesene od neovlaštenog organa", tako da bi prihvaćanje odredbi, kao takvih, moglo uticati sa tvrdnjom o nesaglasnosti.

Zahtjev gospodina Avde Čampare, zamjenika predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, za ocjenjivanje ustavnosti uredbi Vlade Republike Bosne i Hercegovine, je dopustiv. Prema tome, nije potrebno da Sud prihvati alternativni zahtjev podnosioca.

3. Ukoliko se radi o suštini predmeta, pojavljuju se slijedeći problemi.

Oba ugovora su potpisali odgovorni predstavnici Republike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine prije nego stoje Dejtonski ustav Bosne i Hercegovine stupio na snagu. Ratifikacija je uslijedila na osnovu Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine nakon stupanja na snagu Dejtonskog ustava. U smislu člana 34. stav 1. tog zakona, Vlada je bila nadležna da ratificira sve ugovore uredbom, "u okviru nadležnosti Vlade". Zato je potrebno definirati nadležnosti Vlade na tom području. Skupština Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) bila je nadležna da ratificira međunarodne ugovore o političkoj i vojnoj saradnji i ugovore koji su zahtijevali donošenje novih ili mijenjanje važećih zakona (član 283. stav 5, član 285. stav 8. i član 286. stav 5. Ustava SFRJ). Savezno izvršno vijeće Skupštine SFRJ je bilo nadležno za ratifikaciju svih ostalih ugovora (član 347. stav 8. Ustava SFRJ). Član 4. Uredbe sa zakonskom snagom o preuzimanju i primjenjivanju saveznih zakona koji se u Bosni i Hercegovini primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH", broj 2/92 i 13/94), eksplicitno je propisivao da Vlada Republike Bosne i Hercegovine preuzima sve odgovornosti koje su zakonom bile stavljene u nadležnost Saveznog izvršnog vijeća. Shodno tome, ugovori o carinskoj i gospodarskoj saradnji pali su u nadležnost Vlade Bosne i Hercegovine. Osim toga, iz pravne situacije, koja je vladala prije nego što je Dejtonski ustav stupio na snagu, proizilazi da za ratifikaciju uredbom Vlada nije trebala prethodnu saglasnost Skupštine. Međutim, Dejtonski ustav je sasvim izmijenio pravni sistem za ratifikaciju međunarodnih ugovora. Po članu V/3.(d) Predsjedništvo Bosne i Hercegovine ima nadležnost za ratificiranje ugovora Bosne i Hercegovine... (uz saglasnost Parlamentarne skupštine), a član IV/4.(d) se eksplicitno odnosi na nadležnost odlučivanja Parlamentarne skupštine o saglasnosti za ratifikaciju ugovora.

Ukoliko je cijeli postupak oko zaključivanja ovih ugovora već pokrenut na osnovu Zakona o Vladi, prije nego što je Dejtonski ustav stupio na snagu, ipak se postavlja pitanje da li je postupak ratifikacije trebao uslijediti nakon odredbi Zakona o Vladi ili odredbi novog Ustava. Rješenje tog problema treba tražiti u prijelaznim odredbama Anexa II Ustava koje se posebno odnose na kontinuitet pravnih propisa, sudskih i administrativnih postupaka, institucija i ugovora, prema novom Ustavu.

Nasuprot mišljenju Vijeća ministara, stav 5. Anexa II Ustava odnosi se samo na ugovore koji su već bili ratificirani prije nego što je Ustav stupio na snagu. Dakle, ovaj stav se ne može upotrijebiti u ovom predmetu, jer je ratifikacija oba ugovora bila kasnije, iza 14. decembra 1995. godine, kad je Ustav stupio na snagu. Štoviše, stav 2. Anexa II jasno određuje da svi zakoni i propisi koji su na snazi u trenutku kada je Ustav stupio na snagu ostaju na snazi "u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa Ustavom". Ukoliko je Predsjedništvo, uz saglasnost Parlamentarne skupštine, nadležno za ratifikaciju ugovora, ove odredbe Zakona o Vladi se zamjenjuju članovima V/3.(d) i IV/4.(d) Ustava i stoga ne mogu obezbijediti pravni osnov za ratifikaciju ugovora.

Međutim, ni Predsjedništvo ni Parlamentarna skupština nisu bili uspostavljeni prema Ustavu Bosne i Hercegovine u vrijeme ratifikacije ugovora. Za ratifikaciju nadležne institucije još uvijek nisu postojale.

Ustavni sud naznačava da ratifikaciju niti su donijeli nadležni organi prema Ustavu Bosne i Hercegovine, niti su ranije institucije donijele ikakve mjere za ratifikaciju u skladu sa Ustavom. Osim toga, prema članu 18. Ugovora o carinskoj saradnji i članu 16. Ugovora o gospodarskoj saradnji, oba ugovora su trebala biti primijenjena privremeno od vremena potpisivanja.

Iz onoga što je navedeno slijedi da ratifikacija ugovora, donesena uredbama Vlade Republike Bosne i Hercegovine, nije u saglasnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

4. Na osnovu člana 56. stav 1. Poslovnika, Ustavni sud je odlučio da uredbе o ratifikaciji navedenih ugovora prestaju važiti *ex nunc*. Cijeli postupak zaključivanja navedenih ugovora se vraća u *status quo ante* i dozvoljava odgovornim institucijama Bosne i Hercegovine da usklade svoje obaveze sa međunarodnim javnim pravom i ustavnim zahtjevima.

Sud je ovu odluku donio u sljedećem sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i sudije Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, prof. dr. Joseph Marko, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitimir Popović.

U 12/98
7. juni 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Vlada Republike Bosne i Hercegovine, u vrijeme kada je funkcionirala prema Aneksu II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, nije bila nadležna za ratifikaciju međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine.

Na temelju članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članaka 27, 54, 56. i 70. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 7. lipnja 1999. godine, donio je

ODLUKU

Ustavni sud je ocijenio da Uredba o ratificiranju Ugovora o carinskoj suradnji između Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske (“Službeni list RBiH” broj 7/96) i Uredba o ratificiranju Ugovora o gospodarskoj suradnji, zaključenog između Vlade Republike i Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske, (“Službeni list RBiH”, broj 10/96) nisu sukladne Ustavu Bosne i Hercegovine. Ove uredbe prestaju važiti *ex nunc* od dana donošenja ove odluke.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

1. Gospodin Avdo Čampara, dopredsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, 10. rujna 1998. godine, podnio je zahtjev za ocjenjivanje ustavnosti Uredbe o ratificiranju Ugovora o carinskoj suradnji (“Službeni list Republike Bosne i Hercegovine”, broj 7/96, od 4. ožujka 1996. godine) i Uredbe o ratificiranju Ugovora o gospodarskoj suradnji (“Službeni list Republike Bosne i Hercegovine”, broj 10/96, od 30. ožujka 1996. godine). Oba ugovora su već potpisale vlade Republike Hrvatske, Republike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, 24. ožujka 1995. godine. U svom zahtjevu gospodin Čampara smatra da ratificiranje tih ugovora, doneseno uredbama Vlade Republike Bosne i Hercegovine, nije suglasna članku V/3.(d) i članku IV/4.(d) Ustava Bosne i Hercegovine, kojima je određeno da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine mjerodavno za ratificiranje međunarodnih ugovora, uz suglasje Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Osim toga, ugovori “su obvezivali i

Federaciju Bosne i Hercegovine zbog čega je ona trpjela i sad trpi štetu, tim prije što ugovori pravno djeluju od dana njihovog potpisa”.

U slučaju da Ustavni sud ne prihvati zahtjev za ocjenu ustavnosti navedenih uredbi, kao drugu mogućnost podnositelj predlaže da se njegov zahtjev tretira sporom između Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno članku VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, s obzirom da bi oba ugovora imala velike i neotklonjive štetne posljedice za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Ukoliko se radi o ocjeni upita postupka, podnositelj zahtjeva predlaže da Ustavni sud donese privremenu mjeru kojom će se privremeno obustaviti izvršenje pobijanih uredbi.

Na temelju članka 14. stavak 1. i članka 19. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud je, 8. listopada 1998. godine, od podnositelja zahtjeva zatražio da dostavi dodatne podatke i dokaze o podržavanju zahtjeva glede ocjene ustavnosti uredbi i zahtjeva da Ustavni sud donese privremenu mjeru. Podnositelj je odgovorio na zahtjev 27. listopada 1998. godine. Ukoliko se radi o ustavnosti uredbi, podnositelj argumentira da su uredbе “*in toto*” u nesuglasju s Ustavom Bosne i Hercegovine “jer su donesene od neovlaštenog organa”. Sto se tiče privremene mjere, podnositelj je odgovorio da upućuje samo na članak 3. stavak 1. Ugovora o gospodarskoj suradnji, u smislu dokazivanja “svakodnevnе štete” za Federaciju Bosne i Hercegovine zbog ovih ratificiranih ugovora. On argumentira da se tom odredbom određuje da se izvoz, odnosno uvoz roba i usluga, podrijetlom iz ugovornih strana, u međusobnom prometu obavlja bez carinskih opterećenja i zbog “notorne činjenice” da je, u vrijeme zaključenja ugovora, tek svršen rat u Bosni i Hercegovini, i daje stoga očevidno Bosna i Hercegovina ekonomski znatno slabija od Republike Hrvatske. Radi se o tomu da ratom opustošena zemlja ne može biti jednakopravna s drugim zemljama, posebno glede izvoza, ondaje razvidno da takva odredba koristi jednoj strani, Republici Hrvatskoj, dok će druga strana, Federacija Bosne i Hercegovine, trpjeti štetu. Podnositelj je pismom od 30. studenoga 1998. godine, također, zatražio od Ustavnog suda da “što prije zakaže raspravu, zbog sprečavanja daljnjih štetnih posljedica za Federaciju Bosne i Hercegovine”.

Temeljem članka 16. Poslovnika, zahtjev je dostavljen Vijeću ministara Bosne i Hercegovine 24. studenoga 1998. godine. Vijeće ministara je 28. prosinca 1998. godine dalo pismeni odgovor preko Ministarstva inozemnih poslova. Glede pitanja ustavnosti uredbi, tvrdi daje ratificiranje ovih ugovora vršena na temelju članka 34. Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine (“Službeni list Republike Bosne i Hercegovine”, br. 13/94 i 3/96) iako Predsjedništvo Bosne i Hercegovine još nije bilo konstituirano sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine. Osim toga, svi bilateralni, kao i multilateralni ugovori, koje je u razdoblju od 1. siječnja 1992. godine do konca 1996. godine ratificirala Republika Bosne i Hercegovine, bili su, sukladno odredbi točke 5. Prijelazne odredbe Anexa II Ustava Bosne i Hercegovine, predloženi članovima Predsjedništva Bosne i Hercegovine nakon njihovog izbora. Međutim, nijedan član Predsjedništva nije izrazio

Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, u razdoblju od šest mjeseci nakon njenog prvog zasjedanja, zahtjev za razmatranje ili ulaganje priziva na bilo koji ugovor. Po mišljenju Vijeća ministara ugovori su, dakle, ostali na snazi.

2. Otkako je podnesak od 30. studenoga 1998. godine Ustavni sud prihvatio kao prijedlog žurnog postupka u smislu članka 17. stavak 3. Poslovnika, odlučeno je da se prijedlog za donošenje privremene mjere stavi na dnevni red na narednoj sjednici Suda. Na toj sjednici, 22. prosinca 1998. godine, Sud je odbio prijedlog za donošenje privremene mjere u smislu članka 70. Poslovnika. Niti originalni zahtjev, od 10. rujna 1998. godine, niti podaci predani po zahtjevu Suda 27. listopada 1998. godine, nisu mogli osigurati potrebite činjenice i dokaze prema kojima bi buduća provedba ugovora, s riječima članka 70. Poslovnika, prouzročila "velike štetne posljedice" za Federaciju Bosne i Hercegovine "koje su neotklonjive".

3. Ukoliko se radi o dopustivosti zahtjeva gosp. Avde Čampare, pojavljuju se sljedeći problemi.

Prvo, je li ocjenjivanje ustavnosti uredbi Vlade Bosne i Hercegovine u ovlasti Ustavnog suda, ukoliko normativni akti, koji potpadaju pod ocjenu prema članku VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, ne uključuju "*expressis verbis*" zakone i podzakone Bosne i Hercegovine? Bez obzira na to, članak VI/3.(a) Ustava utvrđuje da ta isključiva ovlast Ustavnog suda, da odlučuje o sporovima, "nije ograničena" na sljedeće odredbe Ustava, koje su, prema tomu, samo ilustrativni primjeri. Prema riječima članka VI/3.(a) "predsjedatelj, ili dopredsjedatelj, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine", s jedne strane, i odredbe članka III/3.(b) s druge strane, - utvrđujući da Ustav, *inter alia*, "stavljajući van snage zakone i podzakonske akte Bosne i Hercegovine" - slijedi da Ustavni sud ima ovlast ocjenjivanja uredbi Vlade Bosne i Hercegovine.

Drugo, članak 27. Poslovnika propisuje da Sud može ocjenjivati ustavnost samo onih općih akata koji su na snazi. Na temelju te odredbe mora se Zakon o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 21/98) uzeti u obzir. Iako se neke odredbe ovih ugovora, osobito ta odredba koju je podnositelj iznio, čine oprečnim odredbama Zakona o carinskoj politici, stavljene izvan snage, slijedi iz članka 217. tog zakona, da se ne stavljaju izvan snage, općenito, svi zakoni i podzakonski akti koji su bili prije toga na snazi. Nadalje, podnositelj iznosi da su odredbe o ratificiranju ovih pojedinih ugovora u nesuglasju s Ustavom "jer su donesene od neovlaštenog tijela", tako da bi prihvaćanje odredbi, kao takvih, moglo utjecati s tvrdnjom o nesuglasju.

Zahtjev gospodina Avde Čampare, dopredsjedatelja Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, za ocjenjivanje ustavnosti uredbi Vlade Republike Bosne i Hercegovine, je dopustiv. Prema tomu, nije potrebno da Sud prihvati alternativni zahtjev podnositelja.

4. Ukoliko se radi o biti predmeta, pojavljuju se sljedeći problemi.

Oba ugovora su potpisali odgovorni zastupnici Republike Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine prije nego stoje Daytonski ustav Bosne i Hercegovine stupio na snagu. Ratificiranje je uslijedilo na temelju Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine nakon stupanja na snagu Daytonskog ustava. U smislu članka 34. stavak 1. tog zakona, Vlada je bila mjerodavna ratificirati sve ugovore uredbom, "u okviru nadležnosti Vlade". Zato je potrebno definirati ovlasti Vlade na tom području. Skupština Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) bila je mjerodavna ratificirati međunarodne ugovore o političkoj i vojnoj suradnji i ugovore koji su zahtijevali donošenje novih ili mijenjanje važećih zakona (članak 283. stavak 5, članak 285. stavak 8. i članak 286. stavak 5. Ustava SFRJ). Savezno izvršno vijeće Skupštine SFRJ je bilo mjerodavno za ratificiranje svih ostalih ugovora (članak 347. stavak 8. Ustava SFRJ). Članak 4. Uredbe sa zakonskom snagom o preuzimanju i primjenjivanju saveznih zakona koji se u Bosni i Hercegovini primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH", broj 2/92 i 13/94), eksplicitno je propisivao da Vlada Republike Bosne i Hercegovine preuzima sve odgovornosti koje su zakonom bile stavljene u ovlast Saveznog izvršnog vijeća. Shodno tomu, ugovori o carinskoj i gospodarskoj suradnji pali su u ovlast Vlade Bosne i Hercegovine. Osim toga, iz pravne situacije, koja je vladala prije nego što je Daytonski ustav stupio na snagu, proizilazi da za ratificiranje uredbom Vlada nije trebala predbježnu suglasnost Skupštine. Međutim, Daytonski ustav je sasvim izmijenio pravni sustav za ratificiranje međunarodnih ugovora. Po članku V/3.(d) Predsjedništvo Bosne i Hercegovine ima ovlast ratificiranja ugovora Bosne i Hercegovine... (uz suglasje Parlamentarne skupštine), a članak IV/4.(d) se eksplicitno odnosi na ovlast odlučivanja Parlamentarne skupštine o suglasnosti za ratificiranje ugovora.

Ukoliko je cijeli postupak oko zaključivanja ovih ugovora već pokrenut na temelju Zakona o Vladi, prije nego što je Daytonski ustav stupio na snagu, ipak je upitno da lije postupak ratificiranja trebao uslijediti nakon odredbi Zakona o Vladi ili odredbi novog Ustava. Rješenje tog problema treba tražiti u prijelaznim odredbama Anexa II Ustava koje se posebice odnose na kontinuitet pravnih propisa, sudskih i administrativnih postupaka, institucija i ugovora, prema novom Ustavu.

Naspram mišljenja Vijeća ministara, stavak 5. Anexa II Ustava odnosi se samo na ugovore koji su već bili ratificirani prije nego što je Ustav stupio na snagu. Dakle, ovaj stavak se ne može uporabiti u ovom predmetu, jer je ratificiranje oba ugovora bilo kasnije, iza 14. prosinca 1995. godine, kad je Ustav stupio na snagu. Štoviše, stav 2. Anexa II razvidno određuje da svi zakoni i propisi koji su na snazi u trenutku kada je Ustav stupio na snagu ostaju na snazi "u onoj mjeri u kojoj nisu u nesuglasju s Ustavom". Ukoliko je Predsjedništvo, uz suglasnost Parlamentarne skupštine, mjerodavno za ratificiranje ugovora, ove odredbe Zakona o Vladi se zamjenjuju člancima V/3.(d) i IV/4.(d) Ustava i zato ne mogu osigurati pravnu osnovicu za ratificiranje ugovora.

Međutim, ni Predsjedništvo ni Parlamentarna skupština nisu bili ustrojani prema Ustavu Bosne i Hercegovine u vrijeme ratificiranja ugovora. Za ratificiranje mjerodavne institucije još uvijek nisu postojale.

Ustavni sud naznačuje da ratificiranje niti su donijela mjerodavna tijela prema Ustavu Bosne i Hercegovine, niti su ranije institucije donijele ikakve mjere za ratificiranje sukladno Ustavu. Osim toga, prema članku 18. Ugovora o carinskoj suradnji i članku 16. Ugovora o gospodarskoj suradnji, oba ugovora su trebala biti primijenjena privremeno od vremena potpisivanja.

Iz onoga što je navedeno slijedi da ratificiranje ugovora, donesena uredbama Vlade Republike Bosne i Hercegovine, nije u suglasnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine.

5. Na temelju članka 56. stavak 1. Poslovnika, Ustavni sud je odlučio da uredbe o ratificiranju navedenih ugovora prestaju važiti *ex nunc*. Cijeli postupak zaključivanja navedenih ugovora se vraća u *status quo ante* i dozvoljava odgovornim institucijama Bosne i Hercegovine da usklade svoje obveze s međunarodnim javnim pravom i ustavnim zahtjevima.

Sud je ovu odluku donio u sljedećem sastavu: predsjednik Suda Mirko Zovko i suci Marko Arsović, prof. dr. Kasim Begić, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, prof. dr. Joseph Marko, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i prof. dr. Vitimir Popović.

U 12/98
7. lipnja 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Vlada Republike Bosne i Hercegovine, u vrijeme kada je funkcionirala prema Aneksu II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, nije bila mjerodavna ratificirati međunarodne ugovore Bosne i Hercegovine.

На основу члана VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине и чланова 27, 54, 56. и 70. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 7. јуна 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Уставни суд је оцијенио да Уредба о ратификацији Уговора о царинској сарадњи између Владе Републике Босне и Херцеговине, Владе Федерације Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске (“Службени лист РБиХ” број 7/96) и Уредба о ратификацији Уговора о привредној сарадњи, закљученог између Владе Републике и Федерације Босне и Херцеговине и Владе Републике Хрватске, (“Службени лист РБиХ”, број 10/96) нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине. Ове уредбе престају да важе *ex nunc* од дана доношења ове одлуке.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

1. Господин Авдо Чампара, замјеник предједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, 10. септембра 1998. године, поднио је захтјев за оцјењивање уставности Уредбе о ратификацији Уговора о царинској сарадњи (“Службени лист Републике Босне и Херцеговине”, број 7/96, од 4. марта 1996. године) и Уредбе о ратификацији Уговора о привредној сарадњи (“Службени лист Републике Босне и Херцеговине”, број 10/96, од 30. марта 1996. године). Оба уговора су већ потписале владе Републике Хрватске, Републике Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине, 24. марта 1995. године. У свом захтјеву господин Чампара сматра да ратификација тих уговора, донесена уредбама Владе Републике Босне и Херцеговине, није у сагласности са чланом V/3.(д) и чланом IV/4.(д) Устава Босне и Херцеговине, којима је одређено да је Предсједништво Босне и Херцеговине надлежно за ратификацију међународних уговора, уз сагласност Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине. Сем тога, уговори

“су обавезивали и Федерацију Босне и Херцеговине због чега је она трпила и сад трпи штету, тим прије што уговори правно дјелују од дана њиховог потписа”.

У случају да Уставни суд не прихвати захтјев за оцјену уставности наведених уредби, као другу могућност подносилац предлаже да се његов захтјев третира спором између Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине, у смислу члана VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине, с обзиром да би оба уговора имала велике и неотклоњиве штетне посљедице за Федерацију Босне и Херцеговине.

Уколико се ради о оцјени питања поступка, подносилац захтјева предлаже да Уставни суд донесе привремену мјеру којом ће се привремено обуставити извршење оспорених уредби.

На основу члана 14. став 1. и члана 19. став 1. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставни суд је, 8. октобра 1998. године, од подносиоца захтјева затражио да достави додатне податке и доказе о подржавању захтјева везаних за оцјену уставности уредби и захтјева да Уставни суд донесе привремену мјеру. Подносилац је одговорио на захтјев 27. октобра 1998. године. Уколико се ради о уставности уредби, подносилац аргументује да су уредбе “*in toto*” у несагласности са Уставом Босне и Херцеговине “јер су донесене од неовлаштеног органа”. Што се тиче привремене мјере, подносилац је одговорио да упућује само на члан 3. став 1. Уговора о привредној сарадњи, у смислу доказивања “свакодневне штете” за Федерацију Босне и Херцеговине због ових ратификованих уговора. Он аргументује да се том одредбом одређује да се извоз, односно увоз роба и услуга, поријеклом из уговорних страна, у међусобном промету обавља без царинских оптерећења и због “ноторне чињенице” да је, у вријеме закључења уговора, тек завршен рат у Босни и Херцеговини, и да је због тога очигледно Босна и Херцеговина економски знатно слабија од Републике Хрватске. Ради се о томе да ратом опустошена земља не може да буде равноправна са другим земљама, посебно ако је у питању извоз, онда је јасно да таква одредба користи једној страни, Републици Хрватској, док друга страна, Федерација Босне и Херцеговине, трпи штету. Подносилац је писмом од 30. новембра 1998. године, такође, затражио од Уставног суда да “што прије закаже расправу, због спречавања даљњих штетних посљедица за Федерацију Босне и Херцеговине”.

На основу члана 16. Пословника, захтјев је достављен Министарском савјету Босне и Херцеговине 24. новембра 1998. године. Министарски савјет је 28. децембра 1998. године писмено одговорио преко Министарства спољних послова. Што се тиче питања уставности уредби, тврди да је ратификација ових уговора вршена на основу члана 34. Закона о Влади Републике Босне и Херцеговине (“Службени лист Републике Босне и Херцеговине”, бр. 13/94 и 3/96) иако Предсједништво Босне и Херцеговине још није било конституисано у складу са Уставом Босне и Херцеговине. Сем тога, сви билатерални, као и мултиратерални уговори, које је у периоду од 1. јануара 1992. године до краја 1996. године ратификовала Република

Босне и Херцеговина, били су, у складу са одредбом тачке 5. Прелазне одредбе Анекса II Устава Босне и Херцеговине, предочени члановима Предсједништва Босне и Херцеговине након њиховог избора. Међутим, ниједан члан Предсједништва није изразио Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, у периоду од шест мјесеци након њеног првог засједања, захтјев за разматрање или улагање жалбе на било који уговор. По мишљењу Министарског савјета уговори су, дакле, остали на снази.

2. Откако је поднесак од 30. новембра 1998. године Уставни суд прихватио као приједлог хитног поступка у смислу члана 17. став 3. Пословника, одлучено је да се приједлог за доношење привремене мјере стави на дневни ред на наредној сједници Суда. На тој сједници, 22. децембра 1998. године, Суд је одбио приједлог за доношење привремене мјере у смислу члана 70. Пословника. Нити оригинални захтјев, од 10. септембра 1998. године, нити подаци предани по захтјеву Суда 27. октобра 1998. године, нису могли да обезбиједе потребне чињенице и доказе према којима би будућа имплементација уговора, са ријечима члана 70. Пословника, узроковала "велике штетне посљедице" за Федерацију Босне и Херцеговине "које су неотклоњиве".

3. Уколико се ради о допуствости захтјева госп. Авде Чампаре, појављују се сљедећи проблеми.

Прво, да ли је оцјењивање уставности уредби Владе Босне и Херцеговине у надлежности Уставног суда, уколико нормативни акти, који спадају под оцјену према члану VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине, не укључују "*expressis verbis*" законе и подзаконе Босне и Херцеговине? Без обзира на то, члан VI/3.(а) Устава утврђује да та искључива надлежност Уставног суда, да одлучује о споровима, "није ограничена" на сљедеће одредбе Устава, које су, према томе, само илустративни примјери. Према ријечима члана VI/3.(а) "предсједавајући, или његов замјеник, било којег дома Парламентарне скупштине", са једне стране, и одредбе члана III/3.(6) са друге стране, - утврђујући да Устав, *inter alia*, "ставља ван снаге законе и подзаконске акте Босне и Херцеговине" - слиједи да Уставни суд има надлежност да оцјењује уредбе Владе Босне и Херцеговине.

Друго, члан 27. Пословника прописује да Суд може да оцењује уставност само оних општих акага који су на снази. На основу те одредбе мора се Закон о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", број 21/98) узети у обзир. Иако се неке одредбе ових уговора, поготово та одредба коју је подносилац изнио, чине да су, супротним одредбама Закона о царинској политици, стављене ван снаге, слиједи из члана 217. тог закона, да се не стављају ван снаге, у начелу, сви закони и подзаконски акти који су били прије тога на снази. Надаље, подносилац износи да су одредбе о ратификацији ових појединих уговора у несагласности са Уставом "јер су донесене од нсовлаштеног органа", тако да би прихваћање одредби, као таквих, могло да утиче са тврђњом о несагласности.

Захтјев господина Авде Чампаре, замјеника предсједавајућег Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, за оцјењивање уставности уредби Владе Републике Босне и Херцеговине, је допустив. Према томе, није потребно да Суд прихвати алтернативни захтјев подносиоца.

4. Уколико се ради о суштини предмета, појављују се сљедећи проблеми.

Оба уговора су потписали одговорни представници Републике Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине прије него што је Дејтонски устав Босне и Херцеговине ступио на снагу. Ратификација је услиједила на основу Закона о Влади Републике Босне и Херцеговине након ступања на снагу Дејтонског устава. У смислу члана 34. став 1. тог закона, Влада је била надлежна да ратификује све уговоре уредбом, “у оквиру надлежности Владе“. Зато је потребно да се дефинишу надлежности Владе на том подручју. Скупштина Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) била је надлежна да ратификује међународне уговоре о политичкој и војној сарадњи и уговоре који су захтијевали доношење нових или мијењање важећих закона (члан 283. став 5, члан 285. став 8. и члан 286. став

5. Устава СФРЈ). Савезно извршно вијеће Скупштине СФРЈ је било надлежно за ратификацију свих осталих уговора (члан 347. став 8. Устава СФРЈ). Члан 4. Уредбе са законском снагом о преузимању и примјењивању савезних закона који се у Босни и Херцеговини примјењују као републички закони (“Службени лист РБиХ”, број 2/92 и 13/94), експлицитно је прописивао да Влада Републике Босне и Херцеговине преузима све одговорности које су законом биле стављене у надлежност Савезног извршног вијећа. Сходно томе, уговори о царинској и привредној сарадњи пали су у надлежност Владе Босне и Херцеговине. Сем тога, из правне ситуације, која је владала прије него што је Дејтонски устав ступио на снагу, произилази да за ратификацију уредбом Влада није требала претходну сагласност Скупштине. Међутим, Дејтонски устав је сасвим измијенио правни систем за ратификацију међународних уговора. По члану V/3.(д) Предсједништво Босне и Херцеговине је надлежно за ратификовање уговора Босне и Херцеговине...(уз сагласност Парламентарне скупштине), а члан IV/4.(д) се експлицитно односи на надлежност одлучивања Парламентарне скупштине о сагласности за ратификовање уговора.

Уколико је цијели поступак око закључивања ових уговора већ покренут на основу Закона о Влади, прије него што је Дејтонски устав ступио на снагу, ипак се поставља питање да ли је поступак ратификовања требао да услиједи након одредби Закона о Влади или одредби новог Устава. Рјешење тог проблема треба да се тражи у прелазним одредбама Анекса II Устава које се посебно односе на континуитет правних прописа, судских и административних поступака, институција и уговора, према новом Уставу.

Насупрот мишљењу Министарског савјета, став 5. Анекса II Устава односи се само на уговоре који су већ били ратификовани прије него што је Устав ступио на снагу. Дакле, овај став не може да се употријеби у овом предмету, јер је ратификација

оба уговора била касније, иза 14. децембра 1995. године, кад је Устав ступио на снагу. Штавише, став 2. Анекса II јасно одређује да сви закони и прописи који су на снази у моменту када је Устав ступио на снагу остају на снази “у оној мјери у којој нису у супротности са Уставом”. Уколико је Предсједништво, уз сагласност Парламентарне скупштине, надлежно за ратификацију уговора, ове одредбе Закона о Влади се замјењују члановима V/3.(д) и IV/4.(д) Устава и стога не могу да обезбиједe правни основ за ратификацију уговора.

Међутим, ни Предсједништво ни Парламентарна скупштина нису били успостављени према Уставу Босне и Херцеговине у вријеме ратификације уговора. За ратификацију надлежне институције још увијек нису постојале.

Уставни суд назначава да ратификацију нити су донијели надлежни органи према Уставу Босне и Херцеговине, нити су раније институције донијеле икакве мјере за ратификацију у складу са Уставом. Сем тога, према члану 18. Уговора о царинској сарадњи и члану 16. Уговора о привредној сарадњи, оба уговора су требала да буду примијењена привремено од времена потписивања.

Из онога што је наведено слиједи да ратификација уговора, донесена уредбама Владе Републике Босне и Херцеговине, није у сагласности са Уставом Босне и Херцеговине.

5. На основу члана 56. став 1. Пословника, Уставни суд је одлучио да уредбе о ратификацији наведених уговора престају да важе *ex tunc*. Цијели поступак закључивања наведених уговора се враћа у *status quo ante* и дозвољава одговорним институцијама Босне и Херцеговине да ускладе своје обавезе са међународним јавним правом и уставним захтјевима.

Суд је ову одлуку донио у сљедећем саставу: предсједник Суда Мирко Зовко и судије Марко Арсовић, проф. др Касим Бегић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, проф. др Јозеф Марко, мр Звонко Миљко, Азра Омерагић и проф. др Витомир Поповић.

У 12/98
7. јуна 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Влада Републике Босне и Херцеговине, у вријеме када је функционисала према Анексу II/4. Устава Босне и Херцеговине, није била надлежна за ратификацију међународних уговора Босне и Херцеговине.

Having regard to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Articles 27, 54, 56 and 70 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 7 June 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The Decree on the Ratification of the Agreement on Customs Cooperation between the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Government of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Government of the Republic of Croatia (Official Gazette of the Republic of Bosnia and Herzegovina, No. 7/96) and the Decree on the Ratification of the Agreement on Economic Cooperation between the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina, the Government of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Government of the Republic of Croatia (Official Gazette of the Republic of Bosnia and Herzegovina, No. 10/96) are hereby declared to be inconsistent with the Constitution of Bosnia and Herzegovina. These decrees shall cease to be valid *ex nunc* on the day of the adoption of this decision.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

1. On 10 September 1998, Mr. Avdo Čampara, Deputy Chairman of the House of Peoples of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina, submitted a request for the evaluation of constitutionality of the Decree on the Ratification of the Agreement on Customs Cooperation (Official Gazette of the Republic of Bil 1, No. 7/96, 4 March 1996) and the Decree on the Ratification of the Agreement on Economic Cooperation (Official Gazette of the Republic of Bosnia and Herzegovina, No. 10/96, 30 March 1996). Both Agreements had already been signed by the respective governments of the Republic of Croatia, the Republic of Bosnia and Herzegovina and the Federation of

Bosnia and Herzegovina on 24 March 1995. In his request Mr. Čampara argued that the ratification of these agreements by decree of the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina did not comply with Article V3 (d) and Article IV.4 (d) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina since, according to these provisions, the Presidency of Bosnia and Herzegovina has the responsibility to ratify international treaties, with the consent of the Parliamentary Assembly. Moreover, the Agreements would “also oblige the Federation of Bosnia and Herzegovina which thus suffered and still suffers damages since the Agreements create legal effects as from the date on which they were signed.”

In case the Constitutional Court would not accept the request for the evaluation of constitutionality of the aforementioned decrees, the applicant alternatively proposes for his request to be treated as a dispute between Bosnia and Herzegovina and the Federation of Bosnia and Herzegovina according to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina since both agreements would cause significant detrimental consequences for the Federation of Bosnia and Herzegovina which could not be overcome.

If the Court should evaluate the procedural issues, the applicant requested the Constitutional Court to adopt an interim measure that would temporarily suspend the execution of the challenged Decrees.

On 8 October 1998, the Constitutional Court requested the applicant, according to Article 14 paragraph 1 and Article 19 paragraph 1 of the Court's Rules of Procedure, to submit further information and evidence to support both his request relating to the evaluation of constitutionality of the Decrees and the request for a temporary measure. The applicant replied on 27 October 1998. As regards the constitutionality of the Decrees, the applicant outlined that the Decrees have “*in toto*” to be considered unconstitutional “insofar as they were issued by an incompetent organ”. As for the proposed interim measure, the applicant replied that he had only to refer to Article 3 paragraph 1 of the Agreement on Economic Cooperation in order to prove the “daily damages” for the Federation of Bosnia and Herzegovina due to these ratified treaties. This provision provides for customs exemptions for the import and export of goods and services originating from the parties. Because of the “obvious fact” that the war in Bosnia and Herzegovina had just been ended at the time of the conclusion of the treaties, he argued that it was clear that Bosnia and Herzegovina was economically significantly weaker than the Republic of Croatia. Insofar as a country damaged by war cannot be equal, in particular as far as exports are concerned, the quoted provision would thus give an advantage to one party, the Republic of Croatia, whereas the other party, the Federation of Bosnia and Herzegovina, would suffer damage. Moreover, the applicant asked the Constitutional Court by letter of 30 November 1998 “to try the case as soon as possible in order to prevent further detrimental consequences for the Federation of Bosnia and Herzegovina.”

According to Article 16 of the Rules of Procedure, the request was submitted to the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina on 24 November 1998. On 28

December 1998, the Council of Ministers, in response, submitted a written statement through the Ministry of Foreign Affairs. As regards the constitutionality of the Decrees, it was stated that the ratification of the Agreements had been based on Article 34 of the Law on the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina (Official Gazette of the Republic of BiH, No. 13/94 and 3/96) as the Presidency of BiH had not yet been established according to the Constitution of Bosnia and Herzegovina. Moreover, all bilateral and multilateral treaties which had been ratified by the Republic of Bosnia and Herzegovina between 1 January 1992 and the end of 1996 were, in accordance with paragraph 5 of the Transitional Arrangements of Annex II of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, disclosed to the members of the Presidency after their election. However, no member of the Presidency took action within the period of six months after the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina had first been convened for that institution to reconsider any such treaty. Upon the conclusion of the Council of Ministers, the treaties remained thus in force.

2. Since the submission of 30 November 1998 was understood by the Constitutional Court as a proposal to apply an expedited procedure according to Article 17 paragraph 3 of the Rules of Procedure, the Court decided to put the request for an interim measure on the agenda of the following session. At its session on 22 December 1998, the Court, however, rejected the request for the interim measure according to Article 70 of its Rules of Procedure. Neither the original request of 10 September 1998 nor the specifications submitted upon the request of the Court on 27 October 1998 could provide the necessary facts and evidence in order to prove that the further implementation of the Agreements would, in the language of Article 70 of the Rules of Procedure, cause “detrimental consequences” for the Federation of Bosnia and Herzegovina “which cannot be overcome”.

3. As far as the admissibility of the request of Mr. Avdo Čampara is concerned, the following problems arise.

First, does the evaluation of constitutionality of decrees of the Government of Bosnia and Herzegovina fall within the competence of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, since the normative acts to be reviewed under Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina do not *expressis verbis* include laws of Bosnia and Herzegovina? Nevertheless, Article VI.3 (a) of the Constitution establishes that this exclusive jurisdiction of the Constitutional Court to decide on disputes is “not limited to” the provisions that follow, which are thus merely illustrative examples. It therefore follows from the reference to the “Chair or Deputy Chair of either Chamber of the Parliamentary Assembly” on the one hand and the provision of Article III.3 (b) - stating that the Constitution, *inter alia*, “supersedes inconsistent provisions of the law of Bosnia and Herzegovina” - on the other, that the Constitutional Court has the power to review decrees of the Government of Bosnia and Herzegovina.

Second, Article 27 of the Rules of Procedure provides that the Court may only evaluate the constitutionality of general acts that are in force. With regard to this rule, the Law on Customs Policy of Bosnia and Herzegovina (Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, No. 21/98) must be taken into consideration. Although some of the provisions of the respective Agreements, in particular the provision invoked by the applicant, might seem to be abrogated by the contrary provisions of the Law on Customs Policy, it follows from Article 217 of this statute that it does not generally abrogate all laws and regulations which were in force before. Furthermore, the applicant claims that the decrees on the ratification of the respective Agreements are unconstitutional “insofar as they were adopted by a non-competent organ” so that accepting the decrees as such would fall under the claim of unconstitutionality.

The request of Mr. Avdo Čampara, Deputy Chair of the House of Peoples of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina, for the evaluation of constitutionality of the decrees of the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina is thus admissible. It is therefore not necessary for the Court to pursue the alternative request of the applicant .

4, As regards the merits of the case, the following problems arise.

Both Agreements were signed by the responsible representatives of the Republic of Bosnia and Herzegovina and the Federation of Bosnia and Herzegovina before the Dayton Constitution of Bosnia and Herzegovina entered into force. The ratification, however, was pursued on the basis of the Law on Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina after the Dayton Constitution had entered into force. According to Article 34 paragraph 1 of this Law, the Government was responsible for ratifying all treaties “within the responsibility of the Government” by decree. It is necessary thus to define the responsibility of the government in this respect. The Parliament of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia (SFRY) was responsible for ratifying treaties on political and military cooperation as well as treaties that required the adoption of new laws or the amendment laws in force (Article 283 paragraph 5, Article 285 paragraph 8, and Article 286 paragraph 5 of the SFRY Constitution). The Federal Executive Council of the Parliament of SFRY was responsible for ratifying all other treaties (Article 347 paragraph 8 of the SFRY Constitution). Article 4 of the Decree with Statutory Force on the Accession and Application of Federal Statutes, which has to be applied in Bosnia and Herzegovina as Republic laws (Official gazette of RBil I, No. 2/92 and 13/94), explicitly provides that the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina takes over all responsibilities which had been assigned by law to the Federal Executive Council. Consequently, the treaties on customs and economic cooperation did fall within the responsibility of the Government of Bosnia and Herzegovina. Moreover, it also follows from the outlined legal situation before the Dayton Constitution entered into force that ratification by decree of the Government did not require the prior consent of the Parliament.

However, the Dayton Constitution entirely changed the legal system for the ratification of international treaties. According to Article V.3 (d), the Presidency shall have responsibility for “ratifying treaties of Bosnia and Herzegovina... [with the consent of the Parliamentary Assembly]” and Article IV.4 (d) explicitly refers to the decision-making power of the Parliamentary Assembly “whether to consent to the ratification of treaties”.

Insofar as the whole procedure to conclude the respective Agreements had already begun on the basis of the Law on Government before the Dayton Constitution entered into force, the question now arises whether the subsequent ratification procedure had to follow the provisions of the Law on Government or those of the new Constitution. The solution to this problem has to be found in the Transitional Arrangements of Annex II of the Constitution, which provide in particular for the continuation of laws, judicial and administrative proceedings, offices and treaties under the new Constitution.

Contrary to the opinion of the Council of Ministers, paragraph 5 of Annex II of the Constitution only deals with treaties ratified before the Constitution entered into force. It is therefore not applicable in the present case, since the ratification of the two Agreements occurred after 14 December 1995, which was the date when the Constitution entered into force. Moreover, paragraph 2 of Annex II provides that laws and regulations which were in effect when the Constitution entered into force shall remain in effect “to the extent not inconsistent with the Constitution”. Insofar as the Presidency is, with the consent of the Parliamentary Assembly, responsible for the ratification of treaties, the respective provisions of the Law on Government are obviously superseded by Articles V.3 (d) and IV.4 (d) of the Constitution and could therefore no longer provide the legal basis for the ratification of the Agreements.

However, neither the Presidency nor the Parliamentary Assembly had been established under the Constitution at the time of the ratification of the Agreements. The institutions responsible for the ratification did not yet exist.

The Constitutional Court notes therefore that the ratification was not effected by the competent organs according to the Constitution of Bosnia and Herzegovina. Nor did previously existing institutions take any measures to effect the ratification in accordance with the Constitution. Moreover, it followed from Article 18 of the Agreement on Customs Cooperation and Article 16 of the Agreement on Economic Cooperation that both Agreements were to be applied provisionally as from the time of signature.

It follows from what has been stated above that the ratification of the Agreements adopted by decrees of the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina is not in conformity with the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

5. Based on Article 56 paragraph 1 of its Rules of Procedure, the Constitutional Court decided to declare the decrees on the ratification of the respective Agreements void *ex nunc*. The whole procedure of concluding the respective Agreements is thus returned to the *status quo ante* and allows the responsible institutions of Bosnia and

Herzegovina to harmonize their obligations in accordance with international public law and the constitutional requirements.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Mirko Zovko,

Judges: Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, Prof. Dr. Joseph Marko, mag.iur. Zvonko Miljko, Azra Omeragić and Prof. Dr. Vitomir Popović.

Case No. U 12/98

7 June 1999

Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina

Mirko Zovko

The Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina, at the time when it was functioning according to Annex II paragraph 4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, was not competent to ratify international treaties of Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et des articles 27, 54, 56 et 70 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, à la session tenue le 7 juin 1999, a pris la décision suivante:

DECISION

La Cour constitutionnelle a jugé que le décret de ratification du Traité de coopération douanière entre le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine, le Gouvernement de la Fédération de Bosnie-Herzégovine et le Gouvernement de la République de Croatie («Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine», No. 7/96) et le décret de ratification du Traité sur la coopération économique, conclu entre le Gouvernement de la République et de la Fédération de Bosnie-Herzégovine et le Gouvernement de la République de Croatie («Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine», No. 10/96) ne sont pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine. Ces décrets cessent d'être valable *ex nunc* le jour de l'adoption de cette décision.

Cette décision sera publiée dans le «Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», le «Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine» et le «Journal officiel de la Republika Srpska».

Motifs

1. Monsieur Avdo Čampara, le vice-président de la Chambre des peuples de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, a, le 10 septembre 1998, soumis une requête concernant la constitutionnalité du décret de ratification du Traité sur la coopération douanière («Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine», No. 7/96, daté du 4 mars 1996) et du décret de ratification du Traité sur la coopération économique («Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine», No. 10/96, daté du 30 mars 1996). Les deux Traités ont été déjà signés par les Gouvernements de la République de Croatie, de la République de Bosnie-Herzégovine et de la Fédération

de Bosnie-Herzégovine, le 24 mars 1995. Monsieur Čampara soutient, dans sa requête, que la ratification de ces Traités par un décret du Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine, n'est pas en conformité avec l'article V.3 (d) et l'article IV.4 (d) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, car, d'après ces dispositions, la Présidence de Bosnie-Herzégovine a la compétence pour la ratification des traités internationaux, avec l'accord de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine. De plus, ces Traités «aussi obligent la Fédération de Bosnie-Herzégovine qui, en conséquence, a subit et toujours subit des dommages, d'autant plus que ces Traités prennent effet dès le jour de leur signature.»

Au cas où la Cour constitutionnelle n'accepterait pas cette requête concernant la constitutionnalité des décrets cités, le requérant propose comme alternative que sa requête soit considérée comme un différend entre la Bosnie-Herzégovine et la Fédération de Bosnie-Herzégovine, au sens de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, considérant que les deux Traités auraient des conséquences nuisibles pour la Fédération de Bosnie-Herzégovine.

En ce qui concerne les mesures demandées, le requérant propose à la Cour de voter une mesure provisoire par laquelle l'exécution des décrets contestés est suspendue.

En vertu de l'article 14. para 1 et l'article 19. para 1 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a, le 8 octobre 1998, demandé au requérant de lui soumettre des données supplémentaires et des preuves à l'appui de sa requête concernant la constitutionnalité des décrets et sa demande d'une mesure suspensive. Le requérant a répondu à cette demande le 27 octobre 1998. Relativement à la constitutionnalité des décrets, le requérant a argué que les décrets doivent être *in abstracto* considérés non conforme à la Constitution «car ils ont été pris par un organe incompétent». Relativement à la mesure suspensive demandée, le requérant a répondu qu'il devait seulement faire référence à l'article 3. para 1 du Traité sur la coopération économique pour prouver des dommages que la Fédération de Bosnie-Herzégovine subit quotidiennement en raison de la ratification de ces Traités. Il a argué que ce décret prévoit le dégrèvement des droits de douane pour les exportations ou les importations des marchandises et des services originaires des parties au traité. Cependant, au temps de la conclusion de ce Traité, fait notoire, la guerre en Bosnie-Herzégovine s'achevait à peine, il est donc évident que la Bosnie-Herzégovine est, d'un point de vue économique, beaucoup plus faible que la République de Croatie. Etant donné qu'un pays dévasté par la guerre ne peut pas être à égalité avec d'autres pays, particulièrement quand il s'agit des exportations. Par conséquent, il est clair qu'un tel décret est utile pour une partie seulement, la République de Croatie, alors que l'autre partie, la Fédération de Bosnie-Herzégovine, subira des dommages. Le requérant demandait également à la Cour constitutionnelle, par sa lettre datée du 30 novembre 1998, de «débatte dès que possible, à fin d'empêcher d'autres conséquences nuisibles pour la Fédération de Bosnie-Herzégovine.»

En vertu de l'article 16. du règlement intérieur, la requête a été, le 24 novembre 1998, soumise au Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine. Le Conseil des ministres, au travers du Ministère des affaires étrangères, a répliqué par écrit le 28 décembre 1998. Relativement à la question de la constitutionnalité des décrets, le Conseil prétend que la ratification de ces Traités a été prise en vertu de l'article 34 de la Loi sur le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine («Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine», No. 13/94 et 3/96) bien que la Présidence de Bosnie-Herzégovine ne soit pas encore constituée conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine. D'ailleurs, tous les traités bilatéraux et multilatéraux que la République de Bosnie-Herzégovine a ratifié entre le 1 janvier 1992 et la fin de 1996, ont été, conformément à la règle 5. des dispositions transitoires de l'Annexe II de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, portés à la connaissance des membres de la Présidence de Bosnie-Herzégovine après leur élection. Aucun membre de la Présidence n'a présenté à l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, dans les six mois suivant sa première réunion, une requête pour considérer ou faire appel d'un traité. D'après le Conseil des ministres, les traités sont, par conséquent, restés en vigueur.

2. La Cour constitutionnelle ayant accepté la requête du 30 novembre l'utilisation de la procédure d'urgence, en vertu de l'article 17. para 3. du Règlement intérieur, la Cour a décidé d'inclure la proposition pour une mesure suspensive à l'ordre du jour de sa prochaine session. A cette session, tenue le 22 décembre 1998, la Cour a refusé la proposition pour une mesure suspensive, en vertu de l'article 70. du Règlement intérieur. Ni la requête originale, datée du 10 septembre 1998, ni les données soumises le 27 octobre suite à la demande de la Cour, ne fournissaient les faits et les preuves nécessaires prouvant que la mise en oeuvre des Traités, vu le langage de l'article 70. du Règlement intérieur, causerait «des conséquences nuisibles» pour la Fédération de Bosnie-Herzégovine «qui sont insurmontables».

3. En ce qui concerne la recevabilité de la requête de M. Avdo Čampara, les problèmes suivants sont soulevés:

Premièrement, si la révision de la constitutionnalité des décrets du gouvernement de Bosnie-Herzégovine relève de la compétence de la Cour constitutionnelle, les actes normatifs, qui relèvent du contrôle prévue par l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, n'incluent pas *expressis verbis* le droit de Bosnie-Herzégovine. Cependant, l'article VI.3 de la Constitution établit que la juridiction exclusive de la Cour constitutionnelle pour statuer sur des différends «n'est pas limitée» par les dispositions suivantes de la Constitution, qui sont, par conséquent, seulement des exemples illustratifs. Il s'ensuit, vu le texte de l'article VI.3 (a) «le président ou vice-président de l'une ou l'autre Chambres de l'Assemblée parlementaire» d'une part, et des dispositions de l'article III.3 (b), établissant que la Constitution, *inter alia*, «annule et remplace les dispositions contraires du droit de Bosnie-Herzégovine», d'autre part, que la Cour constitutionnelle est compétente pour la révision des décrets du gouvernement de Bosnie-Herzégovine.

Deuxièmement, l'article 27 du Règlement intérieur prévoit que la Cour ne peut statuer que relativement à la constitutionnalité d'actes de portée générale en vigueur. En vertu de cette disposition, la Loi sur la politique douanière («Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», No. 21/98) doit être prise en considération. Si certaines dispositions de ces Traités, en particulier la disposition invoquée par le requérant, semblent abrogées par des dispositions contraires de la Loi sur la politique douanière, de l'article 217 de cette Loi, on peut conclure que toutes les lois, en général, qui étaient préalablement en vigueur ne sont pas abrogées. De plus, le requérant argue que les dispositions relatives à la ratification de ces traités ne sont pas en conformité avec la Constitution «car elles ont été prises par un organe incompétent», et, par conséquent, ces décrets, comme tels, pourraient être affectés par leur non-constitutionnalité présumée.

La requête de M. Avdo Čampara, le vice-président de la Chambre des peuples de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, concernant la constitutionnalité des décrets pris par le gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine, est, donc, recevable. Par conséquent, il n'est pas nécessaire que la Cour accepte la requête alternative du requérant.

4. Quant au fond de l'affaire, les problèmes suivants sont soulevés:

Les deux Traités ont été signés par les représentants compétents de la République de Bosnie-Herzégovine et la Fédération de Bosnie-Herzégovine avant que la Constitution de Dayton de Bosnie-Herzégovine ne soit entrée en vigueur. Pourtant, la ratification a été entreprise en vertu de la Loi sur le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine, après l'entrée en vigueur de la Constitution de Dayton. D'après l'article 34 para. 1 de cette Loi, le Gouvernement est compétent pour ratifier par décret tout traité «dans le cadre de la compétence du Gouvernement». Il est donc nécessaire de définir les compétences du Gouvernement dans ce domaine. L'Assemblée de la République socialiste fédérative de Yougoslavie (SFRJ) était compétente pour ratifier des traités internationaux relatifs à la coopération politique et militaire et les traités qui exigeaient l'adoption de lois nouvelles ou des amendements aux lois en vigueur (l'article 283. para 5, l'article 285. para 8 et l'article 286. para 5 de la Constitution de la République socialiste fédérative de Yougoslavie). Le Conseil exécutif fédéral de l'Assemblée de la République socialiste fédérative de Yougoslavie était compétent pour la ratification de tous les autres traités (l'article 347. para 8 de la Constitution de la République socialiste fédérative de Yougoslavie). L'article 4 du Décret-loi sur la succession et l'application des lois fédérales qui sont appliquées en Bosnie-Herzégovine comme la Loi de République («Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine», No. 2/92 et 13/94), prévoit explicitement que le gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine se voit attribuer toutes les compétences qui ont été attribuées, par la loi, au Conseil exécutif fédéral. Par conséquent, les Traités sur la coopération douanière et économique relèvent de la compétence du Gouvernement de Bosnie-Herzégovine. D'ailleurs, de la situation judiciaire avant l'entrée en vigueur de la

Constitution de Dayton, on peut conclure que le Gouvernement n'avait pas besoin du consentement préalable de l'Assemblée pour ratifier par décret. Cependant, la Constitution de Dayton a complètement modifié la procédure légale relative à la ratification des traités internationaux. D'après l'article V.3 (d) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Présidence de Bosnie-Herzégovine est compétente pour ratifier les traités de Bosnie-Herzégovine ... (avec l'accord de l'Assemblée parlementaire), et l'article IV.4 (d) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine fait explicitement référence à la compétence de l'Assemblée parlementaire de consentir ou non à la ratification des traités.

La procédure de ratification de ces Traités, dans son entier, étant initiée d'après la Loi sur le Gouvernement, avant l'entrée en vigueur de la Constitution de Dayton, la question qui se pose est de savoir si la procédure de ratification devait être accomplie suivant les dispositions de la Loi sur le Gouvernement ou bien suivant les dispositions de la nouvelle Constitution. La solution à ces problèmes réside dans les dispositions transitoires de l'Annexe II de la nouvelle Constitution, relatives, en particulier, au maintien en vigueur des lois, des règles juridiques, des procédures judiciaires et administratives, des institutions et des traités.

Le paragraphe 5 de l'Annexe II de la Constitution est relatif aux traités uniquement ratifiés avant l'entrée en vigueur de la Constitution. Ce paragraphe, par conséquent, n'est pas, contrairement à l'opinion du Conseil des ministres, applicable dans le cas présent, car la ratification de ces deux Traités a été opérée après le 14 décembre 1995, date de l'entrée en vigueur de la Constitution. De plus, le paragraphe 2 de l'Annexe II prévoit clairement que toutes les lois et règles qui étaient en vigueur lors de l'entrée en vigueur de la Constitution restent en vigueur «dans la mesure où elles ne sont pas contraires à la Constitution». Si la Présidence est compétente, avec l'accord de l'Assemblée parlementaire, pour la ratification des traités, ces dispositions de la Loi sur le Gouvernement sont remplacées par les articles V.3 (d) et IV.4 (d) de la Constitution et, par conséquent, elles ne représentent plus une base juridique pour la ratification des traités.

Mais, ni la Présidence, ni l'Assemblée parlementaire, n'étaient en place conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine au moment de la ratification de ces traités. Les institutions compétentes pour la ratification n'existaient pas encore.

La Cour constitutionnelle note que la ratification n'était pas effectuée par des organismes compétents d'après la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les institutions précédentes n'ayant pris aucune mesure pour effectuer la ratification conformément à la Constitution. De plus, d'après l'article 18 du Traité sur la coopération douanière et l'article 16 du Traité sur la coopération économique, les deux Traités devaient être appliqués à titre provisoire dès le moment de leur signature.

Il suit, de ce qui est mentionné ci-dessus, que la ratification de ces traités par décrets du Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine n'est pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

5. En vertu de l'article 56 para. 1 du règlement intérieur, la Cour constitutionnelle a décidé de déclarer les décrets de ratification des Traités respectifs nuis *ex nunc*. En ce qui concerne la procédure de ratification, c'est le *status quo ante* qui prévaut, ce qui permettra aux institutions responsables de Bosnie-Herzégovine d'harmoniser leurs obligations avec le Droit international public et la Constitution.

La Cour constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Mirko Zovko, et des juges Marko Arsović, Prof. Dr Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, Prof. Dr Joseph Marko, Maître Zvonko Miljko, Azra Omeragić et Prof. Dr Vitomir Popović.

No. U 12/98
7. 06. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine, à l'époque de son fonctionnement conformément à l'annexe II/4 à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, n'était pas compétent pour ratifier les accords internationaux de la Bosnie-Herzégovine.

Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie der Artikel 27, 54, 56 und 70 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 7. Juni 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof stellt fest, daß die Verordnung über die Ratifikation des Vertrages über die Zusammenarbeit in Zollangelegenheiten zwischen der Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina, der Regierung der Föderation Bosnien und Herzegowina und der Regierung der Republik Kroatien (“Gesetzblatt der RB-H”, Nr. 7/96) und die Verordnung über die Ratifikation des Vertrages über die wirtschaftliche Zusammenarbeit, abgeschlossen zwischen der Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina, der Regierung der Föderation Bosnien und Herzegowina und der Regierung der Republik Kroatien (“Gesetzblatt der RB-H”, Nr. 10/96) verfassungswidrig sind.

Die Verordnungen treten mit dem Tage der Fällung dieses Erkenntnisses *ex tunc* außer Kraft.

Diese Entscheidung wird im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, dem “Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina” und dem “Gesetzblatt der Republika Srpska” veröffentlicht.

Begründung

1. Herr Avdo Čampara, Stellvertretender Vorsitzender der Volksversammlung der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina hat am 10. September 1998 einen Antrag auf die Einleitung eines Verfahrens auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Verordnung über die Ratifikation des Vertrages über die Zusammenarbeit in Zollangelegenheiten (“Gesetzblatt der RB-H”, Nr. 7/96 vom 4. März 1996) und die Verordnung über die Ratifikation des Vertrages über die wirtschaftliche Zusammenarbeit, (“Gesetzblatt der RB-II”, Nr. 10/96 vom 30. März 1996) gestellt. Beide Verträge wurden schon am 24. März 1995 von den Regierungen der Republik Kroatien, der Republik Bosnien und Herzegowina

und der Föderation Bosnien und Herzegowina unterzeichnet. Herr Avdo Čampara vertritt in seinem Antrag die Meinung, daß die Ratifikation dieser Verträge durch Verordnungen der Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina, nicht mit Artikel V/3. (d) und Artikel IV/4. (d) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina vereinbar ist, in denen bestimmt ist, daß das Staatspräsidium, mit Zustimmung der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina, für die Ratifikation von völkerrechtlichen Verträgen zuständig ist. Außerdem “haben die Verträge auch die Föderation Bosnien und Herzegowina verpflichtet, die deswegen Schäden erlitten hat und noch immer erleidet, da die Verträge schon von dem Tag ihrer Unterzeichnung an rechtliche Wirkung entfalten.”

Für den Fall, daß der Verfassungsgerichtshof dem Antrag auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der angeführten Verordnungen nicht folgt, schlägt der Antragsteller als vor, daß sein Antrag gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina als eine Streitigkeit zwischen Bosnien und Herzegowina und der Föderation Bosnien und Herzegowina behandelt wird, da beide Verträge große und unabwendbar schädliche Folgen für die Föderation von Bosnien und Herzegowina haben.

Soweit es sich um die Überprüfung des Verfahrens handelt, beantragt der Antragsteller an, daß der Verfassungsgerichtshof eine vorläufige Maßnahme erläßt, mit der die Durchführung der angefochtenen Verordnungen vorläufig ausgesetzt wird.

Auf Grundlage von Artikel 14 Absatz 1 und Artikel 19 Absatz 1 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof am 8. Oktober 1998 den Antragsteller aufgefordert, dem Gericht zusätzliche Daten und Beweise zukommen zu lassen, die sich einerseits auf die Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Verordnungen und andererseits auf die Beantragung, einer vorläufigen Maßnahme beziehen. Der Antragsteller hat auf diese Aufforderung am 27. Oktober 1998 geantwortet. Soweit es sich um die Verfassungsmäßigkeit der Verordnungen handelt, argumentiert der Antragsteller, daß die Verordnungen “*in toto*” nicht mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina im Einklang sind, “da sie von einem unzuständigen Organ erlassen wurden”. Was die vorläufige Maßnahme betrifft, führt der Antragsteller an, daß er nur auf Artikel 3 des Vertrages über die wirtschaftliche Zusammenarbeit im Sinne eines Beweises “für tagtäglich entstehende Schäden” für die Föderation Bosnien und Herzegowina auf Grund dieser ratifizierten Verträge hinweist. Er argumentiert, daß mit dieser Bestimmung der Export beziehungsweise der Import von Waren und Dienstleistungen, mit Ursprung aus den Unterzeichnerstaaten, im gegenseitigen Verkehr ohne steuerliche Belastungen erfolgt und wegen der “notorischen Tatsache”, daß zum Zeitpunkt, an dem die Verträge abgeschlossen wurden, der Krieg in Bosnien und Herzegowina erst beendet wurde, und daß daher Bosnien und Herzegowina wirtschaftlich offenkundig erheblich schwächer als die Republik Kroatien ist. Ein vom Krieg verwüsteter Staat kann daher nicht mit anderen Staaten gleichberechtigt sein, insbesondere wenn es um die Frage des Exportes geht, so daß es klar ist, daß eine solche Bestimmung eine Seite begünstigt, die Republik Kroatien, während die andere Vertragsseite, die Föderation Bosnien und Herzegowina, den Schaden trägt. Der Antragsteller hat ferner in einem Brief vom 30. November 1998 vom Verfassungsgericht-

shof verlangt, daß dieser “so schnell wie möglich die Verhandlung anberaumt, um weitere schädliche Folgen für die Föderation Bosnien und Herzegowina zu verhindern”.

Auf Grundlage von Artikel 16 der Geschäftsordnung wurde der Antrag am 24. November 1998 dem Ministerrat von Bosnien und Herzegowina zugestellt. Der Ministerrat hat am 28. Dezember 1998 seine schriftliche Antwort über das Außenministerium übermittelt. Was die Frage der Verfassungsmäßigkeit der Verordnungen betrifft, wird angegeben, daß die Ratifikation dieser Verträge auf Grundlage von Artikel 34 des Gesetzes über die Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina (“Gesetzblatt der Republik Bosnien und Herzegowina”, Nr. 13/94 und 3/96) erfolgt ist, insofern als das Staatspräsidium von Bosnien und Herzegowina noch nicht gemäß der Verfassung von Bosnien und Herzegowina konstituiert war. Des weiteren waren alle bilateralen, wie auch multilateralen Verträge, die in der Periode vom 1. Jänner 1992 bis zum Ende des Jahres 1996 von der Republik Bosnien und Herzegowina ratifiziert wurden, im Einklang mit der Bestimmung in Ziffer 5 der Übergangsbestimmungen des Annex II der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, die den Mitgliedern des Staatspräsidiums von Bosnien und Herzegowina nach ihrer Wahl bekanntgegeben wurden. Indes hat kein einziges Mitglied des Staatspräsidiums der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina innerhalb der Periode von sechs Monaten nach dem ersten Zusammen treten einen Antrag auf Überprüfung oder einen Einspruch gegen auch nur irgendeinen Vertrag erhoben. Nach Meinung des Ministerrates sind die Verträge daher in Kraft geblieben.

2. Nachdem der Verfassungsgerichtshof den Vorschlag vom 30. November 1998 als Antrag auf ein dringliches Verfahren gemäß Artikel 17 Absatz 3 der Geschäftsordnung aufgenommen hat, wurde entschieden, daß der Antrag auf Erlassen einer vorläufigen Maßnahme auf die Tagesordnung der darauffolgenden Sitzung genommen wird. Auf dieser Sitzung vom 22. Dezember 1998 hat der Gerichtshof den Vorschlag auf Erlassen einer vorläufigen Maßnahme im Sinne der Artikel 70 der Geschäftsordnung abgewiesen. Weder der Originalantrag vom 10. September 1998, noch die Daten, die nach Aufforderung durch das Gericht am 27. Oktober 1998 überbracht wurden, konnten die erforderlichen Tatsachen und Beweise erbringen, daß eine künftige Implementierung der Verträge, mit den Worten des Artikel 70 der Geschäftsordnung “schädliche Folgen” für die Föderation Bosnien und Herzegowina “die unabwendbare wären” hätte.

3. Soweit es sich um die Zulässigkeit des Antrages von Herrn Avdo Čampara handelt, ergeben sich folgende Probleme.

Erstens, ob die Überprüfung der Verfassungsmäßigkeit von Verordnungen der Regierung von Bosnien und Herzegowina in die Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofs fällt, insofern die normativen Akte, die unter die Überprüfung gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina fallen, nicht “*expressis verbis*” Gesetze und unterhalb von Gesetzen stehende Rechtsakte von Bosnien und Herzegowina enthalten. Jedoch bestimmt Artikel VI/3. (a) der Verfassung, daß diese ausschließliche Zuständigkeit des Verfassungsgerichtshofs zu entscheiden nicht auf die folgenden Bestimmungen der Verfassung “begrenzt” ist, die daher nur illustrative Beispiele darstellen. Aus dem Wortlaut des

Artikel VI/3. (a) ist einerseits, der bestimmt, daß “der Vorsitzende oder sein Stellvertreter irgendeines der Häuser der Parlamentarischen Versammlung” und aus Artikel VI/ 3. (b) andererseits, der bestimmt, daß die Verfassung *inter alia* “Gesetze und unterhalb von Gesetzen stehende Rechtsakte von Bosnien und Herzegowina außer Kraft setzt” - folgt, daß der Verfassungsgerichtshof zur Überprüfung von Verordnungen der Regierung von Bosnien und Herzegowina zuständig ist.

Zweitens, Artikel 27 der Geschäftsordnung bestimmt, daß der Gerichtshof die Verfassungsmäßigkeit nur solcher Akte überprüfen kann, die in Kraft sind. Auf Grundlage dieser Bestimmung muß das Gesetz über die Zollpolitik von Bosnien und Herzegowina (“Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, Nr. 21/98) in Betracht gezogen werden. Auch wenn einige Bestimmungen dieser Verträge, insbesondere diese, die der Antragsteller vorgebracht hat, durch die entgegengesetzten Bestimmungen des Gesetzes über die Zollpolitik scheinbar außer Kraft gesetzt wurden, folgt aus Artikel 217 dieses Gesetzes, daß sie nicht generell außer Kraft gesetzt werden. Dies bezieht sich insbesondere auf alle Gesetze und die unterhalb von Gesetzen stehenden Rechtsakte die vor diesem Zeitpunkt in Kraft waren. Weiters, beruft sich der Antragsteller darauf, daß die Verordnungen über die Ratifikation dieser bestimmten Verträge verfassungswidrig sind, da sie “von einem nicht zuständigen Organ erlassen wurden”, so daß die Annahme dieser Bestimmungen als solche, die angeführte Verfassungswidrigkeit beeinflussen könnte.

Der Antrag von Herrn Avdo Čampara, Stellvertretender Vorsitzender der Volksversammlung der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina, auf Überprüfung der Verfassungsmäßigkeit der Verordnungen der Republik Bosnien und Herzegowina ist zulässig. Daher erachtet es der Gerichtshof für nicht notwendig, den alternativen Antrag des Antragstellers weiter zu verfolgen.

4. Soweit es sich um den Antrages selbst handelt, stellen sich folgende Probleme.

Beide Verträge wurden von den verantwortlichen Repräsentanten der Republik Bosnien und Herzegowina und der Föderation Bosnien und Herzegowina vor dem Inkrafttreten der Dayton Verfassung für Bosnien und Herzegowina unterschrieben. Die Ratifikation erfolgte auf Grundlage des Gesetzes über die Regierung von Bosnien und Herzegowina, nachdem die Dayton Verfassung in Kraft trat. Gemäß Artikel 34 Absatz 1 dieses Gesetzes war die Regierung zuständig zur Ratifikation aller Verträge mit der Verordnung “im Rahmen der Zuständigkeit der Regierung”. Daher ist es notwendig die Zuständigkeit der Regierung in dieser Hinsicht zu definieren. Die Parlamentarische Versammlung der Sozialistischen Föderativen Republik Jugoslawien (SFRJ) war zuständig für die Ratifikation völkerrechtlicher Verträge über die politische und militärische Zusammenarbeit und Ratifikation von Verträge, welche die Schaffung neuer oder Änderung bereits geltender Gesetze verlangt haben (Artikel 283 Absatz 5, Artikel 285 Absatz 8 und Artikel 286 Absatz 5 der Verfassung der SFRJ). Der Bundesvollzugsrat der Versammlung der SFRJ war für die Ratifikation aller anderen Verträge zuständig (Artikel 347 Absatz 8 der Verfassung der SFRJ). Artikel 4 der Verordnung mit Rechtskraft über die Übernahme und Anwendung von Bundesgesetzen die in Bosnien und Herzegowina als Republikgesetze anzuwenden sind (“Gesetzblatt

der RB-H⁹, Nr. 2/92 und 13/94), schreibt explizit vor, daß die Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina alle Verantwortlichkeiten übernimmt, die gesetzlich in die Zuständigkeit des Bundesvollzugsrates gefallen sind. Demgemäß sind die Verträge über die Zusammenarbeit in Zollangelegenheiten und die wirtschaftliche Zusammenarbeit in die Zuständigkeit der Regierung von Bosnien und Herzegowina gefallen. Außerdem geht aus der rechtlichen Situation, die zum Zeitpunkt geherrscht hat, als die Dayton Verfassung noch nicht in Kraft getreten ist hervor, daß die Regierung keine vorhergehende Zustimmung der Versammlung für eine Ratifikation durch Verordnung benötigte. Die Verfassung von Dayton hat jedoch das Rechtssystem in Bezug auf die Ratifikation von völkerrechtlichen Verträgen grundlegend verändert. Gemäß Artikel V/3. (d) der Verfassung fällt die Ratifikation von völkerrechtlichen Verträge in die Zuständigkeit des Staatspräsidiums von Bosnien und Herzegowina (mit Zustimmung der Parlamentarischen Versammlung), und Artikel IV/4. (d) bezieht sich explizit auf die Zuständigkeit der Entscheidung der Parlamentarischen Versammlung über die Zustimmung zur Ratifikation von Verträgen.

Da das ganze Verfahren über den Abschluß dieser Verträge auf Grundlage des Gesetzes über die Regierung schon vor dem Inkrafttreten der Dayton Verfassung begonnen hat, stellt sich doch die Frage, ob das Verfahren der Ratifikation gemäß den Bestimmungen des Gesetzes über die Regierung oder ob es schon gemäß den Bestimmungen der neuen Verfassung erfolgen sollte. Die Lösung dieses Problems ist in den Übergangbestimmungen des Annex II der Verfassung zu finden, die sich insbesondere auf die Kontinuität von Rechtsvorschriften, gerichtlichen und administrativen Verfahren, Institutionen und Verträgen unter der neuen Verfassung beziehen.

Entgegen der Meinung des Ministerrates, bezieht sich Absatz 5 des Annex II der Verfassung nur auf Verträge, die schon ratifiziert waren, bevor die Verfassung in Kraft trat. Dieser Absatz kann daher nicht in diesem Fall herangezogen werden, da die Ratifikation beider Verträge zu einem späteren Zeitpunkt, nach dem 14. Dezember 1995, stattfand, als die Verfassung schon in Kraft war. Mehr noch, Absatz 2 des Annex II regelt klar, daß alle Gesetze und Vorschriften die zu dem Zeitpunkt, wenn die Verfassung in Kraft tritt, gültig sind, auch weiterhin gültig bleiben "in dem Umfang, in dem sie nicht mit der Verfassung in Widerspruch stehen". Da die Ratifikation von Verträgen in die Zuständigkeit des Staatspräsidiums fällt, die diese mit Zustimmung der Parlamentarischen Versammlung vornehmen, werden die Bestimmungen des Gesetzes über die Regierung durch den Artikeln V/3. (d) und IV/4. (d) der Verfassung ersetzt und können nicht mehr die Rechtsgrundlage für die Ratifikation von Verträgen bilden.

Zum Zeitpunkt der Ratifikation der Verträge bestanden jedoch weder das Staatspräsidium noch die Parlamentarische Versammlung im Sinne der Verfassung von Bosnien und Herzegowina, sodaß die für die Ratifikation zuständigen Institutionen noch nicht bestanden.

Der Verfassungsgerichtshof stellt fest, daß die Ratifikation weder durch die gemäß der Verfassung von Bosnien und Herzegowina zuständigen Organe erfolgt ist, noch von den vorherigen Institutionen irgendwelche Maßnahmen zur verfassungsmäßigen Ratifikation

gesetzt wurden. Außerdem, sollten gemäß Artikel 18 des Vertrages über die Zusammenarbeit in Zollangelegenheiten und Artikel 16 des Vertrages über die wirtschaftliche Zusammenarbeit, beide Verträge ab dem Zeitpunkt ihrer Unterzeichnung an vorläufig angewendet werden.

Demgemäß folgt aus dem bisher dargelegten, daß die Ratifikation der Verträge, die durch Verordnungen der Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina erlassen wurden, nicht mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina konform sind.

5. Auf Grundlage von Artikel 56 Absatz 1 der Geschäftsordnung, hat der Verfassungsgerichtshof entschieden, daß die Verordnungen über die Ratifikation der angeführten Verträge *ex nunc* außer Kraft treten. Das gesamte Verfahren des Abschlusses der angeführten Verträge wird in den *status quo ante* zurückversetzt und erlaubt es den verantwortlichen Institutionen von Bosnien und Herzegowina ihre Verpflichtungen gemäß dem internationalen öffentlichem Recht und den verfassungsrechtlichen Erfordernissen zu erfüllen.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsident des Gerichtshofes Mirko Zovko und den Richtern Marko Arsović, Prof. Dr. Kasim Begić, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, Prof. Dr. Joseph Marko, Mag. Zvonko Miljko, Azra Omeragić und Prof. Dr. Vitomir Popović.

U Nr. 12/98
Sarajewo am 7. Juni 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Die Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina war zum Zeitpunkt, als sie gemäß Annex II/4 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina in Funktion war, nicht für die Ratifikation völkerrechtlicher Verträge von Bosnien und Herzegowina zuständig.

Na osnovu člana VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 54. i 56. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 14. augusta 1999. godine, donio je

ODLUKU

Utvrđuje se da čl. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. tačka 3, čl. 22, 24, 25, 26, 27, 28. i 29. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 4/97) nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine daje se rok od tri mjeseca od dana objavljivanja ove odluke u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine” da navedene odredbe Zakona usaglasi sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

1. Gosp. Mirko Banjac, u vrijeme kada je bio zamjenik predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, 11. februara 1999. godine, je podnio zahtjev za: 1. ocjenu ustavnosti Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine; 2. poništenje potvrđivanja imenovanja kopredsjedavajućih Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; 3. poništenje potvrđivanja imenovanja potpredsjedavajućeg, ministara i zamjenika ministara Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; 4. stavljanje van snage svih odluka i drugih akata Vijeća ministara Bosne i Hercegovine “od dana nezakonitog potvrđivanja od strane Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine do dana poništenja neustavnog i nezakonitog potvrđivanja od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine”.

Podnosilac zahtjeva navodi da “član 6. stav 1. i 2. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine je u suprotnosti sa članom V. tačka

4. Ustava Bosne i Hercegovine”. Dalje, kao dokaz navodi više odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine, sa istim brojem i datumom, ali sa različitim obuhvatom funkcija, koje su dostavljene Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine radi potvrđivanja imenovanja. Pored toga, ističe da potvrđivanje imenovanja potpredsjedavajućeg, ministara i zamjenika ministara nije provedeno u skladu sa članom 6. stav 2. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, te da su ovi dokazi o imenovanju, odnosno potvrđivanju imenovanja, u suprotnosti i sa članom V tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine.

Na osnovu člana 14. stav 1. i člana 19. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud je, 17. februara 1999. godine, zatražio od podnosioca zahtjeva da dostavi nove podatke o suštini zahtjeva, uzimajući u obzir odredbe čl. 14, 26. i 27. Poslovnika Ustavnog suda.

U svom novom zahtjevu, od 24. februara 1999. godine, podnosilac zahtjeva ističe da Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine u članu 6. ima rješenje suprotno odredbi člana V tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, jer “u tački 1. upotrebljava termin kopredsjedavajući koga imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a u stavu 2. polazi od funkcije potpredsjedavajućeg, koju Ustav ne poznaje, dalje precizira da ministre i zamjenike ministara imenuje kopredsjedavajući uz pribavljeno mišljenje Predsjedništva, a preuzimaju dužnost nakon što ih odobri Predstavnički dom. Sasvim je evidentno da postoji neusklađenost Zakona o ministarstvima sa Ustavom Bosne i Hercegovine, te nema potrebe dalje obrazlagati”.

U vezi sa spornim potvrđivanjem imenovanja, podnosilac zahtjeva i u svom novom podnesku navodi, uglavnom, činjenice vezane za proceduru donošenja odluka o potvrđivanju imenovanja (iako se ne radi o slučaju iz člana IV/3.(f) Ustava), a zahtjev za stavljanje van snage odluke Vijeća ministara nije, uopće, komentirao.

Na osnovu članu 16. Poslovnika Ustavnog suda, 10. marta 1999. godine, od donosilaca osporenih akata - Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, zatraženo je da u roku od 30 dana dostave odgovor na navode iz zahtjeva koji se odnose na akte iz njihove nadležnosti.

Pismom dr. Halida Genjca, tada predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, zatraženo je da Ustavni sud “s obzirom na zastoje u radu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine” do 30. maja 1999. godine prolongira rok za davanje odgovora na navode iz zahtjeva gosp. Mirka Banjca.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u svom odgovoru od 12. maja 1999. godine, navodi: “Vijeće ministara Bosne i Hercegovine smatra da se, kao prethodno pitanje, treba utvrditi da li postoji neustavnost Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima, a tek nakon toga se može postaviti pitanje ocjene zakonitosti odluka i drugih akata koje je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo sukladno svojim ovlaštenjima utvrđenim Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine”.

2. U vezi sa zahtjevom za ocjenu ustavnosti Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 4/97), postavlja se prethodno pitanje da li ovaj zakon može biti predmet spora u smislu člana VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine.

Prema članu VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu između dva entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to: da li je odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom u skladu sa ovim ustavom, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine; da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim ustavom.

3. Ustavni sud je prihvatio da podnosilac zahtjeva, tražeći ocjenu ustavnosti Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine, uz navode daje član 6. stav 1. i 2. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine u suprotnosti sa članom V tačka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, jer u tački 1. upotrebljava termin kopredsjedavajući koga imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a u stavu 2. polazi od funkcije potpredsjedavajućeg, koju Ustav ne poznaje, te daje evidentno da postoji neusklađenost Zakona sa Ustavom, osporava sve odredbe Zakona koje definišu kopredsjedavajuće i potpredsjedavajućeg Vijeća ministara a ne samo član 6.

Odredbe o kopredsjedavajućim i potpredsjedavajućem Vijeća ministara sadržane su u čl. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. tačka 3, i čl. 22, 24, 25, 26, 27, 28. i 29. osporenog zakona. Tako je, između ostalog, propisano: članom 3. da dva kopredsjedavajuća, potpredsjedavajući i tri ministra (vanjskih poslova; civilnih poslova i komunikacija; vanjske trgovine i ekonomskih odnosa) čine članove Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; članom 5. da Vijeće ministara predvodi predsjedavajući, a kopredsjedavajući se smjenjuju na mjestu predsjedavajućeg u skladu sa Poslovníkom; članom 6. da kopredsjedavajuće imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a potpredsjedavajućeg, ministre i zamjenike ministara imenuju kopredsjedavajući uz pribavljeno mišljenje Predsjedništva, te da svi članovi Vijeća ministara i zamjenici ministara preuzimaju dužnosti nakon što ih odobri Predstavnički dom; članom 20. da odluke Vijeća ministara postaju pravosnažne kada ih potpišu kopredsjedavajući i potpredsjedavajući. Ostalim odredbama bliže su uređene funkcije kopredsjedavajućih i potpredsjedavajućeg Vijeća ministara pa, prema tome, Vijeća ministara u cjelini.

4. Član V/4. Ustava Bosne i Hercegovine definiše Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, koga čine predsjedavajući Vijeća ministara i određen broj ministara po potrebi, koji su odgovorni za provođenje politike i odluka Bosne i Hercegovine iz nadležnost i institucija Bosne i Hercegovine; Predsjedništvo Bosne i Hercegovine imenuje predsjedavajućeg

Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, koji preuzima dužnosti po odobrenju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine; predsjedavajući Vijeća ministara imenuje ministra vanjskih poslova, ministra vanjske trgovine i druge ministre po potrebi (najviše dvije trećine ministara mogu biti imenovani sa teritorije Federacije Bosne i Hercegovine), koji će preuzeti dužnost po odobrenju Predstavničkog doma; predsjedavajući, također, imenuje zamjenike ministara (koji neće biti iz istog konstitutivnog naroda kao i njihovi ministri), koji preuzimaju dužnost nakon odobrenja Predstavničkog doma.

Iz navedenog slijedi da osporene zakonske odredbe koje definišu kopredsjedavajuće i potpredsjedavajućeg Vijeća ministara nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, jer je Ustav na jasan način uspostavio klasičnu funkciju mandatarata koji i imenuje ministre sukladno članu V/4. Ustava. Prema tome, radi se o materijalnoj neustavnosti osporenih zakonskih odredbi, pa je Ustavni sud odlučio kao u dispozitivu.

5. Članom 56. stav 2, 3. i 4. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine je propisano da se odlukom, kojom se utvrđuje nesaglasnost iz člana VI/3.(a) Ustava, može odrediti rok donosiocu akta za usaglašavanje, koji ne može biti duži od tri mjeseca, te da će Sud svojom odlukom, ako se u ostavljenom roku ne otkloni utvrđena nesaglasnost, utvrditi da nesaglasne odredbe prestaju da važe. Danom objavljivanja odluke Suda o prestanku važenja nesaglasnih odredbi u službenom glasilu Bosne i Hercegovine nesaglasne odredbe prestaju da važe.

Uzimajući u obzir navedene odredbe Poslovnika Ustavnog suda, Ustavni sud daje rok za usaglašavanje Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine sa Ustavom Bosne i Hercegovine u trajanju od tri mjeseca od dana objavljivanja ove odluke u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

6. U vezi sa zahtjevom za poništenje potvrđivanja imenovanja kopredsjedavajućih i potpredsjedavajućeg Vijeća ministara, Ustavni sud nalazi daje potvrđivanje imenovanja izvršeno odlukama koje je donio Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na osnovu Ustava i člana 6. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine

U kontekstu ove odluke, kojom je Ustavni sud Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine dao rok od tri mjeseca da osporene odredbe Zakona usaglasi sa Ustavom Bosne i Hercegovine, nije bilo mjesta da Sud poništi navedene odluke.

7. Ustavni sud se, također, nije posebno izjašnjavao o zahtjevu gosp. Mirka Banjca za stavljanje van snage svih odluka i drugih akata Vijeća ministara "od dana nezakonitog potvrđivanja imenovanja", jer taj zahtjev nije izražen u skladu sa članom 14. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda. Tom odredbom propisano je da zahtjev za pokretanje postupka iz člana VI/3.(a) Ustava treba da sadrži naziv akta koji je predmet spora, sa naznakom naziva i broja službenog glasila u kome je objavljen; odredbe Ustava za koje se smatra da su povrijeđene; navode, činjenice i dokaze na kojima se zahtjev zasniva. Ni u svom

*Odluka U 1/99
od 14. augusta 1999. godine*

novom podnesku od 24. februara 1999. godine, dostavljenom na traženje Ustavnog suda u smislu člana 19. Poslovnika, podnosilac nije otklonio nedostatke ovog zahtjeva.

Ovu odluku je donio Ustavni sud Bosne i Hercegovine u sastavu: predsjednik Ustavnog suda prof. dr. Kasim Begić i sudije Marko Arsović, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, prof. dr. Joseph Marko, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i Mirko Zovko.

U 1/99
14. august 1999. god.
Neutn

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Prof dr. Kasim Begić

Odredbe Zakona o Vijeću ministara, koje uspostavljaju kopredsjedavajuće i potpredsjedavajućeg Vijeća ministara, nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Ustav je na jasan način uspostavio funkciju mandataru ovlaštenog da imenuje ministre u skladu sa članom V/4. Ustava.

Na temelju članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 54. i 56. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 14. kolovoza 1999. godine, donio je

ODLUKU

Utvrđuje se da čl. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. točka 3, čl. 22, 24, 25, 26, 27, 28. i 29. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 4/97) nisu sukladne Ustavu Bosne i Hercegovine.

Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine daje se rok od tri mjeseca od dana objave ove odluke u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine” da navedene odredbe Zakona usuglasi s Ustavom Bosne i Hercegovine.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

1. Gosp. Mirko Banjac, u vrijeme kada je bio dopredsjedatelj Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, 11. veljače 1999. godine, je podnio zahtjev za: 1. ocjenu ustavnosti Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine; 2. poništenje potvrđivanja imenovanja supredsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; 3. poništenje potvrđivanja imenovanja dopredsjedatelja, ministara i doministara Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; 4. stavljanje izvan snage svih odluka i drugih akata Vijeća ministara Bosne i Hercegovine “od dana nezakonitog potvrđivanja od strane Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine do dana poništenja neustavnog i nezakonitog potvrđivanja od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine”.

Podnositelj zahtjeva navodi da “članak 6. stavak 1. i 2. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine je u nesuglasju s člankom V. točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine”. Dalje, kao dokaz navodi više odluka Predsjedništva

Bosne i Hercegovine, s istim brojem i nadnevkom, ali s različitim obuhvatom funkcija, koje su dostavljene Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine radi potvrđivanja imenovanja. Pored toga, ističe da potvrđivanje imenovanja dopredsjedavajućeg, ministara i doministara nije sprovedeno sukladno članku 6. stavak 2. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, te da su ovi dokazi o imenovanju, odnosno potvrđivanju imenovanja, u nesuglasju i s člankom V točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine.

Na temelju članka 14. stavak 1. i članka 19. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud je, 17. veljače 1999. godine, zatražio od podnositelja zahtjeva da dostavi nove podatke o biti zahtjeva, uzimajući u razmatranje odredbe čl. 14, 26. i 27. Poslovnika Ustavnog suda.

U svom novom zahtjevu, od 24. veljače 1999. godine, podnositelj zahtjeva naglašava da Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine u članku 6. ima rješenje protivno odredbi članka V. točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, jer “u točki 1. uporabljuje naziv supredsjedatelj kojeg imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a u stavku 2. polazi od funkcije dopredsjedavajućeg, koju Ustav ne poznaje, dalje precizira da ministre i doministre imenuje supredsjedatelj uz pribavljeno mišljenje Predsjedništva, a preuzimaju dužnost nakon što ih odobri Zastupnički dom. Posve je razvidno da postoji nesuglasje Zakona o ministarstvima s Ustavom Bosne i Hercegovine, te nema potrebe dalje obrazlagati”.

U svezi sa spornim potvrđivanjem imenovanja, podnositelj zahtjeva i u svom novom podnesku navodi, poglavito, činjenice vezane za proceduru donošenja odluka o potvrđivanju imenovanja (iako se ne radi o slučaju iz članka IV/3.(f) Ustava), a zahtjev za stavljanje izvan snage odluke Vijeća ministara nije, uopće, komentirao.

Na temelju članka 16. Poslovnika Ustavnog suda, 10. ožujka 1999. godine, od donositelja pobijanih akata - Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, zatraženo je da u roku od 30 dana dostave odgovor na navode iz zahtjeva koji se odnose na akte iz njihove ovlasti.

Pismom dr. Halida Genjca, tada predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, zatraženo je da Ustavni sud “s obzirom na zastoj u radu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine” do 30. svibnja 1999. godine prolongira rok za davanje odgovora na navode iz zahtjeva gosp. Mirka Banjca.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u svom odgovoru od 12. svibnja 1999. godine, navodi: “Vijeće ministara Bosne i Hercegovine smatra da se, kao predbježno pitanje, treba utvrditi postoji li neustavnost Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine, a tek nakon toga se može postaviti pitanje ocjene zakonitosti odluka i drugih akata koje je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo sukladno svojim ovlastima utvrđenim Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine”.

2. U svezi sa zahtjevom za ocjenu ustavnosti Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 4/97), postavlja se predbježno pitanje može li ovaj zakon biti predmetom spora u smislu članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine.

Prema članku VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je jedini mjerodavan odlučivati o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu između dva entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to je li odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom sukladna ovom ustavu, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine; je li bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom ustavu.

3. Ustavni sud je prihvatio da podnositelj zahtjeva, tražeći ocjenu ustavnosti Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine, uz navode daje članak 6. stavak 1. i 2. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine u nesuglasju s člankom V točka 4. Ustava Bosne i Hercegovine, jer u točki 1. uporabljuje termin supredsjedatelj kojega imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a u stavku 2. polazi od funkcije dopredsjedatelja, koju Ustav ne poznaje, te daje razvidno da postoji neusuglašenost Zakona s Ustavom, pobija sve odredbe Zakona koje definiraju supredsjedatelje i dopredsjedatelja Vijeća ministara a ne samo članak 6.

Odredbe o supredsjedatelj ima i dopredsjedatelju Vijeća ministara sadržane su u čl. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. točka 3, i čl. 22, 24, 25, 26, 27, 28. i 29. pobilanog zakona. Tako je, između ostalog, propisano: člankom 3. da dva supredsjedatelja, dopredsjedatelj i tri ministra (inozemnih poslova; civilnih poslova i komunikacija; vanjske trgovine i ekonomskih odnosa) čine članove Vijeća ministara Bosne i Hercegovine; člankom 5. da Vijeće ministara predvodi predsjedatelj, a supredsjedatelj i se smjenjuju na mjestu predsjedatelja sukladno Poslovniku; člankom 6. da supredsjedatelje imenuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a dopredsjedatelja, ministre i doministre imenuju supredsjedatelji uz pribavljeno mišljenje Predsjedništva, te da svi članovi Vijeća ministara i doministri preuzimaju dužnosti nakon što ih odobri Zastupnički dom; člankom 20. da odluke Vijeća ministara postaju pravomoćne kada ih potpišu supredsjedatelji i dopredsjedatelj. Ostalim odredbama bliže su uređene funkcije supredsjedatelja i dopredsjedatelja Vijeća ministara pa, prema tomu, Vijeća ministara u cjelini.

4. Članak V/4. Ustava Bosne i Hercegovine definira Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, kojega čine predsjedatelj Vijeća ministara i određen broj ministara po potrebi, koji su odgovorni za sprovedbu politike i odluka Bosne i Hercegovine iz ovlasti institucija Bosne i Hercegovine; Predsjedništvo Bosne i Hercegovine imenuje predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, koji preuzima dužnosti po odobrenju

Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine; predsjedatelj Vijeća ministara imenuje ministra inozemnih poslova, ministra vanjske trgovine i druge ministre po potrebi (najviše dvije trećine ministara mogu biti imenovani s teritorija Federacije Bosne i Hercegovine), koji će preuzeti dužnost po odobrenju Zastupničkog doma; predsjedatelj, također, imenuje doministre (koji neće biti iz istog konstitutivnog naroda kao i njihovi ministri), koji preuzimaju dužnost nakon odobrenja Zastupničkog doma.

Iz navedenog slijedi da pobijane zakonske odredbe koje definiraju supredsjedatelje i dopredsjedatelja Vijeća ministara nisu sukladne Ustavu Bosne i Hercegovine, jer je Ustav na razvidan način uspostavio klasičnu funkciju mandatara koji i imenuje ministre sukladno članku V/4. Ustava. Prema tome, radi se o materijalnoj neustavnosti pobijanih zakonskih odredbi, pa je Ustavni sud odlučio kao u dispozitivu.

5. Člankom 56. stavak 2, 3. i 4. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine je propisano da se odlukom, kojom se utvrđuje nesuglasnost iz članka VI/3.(a) Ustava, može odrediti rok donositelju akta za usuglašavanje, koji ne može biti dulji od tri mjeseca, te da će Sud svojom odlukom, ako se u datom roku ne otkloni utvrđena nesuglasnost, utvrditi da nesuglasne odredbe prestaju važiti. Danom objave odluke Suda o prestanku važenja nesuglasnih odredbi u službenom glasilu Bosne i Hercegovine nesuglasne odredbe prestaju važiti.

Uzimajući u obzir navedene odredbe Poslovnika Ustavnog suda, Ustavni sud daje rok za usuglašavanje Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine s Ustavom Bosne i Hercegovine u trajanju od tri mjeseca od dana objave ove odluke u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

6. U svezi sa zahtjevom za poništenje potvrđivanja imenovanja supredsjedatelja i dopredsjedatelja Vijeća ministara, Ustavni sud nalazi da je potvrđivanje imenovanja izvršeno odlukama koje je donio Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na temelju Ustava i članka 6. Zakona o Vijeću ministara.

U kontekstu ove odluke, kojom je Ustavni sud Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine dao rok od tri mjeseca da pobijane odredbe Zakona usuglasi s Ustavom Bosne i Hercegovine, nije bilo mjesta da Sud poništi navedene odluke.

7. Ustavni sud se, također, nije posebno izjašnjavao o zahtjevu gosp. Mirka Banjca za stavljanje izvan snage svih odluka i drugih akata Vijeća ministara "od dana nezakonitog potvrđivanja", jer taj zahtjev nije izražen sukladno članku 14. stavak 1. Poslovnika Ustavnog suda. Tom odredbom propisano je da zahtjev za pokretanje postupka iz članka VI/3.(a) Ustava treba sadržati naziv akta koji je predmetom spora, s naznakom naziva i broja službenog glasila u kojem je objavljen; odredbe Ustava za koje se smatra da su povrijeđene; navode, činjenice i dokaze na kojima se zahtjev zasniva. Ni u svom novom podnesku od 24. veljače 1999. godine, dostavljenom na traženje Ustavnog suda glede članka 19. Poslovnika, podnositelj nije otklonio nedostatke ovog zahtjeva.

Ovu odluku je donio Ustavni sud Bosne i Hercegovine u sastavu: predsjednik Suda prof. dr. Kasim Begić i suci Marko Arsović, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, prof dr. Joseph Marko, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i Mirko Zovko.

U 1/99
14. kolovoza 1999. god.
Neum

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Prof dr. Kasim Begić

Odredbe Zakona o Vijeću ministara, koje uspostavljaju supredsjedatelje i dopredsjedatelja Vijeća ministara, nisu sukladne Ustavu Bosne i Hercegovine. Ustav je na razvidan način uspostavio funkciju mandataru ovlaštenog da imenuje ministre sukladno članku V/4. Ustava.

На основу члана VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине и чл. 54. и 56. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 14. августа 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Утврђује се да чл. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. тачка 3, чл. 22, 24, 25, 26, 27, 28. и 29. Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, број 4/97) нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине.

Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине даје се рок од три мјесеца од дана објављивања ове одлуке у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине” да наведене одредбе Закона усагласи са Уставом Босне и Херцеговине.

Одлука ће бити објављена у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

1. Госп. Мирко Баџац, у вријеме када је био замјеник предсједника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, 11. фебруара 1999. године, је поднио захтјев за: 1. оцјену уставности Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине; 2. поништење потврђивања именовања копредсједника Министарског савјета Босне и Херцеговине; 3. поништење потврђивања именовања потпредсједника, министра и замјеника министра Министарског савјета Босне и Херцеговине; 4. стављање ван снаге свих одлука и других аката Министарског савјета Босне и Херцеговине “од дана незаконитог потврђивања од стране Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине до дана поништења неуставног и незаконитог потврђивања од стране Уставног суда Босне и Херцеговине”.

Подносилац захтјева наводи да “члан 6. став 1. и 2. Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине је у супротности са чланом V тачка 4. Устава Босне и Херцеговине”. Даље, као доказ наводи више одлука Предсједништва Босне и Херцеговине, са истим бројем и датумом, али са различитим обухватом функција, које су достављене Представничком дому Парламентарне скупштине ради потврђивања именована. Поред тога, истиче да потврђивање именована потпредсједника, министара и замјеника министара није проведено у складу са чланом 6. став 2. Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине, те да су ови докази о именовану, односно потврђивању именована, у супротности и са чланом V тачка 4. Устава Босне и Херцеговине.

На основу члана 14. став 1. и члана 19. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставни суд је, 17. фебруара 1999. године, затражио од подносиоца захтјева да достави нове податке о суштини захтјева, узимајући у обзир одредбе чл. 14, 26. и 27. Пословника Уставног суда.

У свом новом захтјеву, од 24. фебруара 1999. године, подносилац захтјева истиче да Закон о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине у члану 6. има рјешење супротно одредби члана V тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, јер “у тачки 1. употребљава термин копредсједник кога именује Предсједништво Босне и Херцеговине, а у ставу 2. полази од функције потпредсједника, коју Устав не познаје, даље прецизира да министре и замјенике министара именује копредсједник уз прибављено мишљење Предсједништва, а преузимају дужност након што их одобри Представнички дом. Сасвим је евидентно да постоји неусклађеност Закона о министарствима са Уставом Босне и Херцеговине, те нема потребе да се даље образлаже”.

У вези са спорним потврђивањем именована, подносилац захтјева и у свом новом поднеску наводи, углавном, чињенице везане за процедуру доношења одлука о потврђивању именована (иако се не ради о случају из члана IV/3.(ф) Устава), а захтјев за стављање ван снаге одлуке Министарског савјета није, уопште, коментарисао.

На основу члана 16. Пословника Уставног суда, 10. марта 1999. године, од доносиоца оспорених аката - Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и Министарског савјета Босне и Херцеговине, затражено је да у року од 30 дана доставе одговор на наводе из захтјева који се односе на акте из њихове надлежности.

Писмом др Халида Гењца, тада предсједника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, затражено је да Уставни суд “с обзиром на застој у раду Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине” до 30. маја 1999. године пролонгира рок за давање одговора на наводе из захтјева госп. Мирка Баљца.

Министарски савјет Босне и Херцеговине, у свом одговору од 12. маја 1999. године, наводи: “Министарски савјет Босне и Херцеговине сматра да, као

претходно питање, треба да се утврди постоји ли неуставност Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине, а тек након тога може да се постави питање оцјене законитости одлука и других аката које је Министарски савјет Босне и Херцеговине донио у складу са својим овлашћењима утврђеним Законом о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине”.

2. У вези са захтјевом за оцјену уставности Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, број 4/97), поставља се претходно питање може ли овај закон да буде предмет спора у смислу члана VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине.

Према члану VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине је једини надлежан да одлучује о било којем спору који се јавља по овом уставу између два ентитета, или између институција Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, те између институција Босне и Херцеговине, укључујући али не ограничавајући се на то: да ли је одлука ентитета да успостави посебан паралелан однос са сусједном државом у складу са овим уставом, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине; да ли је било која одредба устава или закона једног ентитета у складу са овим уставом.

3. Уставни суд је прихватио да подносилац захтјева, тражећи оцјену уставности Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине, уз наводе да је члан 6. став 1. и 2. Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине у супротности са чланом V тачка 4. Устава Босне и Херцеговине, јер у тачки 1. употребљава термин копредсједник кога именује Предсједништво Босне и Херцеговине, а у ставу 2. полази од функције потпредсједника, коју Устав не познаје, те да је евидентно да постоји неусклађеност Закона са Уставом, оспорава све одредбе Закона које дефинишу копредсједнике и потпредника Министарског савјета а не само члан 6.

Одредбе о копредсједницима и потпредсједнику Министарског савјета садржане су у чл. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. тачка 3, и чл. 22, 24, 25, 26, 27, 28. и 29. оспореног закона. Тако је, између осталог, прописано: чланом 3. да два копредсједника, потпредсједник и три министра (спољњих послова; цивилних послова и комуникација; спољне трговине и економских односа) чине чланове Министарског савјета Босне и Херцеговине; чланом 5. да Министарски савјет предводи предсједник, а копредсједници се смјењују на мјесту предсједника у складу са Пословником; чланом 6. да копредсједнике именује Предсједништво Босне и Херцеговине, а потпредсједника, министре и замјенике министара именују копредсједници уз прибављено мишљење Предсједништва, те да сви чланови Министарског савјета и замјеници министара преузимају дужности након што их одобри Представнички дом; чланом 20. да одлуке Министарског савјета постају правоснажне

када их потпишу копредсједник и потпредсједник. Осталим одредбама ближе су уређене функције копредсједника и потпредсједника Министарског савјета па, према томе, Министарског савјета у цјелини.

4. Члан V/4. Устава Босне и Херцеговине дефинише Министарски савјет Босне и Херцеговине, кога чине предсједник Министарског савјета и одређен број министара по потреби, који су одговорни за провођење политике и одлука Босне и Херцеговине из надлежности институција Босне и Херцеговине; Предсједништво Босне и Херцеговине именује предсједника Министарског савјета Босне и Херцеговине, који преузима дужности по одобрењу Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине; предсједник Министарског савјета именује министра спољних послова, министра спољне трговине и друге министре по потреби (највише двије трећине министара могу бити именовани са територије Федерације Босне и Херцеговине), који ће преузети дужност по одобрењу Представничког дома; предсједник, такође, именује замјенике министара (који неће да буду из истог конститутивног народа као и њихови министри), који преузимају дужност након одобрења Представничког дома.

Из наведеног слиједи да оспорене законске одредбе, које дефинишу копредсједнике и потпредсједника Министарског савјета, нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине, јер је Устав на јасан начин успоставио класичну функцију мандатара који и именује министре у складу са чланом V/4. Устава. Према томе, ради се о материјалној неуставности оспорених законских одредби, па је Уставни суд одлучио као у диспозитиву.

5. Члапом 56. став 2, 3. и 4. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине је прописано да одлуком, којом се утврђује несагласност из члана VI/3.(a) Устава, може да се одреди рок доносиоцу акта за усаглашавање, који не може да буде дужи од три мјесеца, те да ће Суд својом одлуком, ако се у остављеном року не отклони утврђена несагласност, утврдити да несагласне одредбе престају да важе. Даном објављивања одлуке Суда о престанку важења несагласних одредби у службеном гласилу Босне и Херцеговине несагласне одредбе престају да важе.

Узимајући у обзир наведене одредбе Пословника Уставног суда, Уставни суд даје рок за усаглашавање Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине са Уставом Босне и Херцеговине у трајању од три мјесеца од дана објављивања ове одлуке у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”.

6. У вези са захтјевом за поништење потврђивања именована копредсједника и потпредсједника Министарског савјета, Уставни суд налази да је потврђивање именована извршено одлукама које је донио Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, на основу Устава и члапа 6. Закона о Министарском савјету Босне и Херцеговине и министарствима Босне и Херцеговине

У контексту ове одлуке, којом је Уставни суд Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине дао рок од три мјесеца да оспорене одредбе Закона усагласи са Уставом Босне и Херцеговине, није било мјеста да Суд поништи наведене одлуке.

7. Уставни суд се, такође, није посебно изјашњавао о захтјеву госп. Мирка Бањца за стављање ван снаге свих одлука и других аката Министарског савјета "од дана незаконитог потврђивања именованја", јер тај захтјев није изражен у складу са чланом 14. став 1. Пословника Уставног суда. Том одредбом прописано је да захтјев за покретање поступка из члана VI/3.(а) Устава треба да садржи назив акта који је предмет спора, са назнаком назива и броја службеног гласила у коме је објављен: одредбе Устава за које се сматра да су повријеђене; наводе, чињенице и доказе на којима се захтјев заснива. Ни у свом новом поднеску од 24. фебруара 1999. године, достављеном на тражење Уставног суда у смислу члана 19. Пословника, подносилац није отклонио недостатке овог захтјева.

Ову одлуку је донио Уставни суд Босне и Херцеговине у саставу: предсједник Суда проф. др Касим Бегић и судије Марко Арсовић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, проф. др Јозеф Марко, мр Звонко Миљко, Азра Омерагић и Мирко Зовко.

У 1/99
14. август 1999. год.
Неум

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Проф. др Касим Бегић

Одредбе Закона о Министарском савјету, које успостављају копредсједнике и потпредсједника Министарског савјета, нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине. Устав је на јасан начин успоставио функцију мандатара овлашћеног да именује министре у складу са чланом V/4. Устава.

Having regard to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Articles 54 and 56 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 14 August 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

It is hereby established that Articles 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21 item 3, 22, 24, 25, 26, 27, 28 and 29 of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina (Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, No. 4/97) are not in conformity with the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

The Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina is given a three-month time limit from the day of publication of this Decision in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina to bring the aforementioned provisions of the Law in line with the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

1. On 11 February 1999, Mr. Mirko Banjac, Deputy Chair of the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina at the time, instituted a request for: 1. The evaluation of constitutionality of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina; 2. The Annulment of the confirmation of the appointment of the Co-chairs of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina; 3. The annulment of the confirmation of the appointment of the Vice-Chair, the Ministers and the Deputy Ministers of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina; 4. The abrogation of all decisions and

other acts of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina “from the day of the unlawful confirmation by the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina to the day of annulment of this unconstitutional and unlawful confirmation by the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina”.

The applicant stated that “Article 6 paragraphs 1 and 2 of the Law on the Council of Ministers is contrary to Article V.4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina”. As evidence, he further indicated several decisions of the Presidency of Bosnia and Herzegovina, with the same number and date but relating to different offices, which were submitted to the House of Representatives of the Parliamentary Assembly for the confirmation of appointment. Moreover, he stressed that the confirmation of appointment of the Vice-Chair, the Ministers and the Deputy Ministers had not been carried out according to Article 6 paragraph 2 of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, and that these pieces of evidence on the appointment and the confirmation of appointment, were also in contravention of Article V.4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

Based on Article 14 paragraph 1 and Article 19 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court requested on 17 February 1999 the applicant to submit new information on the substance of the request, taking into account the provisions of Articles 14, 26 and 27 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court.

In his new request of 24 February 1999, the applicant stresses that the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina in Article 6 has a provision which is contrary the provisions of Article V.4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, since “item 1 contains the term Co-chair who is appointed by the Presidency of Bosnia and Herzegovina, and paragraph 2 starts with the function of Vice-Chair, which is not recognized by the Constitution, and further specifies that the Ministers and Deputy Ministers are appointed by the Co-chair, previously obtaining the opinion of the Presidency, and they assume the functions after they have been approved by the House of Representatives. It is quite obvious that there is an inconsistency of the Law on Ministries with the Constitution of Bosnia and Herzegovina, and there is no need for any further explanations.”

Regarding the disputed confirmation of appointments, in his new submission, the applicant mostly stated facts relating to the procedure of decision-making on the confirmation of appointments (although this is not a case instituted according to Article IV.3 (f) of the Constitution). He did not comment on his request for abrogation of the decisions of the Council of Ministers.

Based on Article 16 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court, on 10 March 1999, the adopters of the challenged acts - the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina, the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina and the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina -

were requested to submit, within a thirty-day period, their reply to the allegations in the request which are related to acts within their competence.

In a letter of Dr. Halid Genjac, the Chair of the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina at the time, the Constitutional Court was requested to prolong the time-limit for the reply to the allegations in Mr. Banjac's request until 30 May 1999, "considering that the work of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina has come to a standstill".

The Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, in its reply of 12 May 1999, stated: "The Council of Ministers considers that it should be established, first of all, whether the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina is unconstitutional, and only then could the question be raised of the legality of the decisions and other acts which the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina adopted according to its authority set forth in the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina".

2. As regards the request for the evaluation of constitutionality of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina (Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, No. 4/97), a preliminary question arises as to whether this Law can be subject of a dispute in terms of Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

According to Article VI.3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina shall have exclusive jurisdiction to decide any dispute that arises under this Constitution between the Entities, between Bosnia and Herzegovina and an Entity or Entities, or between institutions of Bosnia and Herzegovina, including but not limited to: whether an Entity's decision to establish a special parallel relationship with a neighboring state is consistent with this Constitution, including provisions concerning the sovereignty and territorial integrity of Bosnia and Herzegovina; whether any provision of an Entity's Constitution or law is consistent with this Constitution.

3. The Constitutional Court accepted that the applicant, by requesting the evaluation of constitutionality of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina, claiming that Article 6 paragraphs 1 and 2 of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina were in contravention of Article V item 4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, since item 1 uses the term Co-chair appointed by the Presidency of Bosnia and Herzegovina, and item 2 starts with the function of Vice-chair, which is not foreseen by the Constitution, and that it is evident that the Law is not consistent with the Constitution, challenged all the provisions of the Law which define the Co-Chairs and the Vice-Chair of the Council of Ministers, and not only Article 6 .

The provisions on the Co-Chairs and the Vice-Chair of the Council of Ministers are contained in Articles 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21 item 3, and Articles 22, 24, 25, 26, 27, 28 and 29 of the contested law. Thus, it provides, *inter alia*, the following: in Article 3 - that the two Co-Chairs, the Vice-Chair and three Ministers (foreign affairs; civil affairs and communications; foreign trade and economic relations) constitute the members of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina; in Article 5 - that the Council of Ministers is headed by the Chair, and that the Co-Chairs rotate in the position of the Chair in accordance with the Rules of Procedure; in Article 6 - that the Co-Chairs are appointed by the Presidency of Bosnia and Herzegovina, and the Vice-Chair, the Ministers and the Deputy Ministers are appointed by the Co-Chairs with the previously obtained opinion of the Presidency, and that all members of the Council of Ministers and deputy ministers assume their functions after they have been approved by the House of Representatives; in Article 20 - that decisions of the Council of Ministers come in effect when signed by the Co-Chairs and the Vice-Chair. Other provisions regulate in detail the functions of the Co-Chairs and the Vice-Chair of the Council of Ministers and, accordingly, of the Council of Ministers as a whole.

4. Article V.4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina defines the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, which is composed of the Chair of the Council of Ministers and a certain number of ministers as may be appropriate, who are responsible for the implementation of the policy and the decisions of Bosnia and Herzegovina from within the competencies of the institutions of Bosnia and Herzegovina; the Presidency of Bosnia and Herzegovina appoints the Chair of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, who assumes the office upon the approval by the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina; the Chair of the Council of Ministers appoints the Minister of Foreign Affairs, the Minister of Foreign Trade and other ministers as may be appropriate (no more than two thirds of the ministers may be appointed from the territory of the Federation of Bosnia and Herzegovina), who assume the office upon the approval by the House of Representatives; also, the Chair appoints deputy ministers (who may not be from the same constituent people as their ministers), who assume the office upon the approval by the House of Representatives.

It follows from what has been stated above that the challenged provisions of the law defining the Co-Chairs and the Vice-Chair of the Council of Ministers are not in accordance with the Constitution of Bosnia and Herzegovina, since the Constitution clearly establishes the traditional function of a Prime Minister designate who also appoints the ministers according to Article V.4 of the Constitution. Therefore, there is substantive unconstitutionality of the challenged legal provisions, and the Constitutional Court therefore decided as stated in the dispositive.

5. Article 56 paragraphs 2, 3 and 4 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina provides that in a decision establishing the inconsistency under Article VI.3 (a) of the Constitution, the Court may grant the adopter of the act a period, not exceeding three months, within which it is to adapt the act accordingly. If the incompatibility was not eliminated within the set period, the Court shall, in a decision, declare that the incompatible provisions cease to be valid. The incompatible provisions cease to be valid on the day on which the decision of the Court on the cessation of application of the incompatible provisions was published in the "Official Gazette of Bosnia and Herzegovina".

Taking into account the said provisions of the Rules of Procedure of the Constitutional Court, the Constitutional Court hereby sets a three-month time limit for the harmonization of the Law on the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina and the Ministries of Bosnia and Herzegovina with the Constitution of Bosnia and Herzegovina, starting from the day of publication of this decision in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina.

6. Regarding the request to annul the confirmation of appointment of the Co-Chairs and the Vice-Chair of the Council of Ministers, the Constitutional Court finds that the confirmation of appointment was carried out by the decisions of the House of Representatives of the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina, on the basis of the Constitution and Article 6 of the Law on the Council of Ministers.

In the context of this decision, whereby the Constitutional Court gave to the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina a three-month time limit to harmonize the challenged provisions of the Law with the Constitution of Bosnia and Herzegovina, there were no grounds for the Court to annul the said decisions.

7. The Constitutional Court has not pronounced itself on the request by Mr. Mirko Banjac to abrogate all decisions and other acts of the Council of Ministers "from the day of the unlawful confirmation of appointment," because that request was not instituted according to Article 14 paragraph 1 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court. That provision provides that the request for institution of proceedings according to Article VI.3 (a) of the Constitution has to contain the title of the disputed act, with the indication of the title and the issue of the official gazette in which it has been published, the provisions of the Constitution which are deemed to have been violated, as well as assertions, facts and evidence on which the request is founded. Even in the latest submission of 24 February 1999, submitted upon the request of the Constitutional Court in terms of Article 19 of the Rules of Procedure, the applicant failed to eliminate the deficiency of his original request.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Prof. Dr. Kasim Begić,

Judges: Marko Arsović, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, Prof. Dr. Joseph Marko, mag.iur. Zvonko Miljko, Azra Omeragić and Mirko Zovko.

Case No. U 1/99

14 August 1999

Neum

President of the Constitutional Court

of Bosnia and Herzegovina

Prof Dr. Kasim Begić

The provisions of the Law on the Council of Ministers establishing Co-Chairs and a Vice-Chair of the Council of Ministers are not in conformity with the Constitution of Bosnia and Herzegovina. The Constitution defined in a clear way the function of a Prime Minister designate who also appoints the ministers according to Article V4 of the Constitution.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et des articles 54 et 56 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, à la session tenue le 14 août 1999, a pris la décision suivante:

DECISION

Les articles 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21 para. 3, les articles 22, 24, 25, 26, 27, 28, et 29 de la Loi sur le Conseil des ministres et les ministères de Bosnie-Herzégovine («Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», No. 4/94) ne sont pas conformes à la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

L'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine doit, dans un délai de trois mois, à compter de la publication de cette décision dans le Journal officiel de Bosnie-Herzégovine, mettre en conformité les dites dispositions de la Loi avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

Cette décision sera publiée dans le «Journal officiel de Bosnie-Herzégovine», le «Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine» et le «Journal officiel de la Republika Srpska».

Motifs

1. Monsieur Mirko Banjac, alors Vice-président de la Chambre des représentants de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, a soumis, le 11 février 1999, une requête pour: 1. l'appréciation de la constitutionnalité de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine; 2. l'annulation des actes de nomination des co-présidents du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine; 3. l'annulation des actes de nomination du Vice-président, des ministres et des ministres adjoints du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine; 4. l'abrogation de toutes les décisions et d'autres actes du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine «validés illégalement par la Chambre des représentants de l'Assemblée parlementaire de

Bosnie-Herzégovine, au jour de l'annulation de cette validation par la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine».

2. Le requérant déclare que «l'article 6 paragraphes 1 et 2 de la Loi sur le Conseil des ministres et les ministères de Bosnie-Herzégovine ne sont pas conformes à l'article V para. 4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine». Il présente ensuite, à l'appui de sa demande, plusieurs décisions de la Présidence de Bosnie-Herzégovine, portant le même numéro et pris à la même date, mais relatives à des objets différents, soumises à la Chambre des représentants de l'Assemblée parlementaire pour confirmer les nominations. A cet égard, le requérant souligne que la confirmation de la nomination du vice-président, des ministres et des ministres adjoints n'a pas été faite conformément à l'article 6 para. 2 de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine, et qu'ainsi l'acte de nomination et la confirmation de ces actes de nomination n'ont pas été pris en conformité avec l'article V para. 4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

En vertu de l'article 14 para. 1 et de l'article 19 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle a, le 17 février 1999, demandé au requérant de soumettre de nouvelles données relatives à l'essentiel de la requête, au regard des dispositions des articles 14, 26 et 27 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle.

Dans sa nouvelle requête du 24 février 1999, le requérant a souligné que l'article 6 de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine n'est pas en conformité avec l'article V para. 4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, car «le paragraphe 1 utilise le terme co-président qui sera nommé par la Présidence de Bosnie-Herzégovine, et le paragraphe 2 débute par la fonction de Vice-président, qui n'est pas prévue par la Constitution. Ce paragraphe précise que les ministres et les ministres adjoints seront nommés par le co-président, après avis préalable de la Présidence, et qu'ils entrent en fonction à la suite de l'approbation donnée par la Chambre des représentants. Ainsi, la Loi sur les ministères n'est donc pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine, sans qu'il soit besoin de plus argumenter».

Concernant la confirmation contestée des actes de nomination, dans sa nouvelle requête, l'appelant invoque principalement des faits relatifs à la procédure de décision qui permet de confirmer les actes de nomination (bien qu'il ne s'agisse pas du cas de prévu par l'article IV3 (f) de la Constitution), et il n'a point argué relativement à la requête portant sur l'abrogation des décisions du Conseil des ministres.

En vertu de l'article 16 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle, la Cour a, le 10 mars 1999, demandé aux institutions qui avaient promulgué les actes contestés, l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, la Chambre des représentants de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine et le Conseil des ministres, de soumettre, dans les 30 jours, leurs réponses aux allégations de la requête relativement aux actes relevant de leur compétence.

Dr. Halid Genjac, alors Président de la Chambre des représentants de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, a, par lettre, demandé à la Cour constitutionnelle de prolonger le délai pour répondre aux allégations de la requête de M. Mirko Banjac, jusqu'au 30 mai 1999, pour «tenir compte de l'arrêt de travail de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine».

Le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine, dans sa réponse du 12 mai 1999, déclare : «Le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine trouve qu'il faut, avant tout, établir si la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine est en accord avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine, ensuite seulement, il faudra poser la question de la légalité des décisions et autres actes adoptés par le Conseil des ministres, en vertu de ses compétences énumérées par la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine.»

2. Relativement à la requête concernant l'appréciation de la constitutionnalité de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine («Journal officiel de Bosnie-Herzégovine» No. 4/97), une question préalable se pose : cette Loi peut-elle être l'objet d'un litige, du point de vue de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

D'après l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine a compétence exclusive pour régler tout différend découlant de la présente Constitution entre les Entités ou entre la Bosnie-Herzégovine et une Entité, ou entre des institutions de Bosnie-Herzégovine, et notamment, mais non limitativement pour dire si la décision d'une Entité d'établir des relations spéciales parallèles avec un Etat voisin est conforme à la présente Constitution, en ce qui concerne notamment les dispositions touchant à la souveraineté et à l'intégrité territoriale de la Bosnie-Herzégovine; pour dire si une dispositions quelconque du droit ou de la constitution d'une Entité est conforme à la présente Constitution.

3. La cour constitutionnelle a accepté que le requérant, demandant l'appréciation de la constitutionnalité de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine, et alléguant que l'article 6 para. 1 et 2 de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine ne sont pas conformes à l'article V.4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, car le para. 1 utilise le terme le co-président nommé par la Présidence de Bosnie-Herzégovine, et le para. 2 débute par la fonction de vice-président qui n'est pas prévue par la Constitution, conteste toutes les dispositions de la Loi qui définissent les fonctions de co-présidents et de vice-président du Conseil des ministres, et non pas seulement l'article 6.

Les dispositions sur les co-présidents et le vice-président du Conseil des ministres se retrouvent dans les articles 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21 para. 3, et les articles 22, 24, 25, 26, 27, 28 et 29 de la Loi contestée. Par conséquent, cette Loi, entre autres

choses, prévoit ce qui suit: l'article 3 stipule que deux co-présidents, le vice-président et trois ministres (des affaires étrangères, des affaires civiles et des communications, du commerce extérieur et des relations économiques) constituent les membres du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine; l'article 5 stipule que le Conseil des ministres est dirigé par le Président, et que les co-présidents alternent à la position de Président, conformément au règlement intérieur; l'article 6 stipule que les co-présidents sont nommés par la Présidence de Bosnie-Herzégovine, et que le vice-président, les ministres et les ministres adjoints sont nommés par les co-présidents, après l'avis préalable de la Présidence, et que tous les membres du Conseil des ministres et tous les ministres adjoints entrent en fonction à la suite de l'approbation de la Chambre des représentants; l'article 20 stipule que les décisions du Conseil des ministres entrent en vigueur après signature par les co-présidents et le vice-président. D'autres dispositions réglementent en détail les fonctions des co-présidents et du vice-président du Conseil des ministres, et, en conséquence, du Conseil des ministres dans son ensemble.

4. L'article V4 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine définit le Conseil des ministres, composé du Président du Conseil des ministres et d'un certain nombre de ministres autant que de besoin, responsables de l'exécution des politiques et décisions de la Bosnie-Herzégovine dans les domaines de compétence des institutions de Bosnie-Herzégovine; la Présidence de Bosnie-Herzégovine nomme le Président du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine, qui prend ses fonctions après l'approbation de sa nomination par la Chambre des représentants de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine; le Président du Conseil des ministres nomme un ministre des affaires étrangères, un ministre du commerce extérieur et les autres ministres autant que de besoin (deux tiers au plus de tous les ministres peuvent provenir du territoire de la Fédération de Bosnie-Herzégovine), lesquels entrent en fonction après approbation par la Chambre des représentants; le Président nomme également des ministres adjoints (qui n'appartiennent pas au même peuple constitutif que le ministre), et qui entrent en fonction après approbation par la Chambre des représentants.

Il suit de ce qui est indiqué ci-dessus, que les dispositions contestées de la Loi définissant les co-présidents et le vice-président du Conseil des ministres ne sont pas conforme à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, car la Constitution clairement établit la fonction traditionnelle de Premier ministre, nommant les ministres conformément à l'article V.4 de la Constitution. Il s'agit donc d'un cas d'inconstitutionnalité substantielle des dispositions législatives contestées, et la Cour constitutionnelle a donc statué comme indiqué dans le dispositif.

5. L'article 56 para. 2, 3 et 4 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, relatif à une décision établissant la non-conformité à l'article VI.3 (a) et (c) de la Constitution, permet à la Cour de fixer un délai, ne dépassant pas trois mois, à l'autorité ayant adopté l'acte, pour lui permettre de le modifier de façon à ce

qu'il soit en conformité avec la Constitution. En l'absence de modification de l'acte non conforme dans le délai fixé, la Cour décide que les dispositions non-conformes cessent d'être applicables. Les dispositions non-conformes cessent d'être applicables au jour de la publication, dans le Journal officiel de Bosnie-Herzégovine, de la décision de la Cour relative à la cessation d'applicabilité des dispositions non-conformes.

Prenant en considération les dites dispositions du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle, la Cour constitutionnelle fixe un délai de trois mois pour mettre en conformité avec la Constitution, la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine dès le jour de publication de cette décision dans le «Journal officiel de Bosnie-Herzégovine».

6. En ce qui concerne la requête relative à l'annulation de la confirmation parlementaire des nominations des co-présidents et du vice-président du Conseil des ministres, la Cour constitutionnelle juge que la confirmation des nominations a été effectuée par des décisions adoptées par la Chambre des représentants de l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, en vertu de la Constitution et l'article 6 de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et les ministères de Bosnie-Herzégovine.

Dans le contexte de cette décision, par laquelle la Cour constitutionnelle donne à l'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine un délai de trois mois pour mettre en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les dispositions contestées de la Loi, la Cour considère qu'il n'y a pas de motifs pour annuler les décisions invoquées.

7. La Cour constitutionnelle ne s'est pas précisément expliqué sur la requête de M. Mirko Banjac, relative à l'abrogation de toutes les décisions et autres actes du Conseil des ministres «au jour de la confirmation de l'illégalité de la nomination», car cette requête ne respect pas l'article 14 para. 1 du règlement intérieur de la Cour constitutionnelle. Cette disposition stipule qu'une requête, pour déclencher la procédure fondée sur l'article VI.3 (a) de la Constitution, doit comporter le titre de l'acte faisant l'objet du litige, en indiquant le titre et le numéro du journal officiel dans lequel cet acte a été publié; les dispositions de la Constitution qui auraient été violées; les déclarations, les faits et les preuves sur lesquels la requête est fondée. Le requérant n'a pas éliminé les insuffisances de sa requête initiale, dans sa nouvelle requête du 24 février 1999, soumise ensuite à la demande de la Cour constitutionnelle en vertu de l'article 19 du règlement intérieur.

La Cour constitutionnelle, en présence du Président de la Cour constitutionnelle, Prof. Dr. Kasim Begić, et des juges Marko Arsović, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, Prof. Dr. Joseph Marko, Maître Zvonko Miljko, Azra Omeragić et Mirko Zovko.

No. U 1/99
14. 08. 1999
Neum

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Prof Dr Kasim Begić

Les dispositions de la Loi sur le Conseil des ministres, qui prévoient la nomination des co-présidents et du vice-président du Conseil des ministres, ne sont pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine. La Constitution a établi de façon claire la fonction du mandataire autorisé à nommer les ministres conformément à l'article V/4. de la Constitution.

Gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie der Artikel 54 und 56 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 14. August 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Es wird festgestellt, daß die Artikel 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21 Ziff. 3, 22, 24, 25, 26, 27, 28 und 29 des Gesetzes über den Ministerrat und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina (“Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, Nr. 4/97) nicht mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina vereinbar sind.

Der Parlamentarischen Versammlung wird eine Frist von drei Monaten, vom dem Tage der Veröffentlichung der Entscheidung im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina” eingeräumt, um die angeführten Bestimmungen dieses Gesetzes mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina in Einklang zu bringen.

Diese Entscheidung wird im “Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina”, dem “Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina” und dem “Gesetzblatt der Republika Srpska” veröffentlicht.

Begründung

1. Herr Mirko Banjac, zu diesem Zeitpunkt Stellvertreter des Vorsitzenden des Repräsentantenhauses der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina, hat am 11. Februar 1999 folgenden Antrag gestellt: 1. Auf Beurteilung der Verfassungsmäßigkeit des Gesetzes über den Ministerrat und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina; 2. Die Annullierung der Bestätigung der Ernennung der Ko-Vorsitzenden des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina; 3. Die Annullierung der Bestätigung der Ernennung des Vizevorsitzenden, der Minister und der stellvertretenden Minister des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina; 4. die Außerkraftsetzung aller Entscheidungen und anderer Rechtsakte des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina “ beginnend mit dem

Tag der ungesetzlichen Bestätigung durch das Repräsentantenhaus der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina bis zum Tage der Aufhebung der verfassungswidrigen und gesetzwidrigen Bestätigungen durch den Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina.”

Der Antragsteller führt aus, daß “Artikel 6 Absatz 1 und 2 des Gesetzes über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina nicht mit Artikel V Ziff 4 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina in Übereinstimmung steht”. Weiters führt er als Beweis dafür mehrere Entscheidungen des Staatspräsidiums an, mit gleicher Geschäftszahl und mit gleichem Datum, aber verschiedene Funktionen betreffend, die dem Repräsentantenhaus der Parlamentarischen Versammlung zugestellt wurden um Ernennungen zu bestätigen. Des weiteren hebt er hervor, daß die Bestätigung der Ernennung des Vizevorsitzenden, der Minister und der stellvertretenden Minister nicht gemäß Artikel 6 Absatz 2 des Gesetzes über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina durchgeführt wurde, sowie, daß diese Beweise über die Ernennung beziehungsweise über die Bestätigung der Ernennung auch mit Artikel V Ziff 4 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina nicht vereinbar sind.

Auf Grundlage von Artikel 14 Absatz 1 und Artikel 19 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina, hat der Verfassungsgerichtshof den Antragsteller unter Berücksichtigung der Bestimmungen der Artikel 14, 26 und 27 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs am 17. Februar 1999 aufgefordert, neue Angaben zum Inhalt des Antrages dem Gericht zukommen zu lassen.

In seinem neuen Antrag vom 24. Februar 1999, hebt der Antragsteller hervor, daß das Gesetz über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina in seinem Artikel 6 eine dem Artikel V Ziff. 4 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina widersprechende Bestimmung enthält, denn “in Ziffer 1 wird der Begriff Ko- Vorsitzender der vom Staatspräsidium ernannt wird verwendet, während in Ziffer 2 ausgehend von der Funktion des Vizevorsitzenden, welche die Verfassung nicht kennt, weiter präzisiert wird, daß die Minister und die Stellvertreter der Minister vom Ko- Vorsitzenden, nach vorheriger Einholen der Meinung des Staatspräsidiums ernannt werden, und nachdem sie vom Repräsentantenhaus genehmigt wurden, ihre Verpflichtungen aufnehmen. Es ist evident, daß eine Unvereinbarkeit zwischen dem Gesetz über die Ministerien und der Verfassung von Bosnien und Herzegowina besteht, und es keinerlei weiterer Begründungen bedarf”

Im Zusammenhang mit den strittigen Frage der Bestätigungen der Ernennungen hat der Antragsteller in seinem neuen Antrag hauptsächlich Tatsachen, die auf das Verfahren der Entscheidungsfindung der Bestätigung der Bestellung beziehen angeführt (auch wenn es sich hier nicht um einen Fall aus Artikel IV/3. (f) handelt). Zum Antrag auf Außerkraftsetzung der Entscheidung des Ministerrates hat er hingegen überhaupt nicht Stellung genommen.

Auf Grundlage von Artikel 16 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs wurde am 10. März 1999 von den Institutionen, welche die angefochtenen Akte erlassen

haben - der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina, dem Repräsentantenhaus der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina und dem Ministerrat von Bosnien und Herzegowina eine Stellungnahme innerhalb einer Frist von 30 Tagen zu den Angaben im Antrag, die sich auf Akte in ihrer Zuständigkeit beziehen angefordert.

In einem Brief hat Dr. Halid Genjac, der zu diesem Zeitpunkt die Funktion des Vorsitzenden des Repräsentantenhauses der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina bekleidete, vom Verfassungsgerichtshof gefordert "unter Berücksichtigung des Stillstandes der Arbeit der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina" die Frist zur Abgabe der Stellungnahme auf die Ausführungen aus dem Antrag des Herrn Mirko Banjac bis zum 30. Mai 1999 zu verlängern.

Der Ministerrat von Bosnien und Herzegowina führt in seiner Antwort vom 12. Mai 1999 aus: "Der Ministerrat von Bosnien und Herzegowina findet, daß als Vorfrage zu lösen ist, ob das Gesetz über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina verfassungswidrig ist, und erst danach kann die Frage der Gesetzmäßigkeit der Entscheidungen und anderer Rechtsakte beantwortet werden, die der Ministerrat von Bosnien und Herzegowina im Einklang mit seinen Befugnissen, die mit dem Gesetz über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und den Ministerien von Bosnien und Herzegowina geregelt sind, gefällt hat."

2. Bezüglich des Antrages auf Überprüfung der Verfassungsmässigkeit des Gesetzes über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina ("Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina", Nr. 4/97), stellt sich die Vorfrage, ob dieses Gesetz überhaupt Gegenstand eines Verfahrens vor dem Verfassungsgericht gemäß Artikel VI/ 3. (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sein kann.

Gemäß Artikel VI/ 3. (a) der Verfassung von Bosnien und I lherzegowina ist der Verfassungsgerichtshof ausschließlich dafür zuständig zu entscheiden, wenn es zu einer Streitigkeit gemäß dieser Verfassung zwischen den zwei Entitäten, oder zwischen den Institutionen von Bosnien und Herzegowina und einer oder beiden Entitäten kommt, sowie zwischen den Institutionen von Bosnien und Herzegowina, einschließlich aber nicht darauf beschränkt: ob der Beschluß der Entitäten besondere parallele Beziehungen mit einem Nachbarstaat zu knüpfen mit der Verfassung in Einklang steht, einschließlich der Bestimmungen die sich auf die Souveränität und territoriale Integrität von Bosnien und Herzegowina beziehen, sowie ob irgendeine Bestimmung der Verfassung oder eines Gesetzes der Entität im Einklang mit dieser Verfassung ist.

3. Der Verfassungsgerichtshof erkennt, daß der Antragsteller, bei seinem Antrag auf Überprüfung der Verfassungsmässigkeit des Gesetzes über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina, unter Anführung, daß der Artikel 6 Ziff. 1 und 2 des Gesetzes über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina dem Artikel V Ziff. 4 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina widerspricht alle Bestimmungen des Gesetzes und nicht

nur Artikel 6, welche den Ko-Vorsitzenden und den Vizevorsitzenden definieren anfecht, denn in Ziffer 1 wird der Begriff Ko-Vorsitzende der vom Staatspräsidium ernannt wird verwendet, während Ziffer 2 von der Funktion des Vizevorsitzenden ausgeht, welchen die Verfassung nicht kennt, sodaß es augenscheinlich ist, daß eine Unvereinbarkeit zwischen dem Gesetz und der Verfassung besteht.

Bestimmungen die sich auf den Ko-Vorsitzenden und den Vizevorsitzenden beziehen sind in den Artikeln 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21 Ziff 3 und Artikeln 22, 24, 25, 26, 27, 28 und 29 der angefochtenen Bestimmung enthalten. So ist, u.a. vorgeschrieben: in Artikel 3, daß zwei Ko-Vorsitzende, der Vizevorsitzende und drei Minister (für auswärtige Angelegenheiten; zivile Angelegenheiten; Außenhandel und wirtschaftliche Angelegenheiten) die Mitglieder des Ministerrates sind; in Artikel 5, daß der Ministerrat vom Vorsitzenden geleitet wird, und die Ko-Vorsitzenden gemäß der Geschäftsordnung in der Position des Vorsitzenden rotieren; in Artikel 6, daß die Ko-Vorsitzenden vom Staatspräsidium ernannt werden, und der Vizevorsitzende, die Minister und die stellvertretenden Minister von den Ko-Vorsitzenden nach vorheriger Einholen der Meinung des Staatspräsidiums ernannt werden, und daß alle Mitglieder des Ministerrates und die stellvertretenden Minister ihre Verpflichtungen aufnehmen, nachdem sie vom Repräsentantenhaus bestätigt wurden; in Artikel 20, daß die Entscheidungen des Ministerrates mit der Unterschrift der Ko-Vorsitzenden und des Vizevorsitzenden Rechtskraft erlangen. In den übrigen Bestimmungen werden die Funktionen der Ko-Vorsitzenden und des Vizevorsitzenden des Ministerrates und in weiterer Folge der Ministerrat als ganzer näher geregelt.

4. Artikel V/4. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina regelt die Zusammensetzung des Ministerrat von Bosnien und Herzegowina definiert, der aus dem Vorsitzenden des Ministerrates und einer nach Bedarf bestimmten Anzahl von Ministern besteht, die für die Durchführung der Politik und der Entscheidungen Bosnien und Herzegowinas, die in der Zuständigkeit der Institutionen von Bosnien und Herzegowina, liegen verantwortlich sind; das Staatspräsidium ernennt den Vorsitzenden des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina, der sein Amt nach Bestätigung durch das Repräsentantenhaus der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina antritt; der Vorsitzende des Ministerrates ernennt den Außenminister, den Minister für Außenhandel und andere Minister nach Bedarf (es können höchstens zwei Drittel der Minister aus dem Territorium der Föderation Bosnien und Herzegowina ernannt werden), die ihr Amt nach Bestätigung durch das Repräsentantenhaus antreten, des weiteren ernennt der Vorsitzende die Stellvertreter der Minister (die nicht aus dem gleichen konstitutiven Volk wie ihre Minister sind), die ihr Amt nach Bestätigung durch das Repräsentantenhaus antreten.

Aus dem bereits angeführten folgt, daß die angefochtenen Gesetzesbestimmungen, welche die Ko-Vorsitzenden und den Vizevorsitzenden des Ministerrates definieren, nicht mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina im Einklang stehen, den die Verfassung hat in eindeutiger Art und Weise die klassische Funktion des Mandatars geschaffen, der auch die Minister gemäß Artikel V/ 4 der Verfassung ernennt. Demgemäß handelt es sich bei den angefochtenen gesetzlichen Bestimmungen um eine materiell rechtliche Verfas-

sungswidrigkeit, so daß der Verfassungsgerichtshof die im Urteilkopf enthaltene Entscheidung gefällt hat.

5. Artikel 56 Absatz 2, 3 und 4 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina regelt, daß mit der Entscheidung, in welcher eine Verfassungswidrigkeit gemäß Artikel VI/3. (a) der Verfassung festgestellt wird, dem Organ, das den Akt erlassen hat, eine Frist gesetzt wird, die nicht mehr als drei Monate betragen darf, um den rechtskonformen Zustand herzustellen, sowie daß der Gerichtshof mit seiner Entscheidung, wenn innerhalb der festgesetzten Frist die festgestellte Verfassungswidrigkeit nicht beseitigt wird, feststellen wird, daß die verfassungswidrigen Bestimmungen außer Kraft treten. Mit dem Tage der Veröffentlichung der Entscheidung des Verfassungsgerichtshofs über das Außerkrafttreten der verfassungswidrigen Bestimmungen im Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina, treten die verfassungswidrigen Bestimmungen außer Kraft.

Unter Berücksichtigung der angeführten Bestimmungen der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs erläßt der Verfassungsgerichtshof eine Frist von drei Monaten, vom Tage der Veröffentlichung der Entscheidung im "Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina", um die Bestimmungen des Gesetz über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina in Einklang zu bringen.

6. Bezüglich des Antrages auf Annullierung der Bestätigungen der Ernennung der Kovorsitzenden und des Vizevorsitzenden des Ministerrates, vertritt der Verfassungsgerichtshof die Meinung, daß die Bestätigungen der Ernennung, über die das Repräsentantenhauses der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina entschieden hat, auf Grundlage der Verfassung und Artikel 6 des Gesetzes über den Ministerrat von Bosnien und Herzegowina und die Ministerien von Bosnien und Herzegowina erfolgt sind.

Im Kontext mit dieser Entscheidung, mit welcher der Verfassungsgerichtshof der Parlamentarischen Versammlung von Bosnien und Herzegowina eine Frist von drei Monaten eingeräumt hat, um die angeführten Bestimmungen dieses Gesetzes mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina in Einklang zu bringen, gab es keine Gründe, daß die angeführten Entscheidungen vom Gericht annulliert werden.

7. Des weiteren hat sich der Verfassungsgerichtshof nicht im Besonderen zum Antrag von Herrn Mirko Banjac auf Außerkraftsetzung aller Entscheidungen und anderer Akte des Ministerrates "beginnend mit dem Tag der ungesetzlichen Bestätigung der Ernennungen" geäußert, denn dieser Antrag wurde nicht gemäß Artikel 14 Absatz 1 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs eingebracht. Gemäß diese Bestimmung muß der Antrag auf Einleitung eines Verfahrens gemäß Artikel VI/3 (a) der Verfassung die Bezeichnung des Aktes, der Gegenstand des Verfahrens ist, mit der Bezeichnung und Nummer des Gesetzblattes, in dem er publiziert wurde enthalten; die Bezugnahme auf die Bestimmungen der Verfassung, welche als verletzt angesehen werden; Angaben, Tatsache und Beweise, auf die sich der Antrag stützt. Auch in seinem neuen Antrag vom 24. Februar 1999, der nach Auf-

forderung durch das Gericht gemäß Artikel 19 der Geschäftsordnung übermittelt wurde, hat der Antragsteller die Mängel dieses Antrages nicht behoben.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsident des Gerichtshofes Prof Dr. Kasim Begić und den Richtern Marko Arsović, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Prof Dr. Joseph Marko, Mag. Zvonko Miljko, Azra Omeragić und Mirko Zovko.

Nr. U 12/96
Neum am 14. August 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Prof Dr. Kasim Begić

Die Bestimmungen des Gesetzes über den Ministerrat, welche die Ko-Vorsitzenden und den Vizevorsitzenden des Ministerrates bestellen, sind nicht mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina vereinbar. Die Verfassung hat in eindeutiger Art und Weise die Funktion des Mandatars festgelegt, der gemäß Artikel V/4. der Verfassung ermächtigt ist Minister zu ernennen.

Na osnovu člana VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 54. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 13. augusta 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbija se apelacija Asocijacije slijepih građana Lukavac - Gračanica, podnesena protiv rješenja koje je donio Kantonalni sud u Tuzli, 30. septembra 1998. godine, broj GŽ-532/ 98.

Odluku objavit u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Asocijacija slijepih građana Lukavac - Gračanica, 6. novembra 1998. godine, podnijela je apelaciju protiv rješenja Općinskog suda u Lukavcu, broj 1.2/97, od 16. marta 1998. godine i rješenja Kantonalnog suda u Tuzli, broj GZ-532/98, od 30. septembra 1998. godine. Apelacija se odnosi na visinu kamatne stope koja je obračunata dužniku Mirzetu Begoviću. Sudovi su odredili kamatnu stopu od 7%, dok apelant smatra da odgovarajuća kamatna stopa iznosi 28% od 1. marta 1997. i 18% od 7. jula 1998. godine. Apelant traži da Ustavni sud, na osnovu člana VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, ocijeni ustavnost ovih rješenja.

Kantonalni sud u Tuzli, rješenjem koje se apelacijom osporava, utvrdio je da je dužnik Mirzet Begović izvršio svoju obavezu isplate glavnog duga povjeriocu u iznosu od 711 DM u dinarskoj protuvrijednost zajedno sa zateznim kamatama, kao i troškova parničnog postupka u iznosu od 215 DM u dinarskoj protuvrijednosti sa zateznim kamatama, pa je izvršenje u tom dijelu obustavljeno. Odlučio je istovremeno da se izvršenje u tom dijelu nastavi popisom i pljenidbom pokretnih dužnikovih stvari.

Ustavni sud naznačava da član II. Ustava Bosne i Hercegovine obezbjeđuje zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Prava određena Evropskom konvencijom za zaštitu

ljudskih prava i osnovnih sloboda će se direktno primjenjivati u Bosni i Hercegovini (član II/4. Ustava Bosne i Hercegovine). Među zaštićenim pravima se nalazi i pravo na imovinu (član II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i član 1. Protokola broj 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda).

Rješavajući predmet, Ustavni sud se rukovodio načelom da mu je zadatak odlučivanje o pitanju da li osporeni akti (rješenja) sudova krše ili ne ustavne principe ili odredbe.

U vezi s tim Ustavni sud smatra da bi obračunata kamatna stopa mogla, pod određenim okolnostima, narušavati pravo na imovinu, ali da u konkretnom slučaju obračunata kamatna stopa u postupcima pred Općinskim i Kantonalnim sudom ne povređuje apelantovo pravo na imovinu. U suprotnom, bilo bi prekršeno načelo jednake vrijednosti davanja u dvostranim teretnim obligacionim odnosima, kakav je i konkretan obligacioni odnos između povjerioca i dužnika i načelo pravičnosti jer bi došlo do enormnog i neopravdanog uvećanja imovine povjerioca, što bi značilo, istovremeno, povredu dužnikova prava na imovinu.

Uzimajući u obzir navedeno, rješenja pomenutih sudova nisu u suprotnosti sa Ustavom, pa je odlučeno kao u dispozitivu.

Ovu odluku je donio Ustavni sud Bosne i Hercegovine u sastavu: predsjednik Ustavnog suda prof. dr. Kasim Begić i sudije Marko Arsović, Hans Danelius, prof. dr. Louis Favoreu, prof. dr. Joseph Marko, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i Mirko Zovko.

U 4/99
13. august 1999. god.
Neum

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Prof dr. Kasim Begić

Primjena zakonskih propisa o visini zatezne kamate ne povređuje Ustavom predviđeno imovinsko pravo apelanta niti neko drugo Ustavom zagarantovano pravo.

Na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 54. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 13. kolovoza 1999. godine, donio je

ODLUKU

Odbija se apelacija Asocijacije slijepih građana Lukavac - Gračanica, podnesena protiv rješenja koje je donio Kantonalni sud u Tuzli, 30. rujna 1998. godine, broj GŽ-532/98.

Odluku objaviti u “Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” i “Službenom glasniku Republike Srpske”.

Obrazloženje

Asocijacija slijepih građana Lukavac - Gračanica, 6. studenog 1998. godine, podnijela je apelaciju protiv rješenja Općinskog suda u Lukavcu, broj 1.2/97, od 16. ožujka 1998. godine i rješenja Županijskog suda u Tuzli, broj GŽ-532/98, od 30. rujna 1998. godine. Apelacija se odnosi na visinu kamatne stope koja je obračunata dužniku Mirzetu Begoviću. Sudovi su odredili kamatnu stopu od 7%, dok apelant smatra da odgovarajuća kamatna stopa iznosi 28% od 1. ožujka 1997. i 18% od 7. srpnja 1998. godine. Apelant traži da Ustavni sud, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, ocijeni ustavnost ovih rješenja.

Županijski sud u Tuzli, rješenjem koje se apelacijom osporava, utvrdio je da je dužnik Mirzet Begović izvršio svoju obvezu isplate glavnog duga povjeritelju u iznosu od 711 DM u dinarskoj protuvrijednost zajedno sa zateznim kamatama, kao i troškova parničnog postupka u iznosu od 215 DM u dinarskoj protuvrijednosti sa zateznim kamatama, pa je izvršenje u tom dijelu obustavljeno. Odlučio je istodobno da se izvršenje u tom dijelu nastavi popisom i pljenidbom pokretnih dužnikovih stvari.

Ustavni sud naznačava da članak II. Ustava Bosne i Hercegovine osigurava zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Prava određena Europskom konvencijom za zaštitu

Ljudskih prava i temeljnih sloboda će se izravno primjenjivati u Bosni i Hercegovini (članak II/4. Ustava Bosne i Hercegovine). Među zaštićenim pravima se nalazi i pravo na imovinu (članak II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članak 1. Protokola broj 1 Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda).

Rješavajući predmet, Ustavni sud se rukovodio načelom da mu je zadaća odlučivanje o pitanju da li pobijani akti (rješenja) sudova krše ili ne ustavne principe ili odredbe.

U svezi s tim Ustavni sud smatra da bi obračunata kamatna stopa mogla, pod određenim okolnostima, narušavati pravo na imovinu, ali da u konkretnom slučaju obračunata kamatna stopa u postupcima pred Općinskim i Županijskim sudom ne povređuje apelantovo pravo na imovinu. U protivnom, bilo bi prekršeno načelo iste vrijednosti davanja u dvostranim teretnim obligacijskim odnosima, kakav je i konkretan obligacijski odnos između povjeritelja i dužnika i načelo pravičnosti jer bi došlo do enormnog i neopravdanog uvećanja imovine povjeritelja, što bi značilo, istodobno, povredu dužnikova prava na imovinu.

Glede navedenog, rješenja spomenutih sudova nisu oprečna Ustavu, pa je odlučeno kao u dispozitivu.

Ovu odluku je donio Ustavni sud Bosne i Hercegovine u sastavu: predsjednik Suda prof. dr. Kasim Begić i suci Marko Arsović, Hans Danelius, prof dr. Louis Favoreu, prof. dr. Joseph Marko, mr. Zvonko Miljko, Azra Omeragić i Mirko Zovko.

U 4/99
13. kolovoza 1999. god.
Neum

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Prof dr. Kasim Begić

Primjena zakonskih propisa o visini zatezne kamate ne povređuje Ustavom predviđeno imovinsko pravo apelanta niti neko drugo Ustavom zajamčeno pravo.

На основу члана VI/3.(6) Устава Босне и Херцеговине и члана 54. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 13. августа 1999. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбија се апелација Асоцијације слијепих грађана Лукавац - Грачаница, поднесена против рјешења које је донио Кантонални суд у Тузли, од 30. септембра 1998. године, број ГЖ-532/ 98.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине” и “Службеном гласнику Републике Српске”.

Образложење

Асоцијација слијепих грађана Лукавац - Грачаница, 6. новембра 1998. године, поднијела је апелацију против рјешења Општинског суда у Лукавцу, број 1.2/97, од 16. марта 1998. године и рјешења Кантоналног суда у Тузли, број ГЖ-532/98, од 30. септембра 1998. године. Апелација се односи на висину каматне стопе која је обрачуната дужнику Мирзету Беговићу. Судови су одредили каматну стопу од 7%, док апелант смагра да одговарајућа камагна стопа износи 28% од 1. марта 1997. и 18% од 7. јула 1998. године. Апелант тражи да Уставни суд, на основу члана VI/3.(6) Устава Босне и Херцеговине, оцијени уставност ових рјешења.

Кантонални суд у Тузли, рјешењем које се апелацијом оспорава, утврдио је да је дужник Мирзет Беговић извршио своју обавезу исплате главног дуга повјериоцу у износу од 711 ДМ у динарској противвриједност заједно са затезним каматама, као и трошкова парничног поступка у износу од 215 ДМ у динарској противвриједности са затезним каматама, па је извршење у том дијелу обустављено. Одлучио је истовремено да се извршење у том дијелу настави пописом и пленидбом покретних дужникових ствари.

Уставни суд назначава да члан II Устава Босне и Херцеговине обезбјеђује заштиту људских права и основних слобода. Права одређена Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода не се директно примјењивати у Босни и Херцеговини (члан II/4. Устава Босне и Херцеговине). Међу заштићеним правима се налази и право на имовину (члаи II/3.(к) Устава Босне и Херцеговине и члан 1. Протокола број 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода).

Рјешавајући предмет Уставни суд се руководио начелом да му је задагак одлучивање о питању да ли оспорени акти (рјешења) судова крше или не уставне принципе или одредбе.

У вези с тим Уставни суд сматра да би обрачуната каматна стопа могла, под одређеним околностима, да наруши право на имовину, али да у конкретном случају обрачуната каматна стопа у постуицима пред Општинским и Кантоналним судом не повређује апелантово право на имовину. У супротном, било би прекршено начело једнаке вриједности давања у двостраним терегним облигационим односима, какав је и конкретан облигациони однос између повјериоца и дужника и начело правичности јер би дошло до енормног и неоправданог увећања имовине повјериоца, што би значило, истовремено, повреду дужникова права на имовину.

Узимајући у обзир наведено, рјешења поменутих судова нису у супротности са Уставом, па је одлучено као у диспозитиву.

Ову одлуку је донио Уставни суд Босне и Херцеговине у саставу: предсједник Суда проф. др Касим Бегвић и судије Марко Арсовић, Ханс Данелиус, проф. др Луј Фаворе, проф. др Јозеф Марко, мр Звонко Миљко, Азра Омерагић и Мирко Зовко.

У 4/99
13. август 1999. год.
Неум

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Проф. др Касим Бегвић

Примјена законских прописа о висини затезне камате не повређује Уставом предвиђено имовинско право апеланта нити неко друго Уставом загарантовано право.

Having regard to Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 54 of the Court's Rules of Procedure, at its session held on 13 August 1999, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the following

DECISION

The appeal of the Association of Blind Citizens of Lukavac - Gračanica against the ruling of the Cantonal Court in Tuzla No. GZ 532/98 of 30 September 1998, is rejected.

This Decision shall be published in the Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, the Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina and the Official Gazette of Republika Srpska.

Reasons

On 6 November 1998, the Association of Blind Citizens of Lukavac - Gračanica filed an appeal against the judgment of the Municipal Court in Lukavac No. 1.2/97 of 16 March 1998 and against the judgment of the Cantonal Court in Tuzla No. GŽ 532/98 of 30 September 1998. The appeal relates to the interest rate calculated for the debtor Mr. Mirzet Begović. The courts set an interest rate at 7% whereas the appellant considers that the appropriate rate should have been 28% as from 1 March 1997 and 18% as from 7 July 1998. The appellant requested the Constitutional Court to evaluate the constitutionality of those judgments under Article VI.3 (b) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina.

The Cantonal Court in Tuzla stated in the challenged ruling that the debtor Mr. Mirzet Begović has already fulfilled his obligation of payment of the principal debt in the amount of 711 DM in the equivalent value in dinars along with the default interest, as well as the court costs in the amount of 215 DM. Consequently, the Cantonal Court suspended the execution related to this part of the debts. The Cantonal Court also decided, however, that the execution should be carried out by the means of inventory and confiscation of the debtor's movable property.

The Constitutional Court notes that Article II of the Constitution of Bosnia and Herzegovina provides for the protection of human rights and fundamental freedoms. The rights set forth in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms shall apply directly in Bosnia and Herzegovina (Article II.4 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina). The right to property is one of the protected rights (Article II.3 (k) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 1 of Protocol No. 1 to the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms).

In adjudicating in the present case, the Constitutional Court was guided by the principle that it is the task of the Court to decide whether the challenged acts (rulings) violate any constitutional principle or provision.

The Constitutional Court considers that the calculation of an interest rate might violate, under specific circumstances, the right to property. However, in the present case, the Constitutional Court finds that the calculation of the interest rate in the proceedings before the Municipal Court and the Cantonal Court did not violate the appellant's right to property. Otherwise, the principle of equivalent value in bilateral obligation relations, such as the specific obligation relation between the creditor and the debtor, would be infringed, as well as the principle of equity, since it would lead to enormous and unjust increase of the property of the creditor which would constitute a violation of the debtor's right to property.

Consequently, the Constitutional Court considered that the rulings of the courts in question are not in conflict with the Constitution, and decided as stated in the dispositive.

The Court ruled in the following composition:

President of the Court Prof. Dr. Kasim Begić,

Judges: Marko Arsović, Hans Danelius, Prof. Dr. Louis Favoreu, Prof. Dr. Joseph Marko, mag.iur. Zvonko Miljko, Azra Omeragić and Mirko Zovko.

Case No. U 4/99
13 August 1999
Neum

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Prof Dr. Kasim Begić

The application of legal regulations on the amount of default interest rates does not violate the right to property of the appellant as provided by the Constitution, nor any other constitutionally guaranteed right.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 54 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 13 août 1999, a rendu la décision suivante:

DECISION

L'appel de l'Association des personnes aveugles Lukavac - Gračanica interjeté contre l'ordonnance rendue par le tribunal cantonal de Tuzla dans l'affaire No. GŽ - 538/98, daté du 30 septembre 1998, est rejeté.

Cette décision sera publiée dans le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine" et le "Journal officiel de la Republika Srpska".

Motifs

Le 6 novembre 1998, l'Association des personnes aveugles Lukavac - Gračanica a interjeté l'appel contre l'ordonnance du tribunal municipal de Lukavac, No. 1.2/97, daté du 16 mars 1998 et contre l'ordonnance du tribunal cantonal de Tuzla, No. GŽ-532/98, daté du 30 septembre 1998. L'appelant se plaint de la hauteur du taux d'intérêt qui a été calculé pour Monsieur Mirzet Begović, débiteur. Les juridictions précitées ont fixé la hauteur du taux d'intérêt s'élevant à 7%, tandis que l'appelant pense que le taux d'intérêt adéquat devrait s'élever à 28% à partir du 1 mars 1997 et à 18% à partir du 7 juillet 1998. L'appelant demande à la Cour constitutionnelle d'apprécier la constitutionnalité des ordonnances susmentionnées conformément à l'article VI/3. (b) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine.

Par son ordonnance, le tribunal cantonal de Tuzla a établi que Monsieur Mirzet Begović, débiteur a remboursé à son créancier la dette principale conjointement avec les intérêts moratoires, soit la somme de 711 DM en dinars, ainsi que les frais du procès conjointement avec les intérêts moratoires si bien que l'exécution relative à cette partie a été suspendue. Le tribunal précité a de même décidé que l'exécution relative à cette partie serait reprise par la saisie mobilière.

La Cour constitutionnelle note que l'article II de la Constitution de Bosnie-Herzégovine garantit la protection des droits de l'Homme et des libertés fondamentales. Les droits et les libertés prévus par la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales et ses protocoles s'appliquent directement en Bosnie-Herzégovine (l'article II/4. de la Constitution de Bosnie-Herzégovine). Ces droits, entre autres, comprennent le droit de posséder des biens (l'article II/3. (k) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et l'article 1. du protocole No. 1 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme et des libertés fondamentales).

En ce qui concerne ce différend, la Cour constitutionnelle a tenu compte du principe lui imposant le devoir de trancher la question si les ordonnances attaquées ont violé les principes constitutionnels ou ses dispositions.

La Cour constitutionnelle note que l'intérêt fixé pourrait, sous certaines circonstances, violer le droit de posséder des biens, mais l'intérêt calculé lors de la procédure devant le tribunal municipal et le tribunal cantonal n'a pas violé le droit de l'appelant de posséder des biens. Autrement, le principe de l'égalité de valeur dans les rapports réciproques d'obligation pécuniaire, comme ici le rapport présent entre le créancier et le débiteur, serait violé, ainsi que le principe d'égalité, car cela amènerait à l'augmentation énorme des biens du créancier et à la violation du droit du débiteur de posséder des biens.

Tenant compte de l'ensemble des éléments en sa possession, la Cour considère que les ordonnances des juridictions précitées ne sont pas incompatibles avec la Constitution. En conséquence, la Cour a décidé comme étant formulé en dispositif.

La Cour Constitutionnelle, en présence du Président de la Cour, Prof. Dr Kasim Begić et des juges Marko Arsović, Hans Danelius, Prof. Dr Louis Favoreu, Prof. Dr Joseph Marko, Maître Zvonko Miljko, Azra Omeragić et Mirko Zovko.

No. U 4/99
13. 08.1999
Neum

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Prof Dr Kasim Begić

L'application des règlements relatifs à la hauteur du taux d'intérêt ne viole pas le droit de l'appelant de posséder des biens ni aucun des autres droits garantis par la Constitution.

Gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 54 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung am 13. August 1999 folgende

ENTSCHEIDUNG

gefällt.

Die Beschwerde der Blindenvereinigung von Lukavac - Gračanica, welche gegen die Entscheidung des Kantonsgerichts Tuzla vom 30. September 1998 Nr. GZ-532/9811 erhoben worden ist, wird zurückgewiesen.

Diese Entscheidung wird im "Gesetzblatt des Staates Bosnien und Herzegowina", dem "Gesetzblatt der Föderation Bosnien und Herzegowina" und dem "Gesetzblatt der Republika Srpska" veröffentlicht.

Begründung

Die Blindenvereinigung von Lukavac - Gračanica hat am 6. November 1999 Beschwerde gegen den Entscheidung des Bezirksgerichts Lukavac Nr. 1.2/97 vom 16. März 1998 und gegen den Entscheidung des Kantonalgerichts Tuzla Nr. GZ-532/98 vom 30. September 1998 eingelegt. Die Beschwerde bezieht sich auf die Höhe des Zinsfußes, der für den Schuldner Mirzet Begović berechnet wurde. Die Gerichte haben 7 % berechnet, während der Beschwerdeführer der Meinung ist, daß die Höhe des Zinsfußes vom 1. März 1997 an 28 % und vom 7. Juli 1998 an 18 % hätte betragen müßten. Der Beschwerdeführer verlangt vom Verfassungsgerichtshof, daß dieser die Verfassungsmäßigkeit dieser Entscheidungen gemäß Artikel VI/3. (b) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina überprüft.

Das Kantonalgericht Tuzla hat in der mit der Beschwerde angefochtenen Entscheidung festgestellt, daß der Schuldner Mirzet Begović seine Verpflichtung erfüllt hat, dem Gläubiger die Hauptschuld in Höhe von 711,- DM samt Verzugszinsen im entsprechenden Gegenwert in Dinar zu zahlen, sowie die Prozeßkosten des Verfahrens in Höhe von 215,- DM samt der Verzugszinsen im entsprechenden Gegenwert in Dinar zu begleichen. Dahingehend wurde daher die Vollstreckung des Beschlusses eingestellt. Das Gericht hat aber gleichzeitig entschieden, die Vollstreckung durch die Erstellung eines Verzeichnisses und die Beschlagnahme der beweglichen Sachen des Schuldners fortzusetzen.

Der Verfassungsgerichtshof stellt fest, daß Artikel II. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina den Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten gewährleistet. Die in der Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten vorgesehenen Rechte finden direkte Anwendung in Bosnien und Herzegowina (Artikel II/4. der Verfassung von Bosnien und Herzegowina). Unter den geschützten Rechten befindet sich auch das hier betroffene Recht auf Eigentum (Artikel II/3. (k) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und Artikel 1. Erstes Zusatzprotokoll zur Europäischen Konvention für Menschenrechte und Grundfreiheiten).

Der Verfassungsgerichtshof stellt fest, daß es die Aufgabe des Verfassungsgerichtes ist zu entscheiden, ob eine angefochtene Entscheidung gegen irgendein verfassungsrechtliches Prinzip oder eine Verfassungsbestimmung verstößt.

Daher vertritt der Verfassungsgerichtshof den Standpunkt, daß die Berechnung des Zinsfußes unter bestimmten Voraussetzungen das Recht auf Eigentum verletzen könnte. Im vorliegenden Fall jedoch verletzt der im Verfahren vor dem Bezirksgericht und Kantonalgericht berechnete Zinsfuß nicht das Recht auf Eigentum des Beschwerdeführers. Anderenfalls, wäre das Äquivalenzprinzip bei konkreten Rechtsgeschäften, sowie das Schuldverhältnis zwischen Gläubiger und Schuldner verletzt, da es zu einer enormen und ungerechtfertigten Vermehrung des Vermögens des Gläubigers kommen würde, was gleichzeitig die Verletzung des Rechts auf Eigentum des Schuldners bedeuten würde.

Angesichts dessen sind die Entscheidungen der Gerichte im Einklang mit der Verfassung und somit wurde die im Spruch enthaltene Entscheidung gefällt.

Der Verfassungsgerichtshof hat diese Entscheidung in folgender Zusammensetzung gefällt: dem Präsidenten des Gerichtshofes Prof Dr. Kasim Begić und den Richtern Marko Arsović, Hans Danelius, Prof Dr. Louis Favoreu, Prof Dr. Joseph Marko, Mag. Zvonko Miljko, Azra Omeragić und Mirko Zovko.

Nr. U 4/99
Neum am 13. August 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Prof Dr. Kasim Begić

Die Anwendung der Gesetze über die Höhe von Zinsen verletzt nicht das in der Verfassung verankerte Recht auf Eigentum des Beschwerdeführers oder irgendein anderes durch die Verfassung gewährleistetes Recht.

**R J E Š E N J A
USTAVNOG SUDA
BOSNE I HERCEGOVINE,
1999. GODINA**

**Р Ј Е Ш Е Њ А
УСТАВНОГ СУДА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ,
1999. ГОДИНА**

**DECISIONS
THE CONSTITUTIONAL COURT OF
BOSNIA AND HERZEGOVINA,
YEAR 1999**

**LES ORDONNANCES
DE LA COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZÉGOVINE,
ANNÉE 1999**

**BESCHLÜSSE
DES VERFASSUNGSGERICHTSHOFES VON
BOSNIEN UND HERZEGOWINA,
AUS DEM JAHRE 1999**

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine, tačke 3. Aneksa II. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 54. stav 3. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenjivanje ustavnosti člana 2. stav 2. Zakona o napuštenim stanovima (“Službeni list RBiH”, br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95).

Obrazloženje

Prethodni Ustavni sud Bosne i Hercegovine, rješenjem broj 19/93 od 21. oktobra 1993. godine, je, po vlastitoj inicijativi, pokrenuo postupak za ocjenjivanje ustavnosti odredbe člana 2. stav 2. Zakona o napuštenim stanovima (“Službeni list RBiH”, br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95), kojom je propisano da se napuštenim stanom, u smislu ovog zakona, smatra stan u kome je pronađeno oružje ili municija za koje se ne može, u skladu sa zakonom, dobiti odgovarajuće odobrenje, kao i stan iz kojeg je djelovano na nezakonit način.

Prema članu VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine će podržavati/štititi ovaj ustav i jedini je nadležan da odlučuje o sporovima koji se javljaju po ovom ustavu.

Odredbom tačke 3. Aneksa II. Ustava Bosne i Hercegovine, propisano je da će svi postupci na sudovima ili organima uprave, koji su u toku na teritoriji Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili organe u Bosni i Hercegovini u skladu sa propisima kojima se uređuje nadležnost ovih institucija.

Prema odredbi tačke 2. Aneksa II. Ustava Bosne i Hercegovine svi zakoni, koji su na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine u trenutku kada Ustav stupi na snagu, ostaće na snazi u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa Ustavom dok drugačije ne odredi nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine.

Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 11/98) kojim je propisano, između ostalog, da stupanjem na snagu ovog zakona na teritoriji Federacije prestaje primjena osporenog Zakona o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95), a pitanja koja se odnose na napuštene stanove bila su uređena i Zakonom o korištenju napuštene imovine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 3/95 i 21/96).

Prema tome, prestao je da važi Zakon čiji je član 2. osporen. Uzimajući u obzir odredbu člana 27. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da Ustavni sud može ocjenjivati ustavnost samo onih općih akata koji su na snazi, prestale su da postoje procesne pretpostavke za vođenje ovog postupka.

S obzirom na izloženo, riješeno je kao u dispozitivu.

U 19/93
26. februara 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Uzimajući u obzir odredbe člana 27. Poslovnika prema kojoj Ustavni sud Bosne i Hercegovine može ocjenjivati ustavnost samo onih općih akata koji su na snazi, prestale su da postoje procesne pretpostavke za vođenje postupka za ocjenjivanje ustavnosti člana 2. Zakona o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95) koji je prestao da važi.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine, točke 3. Aneksa II. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 54. stavak 3. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenjivanje ustavnosti članka 2. stavak 2. Zakona o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95).

Obrazloženje

Predbježni Ustavni sud Bosne i Hercegovine, rješenjem broj 19/93 od 21. rujna 1993. godine, je, po sopstvenoj inicijativi, pokrenuo postupak za ocjenjivanje ustavnosti odredbe članka 2. stavak 2. Zakona o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95), kojom je propisano da se napuštenim stanom, u smislu ovog zakona, smatra stan u kojem je pronađeno oružje ili municija za koje se ne može, sukladno zakonu, dobiti odgovarajuće odobrenje, kao i stan iz kojegje djelovano na nezakonit način.

Prema članku VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne Hercegovine će podržavati/štititi ovaj ustav i jedini je mjerodavan odlučivati o sporovima koji se javljaju po ovom ustavu.

Odredbom točke 3. Aneksa II. Ustava Bosne i Hercegovine propisano je da će svi postupci na sudovima ili tijelima uprave, koji su u tijeku na teritoriju Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili tijela u Bosni i Hercegovini sukladno propisima kojima se uređuje mjerodavnost ovih institucija.

e 56 paragraphs 2, 3 and 4 of the Rules of Procedure of the Constitutionalolji su na snazi na teritoriju Bosne i Hercegovine u trenutku kada Ustav stupi na snagu, ostat će na. snazi u onoj mjeri u kojoj nisu protivni Ustavu dok drugačije ne odredi mjerodavno tijelo vlasti Bosne i Hercegovine.

Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 11/98) kojim je propisano, među ostalim, da stupanjem na snagu ovog zakona na teritoriju Federacije prestaje primjena pobijanog Zakona o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95), a pitanja koja se odnose na napuštene stanove bila su uređena i Zakonom o korištenju napuštene imovine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 3/95 i 21/96).

Prema tomu, prestao je važiti Zakon čiji je članak 2. pobijan. Uzimajući u obzir odredbu članka 27. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da Ustavni sud može ocjenjivati ustavnost samo onih općih akata koji su na snazi, prestale su da postoje procesne pretpostavke za vođenje ovog postupka.

S obzirom na izloženo, riješeno je kao u dispozitivu.

U 19/93
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Uzimajući u obzir odredbe članka 27. Poslovnika prema kojoj Ustavni sud Bosne i Hercegovine može ocjenjivati ustavnost samo onih općih akata koji su na snazi, prestale su postojati procesne pretpostavke za vođenje postupka za ocjenjivanje ustavnosti članka 2. Zakona o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95) koji je prestao važiti.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. Устава Босне и Херцеговине, тачке 3. Анекса II Устава Босне и Херцеговине и члана 54. став 3. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцјењивање уставности члана 2. став 2. Закона о напуштеним становима (“Службени лист РБиХ”, бр. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 и 33/95).

Образложење

Претходни Уставни суд Босне и Херцеговине, рјешењем број 19/93 од 21. октобра 1993. године, је, по властитој иницијативи, покренуо поступак за оцјењивање уставности одредбе члана 2. став 2. Закона о напуштеним становима (“Службени лист РБиХ”, бр. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 и 33/95), којом је прописано да се напуштеним станом, у смислу овог закона, сматра стан у коме је пронађено оружје или муниција за које не може, у складу са законом, да се добије одговарајуће одобрење, као и стан из којег је дјеловано на незаконит начин.

Према члану VI/3. Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине ће подржавати/штитити овај Устав и једини је надлежни да одлучује о споровима који се јављају по овом уставу.

Одредбом тачке 3. Анекса II Устава Босне и Херцеговине прописано је да ће сви поступци на судовима или органима управе, који су у току на територији Босне и Херцеговине у моменту ступања на снагу овог устава, бити настављени или пренесени на друге судове или органе у Босни и Херцеговини у складу са прописима којима се уређује надлежност ових институција.

Према одредби тачке 2. Анекса II Устава Босне и Херцеговине сви закони, који су на снази на територији Босне и Херцеговине у моменту када Устав ступи на снагу, остаће на снази у оној мјери у којој нису у супротности са Уставом док другачије не одреди надлежни орган власти Босне и Херцеговине.

Законом о престанку примјене Закона о напуштеним становима (“Службене новине Федерације БиХ”, број 11/98) којим је прописано, између осталог, да ступањем на снагу овог закона на територији Федерације престаје примјена оспореног Закона о напуштеним становима (“Службени лист РБиХ”, бр. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 и 33/95), а питања која се односе на напуштене станове била су уређена и Законом о кориштењу напуштене имовине (“Службени гласник Републике Српске”, број 3/95 и 21/96).

Према томе, престао је да важи Закон чији је члан 2. оспорен. Узимајући у обзир одредбу члана 27. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, којом је прописано да Уставни суд може да оцјењује уставност само оних општинских аката који су на снази, престале су да постоје процесне претпоставке за вођење овог поступка.

С обзиром на изложено, ријешено је као у диспозитиву.

У 19/93
26. фебруара 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Узимајући у обзир одредбе члана 27. Пословника према којој Уставни суд Босне и Херцеговине може да оцјењује уставност само оних општинских аката који су на снази, престале су да постоје процесне претпоставке за вођење поступка за оцјењивање уставности члана 2. Закона о напуштеним становима (“Службени лист РБиХ”, бр. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 и 33/95) који је престао да важи.

Having regard to Article VI/3 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, paragraph 3 of Annex II of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 54, paragraph 3 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, at its session held on 26 February 1999, issued the following

DECISION

The procedure for the evaluation of constitutionality of Article 2, paragraph 2 of the Law on Abandoned Apartments (“Official Gazette of RBiH”, No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 and 33/95) is dismissed.

Reasons

By its Decision No. 19/93 of 21 October 1993, the previous Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina instituted, upon its own initiative, the procedure for the evaluation of constitutionality of the provision of paragraph 2 of Article 2 of the Law on Abandoned Apartments (“Official Gazette of RBiH”, No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 and 33/95) which prescribed that, for the purpose of the said Law, each apartment in which weapons or ammunition were found, for the possession of which no legal permit could be obtained, and any apartment from which an illegal action was performed, shall be considered abandoned.

According to Article VI/3 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina shall uphold/protect this Constitution and it shall have exclusive jurisdiction to decide on any dispute that arises under this Constitution.

The provision of paragraph 3 of Annex II of the Constitution of Bosnia and Herzegovina prescribes that all proceedings in courts or administrative agencies functioning within the territory of Bosnia and Llerzegovina when this Constitution enters into force shall continue in or be transferred to other courts or agencies in Bosnia and Herzegovina in accordance with any legislation governing the competence of such courts or agencies.

According to the provision of paragraph 2 of Annex II of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, all laws in effect within the territory of Bosnia and Herzegovina when the Constitution enters into force, shall remain in effect to the extent not inconsistent with the Constitution, until otherwise determined by a competent governmental body of Bosnia and Herzegovina.

The Law on the Cessation of Application of the Law on Abandoned Apartments (“Official Gazette of the BiH Federation”, No. 11/98) prescribes, inter alia, that this Law, having become effective in the territory of the Federation, shall supersede the contested Law on Abandoned Apartments (“Official Gazette of RBiH”, No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 and 33/95), while the issues pertaining to abandoned apartments were also regulated by the Law on the Use of Abandoned Property (“Official Gazette of the Republika Srpska”, No. 3/95 and 21/96).

Accordingly, the Law which contains the contested Article 2, ceased to be in effect. Taking into consideration the provision of Article 27 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina which stipulates that the Constitutional Court may evaluate the constitutionality only of the legislation and regulations which are in effect, the procedural presuppositions for the conduct of this procedure have ceased to exist.

Having considered all the matters aforesaid, the decision was made as above.

Case No. U 19/93
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

Having considered the provisions of Article 27 of the Rules of Procedure, under which the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina may evaluate constitutionality only of the legislation and regulations which are in effect, the procedural presuppositions for the conduct of proceedings for the evaluation of constitutionality of Article 2 of the Law on Abandoned Apartments, which became ineffective, ceased to exist (“Official Gazette of RBiH” No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 and 33/95).

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VT/3 de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, du point 3 de l'annexe II à la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 54 (3) du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 février 1999, a rendu l'ordonnance suivante:

ORDONNANCE

Le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité de l'article 2 para. 2 de la Loi sur les appartements abandonnés (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 et 33/95), est clos.

Motifs

Par ordonnance No. 19/93 du 21 octobre 1993, l'ex-Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine a intenté *ex officio* un procès pour l'appréciation de la constitutionnalité de la disposition de l'article 2 para. 2 de la Loi sur les appartements abandonnés (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine, No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 et 33/95) stipulant qu'un appartement est considéré abandonné si des armes ou des munitions illégales y sont trouvées ou si l'appartement est utilisé pour des actions illégales.

Conformément à l'article VI/3. de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle veille à la présente Constitution et a la compétence exclusive pour régler tout différend découlant de la présente Constitution.

Conformément au point 3 de l'annexe II à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, toutes les procédures devant les tribunaux ou organes administratifs fonctionnant sur le territoire de Bosnie-Herzégovine lors de l'entrée en vigueur de la Constitution sont maintenues ou transférées à d'autres juridictions ou organes administratifs de Bosnie-Herzégovine conformément aux lois qui régissent la compétence desdits tribunaux ou organes.

Conformément au point 2 de l'annexe II à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, toutes les lois, règlement et règles de procédure judiciaire en vigueur sur le territoire de

la Bosnie-Herzégovine lors de l'entrée en vigueur de la Constitution conservent tous leurs effets dans la mesure où elles ne sont pas incompatibles avec la Constitution, et jusqu'à ce qu'un organe compétent du gouvernement de Bosnie-Herzégovine en dispose autrement.

La Loi sur la cessation de l'application de la Loi sur les appartements abandonnés (le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine", No. 11/98) stipule que la Loi sur les appartements abandonnés (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 et 33/95) cesse d'être appliquée sur le territoire de la Fédération lors de l'entrée en vigueur de la Loi présente. A part la loi sus-mentionnée, la Loi sur l'occupation des bien abandonnés a réglé les questions relatives aux appartements abandonnés (le "Journal officiel de la République Srpska", No. 3/95 et 21/96).

En conséquence, la loi dont l'article 2 est contesté n'est plus en vigueur. Tenant compte de la disposition de l'article 27 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, qui stipule que la Cour constitutionnelle ne peut statuer que sur la constitutionnalité des actes de portée générale qui sont en vigueur, la Cour clot le procès.

En conséquence, la Cour a décidé selon la formule du dispositif.

No. U 19/93
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Tenant compte de la disposition de l'article 27 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, qui stipule que la Cour constitutionnelle ne peut statuer que sur la constitutionnalité des actes de portée générale qui sont en vigueur, les conditions nécessaires pour la marche du procès n'existent plus pour pouvoir apprécier la constitutionnalité de la Loi sur les appartements abandonnés (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 et 33/95) qui a cessé d'être applicable.

Gemäß Artikel VI/3 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina und Annex II Ziff 3 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 54 Absatz 3 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung vom 26. Februar 1999 folgenden

BESCHLUSS

gefasst.

Das Verfahren auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit des Artikels 2 Absatz 2 des Gesetzes über die aufgegebenen Wohnungen (GBL. RB-H, Nr. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 und 33/95) wird eingestellt.

Entscheidungsgründe

Der vorhergehende Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat mit Beschluss Nr. 19/93 vom 21. Oktober 1993 das Verfahren auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Bestimmung des Artikels 2 Absatz 2 des Gesetzes über die aufgegebenen Wohnungen (GBL. RB-H, Nr. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 und 33/95) von Amts wegen eingeleitet. Dieser Bestimmung zufolge ist unter einer aufgegebenen Wohnung im Sinne dieses Gesetzes eine solche zu verstehen, in der Waffen oder Munition gefunden wurden, für die nach dem einschlägigen Gesetz kein Berechtigungsschein erhältlich ist, sowie aus der heraus gesetzeswidrige Betätigungen unternommen wurden.

Nach Artikel VI/3 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina erhält der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina diese Verfassung aufrecht und ist ihr zufolge alleine zuständig für Verfassungsstreitigkeiten.

Gemäß Ziff. 3 der Übergangsbestimmungen in Annex II der Verfassung von Bosnien und Herzegowina werden alle Verfahren vor den Gerichten oder Verwaltungsbehörden, die im Zeitpunkt des Inkrafttretens dieser Verfassung auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina anhängig sind, nach den für die Zuständigkeit dieser Organe geltenden Bestimmungen fortgesetzt oder an die anderen Gerichte oder Organe in Bosnien und Herzegowina verwiesen.

Gemäß Ziffer 2 des Annex II zur Verfassung von Bosnien und Herzegowina werden alle Gesetze, die im Zeitpunkt des Inkrafttretens dieser Verfassung auf dem Territorium

von Bosnien und Herzegowina in Kraft waren, mit der Maßgabe, dass sie nicht gegen die Verfassung verstoßen, in Kraft bleiben, bis das zuständige Organ der Staatsgewalt von Bosnien und Herzegowina eine abweichende Regelung trifft.

Das Gesetz zur Aufhebung des Gesetzes über die aufgegebenen Wohnungen (GBL der Föderation B-H, Nr. 11/98) regelt unter anderem, dass mit dem Inkrafttreten dieses angefochtenen Gesetzes das Gesetz über die aufgegebenen Wohnungen (GBL RB-H, Nr. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 und 33/95) auf dem Territorium der Föderation außer Kraft tritt. Die Fragen bezüglich der aufgegebenen Wohnungen waren auch im Gesetz über die Benutzung der aufgegebenen Wohnungen (GBL der Republika Srpska, Nr. 3/95 und 21/96) geregelt.

Aufgrund des Gesagten ist das Gesetz, dessen Artikel 2 angefochten wurde, außer Kraft getreten. In Ansehung des Artikels 27 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina, demzufolge der Verfassungsgerichtshof die Verfassungsmäßigkeit nur solcher allgemeinen Rechtsakte überprüfen kann, die in Kraft sind, fehlt es an den Voraussetzungen für die Fortführung des Verfahrens.

Aufgrund dessen wurde der im Urteilskopf enthaltene Beschluss gefasst.

U Nr. 19/93
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

In Ansehung des Artikels 27 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina, demzufolge der Verfassungsgerichtshof die Verfassungsmäßigkeit nur solcher allgemeinen Rechtsakte überprüft, die in Kraft sind, fehlt es an den Voraussetzungen für die Prüfung der Verfassungsmäßigkeit des Artikels 2 des Gesetzes über die aufgegebenen Wohnungen (GBL RB-H, Nr. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 und 33/95), das außer Kraft getreten ist.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i članova 54. i 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenu ustavnosti odredbe člana 3. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prometu nepokretnosti ("Službeni list RBiH", broj 18/94).

Obrazloženje

Prethodni Ustavni sud Bosne i Hercegovine je, povodom inicijative Aziza i Ćazima Tabakovića iz Tuzle, pokrenuo 11. maja 1995. godine postupak za ocjenjivanje ustavnosti odredbe člana 3. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prometu nepokretnosti ("Službeni list RBiH", broj 18/94).

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine Aneks II Prelazne odredbe, tačka 3, svi postupci na sudovima ili organima uprave, koji su u toku na prostoru Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, će biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili organe u Bosni i Hercegovini u skladu sa propisima kojima se uređuje nadležnost ovih institucija.

U članu VI/3. (a) Ustava određeno je da sporove pred Ustavnim sudom može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

Prema navedenim odredbama spor pred Ustavnim sudom mogu pokrenuti samo Ustavom ovlašteni subjekti, a kako to nije slučaj u konkretnom predmetu riješeno je kao u dispozitivu.

U 36/94
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine obustavio je postupak u ovom predmetu koji je pokrenuo prethodni Ustavni sud BiH, jer Poslovníkom Ustavnog suda nije normirano pokretanje postupka po vlastitoj inicijativi Suda.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i članaka 54. i 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenu ustavnosti odredbe članka 3. stavak 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prometu nepokretnosti (“Službeni list RBiH”, broj 18/94).

Obrazloženje

Predbježni Ustavni sud Bosne i Hercegovine je, povodom inicijative Aziza i Ćazima Tabakovića iz Tuzle, pokrenuo 11. svibnja 1995. godine postupak za ocjenjivanje ustavnosti odredbe članka 3. stavak 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prometu nepokretnosti (“Službeni list RBiH”, broj 18/94).

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine Aneks II Prijelazne odredbe, točka 3, svi postupci na sudovima ili tijelima uprave, koji su u tijeku na teritoriju Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, će biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili tijela u Bosni i Hercegovini sukladno propisima kojima se uređuje ovlast ovih institucija.

U članku VI/3. (a) Ustava određeno je da sporove pred Ustavnim sudom može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedatelj Vijeća ministara, predsjedatelj, ili dopredsjedatelj, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog tijela jednog entiteta.

Prema navedenim odredbama spor pred Ustavnim sudom mogu pokrenuti samo Ustavom ovlašteni subjekti, a kako to nije slučaj u konkretnom predmetu riješeno je kao u dispozitivu.

U 36/94
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine obustavio je postupak u ovom predmetu koji je pokrenuo predbježni Ustavni sud Bosne i Hercegovine, jer Poslovníkom Ustavnog suda nije normirano pokretanje postupka po vlastitoj inicijativi Suda.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине и чланова 54. и 71. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцјену уставности одредбе члана 3. став 1. Закона о измјенама и допунама Закона о промету непокретности (“Службени лист РБиХ”, број 18/94).

Образложење

Претходни Уставни суд Босне и Херцеговине је, поводом иницијативе Азиза и Тазима Табаковића из Тузле, покренуо 11. маја 1995. године поступак за оцјењивање уставности одредбе члана 3. став 1. Закона о измјенама и допунама Закона о промету некретнина (“Службени лист РБиХ”, број 18/94).

Према Уставу Босне и Херцеговине Анекс II Прелазне одредбе, тачка 3, сви поступци на судовима или органима управе, који су у току на простору Босне и Херцеговине у моменту ступања на снагу овог устава, биће настављени или пренесени на друге судове или органе у Босни и Херцеговини у складу са прописима којима се уређује надлежност ових институција.

У члану VI/3. (а) Устава одређено је да спорове пред Уставним судом може да покрене члан Предсједништва, предједавајући Министарског савјета, предједавајући, или његов замјеник, било којег дома Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова/делегата било којег дома Парламентарне скупштине, или једна четвртина чланова било којег дома законодавног органа једног ентитета.

Према наведеним одредбама спор пред Уставним судом могу да покрену само Уставом овлашћени субјекти, а како то није случај у конкретном предмету ријешено је као у диспозитиву.

У 36/94
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине обуставио је поступак у овом предмету који је покренуо претходни Уставни суд Босне и Херцеговине, јер Пословником Уставног суда није нормирано покретање поступка по властитој иницијативи Суда.

Having regard to Article VI/3 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Articles 54 and 71 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, at its session held on 26 February 1999, issued the following

DECISION

The proceedings for the evaluation of the constitutionality of the provision of paragraph 1 of Article 3 of the Law on Amendments to the Law on the Sale of Real Properties (“Official Gazette of RBiH”, No. 18/94) is dismissed.

Reasons

The previous Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina instituted on 11 May 1995, upon the initiative of Aziz and Ćazim Tabaković from Tuzla, the proceedings for the evaluation of the constitutionality of the provision of paragraph 1 of Article 3 of the Law on Amendments to the Law on the Sale of Real Properties (“Official Gazette of RBiH”, No. 18/94).

According to paragraph 3 of Annex II - Transitional Arrangements - of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, all proceedings in courts or administrative agencies within the territory of Bosnia and Herzegovina when this Constitution enters into force shall continue in or be transferred to other courts or agencies in Bosnia and Herzegovina in accordance with any legislation governing the competence of such courts or agencies.

Article VI/3 (a) of the Constitution stipulates that the disputes may be referred to the Constitutional Court by a member of the Presidency, by the Chair of the Council of Ministers, by the Chair or a Deputy Chair of either Chamber of the Parliamentary Assembly, by one-fourth of the members/delegates of either Chamber of the Parliamentary Assembly or by one-fourth of either Chamber of a legislature of an Entity.

Under the terms of the aforesaid provisions, a dispute may be referred to the Constitutional Court only by the persons authorised to do so by the Constitution.

Having considered all the matters aforesaid, the decision was made as above.

Case No. U 36/94
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina dismissed the proceedings in this case, which was instituted by the previous Constitutional Court of BiH, since the Rules of Procedure of the Constitutional Court does not provide for instituting the proceedings upon the Court's initiative.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et des articles 54 et 71 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 février 1999, a rendu l'ordonnance suivante:

ORDONNANCE

Le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité de l'article 3 para. 1 de la loi amendant la Loi sur la circulation d'immobilier (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 18/94) est clos.

Motifs

Sur la requête de Messieurs Aziz Tabaković et Ćazim Tabaković, l'ex-Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine a intenté, le 11 mai 1995, le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité de l'article 3 para.1 de la loi amendant la Loi sur la circulation d'immobilier ("le Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 18/94).

Conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine et à l'annexe II - dispositions transitoires (point 3), toutes les procédures devant les tribunaux ou organes administratifs fonctionnant sur le territoire de Bosnie-Herzégovine lors de l'entrée en vigueur de la Constitution sont maintenues ou transférées à d'autres juridictions ou organes administratifs de Bosnie-Herzégovine conformément aux lois qui régissent la compétence desdits tribunaux ou organes.

Conformément à l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les différends ne peuvent être soumis à la Cour constitutionnelle que par un membre de la Présidence, par le Président du Conseil des ministres, par le Président ou Vice-Président de l'une ou l'autre chambre de l'Assemblée parlementaire, par un quart des membres de chacune des deux chambres de l'Assemblée parlementaire, ou par un quart de l'une des deux chambres législatives d'une entité.

Tenant compte des dispositions sus-mentionnées, le requérant n'est pas une personne qui pourrait soumettre un différend à la Cour constitutionnelle. En conséquence, la Cour Constitutionnelle a décidé selon la formule du dispositif.

No. U 36/94
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Etant donné qu'aucun acte du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle ne prévoit l'initiative d'un procès de la part de la Cour, la Cour constitutionnelle a clos le procès dans cette affaire.

Gemäß Artikel VI/3 (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 54 und 71 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung vom 26. Februar 1999 folgenden

BESCHLUSS

g e f a s s t.

Das Verfahren auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Bestimmungen des Artikels 3 Absatz 1 des Gesetzes über die Änderungen und Ergänzungen des Gesetzes über den Handel mit Immobilien (GBL. RB-H Nr. 18/94) wird eingestellt.

Entscheidungsgründe

Der vorhergehende Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat auf Antrag von Aziz und Ćazim Tabaković aus Tuzla vom 11. Mai 1995 das Verfahren auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Bestimmungen des Artikels 3 Absatz 1 des Gesetzes über die Änderungen und Ergänzungen des Gesetzes über den Handel mit Immobilien (GBL. RB-H Nr. 18/94) eingeleitet.

emäß Ziff. 3 der Übergangsbestimmungen in Annex II der Verfassung von Bosnien und Herzegowina werden alle Verfahren vor den Gerichten oder Verwaltungsbehörden, die im Zeitpunkt des Inkrafttretens dieser Verfassung auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina anhängig sind, nach den für die Zuständigkeit dieser Organe geltenden Bestimmungen fortgesetzt oder an die anderen Gerichte oder Organe in Bosnien und Herzegowina verwiesen.

In Artikel VI/3 (a) der Verfassung ist geregelt, dass das Verfahren vor dem Verfassungsgerichtshof ein Mitglied des Staatspräsidiums, der Vorsitzende des Ministerrates, der Vorsitzende eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder sein Stellvertreter, ein Viertel der Mitglieder eines der beiden Häuser der Parlamentarischen Versammlung oder ein Viertel der Mitglieder eines der gesetzgebenden Organe der Entitäten einleiten können.

Ausgehend von den angegebenen Bestimmungen können Verfahren vor dem Verfassungsgerichtshof nur die nach der Verfassung zuständigen Subjekte einleiten. Im gegebenen Streitfall ist dies nicht der Fall und somit wurde der im Urteilskopf enthaltene Beschluss gefasst.

U Nr. 36/94
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat in dieser Streitigkeit das von dem vorhergehenden Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina eingeleitete Verfahren eingestellt, weil nach der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina eine Einleitung des Verfahrens von Amts wegen nicht vorgesehen ist.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 54. stav 3. i člana 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenjivanje zakonitosti:

- Izvoda iz Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Tuzlansko-podrinjskog kantona broj Str. pov. 02-19/1-80-41/95 od 6. juna 1995. godine;

- Izvoda iz Rješenja o dopunama Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Tuzlansko-podrinjskog kantona broj Str. pov. 02-19/1-80-41/95 od 29. juna 1995. godine, koje je donijela Vlada Tuzlansko-podrinjskog kantona;

- Upute o kriterijima i postupku za određivanje preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu okruga, grada Sarajeva i općine broj 04-3-495/94 od 21. maja 1994. godine, koju je donio ministar odbrane Republike Bosne i Hercegovine,

- tačke X Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Republike Bosne i Hercegovine, broj Str. pov. 4/95 koju je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 24. februara 1995. godine i

- tačke 9. Uputstva o kriterijima i postupku za određivanje preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Republike Bosne i Hercegovine broj 57/94 koji je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 6. aprila 1994. godine.

Obrazloženje

Rješenjem prethodnog Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, 14. decembra 1995. godine pokrenut je postupak za ocjenu zakonitosti akata navedenih u dispozitivu Rješenja.

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine, u Aneksu II Prelazne odredbe tačka 3. navedeno je da će svi postupci u sudovima ili organima uprave, koji su u toku na prostoru Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili organe u Bosni i Hercegovini u skladu sa propisima kojima se uređuje nadležnost ovih institucija.

Članom VI/3. (a) Ustava određena je nadležnost Ustavnog suda da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to da li je odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom u skladu sa ovim ustavom, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine, te da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim ustavom.

S obzirom na navedene odredbe Ustava, Ustavni sud nije nadležan da ocjenjuje zakonitost osporenih akata, pa je stoga riješeno kao u dispozitivu.

U 28/95
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud je, s obzirom na svoju ustavnu nadležnost, rješenjem obustavio postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata u odnosu na koje je raniji Ustavni sud BiH pokrenuo postupak.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 54. stavak 3. i članka 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenjivanje zakonitosti:

- Izvatka iz Rješenja o određivanju poduzeća i drugih pravnih osoba od posebitog značenja za obranu Tuzlansko-podrinjskog kantona broj Str. pov. 02-19/1-80-41/95 od 6. lipnja 1995. godine;

- Izvatka iz Rješenja o dopunama Rješenja o određivanju poduzeća i drugih pravnih osoba od posebitog značenja za obranu Tuzlansko-podrinjskog kantona broj Str. pov. 02-19/1-80-41/95 od 29. lipnja 1995. godine, koje je donijela Vlada Tuzlansko-podrinjskog kantona;

- Upute o kriterijima i postupku za određivanje poduzeća i drugih pravnih osoba od posebitog značenja za obranu okruga, grada Sarajeva i općine broj 04-3-495/94 od 21. svibnja 1994. godine, koju je donio ministar obrane Republike Bosne i Hercegovine,

- točke X Rješenja o određivanju poduzeća i drugih pravnih osoba od posebitog značenja za obranu Republike Bosne i Hercegovine, broj Str. pov. 4/95 koju je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 24. veljače 1995. godine i

- točke 9. Upute o kriterijima i postupku za određivanje poduzeća i drugih pravnih osoba od posebitog značenja za obranu Republike Bosne i Hercegovine broj 57/94 koji je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 6. travnja 1994. godine.

Obrazloženje

Rješenjem predbježnog Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, 14. prosinca 1995. godine pokrenut je postupak za ocjenu zakonitosti akata navedenih u dispozitivu Rješenja.

Prema Ustavu Bosne i Hercegovine, u Aneksu II Prelazne odredbe točka 3. naznačeno je da će svi postupci u sudovima ili tijelima uprave, koji su u tijeku na teritoriju Bosne i Hercegovine u trenutku stupanja na snagu ovog ustava, biti nastavljeni ili preneseni na druge sudove ili tijela u Bosni i Hercegovini sukladno propisima kojima se uređuje ovlast ovih institucija.

Člankom VI/3. (a) Ustava određena je ovlast Ustavnog suda da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne organizirajući se na to je li odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom sukladna ovom ustavu, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine, te je li bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom ustavu.

S obzirom na navedene odredbe Ustava, Ustavni sud nije mjerodavan ocjenjivati zakonitost pobijanih akata, pa je stoga riješeno kao u dispozitivu.

U 28/95
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni je sud, s obzirom na svoju ustavnu ovlast, rješenjem obustavio postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata glede kojih je predbježno Ustavni sud BiH pokrenuo postupak.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине и члана 54. став 3. и члана 71. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцјењивање законитости:

- Извода из Рјешења о одређивању предузећа и других правних лица од посебног значаја за одбрану Тузланско-подрињског кантона број Стр. пов. 02-19/1-80-41/95 од 6. јуна 1995. године;

- Извода из Рјешења о допунама Рјешења о одређивању предузећа и других правних лица од посебног значаја за одбрану Тузланско-подрињског кантона број Стр. пов. 02-19/1-80-41/95 од 29. јуна 1995. године, које је донијела Влада Тузланско-подрињског кантона;

- Упутства о критеријумима и поступку за одређивање предузећа и других правних лица од посебног значаја за одбрану округа, града Сарајева и општине број 04-3-495/94 од 21. маја 1994. године, коју је донио минисгар одбране Републике Босне и Херцеговине,

- тачке X Рјешења о одређивању предузећа и других правних лица од посебног значаја за одбрану Републике Босне и Херцеговине, број Стр. пов. 4/95 коју је донијела Влада Републике Босне и Херцеговине 24. фебруара 1995. године и

- тачке 9. Упутства о критеријумима и поступку за одређивање предузећа и других правних лица од посебног значаја за одбрану Републике Босне и Херцеговине број 57/94 који је донијела Влада Републике Босне и Херцеговине 6. априла 1994. године.

Образложење

Рјешењем претходног Уставног суда Босне и Херцеговине, 14. децембра 1995. године покренут је поступак за оцјену законитости аката наведених у диспозитиву Рјешења.

Према Уставу Босне и Херцеговине, у Анексу II Прелазне одредбе тачка 3. наведено је да ће сви поступци у судовима или органима управе, који су у току на простору Босне и Херцеговине у моменту ступања на снагу овог устава, бити настављени или пренесени на друге судове или органе у Босни и Херцеговини у складу са прописима којима се уређује надлежност ових институција.

Чланом VI/3. (а) Устава одређена је надлежност Уставног суда да одлучује о било којем спору који се јавља по овом уставу између два ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, те између институција Босне и Херцеговине, укључујући али не органишавајући се на то да ли је одлука ентитета да успостави посебан паралелан однос са сусједном државом у складу са овим уставом, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине, те да ли је било која одредба устава или закона једног ентитета у складу са овим уставом.

С обзиром на наведене одредбе Устава, Уставни суд није надлежан да оцјењује законитост оспорених аката, па је стога ријешено као у диспозитиву.

У 28/95
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд је, с обзиром на своју уставну надлежност, рјешењем обуставио поступак за оцјену уставности и законитости аката у односу на које је ранији Уставни суд БиХ покренуо поступак.

Having regard to Article VI/3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 54, paragraph 3, and Article 71 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, at its session held on 26 February 1999, issued the following

DECISION

To dismiss the proceedings for the evaluation of the constitutionality of:

- Excerpt from the Ruling on determination of companies and other legal persons of special importance for the defence of the Tuzla-Podrinje Canton, No. Strictly Confidential 02-19/1-80-41/95 of 6 June 1995;

- Excerpt from the Ruling on amendments to the Ruling on determination of companies and other legal persons of special importance for the defence of the Tuzla-Podrinje Canton, No. Strictly Confidential 02-19/1-80-41/95 of 29 June 1995, issued by the Government of the Tuzla-Podrinje Canton;

- Instructions on the criteria and procedure for the determination of the companies and other legal persons of special importance for the defence of the district, the City of Sarajevo and the municipality, No. Strictly Confidential 04-3-495/94 of 21 May 1994, issued by the Defence Minister of the Republic of Bosnia and Herzegovina;

- Paragraph X of the Ruling on determination of the companies and other legal persons of special importance for the defence of the Republic of Bosnia and Herzegovina, No. Strictly Confidential 4/95, issued by the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina on 24 February 1995; and

- Paragraph 9 of the Instruction on the criteria and procedure for determination of the companies and other legal persons of special importance for the defence of the Republic of Bosnia and Herzegovina, No. 57/94, issued by the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina on 6 April 1994.

Reasons

The procedure for the evaluation of the legality of the above documents was instituted on 14 December 1995, on the basis of the Decision of the previous Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

According to paragraph 3 of Annex II - Transitional Arrangements - of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, all proceedings in courts or administrative agencies within the territory of Bosnia and Herzegovina when this Constitution enters into force shall continue in or be transferred to other courts or agencies in Bosnia and Herzegovina in accordance with any legislation governing the competence of such courts or agencies.

Article VI/3 (a) of the Constitution stipulates the jurisdiction of the Constitutional Court to decide on any dispute under this Constitution between the two Entities or between Bosnia and Herzegovina and an Entity or Entities or between institutions of Bosnia and Herzegovina, including but not limited to whether an Entity's decision to establish a special parallel relationship with a neighbouring state is consistent with the Constitution, including provisions concerning the sovereignty and territorial integrity of Bosnia and Herzegovina and whether any provision of an Entity's Constitution or law is consistent with the Constitution.

Under the terms of the aforesaid constitutional provisions, the Constitutional Court is not competent to evaluate the legality of the contested documents.

Having considered all the matters aforesaid, the decision was made as above.

Case No. U 28/95
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

In regard to its constitutional jurisdiction, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina dismissed by its Decision the proceedings for the evaluation of the constitutionality and legality of the documents, for which the previous Constitutional Court of BiH had earlier instituted the proceedings.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et des articles 54 (3) et 71 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 février 1999, a rendu l'ordonnance suivante:

ORDONNANCE

La Cour clot le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité de:

- L'extrait de l'ordonnance sur la nomination des entreprises et des autres personnalités morales importantes pour la défense du canton Tuzlansko-Podrinjski, No. 02-19/1-80-41/95 datée du 6 juin 1995;

- L'extrait de l'ordonnance amendant l'ordonnance sur la nomination des entreprises des autres personnalités morales importantes pour la défense du Canton Tuzlansko-Podrinjski, No. Str. pov. 02-19/1-80-41/95, datée du 29 juin 1995 et adoptée par le gouvernement du canton Tuzlansko-Podrinjski;

- L'instruction sur les critères et procédure pour la nomination des entreprises et des autres personnalités morales importantes pour la défense de la ville et de la municipalité de Sarajevo, No. 04-3-495/94 datée du 21 mai 1994, adoptée par le Ministre de la défense de la République de Bosnie-Herzégovine;

- Le point X de l'ordonnance sur la nomination des entreprises et des autres personnalités morales importantes pour la défense de la République de Bosnie-Herzégovine, No. Str. pov. 4/95, adopté par le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine le 24 février 1995, et

- Le point 9 de l'instruction sur les critères et procédure pour la nomination des entreprises et des autres personnalités morales importantes pour la défense de la République de Bosnie-Herzégovine, No. 57/94, adopté par le Gouvernement de la République de Bosnie-Herzégovine le 6 avril 1994.

Motifs

Le 14 décembre 1995, l'ex-Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine a adopté l'ordonnance par laquelle elle a intenté le procès pour l'appréciation de la légalité des actes mentionnés dans le dispositif de l'ordonnance.

Conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine et à l'annexe II - dispositions transitoires (point 3), toutes les procédures devant les tribunaux ou organes administratifs fonctionnant sur le territoire de Bosnie-Herzégovine lors de l'entrée en vigueur de la Constitution sont maintenues ou transférées à d'autres juridictions ou organes administratifs de Bosnie-Herzégovine conformément aux lois qui régissent la compétence desdits tribunaux ou organes.

Conformément à l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, les différends ne peuvent être soumis à la Cour constitutionnelle que par un membre de la Présidence, par le Président du Conseil des ministres, par le Président ou Vice-Président de l'une ou l'autre chambre de l'Assemblée parlementaire, par un quart des membres de chacune des deux chambres de l'Assemblée parlementaire, ou par un quart de l'une des deux chambres législatives d'une entité.

Tenant compte des dispositions susmentionnées, la Cour constitutionnelle n'est pas compétente pour apprécier la légalité des actes contestés. En conséquence, la Cour Constitutionnelle a décidé selon la formule du dispositif

No. U 28/95
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Tenant compte de sa compétence constitutionnelle, la Cour constitutionnelle a adopté l'ordonnance par laquelle elle a clos le procès que l'ex-Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine a intenté pour l'appréciation de la constitutionnalité et légalité des actes précités.

Gemäß Artikel VI/3 (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 54 Absatz 3 und 71 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung vom 26. Februar 1999 folgenden

BESCHLUSS

gefasst.

Das Verfahren zur Überprüfung der Gesetzesmäßigkeit:

- des Auszuges aus dem Beschluss über die Feststellung der Gesellschaften von besonderem Interesse für die Verteidigung des Tuzlansko-podrinjski Kantons Nr. Str. pov. 02-19/1-80-41/95 vom 6. Juni 1995;

- des Auszuges aus dem Beschluss über die Ergänzungen des Beschlusses über die Feststellung der Gesellschaften von besonderem Interesse für die Verteidigung des Tuzlansko-podrinjski Kantons Nr. Str. pov. 02-19/1-80-41/95 vom 29. Juni 1995, den die Regierung des Tuzlansko-podrinjski Kantons gefasst hat;

- der Erläuterungsverfügung über die Kriterien und Verfahren zur Feststellung der Gesellschaften von besonderem Interesse für die Verteidigung des Kreises, der Stadt Sarajewo und des Bezirks, Nr. 04-3-495/94 vom 21. Mai 1994, die der Verteidigungsminister der Republik von Bosnien und Herzegowina erlassen hat;

- der Ziffer X des Beschlusses über die Feststellung der Gesellschaften und anderer juristischer Personen von besonderem Interesse für die Verteidigung der Republik Bosnien und Herzegowina, Nr. Str. pov. 4/95, die die Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina am 24. Februar 1995 beschlossen hat;

- der Ziffer 9 der Erläuterungsverfügung über die Kriterien und Verfahren zur Feststellung der Gesellschaften von besonderem Interesse für die Verteidigung der Republik Bosnien und Herzegowina, Nr. 57/94, die die Regierung der Republik Bosnien und Herzegowina am 6 April 1994 beschlossen hat,
wird eingestellt.

Entscheidungsgründe

Mit Beschluss des vorhergehenden Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina wurde am 14. Dezember 1995 das Verfahren auf Prüfung der Gesetzmäßigkeit der im Urteilskopf des Beschlusses enthaltenen Bestimmungen eingeleitet.

Gemäß Ziff. 3 der Übergangsbestimmungen in Annex II der Verfassung von Bosnien und Herzegowina werden alle Verfahren vor den Gerichten oder Verwaltungsbehörden, die im Zeitpunkt des Inkrafttretens dieser Verfassung auf dem Territorium von Bosnien und Herzegowina anhängig sind, nach den für die Zuständigkeit dieser Organe geltenden Bestimmungen fortgesetzt oder an die anderen Gerichte oder Organe in Bosnien und Herzegowina verwiesen.

In Artikel VI/3 (a) der Verfassung ist geregelt, dass der Verfassungsgerichtshof zuständig ist, über Verfassungsstreitigkeiten zwischen den Entitäten oder zwischen Bosnien und Herzegowina und einer Entität sowie zwischen den Institutionen von Bosnien und Herzegowina zu entscheiden, wobei er nicht darauf beschränkt ist zu entscheiden, ob die Entscheidung einer Entität, besondere parallele Beziehungen mit einem Nachbarstaat aufzunehmen, im Einklang mit dieser Verfassung einschließlich der Bestimmungen zur Souveränität und territorialen Integrität von Bosnien und Herzegowina steht, sowie ob eine Bestimmung der Verfassung oder eines Gesetzes einer Entität mit dieser Verfassung übereinstimmt.

Ausgehend von den genannten Verfassungsbestimmungen ist der Verfassungsgerichtshof nicht zuständig, die Gesetzmäßigkeit der angefochtenen Rechtsakte zu überprüfen; daher wurde der im Urteilskopf enthaltene Beschluss gefasst.

U Nr. 28/95
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

<p>Der Verfassungsgerichtshof hat gemäss seiner Verfassungszuständigkeit das vom vorhergehenden Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina eingeleitete Verfahren auf Prüfung der Verfassung- und Gesetzmäßigkeit der Rechtsakte per Beschluss eingestellt.</p>
--

Na osnovu člana VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Ispravke Zakona o osiguranju imovine i lica (“Službeni list RBiH”, broj 44/95).

Obrazloženje

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. marta 1996. godine, pokrenuo je, na vlastitu inicijativu, postupak za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti Ispravke Zakona o osiguranju imovine i lica.

Ispravkom, u članu 83. stav 1. Zakona o osiguranju imovine i lica (“Službeni list RBiH”, broj 5/95 i 9/95), koji glasi: “Oštećeno lice, kojem je šteta nanesena upotrebom nepoznatog motornog vozila, ima pravo zahtijevati naknadu štete na stvarima i zbog smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja i podnosi odštetni zahtjev jednom od društava za osiguranje koja se bave osiguranjem od automobilske odgovornosti”, brišu se riječi: “na stvarima i”.

Ustavni sud je rješenjem o pokretanju ustavno-sudskog postupka, donesenim na osnovu i u skladu sa čl. 398. i 304. stav 1. tačka 7. Ustava Republike Bosne i Hercegovine i Amandmana LXXI (tačka 4. alineja druga, na Ustav Republike Bosne i Hercegovine), riješio da se osnovano postavlja pitanje da li je Ispravkom, kao aktom pravno-tehničke prirode, donesenom nakon devet mjeseci od objavljivanja Zakona, izvršena izmjena tog zakona i time povrijeđeno načelo pravne sigurnosti.

Ustavom Bosne i Hercegovine predviđeno je da će Sud, većinom glasova svih članova, usvojiti Poslovnik o radu (član VI/2.(b)) i da će podržavati ovaj ustav (član VI/3. stav 1.).

Poslovníkom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 2/97) predviđeno je da će Sud odlučivati u svakom konkretnom

slučaju o pitanjima postupka pred Sudom, ako nisu uređena ovim poslovníkom (član 71.).

Polazeći od navedenih odredbi Poslovníka Suda, te činjeničnog i pravnog stanja stvari u konkretnom slučaju, Ustavni sud je riješio kao u dispozitivu.

U 14/96
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine obustavio je postupak koji je pokrenuo prethodni Ustavni sud BiH za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti Ispravke Zakona o osiguranju imovine lica ("Službeni list RBiH", broj 44/95), jer Poslovníkom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/97) nije normirano pitanje pokretanja i vođenja ustavno-sudskog postupka po vlastitoj inicijativi.

S obzirom na navedeno, kao i da prema članu 71. Poslovníka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Sud odlučuje u svakom konkretnom slučaju o pitanjima postupka pred Sudom koja nisu uređena ovim poslovníkom, postupak u konkretnom predmetu je obustavljen.

Na temelju članka VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine i članka 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Ispravke Zakona o osiguranju imovine i osoba (“Službeni list RBiH”, broj 44/95).

Obrazloženje

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. ožujka 1996. godine, pokrenuo je, na sopstvenu inicijativu, postupak za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti Ispravke Zakona o osiguranju imovine i osoba.

Ispravkom, u članku 83. stavak 1. Zakona o osiguranju imovine i osoba (“Službeni list RBiH”, broj 5/95 i 9/95), koji glasi: “Oštećena osoba, kojoj je šteta nanesena uporabom nepoznatog motornog vozila, ima pravo zahtijevati naknadu štete na stvarima i zbog smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja i podnosi odštetni zahtjev jednom od društava za osiguranje koja se bave osiguranjem od automobilske odgovornosti”, brišu se riječi: “na stvarima i”.

Ustavni sud je rješenjem o pokretanju ustavno-sudskog postupka, donesenim na temelju i sukladno čl. 398. i 304. stavak 1. točka 7. Ustava Republike Bosne i Hercegovine i Amandmana LXXI (točka 4. alineja druga, na Ustav Republike Bosne i Hercegovine), riješio da se osnovano postavlja pitanje da lije Ispravkom, kao aktom pravno-tehničke naravi, donesenom nakon devet mjeseci od objavljivanja Zakona, izvršena izmjena tog zakona i time povrijeđeno načelo pravne sigurnosti.

Ustavom Bosne i Hercegovine predviđeno je da će Sud, većinom glasova svih članova, usvojiti Poslovnik o radu (članak VI/2.(b)) i da će podržavati ovaj ustav (članak VI/3. stavak 1.).

Poslovníkom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 2/97) predviđeno je da će Sud odlučivati u svakom konkretnom

slučaju o pitanjima postupka pred Sudom, ako nisu uređena ovim poslovníkom (član 71.).

Polazeći od navedenih odredbi Poslovníka Suda, te činjeničnog i pravnog stanja stvari u konkretnom slučaju, Ustavni sud je riješio kao u dispozitivu.

U 14/96
26. veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine obustavio je postupak koji je pokrenuo predbježni Ustavni sud BiH za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti Ispravke Zakona o osiguranju imovine i osoba ("Službeni list RBiH", broj 44/95), jer Poslovníkom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/97) nije normirano pitanje pokretanja i vođenja ustavno-sudskog postupka po sopstvenoj inicijativi.

Glede navedenog, kao i da prema članku 71. Poslovníka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Sud odlučuje u svakom konkretnom slučaju o pitanjima postupka pred Sudom koja nisu uređena ovim poslovníkom, postupak u konkretnom predmetu je obustavljen.

На основу члана VI/3. Устава Босне и Херцеговине и члана 71. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцјену уставности и законитости Исправке Закона о осигурању имовине и лица (“Службени лист РБиХ”, број 44/95).

Образложење

Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. марта 1996. године, покренуо је, на властиту иницијативу, поступак за оцјењивање уставности и законитости Исправке Закона о осигурању имовине и лица.

Исправком, у члану 83. став 1. Закона о осигурању имовине и лица (“Службени лист РБиХ”, број 5/95 и 9/95), који гласи: “Оштећено лице, којем је штета нанесена употребом непознатог моторног возила, има право да захтијева накнаду штете на стварима и због смрти, тјелесне озљеде или оштећења здравља и подноси одштетни захтјев једном од друштава за осигурање која се баве осигурањем од аутомобилске одговорности”, бришу се ријечи: “на стварима и”.

Уставни суд је рјешењем о покретању уставно-судског поступка, донесеним на основу и у складу са чл. 398. и 304. став 1. тачка 7. Устава Републике Босне и Херцеговине и Амандмана LXXI (тачка 4. алинеја друга, на Устав Републике Босне и Херцеговине), ријешито да се основано поставља питање да ли је Исправком, као актом правно-техничке природе, донесеном након девет мјесеци од објављивања Закона, извршена измјена тог закона и тиме повријеђено начело правне сигурности.

Уставом Босне и Херцеговине предвиђено је да ће Суд, већином гласова свих чланова, усвојити Пословник о раду (члан VI/2.(6)) и да ће да подржава овај устав (члан VI/3. став 1.).

Пословником Уставног суда Босне и Херцеговине (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, број 2/97) предвиђено је да ће Суд одлучивати у сваком конкретном

случају о питањима поступка пред Судом, ако нису уређена овим пословником (члан 71.).

Полазећи од наведених одредаба Пословника Суда, те чињеничног и правног стања ствари у конкретном случају, Уставни суд је ријешо као у диспозитиву.

У 14/96
26. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине обуставио је поступак, који је покренуо претходни Уставни суд БиХ, за оцјењивање уставности и законитости Исправке Закона о осигурању имовине и лица ("Службени лист РБиХ", број 44/95), јер Пословником Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 2/97) није нормирано питање покретања и вођења уставно-судског поступка по властитој иницијативи.

С обзиром на наведено, као и да према члану 71. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине Суд одлучује у сваком конкретном случају о питањима поступка пред Судом која нису уређена овим пословником, поступак у конкретном предмету је обустављен.

Having regard to Article VI/3 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 71 of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, at its session held on 26 February 1999, issued the following

DECISION

The procedure for the evaluation of constitutionality and legality of the Emendation to the Law on Insurance of Assets and Persons (“Official Gazette of RBiH”, No. 44/95).

Reasons

At its session held on 26 March 1996, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina instituted, upon its own initiative, the proceedings for the evaluation of constitutionality and legality of the Emendation to the Law on Insurance of Assets and Persons.

In the amended form, in paragraph 1 of Article 83 of the Law on Insurance of Assets and Persons (“Official Gazette of RBiH”, No. 5/95 and 9/95) which reads “an injured party to whom a damage was inflicted by use of an anonymous motor vehicle shall have the right to claim damages inflicted on assets and for death, bodily injury or a damaged health condition and shall submit a damages claim to one of the insurance companies dealing with automobile liability insurance”, the words “on assets and” shall be deleted.

By its Decision on the commencement of judicial proceedings, issued on the basis of and in accordance with Articles 398 and 304, paragraph 1, item 7 of the Constitution of the Republic of Bosnia and Herzegovina and Amendment LXXI (item 4, second sub-item, to the Constitution of the Republic of Bosnia and Herzegovina), the Constitutional Court ruled that the question was substantiated as to whether the Emendation, as an act of a legal technical nature, adopted nine months after the publication of the Law, amended the Law and thereby violated the principle of legal security.

The Constitution of Bosnia and Herzegovina stipulates that the Court shall adopt its own Rules of Court by a majority of vote of all members. The Rules of Court shall regulate the work of the Court (Article VI/2 (b)) and the Court shall uphold this Constitution (Article VI/3, paragraph 1).

According to the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina ("Official Gazette of Bosnia and Herzegovina", No. 2/97), the Court shall decide in every specific case on the matters of the procedures pending before Court, unless otherwise regulated by the Rules of Procedure of the Court (Article 71).

Starting from the aforementioned provisions of the Rules of Procedure of the Court and the facts of the case and legal matters in this specific case, the Constitutional Court decided as above.

Case No. U 14/96
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina dismissed the proceedings which had been instituted by the previous BiH Constitutional Court for the evaluation of constitutionality and legality of the Emendation to the Law on Insurance of Assets and Persons ("Official Gazette of RBiH", No. 44/95), since the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina ("Official Gazette of BiH", No. 2/97) does not provide for the commencement and conduct of the constitutional judicial proceedings upon its own initiative.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI/3. de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 71 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 février 1999, a rendu l'ordonnance suivante:

ORDONNANCE

Le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité et de la légalité de la correction de la Loi sur les assurances de biens et de personnes (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 44/95), est clos.

Motifs

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 26 mars 1996, a intenté *ex officio* le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité et de la légalité de la correction de la Loi sur les assurances de biens et de personnes.

Par la correction sus-mentionnée, dans l'article 83 para. 1 de la Loi sur les assurances de biens et de personnes (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 5/95 et 9/95), stipulant: "La personne, qui a subi un dommage causé par un véhicule automobile inconnu, a le droit de demander une compensation au titre de dégâts causés sur les choses, de mort, de blessure ou de dommages corporels et de soumettre une demande d'indemnité à une des sociétés d'assurances automobile", les mots: "causés sur les choses et" seront supprimés.

La Cour constitutionnelle, par l'ordonnance précitée adoptée conformément aux articles 398 et 304 para.1 point 7 de la Constitution de la République de Bosnie-Herzégovine et à l'amendement LXXL point 4 deuxième alinéa de la Constitution de la République de Bosnie-Herzégovine a soulevé la question de savoir si la correction sus-mentionnée, étant un acte de nature juridique et technique et adoptée 9 mois après la publication de la loi sus-mentionnée, a produit le changement de la même loi et par conséquent la violation du principe de sécurité juridique.

Conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle adopte son propre règlement à la majorité des membres (l'article VI/2.(b)) et veille au respect de la présente Constitution (l'article VI/3. para. 1).

Conformément au Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine (le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", No. 2/97), la Cour décide dans chaque cas individuel de toute question de procédure qui n'est pas réglée par le présent Règlement (l'article 71).

Tenant compte des dispositions sus-mentionnées et de l'ensemble des éléments en sa possession, la Cour a décidé selon la formule du dispositif.

No. U 14/96
26. 02. 1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Mirko Zovko

Etant donnée que la question d'introduction d'un recours *ex officio* et de déroulement de la procédure n'est pas réglée par le Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine (le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", No. 2/97), la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine a clos le procès que l'ex-Cour constitutionnelle a intenté pour l'appréciation de la constitutionnalité et de la légalité de la correction de la Loi sur les assurances de biens et de personnes (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 44/95).

Tenant compte des faits sus-mentionnés, ainsi que du fait que conformément à l'article 71 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, la Cour décide dans chaque cas individuel de toute question de procédure qui n'est pas réglée par le présent Règlement, le procès, dans cette affaire, est clos.

Gemäß Artikel VI/3 der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 71 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung vom 26. Februar 1999 folgenden

BESCHLUSS

gefasst.

Das Verfahren auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit und Gesetzmäßigkeit des Versicherungsgesetzes (GBL. RB-H, Nr. 44/95) wird eingestellt.

Entscheidungsgründe

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat in seiner Sitzung vom 26. März 1996 von Amts wegen das Verfahren auf Prüfung der Verfassungs- und Gesetzmäßigkeit der Berichtigung des Versicherungsgesetzes eingeleitet.

Mit der Berichtigung werden die Worte "bezüglich der Sachen" in Artikel 83 Absatz 1 des Versicherungsgesetzes (GBL. RB-H, Nr. 5/95 und 9/95) aufgehoben; die genannte Vorschrift lautet: "Der Beschädigte, dem ein Schaden durch den Betrieb eines unbekanntes Fahrzeuges entstanden ist, hat das Recht, die Versicherung, die sich mit der Schadenregulierung befasst, bezüglich der Sachen sowie wegen der Tötung, Körperverletzung oder Schädigung an der Gesundheit auf Schadensersatz in Anspruch zu nehmen".

Der Verfassungsgerichtshof hat mit dem nach Artikel 398 und 304 Absatz 1 Ziffer 7 der Verfassung der Republik von Bosnien und Herzegowina und gemäß der Verfassungsänderung LXXI (Ziffer 4 Spiegelstrich 2 der Verfassung der Republik von Bosnien und Herzegowina) gefassten Beschluss über die Einleitung des verfassungsrechtlichen Verfahrens entschieden, dass die Frage berechtigt ist, ob die neun Monate nach der Verkündung des Gesetzes gemachte Berichtigung als Rechtsakt rechtstechnischer Natur tatsächlich eine Änderung dieses Gesetzes darstellt und damit das Prinzip der Rechtsicherheit verletzt ist.

Die Verfassung von Bosnien und Herzegowina besagt, dass dieser Gerichtshof mit den Mehrheitsstimmen aller Richter die Geschäftsordnung erlässt (Artikel VI/2 (b)) und diese Verfassung aufrecht erhält (Artikel VI/3 Absatz 1).

Nach der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina (GBL. B-H, Nr. 2/97) entscheidet der Gerichtshof über die Verfahrensfragen in jedem Einzelfall vor dem Gericht, falls in seiner Geschäftsordnung nichts Abweichendes geregelt ist.

Ausgehend von den genannten Bestimmungen der Geschäftsordnung des Gerichtshofs sowie der ausgeführten Sach- und Rechtslage in der vorliegenden Streitigkeit hat der Gerichtshof den im Urteilkopf enthaltenen Beschluss gefasst.

Nr. U 14/96
Sarajewo am 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof hat das vom vorangegangenen Verfassungsgerichtshof B-H eingeleitete Verfahren auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit und Gesetzesmäßigkeit der Berichtigung des Versicherungsgesetzes (GBL. RB-H, Nr. 44/95) eingestellt, weil die Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina (GBL. B-H, Nr. 2/97) eine Zuständigkeit für die Einleitung eines Verfassungsverfahrens von Amts wegen nicht vorsieht.

Aufgrund des Ausgeführten sowie gemäß Artikel 71 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina, demzufolge der Gerichtshof über Verfahrensfragen vor dem Gerichtshof, die nicht in der Geschäftsordnung geregelt sind, in jedem Einzelfall selbst entscheidet, stellt der Gerichtshof das vorliegende Verfahren ein.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 55.a Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 24. septembra 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenu ustavnosti Zakona o privatizaciji preduzeća (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 15/96, 13/97 i 26/97) i Zakona o privatizaciji preduzeća (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 27/97), po zahtjevu dr. Harisa Silajdžića, kopredsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Dr. Haris Silajdžić, kopredsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, 11. januara 1998. godine pokrenuo je spor pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti Zakona o privatizaciji preduzeća (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 15/96, 13/97 i 26/97) i Zakona o privatizaciji preduzeća (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 27/97). U svom zahtjevu istakao je da za donošenje osporenih zakona ne postoji ustavni osnov te da nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, naročito zbog toga što u potpunosti uređuju privatizaciju preduzeća, isključujući tako postojanje kompetencija i imovine Bosne i Hercegovine i javnih dobara koja pripadaju svim građanima, kao i imovine koja pripada javnim korporacijama, a uključujući čak i privatizaciju preduzeća čiji je osnivač Bosna i Hercegovina, odnosno bivša SFRJ, koja su postala svojina Bosne i Hercegovine i kao takva su predmet sukcesije bivše SFRJ; predviđaju različite modele privatizacije preduzeća, zanemarujući daje Bosna i Hercegovina jedinstven ekonomski prostor; otvoreno normiraju nejednakost odnosno diskriminaciju građana Bosne i Hercegovine, posebno izbjeglica i raseljenih lica, kod sticanja prava na učešće u besplatnoj podjeli kapitala, odnosno certifikata, po osnovu učešća u stvaranju i upravljanju imovinom u društvenom vlasništvu.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 5. juna 1998. godine, donio je Odluku kojom se utvrđuje daje dr. Haris Silajdžić, kopredsjedavajući Vijeća ministara

Bosne i Hercegovine, nadležan da pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine pokrene spor prema članu VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine te daje, prema tome, dopušten i njegov zahtjev da Ustavni sud ocjenjuje ustavnost osporenih entitetskih zakona o privatizaciji preduzeća. Međutim, odlučivanje o suštini ovog zahtjeva je odloženo.

Dr. Haris Silajdžić, kopredsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, 13. jula 1999. godine dostavio je Ustavnom sudu novi podnesak u kome, između ostalog, ističe daje nakon pokretanja ovog spora pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, odlukom Visokog predstavnika gosp. Carlosa Westendorpa, stupio na snagu Okvirni zakon o privatizaciji preduzeća i banaka u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine," broj 14/98), čiji je proklamirani cilj da uspostavi siguran pravni okvir za postupak privatizacije preduzeća i banaka i omogući da se taj proces odvija što je moguće transparentnije i brže u korist državljana Bosne i Hercegovine, uključujući raseljena lica i izbjeglice (Preambula, stav 2.). Donošenjem Okvirnog zakona o privatizaciji preduzeća i banaka na nivou države, kao i novih entitetskih zakona o privatizaciji preduzeća, otvoreni su novi procesi vlasničke transformacije društvene, odnosno državne, imovine u novim pravnim okvirima, a najvećim dijelom njegov zahtjev za ocjenu ustavnosti entitetskih zakona i odnosio se na neophodnost stvaranja novog okvira, odnosno reguliranja na drugačiji način, procesa privatizacije. S obzirom da je donošenjem novih državnih i entitetskih propisa o privatizaciji bitno izmijenjena pravna situacija u odnosu na vrijeme kada je pokrenuo ustavni spor, podnosilac zahtjeva predlaže da Ustavni sud Bosne i Hercegovine obustavi dalji postupak po njegovom zahtjevu.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma održanoj 14. jula 1999. i na sjednici Doma naroda održanoj 19. jula 1999. godine, usvojila je Okvirni zakon o privatizaciji preduzeća i banaka ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 12/99).

Postoje podnosilac zahtjeva predložio da se u ovoj pravnoj stvari postupak obustavi, iz čega se vidi da je imenovani povukao zahtjev, to je sukladno članu 55.a Poslovnika Ustavnog suda riješeno kao u dispozitivu.

U 1/98
24. septembar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Prof dr. Kasim Begić

Kako je u toku postupka podnosilac povukao svoj zahtjev, Ustavni sud je donio Rješenje kojim obustavlja postupak (član 55.a Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine).

FUSNOTA:

Kako se u predmetu 1/98 kao prethodno pitanje pojavilo da li jedan od kopredsjedavajućih može pokrenuti spor bez saglasnosti drugog kopredsjedavajućeg (u svjetlu Zakona o Vijeću ministara BiH i ministarstvima BiH), Sud je u ovom predmetu donio dvije odluke. Prva odluka je donesena na sjednici Suda 5. juna 1998. godine, a druga je ovo Rješenje doneseno na sjednici održanoj 24. septembra 1999. godine.

U prethodnom broju *Biltena* greškom je navedena sentenca kod odluke, i zapravo je zamijenjena sentenca Odluke i ovog Rješenja.

Sentenca ranije objavljene Odluke glasi:

“Kopredsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, kada obavlja funkciju predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, može pokrenuti spor kod Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u skladu sa članom VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, jer je Ustavom ovo ovlaštenje individualizirano i nije vezano za nadležnost i rad organa u kome obavlja svoju funkciju.”

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na temelju članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 55.a Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 24. rujna 1999. godine, donio je

RJEŠENJE

Obustavlja se postupak za ocjenu ustavnosti Zakona o privatizaciji poduzeća (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 15/96, 13/97 i 26/97) i Zakona o privatizaciji poduzeća (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 27/97), po zahtjevu dr. Harisa Silajdžića, supredsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Dr. Haris Silajdžić, supredsjedatelj Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, 11. siječnja 1998. godine pokrenuo je spor pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti Zakona o privatizaciji poduzeća (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 15/96, 13/97 i 26/97) i Zakona o privatizaciji poduzeća (“Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj 27/97). U svom zahtjevu naglasio je da za donošenje pobijanih zakona ne postoji ustavni osnov te da nisu sukladne Ustavu Bosne i Hercegovine, osobito stoga što u potpunosti uređuju privatizaciju poduzeća, isključujući tako postojanje kompetencija i imovine Bosne i Hercegovine i javnih dobara koja pripadaju svim građanima, kao i imovine koja pripada javnim korporacijama, a uključujući čak i privatizaciju poduzeća čiji je osnivač Bosna i Hercegovina, odnosno bivša SFRJ, koja su postala svojinom Bosne i Hercegovine i kao takva su predmetom sukcesije bivše SFRJ; predviđaju različite modele privatizacije poduzeća, zaneamarujući daje Bosna i Hercegovina jedinstven ekonomski prostor; otvoreno normiraju nejednakost odnosno diskriminaciju građana Bosne i Hercegovine, posebno izbjeglica i raseljenih osoba, kod sticanja prava na sudjelovanje u besplatnoj podjeli kapitala, odnosno certifikata, na temelju sudjelovanja u stvaranju i upravljanju imovinom u društvenoj svojini.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 5. lipnja 1998. godine, donio je Odluku kojom se utvrđuje daje dr. Haris Silajdžić, supredsjedatelj Vijeća ministara

Bosne i Hercegovine, mjerodavan pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine pokrenuti spor prema članku VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine te da je, prema tomu, dopušten i njegov zahtjev da Ustavni sud ocjenjuje ustavnost pobijanih entitetskih zakona o privatizaciji poduzeća. Međutim, odlučivanje o suštini ovog zahtjeva je odloženo.

Dr. Haris Silajdžić, supredsjedatelj Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, 13. srpnja 1999. godine dostavio je Ustavnom sudu novi podnesak u kojem, između ostalog, ističe da je nakon pokretanja ovog spora pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, odlukom Visokog predstavnika gosp. Carlosa Westendorpa, postao pravomoćan Okvirni zakon o privatizaciji poduzeća i banaka u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine," broj 14/98), čiji je proklamirani cilj uspostaviti siguran pravni okvir za postupak privatizacije poduzeća i banaka i omogućiti da se taj proces odvija što je moguće transparentnije i brže u korist državljana Bosne i Hercegovine, uključujući raseljene osobe i izbjeglice (Preambula, stavak 2.). Donošenjem Okvirnog zakona o privatizaciji poduzeća i banaka na razini države, kao i novih entitetskih zakona o privatizaciji poduzeća, otvoreni su novi procesi svojinske transformacije društvene odnosno državne imovine u novim pravnim okvirima, a najvećim dijelom njegov zahtjev za ocjenu ustavnosti entitetskih zakona i odnosio se na nužnost stvaranja novog okvira, odnosno reguliranja na drukčiji način, procesa privatizacije. S obzirom da je donošenjem novih državnih i entitetskih propisa o privatizaciji bitno izmijenjena pravna situacija u odnosu na vrijeme kada je pokrenuo ustavni spor, podnositelj zahtjeva predlaže da Ustavni sud Bosne i Hercegovine obustavi dalji postupak po njegovom zahtjevu.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma održanoj 14. srpnja 1999. i na sjednici Doma naroda održanoj 19. srpnja 1999. godine, usvojila je Okvirni zakon o privatizaciji poduzeća i banaka ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 12/99).

Postoje podnosilac zahtjeva predložio da se u ovoj pravnoj stvari postupak obustavi, iz čega se vidi da je imenovani povukao zahtjev, to je sukladno članu 55.a Poslovnika Ustavnog suda riješeno kao u dispozitivu.

U 1/98
24. rujna 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Prof dr. Kasim Begić

Kako je u tijeku postupka podnositelj povukao svoj zahtjev, Ustavni sud donosi rješenje kojim obustavlja postupak (članak 55.a Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine).

FUSNOTA:

Kako se u predmetu 1/98 kao predbježno pitanje pojavilo da li jedan od kopredsjedatelja može pokrenuti spor bez suglasnosti drugog kopredsjedatelja (u svjetlu Zakona o Vijeću ministara BiH i ministarstvima BiH), Sud je u ovom predmetu donio dvije odluke. Prva odluka je donesena na sjednici Suda 5. lipnja 1998. godine, a druga je ovo Rješenje doneseno na sjednici održanoj 24. rujna 1999. godine.

U predbježnom broju *Biltena* greškom je narečena sentenca uz odluku, zapravo su zamijenjene sentence Odluke i ovog Rješenja.

Sentenca ranije objavljene Odluke glasi:

“Kopredsjedatelj Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, kada obnaša funkciju predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, može pokrenuti spor kod Ustavnog suda Bosne i Hercegovine sukladno članku VI/3. (a) Ustava Bosne i Hercegovine, jer je Ustavom ova ovlast individualizirana i nije vezana za mjerodavnost i rad organa u kome obnaša svoju funkciju.”

Уставни суд Босне и Херцеговине, на основу члана VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине и члана 55.а Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 24. септембра 1999. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцјену уставности Закона о приватизацији предузећа (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 15/96, 13/97 и 26/97) и Закона о приватизацији предузећа (“Службене новине Федерације Босне и Херцеговине”, број 27/97), по захтјеву др Хариса Силајџића, копредсједника Министарског савјета Босне и Херцеговине.

Образложење

Др Харис Силајџић, копредсједник Министарског савјета Босне и Херцеговине, 11. јануара 1998. године покренуо је спор пред Уставним судом Босне и Херцеговине за оцјену уставности Закона о приватизацији предузећа (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 15/96, 13/97 и 26/97) и Закона о приватизацији предузећа (“Службене новине Федерације Босне и Херцеговине”, број 27/97). У свом захтјеву истакао је да за доношење оспорених закона не постоји уставни основ те да нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине, нарочито због тога што у потпуности уређују приватизацију предузећа, искључујући тако постојање компетенција и имовине Босне и Херцеговине и јавних добара која припадају свим грађанима, као и имовине која припада јавним корпорацијама, а укључујући чак и приватизацију предузећа чији је оснивач Босна и Херцеговина, односно бивша СФРЈ, која су постала власништво Босне и Херцеговине и као таква су предмет сукцесије бивше СФРЈ; предвиђају различите моделе приватизације предузећа, занемарујући да је Босна и Херцеговина јединствен економски простор; отворено нормирају неједнакост односно дискриминацију грађана Босне и Херцеговине, посебно избјеглица и расељених лица, код стицања права на учешће у бесплатној подјели капитала, односно сертификата, по основу учешћа у стварању и управљању имовином у друштвеном власништву.

Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 5. јуна 1998. године, донио је Одлуку којом се утврђује да је др Харис Силајџић, копредсједник

Министарског савјета Босне и Херцеговине, надлежан да пред Уставним судом Босне и Херцеговине покрене спор према члану VI/3.(а) Устава Босне и Херцеговине те да је, према томе, допуштен и његов захтјев да Уставни суд оцјењује уставност оспорених ентитетских закона о приватизацији предузећа. Међутим, одлучивање о суштини овог захтјева је одложено.

Др Харис Силајџић, копредсједник Министарског савјета Босне и Херцеговине, 13. јула 1999. године доставио је Уставном суду нови поднесак у коме, између осталог, истиче да је након покретања овог спора пред Уставним судом Босне и Херцеговине, одлуком Високог представника госп. Карлоса Вестендорпа, ступио на снагу Оквирни закон о приватизацији предузећа и банака у Босни и Херцеговини ("Службени гласник Босне и Херцеговине," број 14/98), чији је прокламовани циљ да успостави сигуран правни оквир за поступак приватизације предузећа и банака и омогући да се тај процес одвија што је могуће транспарентније и брже у корист држављана Босне и Херцеговине, укључујући расељена лица и избјеглице (Преамбула, став 2.). Доношењем Оквирног закона о приватизацији предузећа и банака на нивоу државе, као и нових ентитетских закона о приватизацији предузећа, отворени су нови процеси власничке трансформације друштвене односно државне имовине у новим правним оквирима, а највећим дијелом његов захтјев за оцјену уставности ентитетских закона и односио се на неопходност стварања новог оквира, односно регулирања на другачији начин, процеса приватизације. С обзиром да је доношењем нових државних и ентитетских прописа о приватизацији битно измијењена правна ситуација у односу на вријеме када је покренуо уставни спор, подносилац захтјева предлаже да Уставни суд Босне и Херцеговине обустави даљи поступак по његовом захтјеву.

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на сједници Представничког дома одржаној 14. јула 1999. и на сједници Дома народа одржаној 19. јула 1999. године, усвојила је Оквирни закон о приватизацији предузећа и банака ("Службени гласник Босне и Херцеговине", број 12/99).

Пошто је подносилац захтјева предложио да се у овој правној ствари поступак обустави, из чега се види да је именовани повукао захтјев, то је сукладно члану 55.а Пословника Уставног суда ријешено као у диспозитиву.

У 1/98
24. септембра 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Проф. др Касим Бегић

Како је у току поступка подносилац повукао свој захтјев, Уставни суд је донио рјешење којим обуставља поступак (члан 55.а Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине).

ФУСНОТА:

Како се у предмету 1/98 као претходно питање појавило да ли један од копредсједника може да покрене спор без сагласности другог копредсједника (у свјетлу Закона о Министарском савјету БиХ и министарствима БиХ), Суд је у овом предмету донио двије одлуке. Прва одлука је донесена на сједници Суда 5. јуна 1998. године, а друга је ово Рјешење донесено на сједници одржаној 14. августа 1999. године.

У претходном броју *Билтена* грешком је наведена сентенца код одлуке, заправо је замијењена сентенца Одлуке и овог Рјешења.

Сентенца раније објављене Одлуке гласи:

“Копредсједник Министарског савјета Босне и Херцеговине, када обавља функцију предсједника Министарског савјета Босне и Херцеговине, може да покрене спор код Уставног суда Босне и Херцеговине у складу са чланом VI/3. (а) Устава Босне и Херцеговине, јер је Уставом ово овлаштење индивидуалисано и није везано за надлежност и рад органа у коме обавља своју функцију.”

Having regard to Article VI/3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina and Article 55 (a) of the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, at its session held on 24 September 1999, issued the following

DECISION

The proceedings for the evaluation of constitutionality of the Law on Privatisation of Companies (“Official Gazette of Republika Srpska”, numbers 15/96, 13/97 and 26/97) and the Law on Privatisation of Companies (“Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina”, number 27/97), is dismissed at the request by Dr. Haris Silajdžić, Co-chairman of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina.

Reasons

Dr. Haris Silajdžić, Co-chairman of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, instituted on 11 January 1998 a dispute before the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina for the evaluation of constitutionality of the Law on Privatisation of Companies (“Official Gazette of Republika Srpska”, numbers 15/96, 13/97 and 26/97) and the Law on Privatisation of Companies (“Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina”, number 27/97). In his claim he stressed that there was no legal basis for the adoption of the contested Laws and that the Laws were inconsistent with the Constitution of Bosnia and Herzegovina, specifically in view of the fact that the Laws regulated the issue of privatisation of companies in full, excluding the competencies and properties of Bosnia and Herzegovina and the public goods which belong to all citizens, and the properties which belong to public corporations; they also regulated the privatisation of the companies the founder of which was Bosnia and Herzegovina or the former SFRY, which became the property of Bosnia and Herzegovina and as such the property is subject to the succession of the former SFRY; the contested Laws envisaged different models of privatisation of companies, ignoring the fact that Bosnia

and Herzegovina is a single economic space; furthermore, they promote inequality of and discrimination against the citizens of Bosnia and Herzegovina, especially refugees and displaced persons, in their acquiring the right to participate in a free distribution of capital or vouchers, on the basis of their participation in the creation and management of the socially owned properties.

At its session held on 5 June 1998, the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina adopted the Decision which establishes that Dr. Haris Silajdžić, Co-chairman of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, has the right to institute the proceedings before the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, under Article VI/3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, and thereby recognised the admissibility of his request that the Constitutional Court evaluate the constitutionality of the contested Entity Laws on Privatisation of Companies. However, the decision-making in this case was postponed.

Dr. Haris Silajdzic, Co-chairman of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, sent to the Constitutional Court on 13 July 1999 another request in which he stressed, inter alia, that following the commencement of the proceedings before the Constitutional Court a Framework Law on Privatisation of Companies and Banks in Bosnia and Herzegovina (“Official Gazette of Bosnia and Herzegovina, No. 14/98) came into force on the basis of the High Representative, Carlos Westendorp's Decision. The purpose of that Law was to establish a safe legal framework for the privatisation of companies and banks and make that process as transparent and fast as possible to the benefit of the citizens of Bosnia and Herzegovina, including displaced persons and refugees (Preamble, paragraph 2). The promulgation of the Framework Law on Privatisation of Companies and Banks at the state level and the new Entity Laws on Privatisation of Companies opens up new processes of the transformation of social or state property ownership relations within the new legal frameworks. His request for the evaluation of the constitutionality of the Entity Laws mainly referred to the necessity of creating a new framework and regulating the privatisation process in a different manner. In view of the fact that the promulgation of the new state and Entity privatisation legislation changed significantly the legal situation in comparison to the period when the constitutional procedure had been instituted, the claimant proposes that the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina should stop further procedure in reference to his request.

At the session of the House of Representatives held on 14 July 1999 and at the session of the House of Peoples held on 19 July 1999, the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina adopted the Framework Law on Privatisation of Companies and Banks (“Official Gazette of Bosnia and Herzegovina”, No. 12/99).

Since the claimant suggested that the procedure in this legal matter be stopped, from which it arises that he withdrew his initial request, the Court decided as above, in

accordance with Article 55 (a) of the Rules of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

Case No. U 1/98
24 September 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Prof Dr. Kasim Begić

As the applicant has withdrawn his request in the course of the proceedings, the Constitutional Court adopted a ruling terminating the procedure (Article 55a of the Court's Rules of Proceedings).

ADDENDUM:

In the case No. 1/98 the matter arose as to whether one of the Co-chairmen may institute proceedings without an agreement of the other Co-chairman (in the light of the Law on Council of Ministers of BiH and Ministries of BiH). The Court issued two decisions in this case. The first Decision was issued at the Court's session held on 5 June 1998 and the other is the above Decision issued at the Court's session held on 24 September 1999.

The former Decision was not correctly conveyed in the previous issue of the *Bulletin* and it was mistaken for the above Decision.

The Decision reads as follows:

“The Co-chairman of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, when discharging the function of the Chair of the Council of Ministers of Bosnia and Herzegovina, may institute a legal dispute before the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, in accordance with Article VI/3 (a) of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, since this authority is individualised by the Constitution and as such it is not linked to the competence and work of the institution in which he or she carries out his/her duties.”

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article VI.3 (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine et de l'article 55 (a) du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 24 septembre 1999, a rendu l'ordonnance suivante:

ORDONNANCE

Le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité de la Loi sur la privatisation des entreprises (le "Journal officiel de la Republika Srpska", No. 15/96, 13/97 et 26/97) et de la Loi sur la privatisation des entreprises (le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine", No. 27/97), intenté par le Dr Haris Silajdžić, co-président du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine, est clos.

Motifs

Le 11 janvier 1998, le Dr Haris Silajdžić, co-président du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine a soumis un différend à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine pour l'appréciation de la constitutionnalité de la Loi sur la privatisation des entreprises (le "Journal officiel de la Republika Srpska", No. 15/96, 13/97 et 26/97) et de la Loi sur la privatisation des entreprises (le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine", No. 27/97). Dans sa requête, le Dr Haris Silajdžić considérant que les lois contestées ne sont pas en conformité avec la Constitution de Bosnie-Herzégovine allègue que les lois sus-mentionnées règlent entièrement la privatisation des entreprises et excluent par conséquent l'existence des compétences et des biens de Bosnie-Herzégovine, des biens publics appartenant à tous les citoyens, ainsi que des biens appartenant aux corporations publiques. Le requérant allègue aussi que lesdites lois prévoient même la privatisation des entreprises dont la Bosnie-Herzégovine a été fondatrice, c'est-à-dire l'ex-République Socialiste Fédérative de Yougoslavie, qui sont devenues la propriété de la Bosnie-Herzégovine et en tant que telles l'objet de succession de l'ex-République Socialiste Fédérative de Yougoslavie. Il argue aussi du fait que lesdites lois

prévoient des modèles différents de privatisation des entreprises ne tenant pas compte du fait que la Bosnie-Herzégovine est une espace économique unique et rendent normatif l'inégalité, c'est-à-dire la discrimination des citoyens de Bosnie-Herzégovine en particulier des réfugiés et des personnes déplacées en ce qui concerne l'acquisition des droits à la participation au partage des capitaux, c'est-à-dire des certificats, sur la base du droit à la participation à la gestion de la propriété sociale.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 5 juin 1998, a adopté la décision selon laquelle le Dr Haris Silajdžić, co-président du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine a été déclaré compétent, conformément à l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, pour soumettre un différend à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine. En conséquence, sa requête pour l'appréciation de la constitutionnalité des lois contestées des entités est admissible. La décision sur le fond de l'affaire a pourtant été reportée.

Le 13 juillet, le Dr Haris Silajdžić, co-président du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine a soumis une nouvelle requête à la Cour constitutionnelle. Dans cette nouvelle requête, il allègue que après l'introduction de ce recours devant la Cour constitutionnelle, Monsieur Carlos Westendorp, haut-représentant pour la Bosnie-Herzégovine, a adopté la décision par laquelle la Loi-cadre sur la privatisation des entreprises et des banques en Bosnie-Herzégovine (le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", No. 14/98), dont le but est d'établir un cadre juridique sûr nécessaire pour le processus de privatisation des entreprises et des banques et de rendre le processus précité le plus rapide possible et transparent pour les citoyens de Bosnie-Herzégovine, y compris les réfugiés et les personnes déplacées (le Préambule - para.2), est entrée en vigueur. L'adoption de la Loi-cadre sur la privatisation des entreprises et banques au niveau de l'Etat, ainsi que de nouvelles lois des entités sur la privatisation des entreprises a ouvert de nouveaux processus de transformation des biens sociaux. Tenant compte du fait que l'adoption de nouveaux règlements sur la privatisation a considérablement changé la situation juridique en comparaison avec l'époque où ce différend a été soumis, le requérant propose que la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine close le procès.

L'Assemblée parlementaire de Bosnie-Herzégovine, lors de la session de la Chambre des représentants tenue le 14 juillet 1999 et lors de la session de la Chambre des peuples tenue le 19 juillet 1999, a adopté la Loi-cadre sur la privatisation des entreprises et banques (le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", No. 12/99).

Etant donné que le requérant a proposé la clôture du procès dans cette affaire, la Cour constitutionnelle, conformément à l'article 55 (a) du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine a décidé selon la formule du dispositif.

No. U 1/98
24. 09.1999
Sarajevo

Président de la
Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine
Prof Dr Kasim Begić

Le requérant ayant retiré sa requête au cours de la procédure, la Cour constitutionnelle a adopté une ordonnance de clôture de procès (l'article 55a du Règlement de la Cour).

APPENDICE:

Etant donnée que dans l'affaire U No. 1/98 il a été soulevé la question préjudicielle de savoir si une des co-présidents peut soumettre le différend sans consentement de l'autre co-président (dans la lumière de la Loi sur le Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine et des ministères de Bosnie-Herzégovine), la Cour a adopté deux décisions dans cette affaire. La première décision a été adoptée lors de la session de la Cour tenue le 5 juin 1998. La deuxième est l'ordonnance qui a été adoptée lors de la session de la Cour tenue 24 septembre 1999.

Dans le numéro précédent du *Bulletin*, la sentence de la décision a été incorrectement remplacée par celle de l'ordonnance dans cette affaire.

La sentence de la décision stipule:

“Le co-président du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine peut soumettre un différend à la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine conformément à l'article VI/3. (a) de la Constitution de Bosnie-Herzégovine, s'il exerce, à ce moment, la fonction du président du Conseil des ministres de Bosnie-Herzégovine.”

Gemäß Artikel VI/3 (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina sowie Artikel 55 (a) der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung vom 24. September 1999 folgenden

ENTSCHEIDUNG

gefasst.

Das Verfahren auf Prüfung der Verfassungsmäßigkeit des Gesetzes über die Privatisierung der Gesellschaften (GBL. RS Nr. 15/96, 13/97 und 26/97) und des Gesetzes über die Privatisierung der Gesellschaften (GBL. FBiH 25/97) wird auf Ersuchen von Dr. Haris Silajdžić, Ko-Vorsitzender des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina, eingestellt.

Entscheidungsgründe

Dr. Haris Silajdžić, Ko-Vorsitzender des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina, hat am 11. Januar 1998 das Verfahren vor dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina auf Überprüfung des Gesetzes über die Privatisierung der Gesellschaften (GBL. RS Nr. 15/96, 13/97 und 26/97) und des Gesetzes über die Privatisierung der Gesellschaften (GBL. FBiH 25/97) eingeleitet. In seinem Antrag hat er betont, dass für den Erlass der angefochtenen Gesetze in der Verfassung keine Grundlage bestehe sowie dass diese Gesetze nicht im Einklang mit der Verfassung von Bosnien und Herzegowina stünden, weil sie die Privatisierung der Gesellschaften im ganzen regelten. Dadurch würden die Zuständigkeiten von Bosnien und Herzegowina umgangen sowie dem Staat sein Vermögen, das allen Bürgern gehörende öffentliche Gut und das allen öffentlichen Körperschaften gehörende Eigentum entzogen. Diese Gesetze würden sogar die Privatisierung der Gesellschaften regeln, deren Gründer Bosnien und Herzegowina bzw. die ehemalige SFRJ sei und die jetzt infolge der Staatennachfolge nunmehr Eigentum von Bosnien und Herzegowina geworden seien. Sie würden unterschiedliche Modelle der Privatisierung darstellen, dabei aber unberücksichtigt lassen, dass Bosnien und Herzegowina ein einheitliches wirtschaftliches Gebiet bilde. Ganz offensichtlich würden darin Unterschiede zwischen den Bürgern, speziell den Flüchtlingen und Vertriebenen gemacht, diese also diskriminiert beim Erwerb der Teilhaberechte im Zuge der kostenlosen Aufteilung des Kapitals (Zertifikate), welche sie aufgrund ihrer Beteiligung an der Vermehrung und Verwaltung des gesellschaftlichen Eigentums erworben haben.

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat in seiner Sitzung vom 5. Juni 1998 die Entscheidung gefasst, mit der festgestellt wird, dass Dr. Haris Silajdžić, Ko-Vorsitzender des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina, berechtigt ist, ein Verfahren vor dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina gemäß Artikel VI/3 (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina einzuleiten, so dass der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina aufgrund seines Antrags die Verfassungsmäßigkeit der angefochtenen Entitätsgesetze über die Privatisierung der Gesellschaften überprüfen kann.

Dr. Haris Silajdžić, Ko-Vorsitzender des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina, hat am 13. Juli 1999 dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina einen neuen Schriftsatz eingereicht, mit dem er den Gerichtshof darüber in Kenntnis gesetzt hat, dass nach Einleitung des Verfahrens vor der Gerichtshof der Hohe Repräsentant, Carlos Westendorp, per Entscheidung das Rahmengesetz über die Privatisierung der Gesellschaften und Banken in Bosnien und Herzegowina (GBL. BH 14/98) verkündet hat. Das erklärte Ziel dieses Gesetzes ist es, einen sicheren rechtlichen Rahmen für die Privatisierung der Gesellschaften und Banken zu schaffen und zu ermöglichen, dass dieser Prozess möglichst transparent und zügig zugunsten der Bürger einschließlich der Flüchtlinge und Vertriebenen von Bosnien und Herzegowina von statten geht (Absatz 2 der Präambel).

Mit der Verkündung dieses Gesetzes wurde ein neuer rechtlicher Rahmen für die Umwandlung der Eigentumsverhältnisse des Gesellschafts- und Staatsvermögens geschaffen. Sein Antrag bezieht sich Großteils auf die Überprüfung der Verfassungsmäßigkeit der Entitätsgesetze sowie auf die Schaffung eines neuen Rahmens bzw. einer andersartigen Regulierung des Privatisierungsprozesses. Mit dem Erlass der neuen Staats- und Entitätsvorschriften über die Privatisierung hat sich die Situation im Vergleich zum Zeitpunkt der Einleitung des Verfahrens erheblich verändert. Deshalb schlägt der Antragsteller dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina vor, das Verfahren auf sein Ersuchen hin einzustellen.

Die Parlamentarische Versammlung von Bosnien und Herzegowina hat in ihren Sitzungen der Repräsentantenkammer vom 4. Juli 1999 und der Kammer der Völker vom 19. Juli 1999 das Rahmengesetz über die Privatisierung der Gesellschaften (GBL. BH 12/99) verifiziert.

Weil der Antragsteller im vorliegenden Fall vorgeschlagen hat, das Verfahren einzustellen, ist erkennbar, dass er seinen Antrag zurückgenommen hat, und somit wurde gemäß Art. 55 (a) der Geschäftsordnung des Gerichtshofes wie im Urteilskopf des Beschlusses verlaublich entschieden.

U Nr. 1/98
Sarajewo am 24. September 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Prof Dr. Kasim Begić

Weil der Antragsteller seinen Antrag zurückgenommen hat, hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina beschlossen, das Verfahren einzustellen (Art. 55 (a) der Geschäftsordnung des Gerichtshofes).

ERGÄNZUNG:

Im Fall VerfGH B-H 1/98 zum Gesetz über den Ministerrat und die Ministerien von B-H hat der Gerichtshof die Antragsbefugnis eines einzelnen Ko-Vorsitzenden ohne Zustimmung des anderen vorab mit Beschluss vom 5. Juni 1998 verneint. In der Sache urteilte das Gericht mit Entscheidung vom 24. September 1999.

Im vorangegangenen *Bulletin* wurden die Sentenzen der Entscheidung und dieses Beschlusses bedauerlicherweise vertauscht.

Die Sentenz der Entscheidung lautet richtigerweise:

“Der Ko-Vorsitzende des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina kann nur bei Ausübung seiner Funktion als der Vorsitzender des Ministerrates von Bosnien und Herzegowina ein Verfahren im Sinne von Artikel VI/3 (a) der Verfassung von Bosnien und Herzegowina vor dem Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina einleiten, weil diese Befugnis durch die Verfassung [auf den jeweils amtierenden] individualisiert ist und nicht an die Zuständigkeit und Tätigkeit des Organs, in dem er seine Funktion ausübt, gebunden ist.”

**ZAKLJUČCI
USTAVNOG SUDA
BOSNE I HERCEGOVINE,
1999. GODINA**

**ЗАКЉУЧЦИ
УСТАВНОГ СУДА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ,
1999. ГОДИНА**

**CONCLUSIONS
OF THE CONSTITUTIONAL COURT OF
BOSNIA AND HERZEGOVINA,
YEAR 1999**

**LES CONCLUSIONS
DE LA COUR CONSTITUTIONNELLE
DE BOSNIE-HERZÉGOVINE,
ANNÉE 1999**

**BESCHLUSS (“ZAKLJUČAK”)
DES VERFASSUNGSGERICHTSHOFES
VON BOSNIEN UND HERZEGOWINA
AUS DEM JAHRE 1999**

Na osnovu člana 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/97) Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. februara 1999. godine, usvojio je

ZAKLJUČAK

Obustavlja se postupak u predmetu ocjenjivanja ustavnosti odredbi čl. 85. i 86. Zakona o vanjskotrgovinskom poslovanju ("Službeni list RBiH", broj 20/95).

Obrazloženje

Prethodni Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 30. novembra 1995. godine, pokrenuo je inicijativu za ocjenjivanje ustavnosti u dispozitivu navedenih zakonskih odredbi.

Sud je inicijativu pokrenuo na osnovu odredaba Ustava Republike Bosne i Hercegovine (član 398. stav 3.) nakon razmatranja informacije o propisima objavljenim u "Službenom listu Republike Bosne i Hercegovine" i "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Ustavom Bosne i Hercegovine predviđeno je da će Sud, većinom glasova svih članova, usvojiti Poslovnik o radu (član VI/2.(b)) i da će podržavati ovaj ustav (član VI/3. stav 1.).

Poslovníkom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine predviđeno je da će o pitanjima postupka pred Sudom, koja nisu uređena ovim poslovníkom, Sud odlučivati u svakom konkretnom slučaju (član 71.).

Polazeći od navedenih odredbi Poslovnika Suda, te činjeničnog i pravnog stanja stvari u konkretnom predmetu, Ustavni sud je zaključio da se obustavi dalji rad u ovom predmetu.

U 42/95
26. februar 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni sud Bosne i Hercegovine obustavio je postupak u ovom predmetu, jer Poslovníkom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/97) nije predviđeno pokretanje postupka po vlastitoj inicijativi Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Na temelju članka 71. Poslovnika Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj 2/97) Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. veljače 1999. godine, usvojio je

ZAKLJUČAK

Obustavlja se postupak u predmetu ocjenjivanja ustavnosti odredbi čl. 85. i 86. Zakona o vanjskotrgovinskom poslovanju (“Službeni list RBiH”, broj 20/95).

Obrazloženje

Predbježni je Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 30. studenoga 1995. godine, pokrenuo inicijativu za ocjenjivanje ustavnosti u dispozitivu navedenih zakonskih odredbi.

Sud je inicijativu pokrenuo na temelju odredbi Ustava Republike Bosne i Hercegovine (članak 398. stavak 3.) nakon razmatranja informacije o propisima objavljenim u “Službenom listu Republike Bosne i Hercegovine” i “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine”.

Ustavom Bosne i Hercegovine predviđeno je da će Sud, većinom glasova svih članova, usvojiti Poslovnik o radu (članak VI/2.(b)) i da će podržavati ovaj ustav (članak VI/3. stavak 1.).

Poslovníkom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine predviđeno je da će o pitanjima postupka pred Sudom, koja nisu uređena ovim poslovníkom, Sud odlučivati u svakom konkretnom slučaju (članak 71.).

Polazeći od narečenih odredbi Poslovnika Suda, te činjeničnog i pravnog stanja stvari u konkretnom predmetu, Ustavni sud je zaključio da se obustavi dalji rad u ovom predmetu.

U 42/95
26.veljače 1999. god.
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirko Zovko

Ustavni je sud Bosne i Hercegovine obustavio postupak u ovom predmetu, jer Poslovníkom Ustavnog suda ("Službeni glasnik BiH", broj 2/97) nije predviđeno pokretanje postupka po vlastitoj inicijativi Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

На основу члана 71. Пословника Уставног суда Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, број 2/97) Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. фебруара 1999. године, усвојио је

ЗАКЉУЧАК

Обуштавља се поступак у предмету оцјењивања уставности одредаба чл. 85. и 86. Закона о спољнотрговинском пословању (“Службени лист РБиХ”, број 20/95).

Образложење

Претходни Уставни суд Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 30. новембра 1995. године, покренуо је иницијативу за оцјењивање уставности у диспозитиву наведених законских одредаба.

Суд је иницијативу покренуо на основу одредаба Устава Републике Босне и Херцеговине (члан 398. став 3.) након разматрања информације о прописима објављеним у “Службеном листу Републике Босне и Херцеговине” и “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”.

Уставом Босне и Херцеговине предвиђено је да ће Суд, већином гласова свих чланова, да усвоји Пословник о раду (члан VI/2.(6)) и подржи овај устав (члан VI/3. став 1.).

Пословником Уставног суда Босне и Херцеговине предвиђено је да ће о питањима поступка пред Судом, која нису уређена овим пословником, Суд да одлучује у сваком конкретном случају (члан 71.).

Полазећи од наведених одредаба Пословника Суда, те чињеничног и правног стања ствари у конкретном предмету, Уставни суд је закључио да се обустави даљи рад у овом предмету.

У 42/95
24. фебруар 1999. год.
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирко Зовко

Уставни суд Босне и Херцеговине обуставио је поступак у овом предмету, јер Пословником Уставног суда (“Службени гласник БиХ”, број 2/97) није предвиђено покретање поступка по властитој иницијативи Уставног суда Босне и Херцеговине.

Having regard to Article 71 of the Rules of Procedure of the Constitution of Bosnia and Herzegovina (“Official Gazette of BiH”, number 2/97), the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, at its session held on 26 February 1999, adopted the following

CONCLUSION

The procedure for the evaluation of constitutionality of the provisions of Articles 85 and 86 of the Law on Foreign Trade Business Operations (“Official Gazette of RBiH”, number 20/95) shall stop.

Reasons

The previous Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, at its session held on 30 November 1995, launched the initiative for the evaluation of constitutionality of the aforementioned legal provisions.

The Court launched the initiative on the basis of the provisions of the Constitution of the Republic of Bosnia and Herzegovina (Article 398, paragraph 3), after it had considered the information on the regulations published in the “Official Gazette of the Republic of Bosnia and Herzegovina” and “The Official Gazette of the Federation of Bosnia and Herzegovina”.

The Constitution of Bosnia and Herzegovina stipulates that the Court shall, by a majority vote of all members, adopt the Rules of Court VI/2 (b)) and that it shall uphold this Constitution (Article VI/3, paragraph 1).

The Rules of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina stipulates that the matters of the procedure before Court, which are not regulated by the Rules of Court, shall be decided upon by the Court in each separate case (Article 71).

Starting from the aforementioned provisions of the Rules of Procedure of the Court and the facts of the case and legal matter in this specific case, the Constitutional Court concluded that further procedure in this case be stopped.

Case No. U 42/95
26 February 1999
Sarajevo

President of the Constitutional Court
of Bosnia and Herzegovina
Mirko Zovko

The Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina dismissed the proceedings in this case, since the Rules of Procedure of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina (“Official Gazette of BiH” Number 2/97 does not stipulate the commencement of proceedings upon the initiative of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina.

La Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, en vertu de l'article 71 du Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine (le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", No. 2/97), lors de la session tenue le 26 février 1999, a adopté la conclusion suivante:

CONCLUSION

Le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité des dispositions des articles 85 et 86 de la Loi sur le commerce extérieur (le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine", No. 20/95), est clos.

Motifs

L'ex-Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine, lors de la session tenue le 30 novembre 1995, a intenté le procès pour l'appréciation de la constitutionnalité des dispositions mentionnées dans le dispositif.

La Cour, ayant considéré l'information sur les règlements publiés dans le "Journal officiel de la République de Bosnie-Herzégovine" et dans le "Journal officiel de la Fédération de Bosnie-Herzégovine", a intenté le procès sus-mentionné en vertu des dispositions de la Constitution de la République de Bosnie-Herzégovine (l'article 398 para. 3).

Conformément à la Constitution de Bosnie-Herzégovine, la Cour constitutionnelle adopte son propre règlement à la majorité des membres (l'article VI/2.(b)) et veille au respect de la présente Constitution (l'article VI/3. para. 1).

Conformément au Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine (le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", No. 2/97), la Cour décide dans chaque cas individuel de toute question de procédure qui n'est pas réglée par la présente Constitution (l'article 71).

Tenant compte des dispositions sus-mentionnées et de l'ensemble des éléments en sa possession, la Cour a décidé de clore le procès dans cette affaire.

Etant donnée que la question d'initiative d'un procès de la part de la Cour n'est pas réglée par le Règlement intérieur de la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine (le "Journal officiel de Bosnie-Herzégovine", No. 2/97), la Cour constitutionnelle de Bosnie-Herzégovine décide de clore le procès dans cette affaire.

Gemäß Artikel 71 der Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina (GBl. des Staates Bosnien und Herzegowina Nr. 2/97) hat der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina in seiner Sitzung vom 26. Februar 1999 folgenden

BESCHLUSS¹

gefasst.

Das Verfahren zur Überprüfung der Verfassungsmäßigkeit der Artikel 85 und 86 des Gesetzes über die Außenwirtschaftsbeziehungen (GBl. des Staates Bosnien und Herzegowina Nr. 20/95) wird eingestellt.

Entscheidungsgründe

Der vorhergehende Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat in seiner Sitzung vom 30. November 1995 von Amts wegen das Verfahren zur Überprüfung der Verfassungsmäßigkeit der im Tenor genannten Gesetzesbestimmungen eingeleitet.

Der Gerichtshof hat das Verfahren aufgrund der Bestimmungen der Verfassung der Republik von Bosnien und Herzegowina (Artikel 398 Absatz 3) nach vorheriger Beratung der ihm vorliegenden Informationen zu den im "Gesetzblatt der Republik Bosnien und Herzegowina" und im "Gesetzblatt der Föderation von Bosnien und Herzegowina" veröffentlichten Bestimmungen eingeleitet.

Die Verfassung von Bosnien und Herzegowina sieht vor, dass der Gerichtshof sich mit der Mehrheit der Stimmen aller Richter eine Geschäftsordnung gibt (Artikel VI/2 (b)) und dass er diese Verfassung aufrecht erhält (Artikel VI/3 Absatz 1).

Die Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofes von Bosnien und Herzegowina bestimmt, dass der Gerichtshof über die nicht in dieser Geschäftsordnung geregelten Verfahrensfragen in jedem Einzelfall selbst entscheidet.

¹ Anmerkung des Übersetzers: Im Original verwendet der Verfassungsgerichtshof den Begriff "zaključak", der wörtlich mit "Schlussfolgerung" oder "Abschluss" zu übersetzen wäre; eine Entscheidungsform, die freilich in der Geschäftsordnung (Art. 54) nicht vorgesehen ist.

Ausgehend von den genannten Bestimmungen der Geschäftsordnung sowie der dargestellten Sach- und Rechtslage hat der Gerichtshof das Verfahren vorliegend eingestellt.

U Nr. 42/95
Sarajewo, den 26. Februar 1999

Der Präsident des Verfassungsgerichtshofs
von Bosnien und Herzegowina
Mirko Zovko

Der Verfassungsgerichtshof von Bosnien und Herzegowina hat das Verfahren vorliegend eingestellt, weil die Geschäftsordnung des Verfassungsgerichtshofs von Bosnien und Herzegowina (GB1. des Staates Bosnien und Herzegowina Nr. 2/97) eine Einleitung des Verfahrens von Amts wegen nicht vorsieht.

LISTA SLUČAJEVA*

1. Asocijacija slijepih građana Lukavac - Gračanica **V.** Rješenja Kantonalnog suda u Tuzli, broj GŽ-532/98 od 30. septembra 1998 godine,
Odluka broj U 4/99 od 13. 8. 1999. godine
strana: B 273; H 275; S 277; E 279; F 281; G 283;
2. Banjac Mirko, zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine **V.** Zakona o vijeću ministara Bosne i Hercegovine - čl. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. tačka 3, čl. 22, 24, 25, 26, 27, 28, i 29.
Odluka broj U 1/99 od 14. 8. 1999. godine
strana: B 237; H 243; S 249; E 255, F 261, G 267;
3. Čampara Avdo, zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine **V.** Uredbe o ratifikaciji Ugovora o carinskoj saradnji između Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske i Uredbe o ratifikaciji Ugovora o gospodarskoj saradnji, zaključenog između Vlade Republike i Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske;
Odluka broj U 12/96 od 07. 6. 1999. godine
strana: B 201; H 207; S 213; E 219; F 225; G 231;
4. FEB - Preduzeće za izdavačku, instruktivno-obrazovnu, uslužnu i trgovinsku djelatnost (Sarajevo) **V.** Zakona o novinsko-izdavačkoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine - član 5. stav 2;
Odluka broj U 12/96 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 35; H 37; S 39; E 41; F 43; G 45;

* NAPOMENA: B - bosanski jezik; H - hrvatski jezik; S - srpski jezik; E - English language;
F- la langue française; G- Deutsch

5. Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine **V.** Odluke Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 11. marta 1998., u predmetu broj CH/96/30, Sretko Damjanović protiv Federacije Bosne i Hercegovine
Odluka broj U 7/98 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 71; H 75; S 79; E 83; F 87; G 91;
6. Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine **V.** Odluke Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 3. aprila 1998., u predmetu broj CH/97/41, Milorad Marčeta protiv Federacije Bosne i Hercegovine
Odluka broj U 8/98 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 95; H 99; S 103; E 107; F 111; G 115;
7. Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine **V.** Odluke Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 6. aprila 1998., u predmetu broj CH/96/21, Krstan Čegar protiv Federacije Bosne i Hercegovine
Odluka broj U 9/98 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 121; H 125; S 129; E 133; F 137; G 141;
8. Federalno pravobranilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine **V.** Odluke Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 11. juna 1998., u predmetu broj CH/97/69, Borislav Herak protiv Federacije Bosne i Hercegovine
Odluka broj U 11/98 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 169; H 173; S 177; E 181; F 185; G 189;
9. Kudić Mile **V.** Uredbe sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama pripadnika Armije i policije Bosne i Hercegovine
Odluka broj U 4/96 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 23; H 25; S 27; E 29; F 31; G 33;
10. Načelnik općine Stari grad Sarajevo **V.** Odluke o javnom pravobranilaštvu grada Sarajeva
Odluka broj U 20/96 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 59; H 61; S 63; E 65; F 67; G 69;
11. Tomić Duško, generalni sekretar Prve dječije ambasade Sarajevo **V.** Privremenih pravila osnovne škole u sastavu Katoličkog školskog centra Sarajevo, od maja 1995. godine - član 72. stav 3;
Odluka broj U 16/96 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 47; H 49; S 51; E 53; F 55; G 57;

12. Silajdžić dr. Haris, kopredsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine **V.** Odluke Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 17. februara 1998., u predmetu broj CH/96/23, Fatima Kalinčević protiv Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine
Odluka broj U 4/99 od 13. 8. 1999. godine
strana: B 273; H 275; S 277; E 279; F 281; G 283;
13. Silajdžić dr. Haris, kopredsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine **V.** Zakona o privatizaciji preduzeća Republike Srpske i Zakona o privatizaciji preduzeća Federacije Bosne i Hercegovine
Rješenje broj U 1/98 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 335; H 339; S 343; E 347; F 351; G 355;
14. Ustavni sud Bosne i Hercegovine - prethodni **V.** Ispravke Zakona o osiguranju imovine i lica
Rješenje broj U 14/96 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 323; H 325; S 327; E 329; F 331; G 333;
15. Ustavni sud Bosne i Hercegovine - prethodni **V.** Izvoda iz Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Tuzlansko-podrinjskog kantona br. Str. pov 02-19/1-80-41/95 od 6. 6. 1995. godine; Izvoda iz Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Tuzlansko-podrinjskog kantona br. Str. pov 02-19/1-80-41/95 od 29. 6. 1995. godine, koje je donijela Vlada Tuzlansko-podrinjskog kantona; Upute o kriterijima i postupku za određivanje preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu okruga, grada Sarajeva i općine broj 04-3-495/94 od 21. maja 1994. godine, koju je donio ministar odbrane Republike Bosne i Hercegovine, tačke X Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Republike Bosne i Hercegovine, broj Str. pov 4/95 koju je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 24. februara 1995. godine, tačke 9. Uputstva o kriterijima i postupku za određivanje preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Republike Bosne i Hercegovine broj 57/94 koju je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 6. aprila 1994. godine
Rješenje broj U 28/95 od 26. 02. 1999. godine
strana; B 311; H 313; S 315; E 317; F 319; G 321;
16. Ustavni sud Bosne i Hercegovine - prethodni **V.** Zakona o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95, i 33/95)
Rješenje broj U 19/93 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 287; H 289; S 291; E 293; F 295; G 297;

17. Ustavni sud Bosne i Hercegovine - prethodni **V.** Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prometu nepokretnosti - član 3. stav 1.
Rješenje broj U 36/94 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 287; H 289; S 291; E 293; F 295; G 297;
18. Ustavni sud Bosne i Hercegovine - prethodni **V.** Zakona o vanjskotrgovinskom poslovanju - čl 85. i 86
Zaključak broj U 42/95 od 26. 02. 1999. godine
strana: B 361; H 363; S 365; E 367; F 369; G 371;

PREDMETNI REGISTAR*

Ispravke Zakona o osiguranju imovine i lica ("Službeni list RBiH", br 44/95)

strana: B 323; H 325; S 327; E 329; F 331; G 333;

Izvod iz Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Tuzlansko-podrinjskog kantona br. Str. pov 02-19/1-80-41/95 od 6. 6. 1995. godine

strana: B 311; H 313; S 315; E 317; F 319; G 321;

Izvod iz Rješenja o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Tuzlansko-podrinjskog kantona br. Str. pov 02-19/1-80-41/95 od 29. 6. 1995. godine, koje je donijela Vlada Tuzlansko-podrinjskog kantona;

strana: B 311; H 313; S 315; E 317; F 319; G 321;

Odluka Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 11 marta 1998., u predmetu broj CH/96/30, Sretko Damjanović protiv Federacije Bosne i Hercegovine

strana: B 71; H 75; S 79; E 83; F 87; G 91;

Odluka Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 3. aprila 1998., u predmetu broj CH/97/41, Milorad Marčeta protiv Federacije Bosne i Hercegovine

strana: B 71; H 75; S 79; E 83; F 87; G 91;

Odluka Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 6. aprila 1998., u predmetu broj CH/96/21, Krstan Čegar protiv Federacije Bosne i Hercegovine

strana: B 121; H 125; S 129; E 133; F 137; G 141;

Odluka Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 17. februara 1998., u predmetu broj CH/96/23, Fatima Kalinčević protiv Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine

strana: B 145; H 149; S 153; E 157; F 161; G 165;

* NAPOMENA: B - bosanski jezik; H - hrvatski jezik; S - srpski jezik; E - English language; F- la langue française; G- Deutsch

Odluka Doma za ljudska prava Bosne i Hercegovine od 11. juna 1998., u predmetu broj CH/97/69, Borislav Herak protiv Federacije Bosne i Hercegovine

strana: B 169; H 173; S 177; E 181; F 185; G 189;

Odluka o javnom pravobranilaštvu grada Sarajeva ("Službene novine grada Sarajeva", br. 18/78)

strana: B 59; H 61; S 63; E 65; F 67; G 69;

Privremena pravila osnovne škole u sastavu Katoličkog školskog centra Sarajevo, od maja 1995. godine - član 72. stav 3;

strana: B 47; H 49; S 51; E 53; F 55; G 57;

Rješenje Kantonalnog suda u Tuzli, broj GZ-532/98 od 30. septembra 1998 godine,

strana: B 273; H 275; S 277; E 279; F 281; G 283;

Rješenje o određivanju preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Republike Bosne i Hercegovine, broj Str. pov 4/95 koju je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 24. februara 1995. godine — tačka X

strana: B 311; H 313; S 315; E 317; F 319; G 321;

Uputa o kriterijima i postupku za određivanje preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu okruga, grada Sarajeva i općine broj 04-3-495/94 od 21. maja 1994. godine, koju je donio ministar odbrane Republike Bosne i Hercegovine,

strana: B 311; H 313; S 315; E 317; F 319; G 321;

Uputstva o kriterijima i postupku za određivanje preduzeća i drugih pravnih lica od posebnog značaja za odbranu Republike Bosne i Hercegovine broj 57/94 koju je donijela Vlada Republike Bosne i Hercegovine 6. aprila 1994. godine - tačka 9.

strana: B 311; H 313; S 315; E 317; F 319; G 321;

Uredba o ratifikaciji Ugovora o carinskoj saradnji između Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske ("Službeni list RBiH", br. 7/96)

strana: B 201; H 207; S 213; E 219; F 225; G 231;

Uredba o ratifikaciji Ugovora o gospodarskoj saradnji, zaključenog između Vlade Republike i Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske; ("Službeni list RBiH", br. 10/96)

strana: B 201; H 207; S 213; E 219; F 225; G 231;

Uredba sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama pripadnika Armije i policije Bosne i Hercegovine ("Službeni list RBiH", br. 48/95)

strana: B 23; H 25; S 27; E 29; F 31; G 33;

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prometu nepokretnosti - član 3. stav 1.

strana: B 299; H 301; S 303; E 305; F 307; G 309;

Zakon o napuštenim stanovima ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/92, 16/92, 13/94, 36/94, 9/95 i 33/95)

strana: B 287; H 289; S 291; E 293; F 295; G 297;

Zakon o novinsko-izdavačkoj organizaciji Službeni list Republike Bosne i Hercegovine - član 5. stav 2; ("Službeni list RBiH", br. 2/96)

strana: B 35; H 37; S 39; E 41; F 43; G 45;

Zakona o privatizaciji preduzeća ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 15/96, 13/97 i 26/97)

strana: B 335; H 339; S 343; E 347; F 351; G 351;

Zakon o privatizaciji preduzeća ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 27/97)

strana: B 335; H 339; S 343; E 347; F 351; G 355;

Zakon o vanjskotrgovinskom poslovanju - čl 85. i 86.

strana: B 361; H 363; S 365; E 367; F 369; G 371;

Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine - čl. 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20, 21. tačka 3, čl. 22, 24, 25, 26, 27, 28, i 29.

strana: B 237; H 243; S 249; E 255; F 261; G 267;